

De invasie van een andere geest

Over de botsing tussen de (extreem) charismatische en de behoudende visie binnen de evangelische beweging en de zoektocht naar een Bijbels evenwicht.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
1. Het begin van mijn zoektocht.....	7
1.1. Inleiding.....	7
1.2. De missers in de praktijk.....	9
1.3. Het onderzoeken begint.....	11
1.4. Huidige ontwikkelingen.....	11
1.5. Mijn doel.....	13
1.6. Uiterste visies.....	14
1.7. Mijn eigen gemeente: bron van ervaring.....	15
2. De uitersten.....	18
a. Charismatisch en behoudend.....	18
b. De charismatisch gerichte groep (CG).....	19
c. De behoudend gerichte groep (BG).....	19
d. Is er wel een probleem?.....	20
e. Hoe zit het nu?.....	21
f. Twee houdingen t.o.v. Bijbelstudie.....	22
3. De zoektocht naar een Bijbels evenwicht.....	23
a. Mijn zoektocht.....	23
b. De ommekeer.....	23
c. De dominee.....	24
d. Het fundament in mijn leven.....	25
e. Het verdere onderwijs.....	25
f. W.J.Ouweneel.....	26
g. Andrew Murray.....	26
h. Mijn taak in het koninkrijk van God.....	27
i. Preken.....	27
3.10. Een andere visie.....	28
3.11. Geneest de zieken!.....	29
3.12. Bevrijding.....	31
3.13. De deur gewezen.....	32
3.14. Heen en weer geslingerd.....	32
3.15. Van genezing tot een plotselinge dood.....	33
3.16. De afhakers.....	34
3.17. Ontmoeting met een 'profeet'.....	35
3.18. Vraagtekens.....	36
4. Over stokpaardjes en woordzwaardjes.....	38
a. De andere geest.....	38
b. De mens centraal.....	38
c. Dit is het!.....	40
d. Geloof als manipulatiemiddel.....	41
e. Theologica?.....	41

5. God wil het beste voor ons.....	43
a. <i>Vraag 1: Wie is God voor de gelovige?.....</i>	43
b. <i>Het grote doel van God met de mens.....</i>	46
c. <i>Eenzijdig Bijbelgebruik.....</i>	49
d. <i>Het verhaal van Phil Tolstead.....</i>	50
e. <i>Heb ik het antwoord?.....</i>	50
6. Zijn onze ziekten ook verzoend?.....	52
a. <i>Vraag 2: Hoe gaan we om met ziekte?.....</i>	52
b. <i>Jesaja 53:4.....</i>	52
c. <i>Jezus versus zonde en ziekte.....</i>	53
d. <i>Jesaja 53:5.....</i>	55
e. <i>1 Petrus 2:24.....</i>	55
f. <i>Nu nog niet, straks wel!.....</i>	56
g. <i>Het voorbeeld van Joni.....</i>	58
h. <i>Het karakter van Christus vertekend.....</i>	58
i. <i>Jezus vandaag.....</i>	59
7. Als je het zegt, gebeurt het ook!.....	61
a. <i>Vraag 3: Hoe werkt geloof precies?.....</i>	61
b. <i>Ontsporingen.....</i>	62
c. <i>Hoe dan?.....</i>	63
d. <i>Hebben onze woorden invloed?.....</i>	64
e. <i>De twee voorbeelden.....</i>	65
f. <i>De essentie van geloof.....</i>	67
g. <i>Verkeerd bidden.....</i>	68
h. <i>De bron van geloof.....</i>	69
i. <i>Geloof dat wonderen werkt en vervolging oogst.....</i>	71
8. Grotere dingen doen dan Jezus deed?.....	73
a. <i>Vraag 4: Wat kunnen we van een gelovige verwachten?.....</i>	73
b. <i>Werken=wonderen?.....</i>	76
c. <i>Vragen in de naam van Jezus.....</i>	77
d. <i>Conclusie.....</i>	78
e. <i>Maar de opdracht uit Mt10 en Lc9/10 dan?.....</i>	79
9. De Geest en de honger naar spektakel.....	81
a. <i>Vraag 5: Wat is het werk van de Heilige Geest in deze tijd?.....</i>	81
b. <i>De spreekbuizen van God?.....</i>	83
c. <i>Is het leven met God spectaculair?.....</i>	83
10. Opwekking en/of afval?.....	85
10.1. <i>Vraag 6: In welke tijd leven wij?.....</i>	85
10.2. <i>Er is vandaag kleine kracht.....</i>	86
10.3. <i>Opwekking en/of afval?.....</i>	87
11. De gezalfde leiders.....	89

11.1. Vraag 7: Hoe zijn de onderlinge verhoudingen tussen gelovigen?....	89
11.2. De 'zalving'.....	90
11.3. 'G.M.O.G' syndroom.....	91
11.4. Kritiek op G.M.O.G.....	93
11.5. Bijzondere ontmoetingen met de Heer.....	94
11.6. 'Dat wil ik ook!'.....	96
11.7. Allemaal dus gelijk?.....	97
12. Is de Geest een kracht?.....	99
12.1. Vraag 8: Wat houdt geestelijke kracht in?.....	99
12.2. 'Meer van de Geest'.....	101
12.3. Nu al de krachten van het komende koninkrijk?.....	102
12.4. Voor wie zijn de krachten bedoeld?.....	104
12.5. Alleen voor toen?.....	105
12.6. Wie heeft het voor het zeggen?.....	106
12.7. Het boek Handelingen als norm?.....	107
12.8. Toen en nu.....	108
12.9. De gave van genezing en het bidden voor zieken.....	109
13. De vrucht boven de gaven?.....	111
13.1. Vraag 9: Hoe functioneren de geestelijke gaven?.....	111
13.2. Gaven of eigen kracht?.....	111
13.3. Het karakter van de geestelijke gaven.....	112
13.4. Gaven van de Geest, hoe werken ze?.....	113
13.5. De Geest en kinderen.....	114
13.6. Staat alles in de Bijbel?.....	116
13.7. 'Het sticht jezelf'.....	117
13.8. Bang voor het onbekende?.....	117
14. Hebben wij invloed op Gods handelen?.....	119
14.1. Vraag 10: Hoe functioneert gebed?.....	119
14.2. Het leven als christen is een geheimenis.....	120
14.3. Het kennen van het geheim.....	121
14.4. Waar het op aankomt.....	124
15. Waar gaat het nu echt om?.....	126
15.1. Het verlangen van God.....	126
15.2. Het gaat om Christus en om niets anders.....	126
15.3. Is voor God iets te wonderlijk?.....	127
15.4. Een zoektocht of een gevecht?.....	129
15.5. De zoektocht ten einde?.....	129

Voorwoord

Al jaren liep ik rond met het plan om een boek te schrijven over de invasie van een andere geest in de gemeente van God. Dit is nogal onheilspellende taal, maar ik heb aan den lijve ondervonden hoe subtiel deze ondergrondse revolutie mensen in hun denken wegvoert van de kern van het Bijbelse christendom: de gehoorzaamheid aan Christus. Aanvankelijk was ik me nog niet bewust van de ernst van de situatie, maar naarmate mijn onderzoek vorderde, zag ik steeds scherper de strijd die er momenteel aan de gang is. Ik heb daarom ervoor gekozen om de term 'invasie' te gebruiken. Dit woord komt wellicht wat overdreven over voor sommigen, maar het geeft, denk ik, de kern van de zaak aardig weer. We zien namelijk een duidelijke scheiding als het gaat om hoe men aankijkt tegen belangrijke onderwerpen die het werk van de Heilige Geest raken. Het gaat hierbij niet alleen maar om theologische verschillen van inzicht, maar om een strijd op een dieper niveau. Het is de strijd om het zichtbaar worden van de Christus der Schriften in de gemeenten. De term 'een andere geest' komt uit het volgende Bijbelgedeelte:

Och, verdroegt gij een weinig onverstand van mij! Maar dat doet gij ook. Want met een ijver Gods waak ik over u, want ik heb u verbonden aan één man, om u als een reine maagd voor Christus te stellen. Maar ik vrees, dat misschien, zoals de slang met haar sluwheid Eva verleidde, uw gedachten van de eenvoudige [en loutere] toewijding aan Christus afgetrokken zullen worden. Want indien de eerste de beste een andere Jezus predikt, die wij niet hebben gepredikt, of gij een andere geest ontvangt, die gij niet hebt ontvangen, of een ander evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, dan verdraagt gij dat zeer wel. 2Ko11:1-4

Hier zien we dat de Korintiërs een andere geest ontvangen hadden! De duivel is verschrikkelijk goed in het nabootsten van allerlei uitingen van de Geest. Daarom geloof ik dat deze 'andere geest' vandaag de dag ook nog werkzaam is. Ik aarzel om deze 'geest' gelijk overall te identificeren met een boze geest zoals sommigen dat doen. Het woord 'geest' is ook vaak een mentaliteit. Deze mentaliteit komt weliswaar vanuit een verkeerde geestelijke bron, maar de misstanden die ik in dit boek ter sprake breng, zou ik niet onomwonden willen toeschrijven aan een soort bezeten zijn door verkeerde machten. *We moeten op onze hoede zijn, maar ook voorzichtig!* Ik zou wel zeggen dat men onder indirecte invloed is van de misleider, maar niet dat men een andere geest inwonend heeft. In ieder geval is het gevolg van deze andere 'geest' dat de gedachten worden afgetrokken van het dienen en gehoorzamen van Jezus. De vrucht zal afnemen en de focus zal worden verlegd naar andere zaken (vaak de eigen verlangens) buiten de gehoorzaamheid aan Christus. Ik zal proberen om in dit boek te laten zien hoe concreet deze 'andere geest' aanwezig is in ons christendom.

Ik hoop via deze weg een bijdrage te leveren aan een stuk helderheid en evenwicht over belangrijke thema's binnen het christelijke geloof. Er is namelijk een ernstige verdeeldheid over veel onderwerpen zoals ik zal laten zien. Dit boek is voor hen die door de bomen het bos weer willen gaan zien. Of beter uitgedrukt: die ondanks de vele bomen weer zicht krijgen op dé Boom des levens, Jezus Christus. Is de Bijbel nu zo onduidelijk of 'zien' we het eenvoudigweg niet meer helder? Zijn we, net al de Galaten destijds, 'betoverd' of overdrijf ik?

De volgende mensen wil ik heel hartelijk bedanken voor hun hulp bij het schrijven. Met een aantal van hen heb ik diepgaande gesprekken gehad die mij kostbaar zijn, anderen gaven waardevolle tips of praktische handvatten: Jildert de Boer, Jozef Braaksma, Denise Brand,

Corlien Doodkorte-Seldentuis, Henk Medema, Maarten Jansen, Arend Jansen, Dick Langhenckel, Hein Postma, Wim Priester, Richard Santinge, Feike Ter Velde, Phil Tolstead en Jan van der Vegt. Dank voor jullie aanvullingen, tips, wijsheid, verbeteringen etc. Ook dank aan mijn vrouw Ilona, die mij iedere keer weer verbaast met haar heldere opmerkingen en inzichten.

Uiteraard ben ik zelf verantwoordelijk voor de inhoud. Ik dank onze Heer, Jezus Christus, voor de inspiratie en zijn nabijheid, wetende dat ik ondanks beide een verre van compleet boek heb geschreven. Ik bid dat de inhoud van dit boek mag bijdragen tot een stuk 'ontnuchtering' binnen de evangelische gemeenten (en uiteraard ook gemeenten van andere pluimage waar deze dingen spelen), want daar is het mij om te doen geweest. Het is namelijk niet alleen mijn verlangen dat de gemeente van Jezus Christus een liefdevolle groep mensen is, maar ook dat ze wordt bewaard voor dwalingen en leringen van mensen. Ik meen dat bepaalde leringen verregaande pastorale problemen met zich meebrengen, zoals ik in dit boek hoop aan te tonen. Ik hoop tegelijkertijd geen sta in de weg te zijn voor het werk van de Heilige Geest en voor die lezers die met hun hele hart zoeken naar meer van zijn invloed. Een boek als dit neemt het grote risico met zich mee dat de schrijver ervan later weer op andere of meer genuanceerder gedachten komt. Ook ik sta niet stil in mijn ontdekking van de vele aspecten van de waarheid rond het werk van de Heilige Geest. Daarom hoop ik, dat die punten, waarin ik nog niet genuanceerd genoeg ben geweest, geen aanleiding zijn tot vervelende gevoelens bij sommige lezers. *'Laat alles gebeuren tot opbouw'* (1Ko14:26) schreef Paulus al. Daar hoort het schrijven van een boek als dit ook bij. Ik hoop dat het bijdraagt aan de opbouw van de gemeente van Christus, wat mij betreft het voornaamste doel van dit boek.

Ik maak gebruik van de NBG-vertaling, tenzij anders is aangegeven.

Dirk-Jan Jansen

Zomer 2013

Hoofdstuk 1. Het begin van mijn zoektocht

1.1. Inleiding

Een goede vriend van mij kwam op een zekere dag bij me met een verhaal dat mij raakte. Ik zat in die tijd net in mijn 'charismatische' periode. Ik bad bijvoorbeeld veel met mensen voor lichamelijke genezing en sprak daarbij de genezing uit onder handoplegging. Ik wist mij bijzonder gebruikt door de Heilige Geest. Het was een heerlijke tijd! Met een vurig enthousiasme verkondigde ik de kracht die er is in het 'gezalfd' zijn met de Heilige Geest. Dit 'extra' van de Geest was wat er, in mijn ogen, miste in de levens van veel christenen. Ik zag veel resultaten. Mensen kwamen tot een stuk overgave aan Jezus en ik was enthousiast over wat ik zag gebeuren. Tot aan dit verhaal van mijn vriend. Zijn ervaringen brachten mij ertoe dieper te duiken in het Bijbelse onderwijs over de Heilige Geest en in het bijzonder m.b.t. fysieke genezing. Was het allemaal wel zo verantwoord wat ik deed? Zat ik op het Bijbelse spoor of had ik ergens wat wissels gemist? Waren de resultaten wel zo geestelijk als ik dacht? Deed ik niet aan 'wishful thinking'¹?

Ik hoor de lezer nu bijna denken: 'Is dit weer zo'n boek dat overal tegen is'? Nee, dit wordt geen betoog 'tegen' wonderen, tekenen, manifestaties etc. Wel is dit boek bedoeld als een waarschuwing met een dikgedrukt uitroepteken. Er waait namelijk een andere geest door Nederland, zoals ik hoop aan te tonen. Dit wordt dus zeker geen boek dat alles voor zoete koek slikt. Ik hoop dat dit een boek wordt dat zegen verspreidt, een boek dat tot nadenken stemt, dat Bijbels licht werpt op een aantal zaken, een boek dat...nou ja, dat moet de lezer ook zelf gaan ontdekken. First things first...Eerst dat verhaal van mijn vriend.

"Het begon allemaal toen ik te horen kreeg dat ik cholesteatoom had, een aandoening aan mijn middenoor aan de rechterkant, een ontsteking achter het trommelvlies. Omdat ik net een nieuwe baan in het onderwijs had gekregen, hoopte ik dat ik niet zou worden geopereerd. Ik moest in die tijd spelen in de band op een vijfdaagse conferentie van een evangelisch/charismatische organisatie. Dit was in 2004. Ik had al eens gespeeld tijdens dit soort samenkomsten en ik wist dat er wel eens 'woorden van kennis' waren en ik geloofde heel sterk in de gaven van de Geest. Ik had namelijk ook de doop in de Heilige Geest ervaren. Toen heb ik het eigenlijk zo bij God neergelegd: "Als U wilt dat ik genees, wilt U dan zorgen dat er iemand is met een woord van kennis hierover, zodat ik weet dat ik niet geopereerd hoeft te worden". Ik ben naar die conferentie gegaan. Op de eerste avond zei één van de sprekers, die volgens de mensen daar een 'genezingsbediening' had, dat hij een gave van kennis had. Hij noemde vijf dingen op en als laatste noemde hij iemand die aan zijn rechteroor een ontsteking had, waar ook allemaal troep uitkwam. Dat was voor mij het teken dat God zei: "Dit is voor jou bedoeld".

Ik ben toen gestopt met spelen en ben op de uitnodiging ingegaan om naar voren te gaan. Een man en een vrouw gingen voor mij bidden en die vrouw die zei: "Ik heb een woord in mijn hoofd en ik weet niet wat het betekent: Effata". Toen zei ik dat ik dat heel goed wist en dat het 'wordt geopend'² betekent. Dat was voor mij dus weer een bevestiging. Ze zeiden verder tegen mij dat ik met dat oor weer zou kunnen gaan horen. Ze zeiden zelfs: "Je zult met je rechteroor nog beter gaan horen dan met je linker oor". Ik dacht: "Als ik God heb gevraagd

¹ 'De wens is de vader van de gedachte'.

² Dit komt uit Marcus 7:34

om mij antwoord te geven en ik krijg hier tweemaal een teken, eerst van de man met het woord van kennis over iemand met een ontstoken oor en dan die vrouw die 'Effata, wordt geopend' doorkrijgt, wie ben ik dan om te zeggen dat dit niet van God is? Ze gingen voor me bidden. Er gebeurde niets. De volgende dag ben ik naar die spreker gegaan en heb ik hem dat verhaal uitgelegd. Hij antwoordde: "Jezus gaat jou genezen. Daar hoef je niet eens aan te twijfelen, dat is gewoon zo. Jezus gaat jou genezen, ik ga nu voor je bidden". Hij begon dus voor mij te bidden. "En"? vroeg hij. "Er is niets gebeurd", antwoordde ik. "Dan kom je morgen maar terug", zei hij. De volgende dag ben ik dus weer naar die persoon toe gegaan. "Er is niets gebeurd", heb ik hem gezegd. Toen zei hij: "Dan ga ik weer voor je bidden. Jongen, doe nou niet zo moeilijk, Jezus gaat jou genezen, relax"! Hij voor me bidden, maar weer gebeurde er niets. De dag daarna, donderdag, ging ik wéér naar 'm toe en weer zei hij: "Ik ga weer voor je bidden, Jezus gaat je genezen". Hij legde me weer de handen op: "Genees in Jezus naam". Er gebeurde weer helemaal niets. Die vrijdag ging ik weer naar hem toe. Ik zei: "Moet je luisteren, jij zegt dat Jezus me geneest, maar er is nog steeds niks gebeurd". Hij maakte toen een soort wegwerpgebaar, draaide zich om en liep weg. Dat was het, daar kon ik het mee doen. Het lukte 'm blijkbaar niet. Ik ben daarna nog naar een oudste gegaan van de gemeente. Die heeft mij gezalfd met olie en nadat ik gezalfd was kon ik de volgende dag ontzettend goed horen. Heel goed. Het voelde nog niet helemaal gezond, maar ik kon ontzettend goed horen. Ik hoorde zelfs het geschuifel van sokken over de vloer. Later werd dit weer minder en heb ik tegen God gezegd: "Ik laat het met rust, maar als ik op de dag van de operatie goed kan horen, ik word wakker en ik kan heel goed horen, dan geloof ik dat U mij gaat genezen". Die ochtend werd ik wakker en ik kon weer heel goed horen met dat oor. Ik dacht: "Wat moet ik nu doen? Als ik nu mijn ziekenhuisspullen meeneem is dat een uiting van ongelof". Ik zei tegen mijn vrouw: "Ik geloof dat God mij gaat genezen". In het ziekenhuis kreeg ik een gehoortest waaruit bleek dat ik goed kon horen, maar de arts had ook gezien dat het cholesteatoom er nog zat. Hij zei dat ik een verbluffend goed gehoor had, maar dat ik toch geopereerd moest worden. Mijn vrouw moest toen alsnog mijn spullen gaan halen en ik dacht: "Dan genees ik waarschijnlijk wel op het laatste moment. Dat komt wel goed". Toen ik op de operatietafel werd getild dacht ik nog steeds dat ik genezen zou worden. Ik kwam later uit de narcose en ik was er erg slecht aan toe. Ik heb toen een extreem angstig en duister gevoel ervaren. Dat duurde de dag en de nacht erop. Er was een enorm sterk gevoel van onheil. Mijn complete geloof stortte op dat moment als een kaartenhuis in elkaar. Het leek wel op een antibekering, alsof ik helemaal buiten mijn geloof werd geplaatst. Er was ineens een besef dat God helemaal niet bestond! Er speelde van alles door mijn hoofd. Het was een dramatische nacht. Mijn geloofsbeleving is daarna nooit meer hetzelfde geworden. Mijn geloof heb ik behouden, maar het is zwaar beschadigd geraakt".

Een schokkend verhaal, vind je niet? Ik had wel vaker dit soort verhalen gehoord, maar keer raakte het mij dieper, omdat ik deze persoon goed ken. Zijn geloof in de Here God heb ik na deze gebeurtenis zien veranderen. De teleurstelling was niet meer uit zijn hart te poetsen. Zijn wantrouwen naar evangelisch getinte mensen ook niet meer. Ik merkte later dat dit verhaal niet op zichzelf staat. Dit soort dingen gebeurt met grote regelmaat binnen onze christelijke kerken en gemeenten. Dit specifieke getuigenis was de directe aanleiding voor me om eens de rem te zetten op mijn kijk op thema's die verband houden met de Heilige Geest en deze eens stevig te evalueren. Was ik wel goed bezig? Kun je eigenlijk wel alle zieke mensen de handen opleggen en genezing over hen uitspreken? Ik had weliswaar mensen

zien genezen, maar bij verreweg de meerderheid gebeurde dit niet. Moest ik misschien niet erkennen dat ik te ongenueanceerd bezig was geweest?

Ik had bepaalde opvattingen over geloof en de werking van de Heilige Geest en ik besloot deze opvattingen opnieuw te toetsen aan de Bijbel. De gebeurtenis met deze goede vriend was daarom ook de directe aanleiding om een onderzoek te beginnen naar wat er allemaal gebeurt in ons land op het gebied van tekenen, wonderen en al wat dies meer zij binnen de evangelische beweging. Toen ik hiermee eenmaal was begonnen, kwam ik velen van het soort uitwassen tegen als hierboven beschreven: mensen die ernstig emotioneel beschadigd raakten, teleurgesteld waren geraakt in God, de kerk de rug toekeerden, afvielen van het geloof etc. Lag dit allemaal aan hen of was er meer aan de hand? Aan de andere kant liep ik tegen de klippen op van het zogenaamde biblicisme; de opvatting dat de letterlijke Bijbeltekst het antwoord op alle vragen is, terwijl men voor de Geest niet zo heel veel ruimte heeft. Wat nu te doen? Het Woord omarmen en 'bang' zijn voor alles wat we niet begrijpen of me 'openstellen' voor meer van de Geest terwijl er vraagtekens zijn over de Bijbelse gronden? Ja, ik wil de Bijbelse waarheid weten en ja, ik wil niets, maar dan ook helemaal niets missen van wat de Geest van God aan het doen is vandaag de dag. *Ik wil Hem zien 'waaien' in mijn leven, maar ik wil tegelijk ook alle 'winden van leer' ontmaskeren.* Na uitvoerig Bijbelonderzoek en gesprekken met ervaren Bijbeluitleggers kwam ik stukje bij beetje tot een schokkende conclusie. Naast dat wat de Geest van God aan het doe is, 'waait' er ook een geest die veel op Hem lijkt, maar waarvan de vruchten verwoestend zijn. Zonder dat ik dit had gepland, werden mijn ogen geopend voor de realiteit van de misleiding door deze andere geest.

1.2 De missers in de praktijk

Toen de Heer het wonder had verricht met de vijf broden en de twee vissen (Mt14:13-21) en zo een menigte van duizenden had gevoed, bleven er twaalf manden over met brokken. *Waren de discipelen toen bezig met het verzamelen van brokken, vandaag zijn sommigen hard bezig brokken te veroorzaken.* Ik wil daarom wat meer voorbeelden uit de praktijk noemen zodat duidelijk wordt over welk soort problemen ik het ga hebben.

*Een jonge vrouw zet zich, samen met haar man, in voor het evangelie. Door een noodlottig verkeersongeluk sterft de vrouw en raakt de man ernstig gewond. Vrienden van het stel en de ouders van de overleden vrouw besluiten te bidden rondom het dode lichaam. Ze geloven dat God bij machte is haar weer op te wekken uit de dood. Er gebeurt niets en ze wordt enkele dagen later begraven. Sommigen vragen zich af of er wel genoeg geloof aanwezig was voor dit wonder...

Een jonge man krijgt kanker. Een aantal mensen uit zijn kerkelijke gemeente vormt al snel een gebedsgroep om voor deze man, die een jong gezin heeft, met regelmaat te bidden. De man verslechtert snel. Hij en zijn vrouw bereiden zich voor op het onvermijdelijke einde. Omdat een paar gelovigen, onafhankelijk van elkaar Jh11:4 ('Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere Gods, opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde'*) over de man hebben 'geprofeteerd', vragen enkelen zich af waarom hij niet meer op deze profetieën gaat 'staan'. Sommigen zijn teleurgesteld en maken zich zorgen over zijn geloof. Hij overlijdt enige maanden later, velen met vraagtekens achterlatend.

*Een vrouw met een ernstige vorm van kanker bezoekt een bidstond. Iemand is ervan overtuigd dat God 'grote dingen gaat doen' en begint de kankercellen tijdens de gebedssessies 'te bestraffen' en 'weg te sturen.' "Jesus heeft immers op het kruis ook onze ziekten gedragen," zo zegt ze. De zieke vrouw dankt God aan het einde van de bidstond voor haar genezing met de woorden: "Dank U, dat U mij heeft genezen, Halleluja!" Ze verlaat onder zichtbare moeite, in een rolstoel, de bijeenkomst. Haar toestand verslechtert zienderogen. Ze overlijdt enkele weken later.

*Een jong stel sluit zich aan bij de evangelisatiecommissie van hun gemeente omdat ze het verlangen hebben om mensen bij de Heer te brengen. Drie jaar later zijn ze volledig uitgeblust en geestelijk de weg kwijt. Het verwachtingspatroon wat werd neergelegd in de groep ('God gaat grote dingen doen') werd niet waargemaakt. Slechts een paar mensen komt in die periode tot geloof ondanks vele 'profetieën' die vertelden dat er een grote groep tot de Heer zou komen. Murw gebeukt door herhaaldelijk geestelijke krachtpatserstaal verlaten ze gedesillusioneerd de evangelische gemeente. Er wordt vervolgens, volgens eigen zeggen, nauwelijks naar hen omgekeken. Een aantal jaren later loopt naast hun geloof, ook hun huwelijk bijna schipbreuk.

*Het dochtertje van een gelovig stel uit een evangelische gemeente heeft een ernstige, aangeboren spierziekte. De kinderarts heeft hen laten weten dat er sprake is van een levensverwachting van maximaal 2 jaar. Er wordt intensief voor haar gebeden. Diverse mensen 'profeteren' dat ze weer beter gaat worden. Tijdens een grote 'reddings- en genezingscampagne' vraagt de gebedsgenezer op het podium aan de ouders wat ze willen. De ouders reageren enigszins verbaasd: "Dat ze beter wordt natuurlijk". De man begint te bidden en terwijl televisiecamera's alles registreren, beweegt het meisje haar arm. De gebedsgenezer roept dat ze genezen is en de zaal begint luid te applaudisseren en te juichen. De ouders proberen in het lawaai nog duidelijk te maken dat ze altijd al haar handje kon bewegen en dat dit dus niets bijzonders is. In antwoord daarop wordt het echtpaar geadviseerd om een DVD met wonderlijke genezingen te kopen, opdat zij werkelijk zullen gaan geloven in de God van wonderen. Een tijd later ontvangen de ouders nog een taart aan het begin van een gebedssamenkomst met de oudsten van hun evangelische gemeente. De gever van de taart zegt dat de taart is bedoeld 'omdat ze vanavond gaat genezen'. Het meisje sterft enkele maanden later. Haar ouders zijn verbaasd over het feit dat geen van deze bidders hier later op terugkomt. Er volgen geen excuses. Naast het te verwerken verdriet roept dit bij hen grote vragen op. Bijvoorbeeld: Was dit pastoraal gezien wel verantwoord?

Dit zijn zomaar een paar voorbeelden uit mijn nabije omgeving die ik in de afgelopen jaren ben tegengekomen. Ieder voorbeeld heb ik persoonlijk uit de mond van betrokkenen gehoord. Ik weet helaas zeker dat ik deze lijst fors zou kunnen uitbreiden. Overall in onze evangelische en sinds een paar jaar ook in onze traditionelere kerken, komt dit soort uitwassen steeds vaker voor. Goedbedoelende christenen veroorzaken grote emotionele wonden, waarbij men zich kan afvragen of het de naam van de Heer enig goed doet. Iedere keer als ik werd geconfronteerd met dergelijke pijnlijke situaties vlamde het verlangen naar een Bijbels evenwicht op in mijn hart en stortte ik me weer op de Bijbel om antwoorden te vinden. Om het met een variatie op Hd17:27 te zeggen: *'Opdat ik de waarheid zou zoeken en ik hem misschien al tastend zou mogen vinden, hoewel hij niet ver is van een ieder van ons.'*

Wat is waarheid in al deze kwesties? Deze mensen met hun verlangen naar meer van Gods kracht in hun leven lopen best een risico ergens scheef te gaan, maar ze hebben in ieder geval een prachtig verlangen, toch? Men 'stapt uit' in concrete zaken zoals de genezings- en bevrijdingsbediening³. Er gaat daarbij wel het een en ander eens mis, maar men *gaat* tenminste wel ergens voor, wat niet van iedereen gezegd kan worden. De meeste christenen ondergaan lijdzaam hun ziekten. En het moet toegegeven worden: als men niets doet op dit gebied, is er ook weinig kans op uitglijders. Er is bij deze categorie christenen een oprecht streven naar 'meer'. Dat kan duidelijk niet gezegd worden van christenen die niet bidden voor zieken en nooit eens iemand de handen opleggen. Maar waar ligt het evenwicht? Wanneer gaan we over de scheef? Hoe kunnen we voorkomen dat mensen de mist in gaan en toch 'meer' van Gods kracht gaan kennen? Welke gebruiksaanwijzing is er voor dit soort uitstapjes naar 'meer'? Wat leert de Bijbel over 'meer' van de Geest? Ik zag me genoodzaakt alle invloeden van onze tijdgeest naast me neer te leggen en zo goed mogelijk te kijken naar wat de Bijbel leert. Ik kwam tijdens de zoektocht naar antwoorden terecht in een wereld vol theologische mijnevelden en pastorale blunders, maar aan het einde van de tunnel scheen het licht waar ik naar op zoek was.

1.3. Het onderzoeken begint

Ik raakte zelf ook soms behoorlijk in de war van alles wat ik zag gebeuren. Ik had bepaalde Bijbelse standpunten over moeilijke thema's ingenomen omdat ik deze had geleerd van Bijbelleraars die ik betrouwbaar achtte. Het leek mij daarom goed om onderzoek te doen naar, wat we noemen, 'charismatische verschijnselen' binnen de gemeente van vandaag en de tegenreactie daarop, het biblicisme, dat niets meer wil weten dan de geschreven tekst van de Bijbel en zo buiten-Bijbelse ervaringen afkeurt. Mijn doel was om met evenwichtige antwoorden komen. Het gevaar van mijn onderzoek was tweeledig. Aan de ene kant was er het risico te negatief te worden. Dan zou ik dat wat God vandaag doet niet meer kunnen herkennen. Aan de andere kant was er het gevaar van overschatting. Dan zou ik teveel aan de Geest gaan toeschrijven, terwijl het slechts zou gaan om emoties of zelfs erger: een andere geest⁴. Deze andere geest zou ik keer op keer weer tegenkomen trouwens. Ik wilde me richten op een zo verantwoord mogelijke manier van evenwicht brengen in de vraagstukken rond de uitingen van de Heilige Geest. Niet dat daar niet genoeg over is geschreven, integendeel, maar hier moest ik zelf doorheen. Het was een feit dat gemeenten scheurden, mensen uit elkaar gingen, afvielen van het geloof en relaties onder spanning kwamen te staan als gevolg van de wisselende meningen over 'geloofsgenezing', 'gebedsgenezing', wonderen, tongentaal, etc. Er waren christenen die ooit vurig van hun geloof getuigden en teleurgesteld niet meer een gemeente bezochten. Ik had dus ook veel wijsheid nodig. Wat was er aan de hand? Waarom konden mensen niet met elkaar door één deur? Was de Bijbel dan zo lastig te begrijpen op deze punten? Was ik zelf zo bevooroordeeld dat ik hier geen wijs uit kon worden?

1.4. Huidige ontwikkelingen

³ Hier verstaat men onder de bediening van genezing: het gezond maken van zieke personen d.m.v. gebed en handoplegging en de bevrijdingsbediening: het in de vrijheid zetten van mensen die door boze geesten gebonden zijn.

⁴ Vergelijk de bijzondere opmerking van Paulus in 1Ko11:4 waar hij de Korintiërs toeschrijft een 'andere geest' te hebben ontvangen. Merk op dat dit de gemeente was met alle geestesgaven (1Ko1:7)!

We leven, geestelijk gezien, in een zeer boeiende, maar tegelijk ook een zeer gevaarlijke tijd. Eerst de boeiende kant: De tijd van verzuiling is allang voorbij. De tijd dat gelovigen generatie na generatie in hun eigen denominatie bleven, ligt ver achter ons. Mensen bezoeken andere kerken of veranderen met grote regelmaat van kerk. Er wordt gesnuffeld aan elkaars theologie en vooral de aandacht voor het werk van de Heilige Geest neemt gemeentebreed toe. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan de 'New Wine' beweging die vanuit de Nederlands Gereformeerde Kerken is opgezet. We lezen op de website:

New Wine heeft als missie meer aandacht te creëren voor de geestelijke vernieuwing van de kerken in Nederland. New Wine vraagt daarbij speciaal aandacht voor het werk van de Heilige Geest, die Jezus centraal zet en door mensen het Koninkrijk van God zichtbaar wil maken.⁵

Of wat te denken van het Evangelisch Werkverband, opgezet vanuit de PKN. Hun missie is:

Het Evangelisch Werkverband is een vernieuwingsbeweging binnen de Protestantse kerk in Nederland, die biddend wil zoeken naar en werken aan een geestelijke herleving voor de hele kerk, opdat deze, gericht op Gods heerlijkheid, in gehoorzaamheid aan haar Heer Jezus Christus en in de kracht van de Heilige Geest, haar roeping in de wereld kan vervullen. Ze gelooft daarbij in het priesterschap van alle gelovigen en wil daarom het geestelijk potentieel dat God aan de gemeente geeft aanboren, ruimte geven en tot ontplooiing brengen.⁶

Tenslotte wijs ik nog op de Charismatische Werkgemeenschap Nederland (CWN) die in haar gezamenlijke verklaring met de Nederlandse Lucasorde heeft laten optekenen:

Wij beschouwen de herontdekking van het werk en de gaven van de Geest als een gave aan de kerken in Nederland.⁷

We zien dus op dit gebied een wonderlijke beweging in ons land. Er is honger naar een zuiver, krachtig leven onder leiding van de Heilige Geest. Dat is mooi! Iedere gelovige zou deze ontwikkeling eigenlijk moeten toejuichen, want toegegeven: de Heilige Geest is toch vaak de grote Onbekende in onze kerken en gemeenten. Dit besef groeit steeds meer onder christenen in ons land. Men is bezig met herontdekken wat de werking van de Heilige Geest in hun kerken kan betekenen. Er is namelijk teveel geestelijke droogte. Er is te weinig radicale toewijding aan Jezus. Men wil als het ware 'meer van de Geest.'⁸ Er is zeer zeker nog veel te leren over het leven in de vrijheid (Gl5:1) in de kracht van de Heilige Geest (Rm8) en het is prachtig dat de wat meer traditionelere kerken hier ook naar op zoek zijn. Dat is goed nieuws, maar het is helaas niet alles goud wat er blinkt.

De gevaarlijke kant van onze tijd is dat er binnen de evangelische beweging steeds minder mensen te vinden met een gezonde, evenwichtige kennis van de Bijbel. Door gebrek aan hiërarchische organisatie kan iedereen zijn eigen ontdekte waarheid verkondigen. Men hoeft geen theologische opleiding te hebben gevolgd om iets te mogen zeggen over de

⁵ www.new-wine.nl/home/

⁶ www.ewv.nl/visie/doel-missie-en-visie-van-het-ew

⁷ <http://www.lucasorde.nl/verklaring%20CWN%20Lucasorde.html>

⁸ zie bijv. het boekje 'meer Geest in de gemeenten' van W.J.Ouweneel (2005)

Bijbel. In Bijbelstudiegroepjes, gebedsgroepen, brochures, boeken, op websites, in Bijbelcursussen en vanaf de kansel (in evangelische kringen: het podium) worden de meest uiteenlopende leringen verkondigd, allemaal met de Bijbel in de hand. Vooral op het internet circuleren talloze websites waarop men allerlei uiteenlopende visies aan de man probeert te brengen. De bomen overwoekeren het zicht op een Bijbels bos volledig. Jezus waarschuwde meerdere malen voor misleiders en valse profeten in de laatste dagen.⁹ Hier en daar lijken bepaalde visies trouwens wel heel ver gezocht, zoals de visie dat de aarde hol is en wij met z'n allen aan de binnenkant wonen¹⁰. Of wat te denken van een cursus 'doden opwekken?'¹¹ Het zegt genoeg over de betrouwbaarheid van deze digitale bibliotheek. Met name over de gaven en de werkingen van de Geest wordt zeer veel gepubliceerd. Hier kom ik nog uitvoerig op terug, maar hier volsta ik met te zeggen dat er in sommige kringen meer wordt gepubliceerd over de gaven van de Geest dan over de vrucht, wat al te denken moet geven.

Dan zijn daar nog de 'kritische' Bijbeluitleggers. Zij schrijven vooral waarschuwend. Sommige mensen uit deze hoek hebben een radicale toon die andersdenkenden aan de kant zet als onwetend of zelfs dwalend. Ze zien zichzelf als moderne profeten die zo'n beetje alles wat er op het christelijke erf gebeurt, kritisch moeten beoordelen. Helaas blijkt er dan bitter weinig nog echt betrouwbaar te zijn¹².

Er zijn dus vele verschillende meningen over bijna ieder Bijbels onderwerp. In het weekblad 'Visie' van de Evangelische Omroep, dat ik al bijna twintig jaar lees, zien we dit in de rubriek 'ingezonden brieven'. Er hoeft maar een artikel in het blad te hebben gestaan met een bepaalde visie, of de 'voors' en de 'tegens' stromen binnen. Sinds een paar jaar heeft men in dit blad ook een rubriek ('Slijpsteen') waar men op een stelling kan reageren met 'eens' of met 'oneens'. Ook hier blijkt weer een veelzijdigheid aan opinies. Zo zijn thema's als de verhouding tussen de wet en de genade, de verhouding tussen Israël en de Kerk, de doop, het spreken in tongen, de handoplegging, de bevrijdingsbediening en de leer over de toekomstige dingen, aanleiding geweest voor heftige theologische meningsverschillen. Er is zodoende over sommige thema's oneindig veel verwarring ontstaan. Zelden zijn christenen het, welk thema het ook betreft, met elkaar eens. Surf maar eens rond op de forums van christelijke websites zoals bijvoorbeeld CIP.nl. Zorgden kerkmuren vroeger voor het buiten de deur houden van allerlei afwijkende visies, tegenwoordig vindt men christenen met allerlei verschillende opvattingen verdeeld over alle kerken en gemeenten in Nederland. Hoewel de grote meerderheid van deze thema's niet van eeuwigheidswaarde zijn (in de zin dat onze behoudenis ervan afhangt), zijn het toch onderwerpen die het praktische leven als christen wel degelijk raken.

1.5. Mijn doel

Toen ik de Bijbel begon te bestuderen heb ik mij vaak gefrustreerd over bepaalde passages die ik te onduidelijk vond. Ik wilde dolgraag ontdekken 'hoe het zat', maar waarom stond het er nou niet wat duidelijker? Ik las en herlas gedeelten, las verschillende commentaren, maar bleef met vele vraagtekens zitten. Zo heb ik rond het hele vraagstuk van het wel of niet

⁹ zie bijv. Matteüs 24:4, 24

¹⁰ Verdedigd op bijv. www.bijbeluitleg.nl

¹¹ www.deadrisingteam.com

¹² zo bijv. www.toetsalles.nl of www.verhoevenmarc.be

preken van vrouwen talloze keren 1Ko14:34 en 1Tm2:11,12 bestudeerd in hun samenhang. Ik las er vele boeken en artikelen over. De ene uitlegger was zeer overtuigend in zijn uitleg dat Paulus het niet toestond dat vrouwen mochten spreken of leren, terwijl de andere uitlegger, ook heel overtuigend, wist te vertellen dat dit juist niet de betekenis van de teksten is. Welke is nu de meest Bijbelse uitleg? Het duizelde me. Later kwam ik tot een kostbare ontdekking en dat is dat men geestelijk onderscheidingsvermogen nodig heeft om de Bijbel uit te leggen. Het is geen kwestie van teksten met elkaar vergelijken, maar van geestelijk inzicht. Daarom moet Bijbeluitleg door de Geest geleid zijn. Het vereist geestelijk inzicht om te kunnen onderscheiden waar het op aankomt in deze tijd. Wie is tot zo'n taak bekwaam? Mijn verlangen is het wel om richting aan te geven, zodat de lezer weet waar hij in ieder geval wel en waar hij niet moet wezen.

Het is namelijk mijn overtuiging dat, door verkeerd Bijbelgebruik, het mogelijk is dat mensen op het verkeerde spoor terecht komen. Men komt dan uit bij een 'andere' Jezus, een 'ander' evangelie en een 'andere' geest, zoals Paulus in 2Ko11:4 aangeeft. Andersom is een zuivere uitleg van het Woord van God bevorderlijk voor de geestelijke groei. Het breekt mijn hart om te zien dat mensen afhaken en niet meer naar de kerk gaan omdat ze zijn beschadigd in hun vertrouwen. Daarom zal ik hier en daar best scherp zijn. De lezer vergeve het mij als ik onbedoeld op bepaalde tenen trap. Het is niet mijn bedoeling om personen af te vallen, maar om denksystemen te analyseren en leringen tetoetsten. Ik hoop daardoor juist tot nadenken te stemmen. Daarom wil ik zoeken naar een gezond, zuiver, Bijbels evenwicht. Ik hoop daarbij de Schriftprincipes helder naar voren te brengen op een Bijbels verantwoorde manier.

1.6. Uiterste visies

De vele uiteenlopende visies op de werking van de Heilige Geest zorgen voor de nodige onrust en verwarring binnen gemeenten. Op dit gebied zijn nogal wat extreme uitersten te constateren. Zo is daar de uiterst extreme stroming (gouden tanden en kiezen gevormd door de Heilige Geest, goudstof dat uit Bijbels dwarrelt) tot de gematigd charismatische (tongentaal als gebedstaal of wapen in de geestelijke strijd, genezing door handoplegging, uitdrijven van demonen bij gelovigen) tot de behoudende ('handoplegging is gevaarlijk, tongentaal is niet voor nu, demonen huizen niet in gelovigen, etc.') en tot de uiterst behoudende ('de Geest bewerkt enkel de wedergeboorte'). Er zijn zo'n beetje voor alle stromingen wel aparte gemeenten of kerken gesticht. Met het ontstaan van de Pinksterbeweging (of de charismatische beweging) aan het begin van de 20^e eeuw, en het zogenaamde 'power-christendom' met zijn grote nadruk op bijzondere ervaringen, begon ook een stuk verdeeldheid. Sommigen bejubelden de 'frisse wind' van de Geest, anderen waren kritisch en zagen er niet meer in dan een storm in een glas water. Aanvankelijk vormden de Pinkstergemeenten aparte groepen, maar we zien dat in deze tijd hun leerstellingen gretig ingang vinden in alle lagen van de christenheid in Nederland. Vooral ook onder jongeren neemt de belangstelling voor deze opvattingen toe. Zij vinden vaak buiten hun eigen kerken en gemeenten meer vrijheid in hun geloofsbeleving en zijn vatbaar voor beleving en ervaring. Een jongerenorganisatie als 'Soul Survivor'¹³ bijvoorbeeld, trekt duizenden jongeren aan vanwege de mogelijkheid het geloof te beleven op een manier die hen erg aanspreekt. Op hun website verklaren ze een 'beweging van Gods Geest onder

¹³ www.soulsurvivor.nl

jongeren' als hun droom te zien. Zo ontstaat er vaak een kloof met de eigen thuisgemeente. Jongeren vinden daar niet 'zoveel' van de Geest als wat ze hebben ervaren tijdens hun 'happenings'.

De laatste jaren spitst de hele discussie rond de werking van de Heilige Geest zich om de één of andere reden voornamelijk toe op het vraagstuk van wonderbaarlijke genezing. Het is wonderlijk hoeveel daar over wordt gepreekt en geschreven de laatste jaren binnen de kringen waarin ik mij begeef. Het lijkt wel of men soms met niets anders meer bezig is. Er is een tijd geweest dat ik tijdens iedere Bijbelstudie hier vragen over kreeg. Uiteraard is over dit thema ook veel verschil van mening. Nu is lichamelijke genezing een thema dat misschien momenteel de boventoon voert, de achterliggende gedachte dat het werk van de Heilige Geest gepaard moet gaan met bijzondere verschijnselen, is ook een basis voor verdeeldheid. Ik heb gemeenten zien splitsen vanwege deze verschillen in visie die zich in verschillende varianten openbaart. In de allereerste evangelische gemeente waar ik deel van werd na mijn bekering, duurde het nog geen drie jaar of ik was getuige van een dergelijke scheuring. De ene groep geloofde namelijk in wonderen en tekenen voor vandaag. Ze vonden ook dat tongentaal een onderdeel zou moeten zijn van het leven van iedere christen. De andere groep geloofde dat deze dingen alleen behoorden tot de beginperiode van het christendom en vandaag de dag niet meer voorkwamen¹⁴. Men kon hierdoor niet meer in eenheid functioneren. Het zorgde voor teveel spanningen.

Het gaat in al dit soort meningsverschillen niet alleen over het werk van de Geest, maar ook ten diepste over veel meer zoals de visie op wie God Zelf is. Wie is Hij? Hoe handelt Hij met de gelovigen? Hoe dienen Zijn Geest en Zijn werk precies begrepen en gehanteerd te worden? De vele thema's die weer verband houden met deze vragen, roepen ook weer diverse andere vragen op. Zo wordt er bijvoorbeeld over het thema 'geloof' ook verschillend gedacht. Er zijn christenen die geloof zien als parallel met een vermogen om God te verbidden, terwijl anderen geloof zien als een berusten in de omstandigheden, vertrouwend dat God het beste voorheeft. Wat is nu waar? Er moeten, om tot evenwichtig onderwijs te komen, serieuze vragen beantwoord worden als: Is God een God die de mens in elk opzicht gelukkig wil maken tijdens zijn leven op aarde? Wil Hij hem alles geven op grond van diens geloof? Is de kracht van de Heilige Geest vandaag ook nog net zo aanwezig als in het begin van het ontstaan van de gemeente? Zijn de werkingen van de Heilige Geest 'beperkt' tot wat Hij in de Bijbel doet, of is er meer? Is de tongentaal een middel om ons geestelijk te stichten? Hebben onze woorden dezelfde kracht als Jezus' woorden hadden? Moeten de wonderen en tekenen die Jezus deed ook zichtbaar zijn in onze levens? Kunnen wij ook de dingen doen die Jezus deed en zelfs grotere? Moeten we ons 'uitstrekken' naar 'meer van de Geest' of hebben we alles al ontvangen? Is er teveel of te weinig aandacht voor de Heilige Geest? Komt er een grote opwekking of zal het alleen maar bergafwaarts gaan met de Kerk? Al deze vragen heb ik tijdens mijn jarenlange onderzoek getracht te beantwoorden. *Hoe vinden we een Bijbelse weg die kan voorkomen dat allerlei soort uitwassen achterwege blijven en die zorgt voor een gezonde leer over de werking van de Geest?* Het antwoord op deze vraag is de basis voor dit boek.

1.7. Mijn eigen gemeente: bron van ervaring

¹⁴ Ook wel 'cessationisme' genoemd, ofwel de 'streeptheologie'.

Tijdens mijn zoektocht naar antwoorden kwam ik in aanraking met zowel de positieve als de negatieve ontwikkelingen binnen verschillende gemeenten waar ik zo nu en dan mag preken. De gemeente waartoe ik zelf sinds 2005 toe behoor, een evangelisch/charismatische groep, vormde de grootste bron van ervaring. Het is eigenlijk een ideale plek om van dichtbij mee te maken wat de gevolgen zijn van verschillende visies op het werk van de Heilige Geest. Van oorsprong is deze gemeente charismatisch getint. De gemeente is ontstaan vanuit de gedachten van het tijdschrift 'Kracht van Omhoog' zo rond 1975. Dit tijdschrift verscheen van 1937 tot 1996 en speelde een belangrijke rol in de geschiedenis van de Nederlandse pinksterbeweging. In 1958 was Kracht van Omhoog betrokken bij de samenkomsten van T.L. Osborn op het Malieveld in den Haag (augustus 1958), van waaruit veel z.g. 'Volle Evangelie gemeenten' ontstonden. In de jaren 70 en 80 werden er contactdagen georganiseerd voor gelijkgestemde gemeenten, die ook wel 'Kracht van Omhoog-gemeenten' werden genoemd.

De gemeente startte dus als een typische Pinkstergemeente. Doordat er in de loop van de jaren redelijk wat mensen vanuit traditionele kerken overkwamen, werd ook de visie beïnvloed over de charismatische verschijnselen waarmee de gemeente 'groot' was geworden. Zo zijn er vandaag de dag mensen die 'vallen in de Geest' heel Bijbels vinden en dit als een 'aanraking van God' beschouwen en er zijn mensen die dit als een werk van de duivel beschouwen. Er zijn mensen die iedereen de handen opleggen die ziek zijn en er zijn mensen die hier argwanend tegenover staan. Er zijn mensen die beweren dat er een opwekking aanstaande is en er zijn mensen die geloven dat het alleen maar minder zal worden met de kerk. Er zijn mensen die vaak visioenen, dromen en beelden van God ontvangen en er zijn mensen die dat maar raar vinden. Hoewel één in streven, lagen de visies op bepaalde theologische vraagstukken mijlenver uit elkaar. Tijdens mijn voorbereiding voor dit boek sprak ik met veel mensen met allerlei verschillende achtergronden. Ik ontmoette toegewijde leraren van Gods Woord die over sommige thema's totaal tegengestelde conclusies trokken. Het maakte het er allemaal niet eenvoudiger op. Een vrouw die hier ook mee worstelde, schreef me onlangs nog:

Dank je wel, voor mij heel goed en leerzaam, maar ik vind het wel heel ingewikkeld allemaal. Ik heb overal mijn vriendinnen, van heel extreem Pinksteren tot ultra-bedelingen leer¹⁵, God zal er Zijn bedoeling mee hebben, maar soms vind ik het knap lastig! Gelukkig blijft de Heer dezelfde, Die Zich altijd laat vinden voor wie Hem ernstig zoeken. En de Vrede, Die Hij geeft ondanks veel verwarring wil ik niet missen.

Ik denk dat ze de kern aardig raakt wat betreft deze dingen. De verwarring zou trouwens ook in mijn eigen leven nogal hard toeslaan. De ene week sprak er in onze gemeente een spreker uit het 'charismatische' kamp, de week erna weer iemand uit het 'behoudende' kamp. Zelf schommelde ik jaren wat heen en weer tussen beide kampen, terwijl ik moeite bleef houden met de extreme uitersten van beide. Mijn hoofd leek soms wel een theologische flipperkast als ik bezig was met het zoeken naar antwoorden. Maar heel langzaam, één voor één, druppelden ze toch binnen in mijn geest.

¹⁵ zie §4.3

Hoofdstuk 2: De uitersten

2.1. Charismatisch en behoudend

Het is prachtig om te zien dat de hedendaagse gelovige naar 'meer' van de Geest zoekt. Tegelijk zie ik, zoals ik al aangaf in de inleiding, dat er in deze zoektocht conflicten ontstaan tussen enerzijds de groep mensen die ik aanduid als 'charismatisch' en anderzijds de groep mensen die ik aanduid als 'behoudend.' De woorden 'charismatisch' en 'behoudend' dekken eigenlijk niet de lading. We spreken normaal gesproken over 'charismatisch' (van 'charis' wat 'genade' betekent) als we het hebben over mensen die open staan voor de genadegaven die de Geest geeft. In die zin is iedere Bijbelgetrouwe gelovige charismatisch. In dit boek gebruik ik de term 'charismatisch' als aanduiding om een specifieke theologische *richting* aan te geven waarin iemand denkt. Binnen deze charismatische richting zijn ook weer veel nuanceverschillen. Er zijn extreem-charismatische groepen en wat mildere variaties. Als ik in dit boek spreek over de 'charismatische richting', zal dan ook niet iedere christen zich aangesproken voelen die zichzelf als charismatisch ziet. Ik doel met 'charismatisch' dan ook voornamelijk op de wat extremere variant (ook wel aangeduid als 'ultra-charismatisch'). We spreken normaal gesproken van 'behoudend' als we het hebben over mensen die vasthouden aan tradities en het oude vertrouwde binnen kerkelijke stromingen. Hierbinnen is ook weer allerlei variatie, van uiterst behoudend tot mild behoudend. Ik gebruik in dit boek de beide begrippen 'charismatisch' en 'behoudend' om twee stromingen, of beter gezegd, twee theologische leefwerelden aan te duiden. Het zijn twee verschillende geestelijke klimaten waarin een gelovige kan leven.

Ik wil daarom, voordat ik naar de Bijbel ga, allereerst beide groepen (afgekort CG voor de Charismatische en de BG voor de Behoudende groep) helder identificeren met hun denkrichting betreffende belangrijke geloofsvragen. Hier gaat het om twee type denksystemen. Ik zal aan de hand van een tiental kernthema's een theologische basis willen leggen vanuit mijn inzicht in de Bijbel over deze dingen. Het zijn deze tien thema's waar de verschillen tussen CG en BG mijns inziens het meest tot uiting komen. Vervolgens zal een deel gaan over het omgaan met elkaar van beide groepen. Hierbij zal ik proberen Bijbelse adviezen te geven aan leiders van kerken en gemeenten om niet in bepaalde valkuilen te vallen. Tenslotte hoop ik dat dit boek een evenwichtige bijdrage mag leveren aan de hele discussie rond de uitingen van de kracht van God en meer nog, dat het gelovigen van beide groepen weet op te roepen tot een mate van begrip, ook al betekent dat het inleveren van bepaalde verwachtingen.

Ik zeg hier nadrukkelijk bij dat het me gaat om de denksystemen en niet om het aanvallen van bepaalde geloofsgemeenschappen. Ik bewonder iedere gelovige die zijn Bijbel bestudeert vanuit het oprechte verlangen zijn Heer te dienen. In verband met het doel van dit boek kijk ik dus naar de theologische gedachtegangen. Het gaat hierbij, ik zeg het nogmaals, heel specifiek om de *gedachten over het werk van de Heilige Geest in/door de gelovige en in de gemeente* en alles wat daar mee verband houdt. We proberen ons zoveel mogelijk te beperken tot dit ene gebied. Bijbelse theologie is erop gericht zoveel mogelijk de Bijbel te laten spreken. Daar waar menselijke interpretatie of inlegkunde om de hoek komt kijken, moet ingegrepen worden.

Ondanks dit oprechte verlangen van de meeste Bijbelgetrouwe theologen en Bijbeluitleggers, ontstaan er toch verschillende bouwwerken, of theologische 'torens'.

Mensen gaan toch de gegevens van de Bijbel op een bepaalde manier ordenen. Bijbeluitleg is en blijft daarom feilbaar mensenwerk (hoewel de Heilige Geest natuurlijk wel 'werkt' in wedergeboren Bijbeluitleggers). Zo ook dus in het geval in de uitleg over het werk van de Heilige Geest.

Aanhangers van beide richtingen hebben een oprecht verlangen de Heer te dienen en Hem welgevallig te zijn. Daar zit het probleem niet, laat dat duidelijk zijn. Ik wil, nogmaals, dan ook geen enkel oordeel uitspreken over het motief van zowel een CG als een BG of welk type christen dan ook. Ik ga uit van het oprechte verlangen van beide groepen om hun Heer te dienen, ondanks de verschillen van inzicht. Laat ik beginnen met de beschrijving van wat we de 'charismatisch gerichte groep' zullen noemen.

2.2. De charismatisch gerichte groep (CG)

Het denksysteem of de theologische leefomgeving van CG zou ik als volgt willen omschrijven: Men gelooft dat dezelfde wonderen waarvan we in de evangeliën lezen, vandaag nog steeds plaatsvinden. Jezus is immers dezelfde gisteren, heden en tot in eeuwigheid (Hb13:8). Deze Bijbeltekst is trouwens nogal populair en wordt veel gebruikt. Wij gaan door waar Jezus ophield. De nadruk ligt daarbij vaak op fysieke genezing. Men gelooft dat Jezus vandaag, net als tweeduizend jaar geleden nog steeds geneest op dezelfde schaal en op dezelfde manier. Jezus heeft immers onze ziekten gedragen op het kruis. '*Door Zijn striemen is ons genezing geworden (Js53:5; 1Pt2:24)*'. Daarbij wil God dat Zijn kinderen gezond zijn. God wil geen ziekte, ziekte komt van de duivel. Vooral het geloof voorafgaand aan de genezing is erg belangrijk. Als er genoeg geloof is, is niets onmogelijk. Ziekte wordt door God nooit gestuurd of gebruikt. Het beproeven van een gelovige d.m.v. het lijden gebeurt alleen door vervolging vanwege Christus' naam, niet door fysieke problemen. Deze wil God wegnemen als wij Hem daarom vragen. Er ligt veel nadruk op beleving en ervaring. Daarnaast is niet iedere christen 'gedoopt' in de Geest. Deze ervaring wordt vaak gezien als een 'extra' zegen ('second blessing'). Pas als iemand is gedoopt in de Geest, gaan de gaven van de Geest functioneren.

Er is een grote nadruk op alles wat met de Heilige Geest te maken heeft. Tongentaal is er voor iedereen als men er zich maar naar uitstrekt. Iedere gelovige kan in principe Gods hoorbare stem verstaan. Het uitspreken van woorden van geloof is erg belangrijk. Dit 'proclameren' van geloofswaarden is een belangrijk onderdeel in het denksysteem van deze groep. Omgekeerd hebben negatieve woorden (vloeken) een afbrekend effect, dus daar moet men voor op de hoede zijn. HET kenmerk van de visie van deze groep is dat daar waar de kracht van God zichtbaar is, Hij ook werkelijk aanwezig is. Men zoekt en streeft naar deze momenten waar God aan het werk is omdat dit 'het' is wat de Bijbel bedoelt met de volle zegen. Men gaat uit van het principe 'na de proclamatie (Bijbeluitleg, prediking) *volgt de demonstratie*'. Er moet toch het liefst wat 'gebeuren' na de prediking. Men heeft een enorm verlangen de kracht van God aan het werk te zien. Men staat open voor bijzondere openbaringen en ervaringen van de Geest. Het Bijbelgebruik van deze groep valt ook op. Men citeert veel uit het Oude Testament en uit de evangeliën, terwijl de brieven, met name die van Paulus, een wat ondergeschikte plaats lijken in te nemen. Niet iedere CG-er zal zich in alle kenmerken herkennen. Het gaat daarom om een algemeen beeld van een bepaalde denkrichting waarbij deze kenmerken voorkomen.

2.3. De behoudend gerichte groep (BG)

Het denksysteem of de theologische leefwereld van de behoudend gerichte groep zou ik als volgt willen omschrijven: Men gelooft ook dat God kan genezen, maar op Zijn tijd en op Zijn manier. Ze is voorzichtiger in uitspreken van genezing over iemand. Wij hebben daar veel minder invloed op dan dat CG denkt. God geeft de genezing als Hij dat wil. Wij kunnen Hem bidden om genezing, wat Hij soms verhoort, maar meestal niet. Men is huiverig voor genezingskomsten, omdat men hier van te voren al aankondigt dat God gaat genezen. De meeste mensen genezen in de praktijk helemaal niet tijdens dit soort samenkomsten, omdat God niet altijd die weg heeft voor gelovigen. Ook in het NT vinden we namelijk toegewijde gelovigen die ziek waren. Ook christenen krijgen te maken met lijden en daar hoort ziekte ook bij. God gebruikt soms ziekte in ons leven om ons karakter te vormen of om ons onbekende redenen. Geloof is datgene doen wat God wil, niet een soort opgewekt enthousiasme. Wonderen en tekenen komen voor, maar vooral daar waar Gods Woord wordt gepredikt in de gebieden waar dit nog niet eerder is gebeurd. Binnen de gemeente van God zijn wonderen en tekenen hoogst uitzonderlijk. Iedere gelovige ontvangt de Heilige Geest, er hoeft niet nog een soort tweede zegen te komen. De doop in de Geest is een thema dat door BG totaal anders wordt uitgelegd dan door CG. Het is het worden tot één lichaam zoals 1Ko12:13 leert. De kracht van God is voornamelijk gegeven om ons te veranderen. Gods voornaamste doel is ons karakter vormen naar het beeld van Jezus Christus. De nadruk ligt veel meer op Christus, dan op de Heilige Geest. Men is huiverig voor of soms zelfs tegen handoplegging en uitingen als tongentaal, 'vallen in de Geest' etc. Sommigen zien dit laatste als pure demonische misleiding. Het verstaan van Gods stem ziet men meer als een proces in de innerlijke mens in plaats van een direct, hoorbaar spreken tot ons hart. Er is, buiten de Bijbel, geen enkele gezaghebbende openbaring of ontdekking over goddelijke dingen. De tijd van Jezus wordt duidelijk onderscheiden van de tijd van de gemeente. Er is niet een automatisch herhalen van wat Jezus deed. Jezus verkondigde het koninkrijk der hemelen wat iets anders is dan het evangelie van de genade. Men gebruikt vooral de brieven van het Nieuwe Testament als onderwijs aan de gemeente, vooral die van Paulus. Onder BG komt ook nog wel eens het cessationisme voor, de gedachte dat de wonderen en tekenen zijn opgehouden na de eerste eeuw.

2.4. Is er wel een probleem?

Sommige lezers zullen zeggen: 'Wat maakt het nu uit? Als de ene gelovige gewoon de andere respecteert dan is er toch niet veel aan de hand?' Zo simpel is het niet. Ik heb zelf zoals ik heb beschreven, grote pastorale problemen zien ontstaan zodra men het evenwicht verliest in onderwijs aan mensen. Bovendien gaat het om een stuk geestelijke strijd. Er is hier sprake van twee tegengestelde 'geesten'. Ik hoop dat verderop aan te tonen. Er staat dus wel degelijk iets op het spel! Zo heb ik meegemaakt dat mensen met ernstige problemen in hun leven keer op keer naar voren gingen na een uitnodiging tijdens een dienst, om 'meer van de Geest' te ontvangen. Keer op keer lieten ze voor zich bidden en de handen opleggen. Hun problemen verdwenen niet en na meerdere keren gemerkt te hebben dat er niets veranderde, gaven ze het op en kwamen ze niet meer in de kerk. Wat ook gebeurt is dat mensen denken dat het geestelijk leven bestaat uit het aflopen van conferenties en diensten waar 'het' gebeurt. Aan gelovigen die huiverig zijn voor dit soort charismatische verschijnselen wordt verteld dat ze 'niet genoeg geloof hebben' en 'genezingen in de weg te staan.' Toen ik ooit tegen een oudere broeder mijn bezorgdheid uitte over dit soort praktijken' om 'meer van de Geest' te halen, zei hij dat ik nog in de 'calvinistische gevangenis' zat! Omgekeerd wordt soms van de CG beweerd dat ze 'open staan' voor

misleiding van satan. Er wordt tegen hun visie gewaarschuwd omdat het een gevaarlijke truc is van de duivel om de kinderen van God te misleiden. Zo ontstaan er spanningen, niet alleen theologisch, maar vooral ook psychologisch binnen de gemeente van God. Daarom is het belangrijk om als gemeente een duidelijke koers te varen. Men kan niet beide visies vanaf de kansel verkondigen of beide visies integreren in het pastoraat. Dat zorgt voor verwarring en misverstanden.

Het is van het grootste belang om met elkaar te toetsen of iets van de Heilige Geest komt, of vanuit de mens zelf, of nog erger, van satan.

*In het eerste geval zal er vrucht en zegen zijn

*in het tweede geval alleen maar een hoop emotie, mogelijke pastorale brokken en geen enkele vrucht.

*In het derde geval zullen mensen geestelijk ernstig beschadigd raken.

Ik geloof dat deze spanningen in veel kerken en gemeenten op dit moment spelen. Ik besef dat ik het risico loop door te wijzen op de missers, ik de achterliggende Bijbelse principes bij mensen weghoudt. Dat is niet mijn bedoeling. Geen enkel kostbaar kind mag met het misschien vele badwater worden weggegooid. Er ligt veel rijkdom in het juist hanteren van de Bijbelse gegevens rondom de werking van de Heilige Geest. Ik wil de lezer uitnodigen om te streven naar de gezonde hantering van wat de Bijbel leert over de kracht die God ons heeft gegeven en in deze zaken wijs te handelen. *Omgordt dus de lendenen van uw verstand, weest nuchter, en vestigt uw hoop volkomen op de genade, die u gebracht wordt door de openbaring van Jezus Christus.* 1Pt1:13

2.5. Hoe zit het nu?

Over Bijbelse thema's is het natuurlijk belangrijk om te weten 'hoe het zit.' De Bijbel is ons gegeven om ons in de waarheid te leiden. Dit is allereerst de kennis van Christus binnen een levende, werkelijke relatie. Jezus belooft ons dat de Heilige Geest dit zou gaan doen (Jh16:13):

Doch wanneer Hij komt, de Geest der waarheid, zal Hij u de weg wijzen tot de volle waarheid; want Hij zal niet uit Zichzelf spreken, maar al wat Hij hoort, zal Hij spreken en de toekomst zal Hij u verkondigen.

Dit betekent niet dat als we de Heilige Geest hebben ontvangen, Hij ons in één klap de hele Bijbelse leer ontvouwt, maar dat Hij ons inleidt in de wereld van de volle waarheid. Deze waarheid is de relatie met God in de Vader en de Zoon. Daarin hebben wij ons eigen verstand gekregen om met geestelijke inspanning te ontdekken wat zuivere Bijbeluitleg is. Talloze Bijbeluitleggers hebben daarom in het verleden geprobeerd de waarheid te ontdekken over de meest uiteenlopende onderwerpen. Daarmee hebben ze ons enorm op weg geholpen om de Bijbelse waarheden te begrijpen en om daar weer op verder te bouwen.

Er is over het werk van de Heilige Geest ook veel, heel veel nagedacht en geschreven. 'De wind waait waarheen hij wil', zei Jezus al (Jh3:8), duidend op het werk van de Geest in een mens. We komen een heel eind in het begrijpen van het werk van de Heilige Geest door gezonde Bijbelstudie, maar er zal altijd ruimte moeten blijven voor het grote mysterie van deze goddelijke Persoon. *Er zal dus ook altijd een spanning blijven bestaan in de gemeente tussen diegenen die dat werk van de Geest overdrijven en diegenen die dat werk willen*

beknotten. Er zijn stromingen die hierin erg doorslaan, tegelijk zijn er stromingen die hierin veel te voorzichtig zijn.

Mijn leidraad in het beoordelen van wat er op dit gebied allemaal gebeurt is de tekst uit 1Ts5:19:

Dooft de Geest niet uit, veracht de profetieën niet, maar toets alles en behoudt het goede.

1. Niet de Geest uitdoven, dat is, niet te kritisch zijn. Alles maar afkraken omdat het 'eng' is, dooft uiteindelijk iedere activiteit van de Geest.
2. 'Veracht de profetieën niet', dus we moeten ook weer niet te wantrouwig zijn. De Geest spreekt namelijk nog steeds d.m.v. mensen. 'Profetieën' zijn hedendaagse woorden namens God, zoals bedoeld in 1Tm1:18 en 4:14¹⁶.
3. 'Toets alles', dus niet te goedgegelovig zijn. Niet iedereen die beweert een 'woord van de Heer' te hebben, heeft dit daadwerkelijk van Hem ontvangen.
4. 'Behoud het goede', dus we moeten wel evenwichtig zijn. God geeft echte, authentieke profetieën¹⁷ die wij moeten behouden en koesteren. God geeft goede gaven door Zijn Geest, welke we moeten vasthouden. Daarbij is de leidraad het woord van God, de Bijbel. Daaraan zullen we moeten toetsen of iets van God komt of niet.

2.6. Twee houdingen t.o.v. Bijbelstudie

Zoals gezegd gaat het in de zoektocht naar de Bijbelse waarheden om zorgvuldigheid, opdat we niet doorslaan in extremen. Ik zie twee uitersten in de houding van christenen als het gaat om het zoeken naar de Bijbelse waarheid. De ene is dat men zegt (wat ik zo vaak hoor): "Er zijn zoveel verschillende visies, niemand weet eigenlijk de waarheid". Dan gaan mensen het opgeven om te zoeken naar de Bijbelse waarheid over een bepaald onderwerp, omdat er zo verschillend over wordt gedacht. Dit kom ik vaak tegen als het gaat over onderwerpen die met de eindtijd te maken hebben. Als het gaat over het werk van de Heilige Geest, dan wordt het nog veel ingewikkelder, omdat er ook de ervaring bij komt kijken. Dit raakt de praktijk van de geloofsbeleving in de kern! Mensen die bijv. nooit in tongen hebben gesproken, zijn geneigd dit anders uit te leggen, dan mensen die veel in tongen spreken. Mensen die ooit wonderbaarlijk zijn genezen kijken anders naar de leer van genezing dan mensen die nog nooit een genezing in de praktijk hebben gezien. Ik heb boeken in de kast staan van Bijbelgetrouwe schrijvers die de tongentaal afkeuren ('het was alleen voor de eerste gelovigen', ondanks Paulus' opdracht: *'belemmert het spreken in tongen niet.* 1Ko14:39)', en ik heb boeken in de kast staan die de visie verdedigen dat iedere gelovige in tongen moet spreken ('anders ben je niet vervuld van de Geest', ondanks Paulus' vraag: *'Spreken soms allen in tongen.* 1Ko12:30)?' Beide boeken baseren zich op dezelfde Bijbelgedeelten! Zo vindt men bij uitleggers uit CG een totaal andere Bijbeluitleg als het gaat over tongentaal dan bij BG. Zo hoorde ik laatst van een spreker die de tongentaal 'de belangrijkste gave' van God noemde! Niet iedereen zal hem dat na durven zeggen. Anderzijds hoorde ik van een andere uitlegger dat tongentaal niet meer nodig was, omdat we nu de Bijbel compleet hebben.

¹⁶ Er zijn ook uitleggers die hier de profetieën uit het Oude Testament onder verstaan.

¹⁷ Hierover is ook geen eenduidige uitleg. Zijn profetieën nieuwe openbaringen of zijn het gesproken woorden die Gods geschreven Woord op het hart van mensen bindt, of woorden van de Heer in een bepaalde situatie, uitgesproken door onvolkomen mensen? Daarover meer in hoofdstuk 13.

Hoofdstuk 3: De zoektocht naar een Bijbels evenwicht

3.1. Mijn zoektocht

Voordat ik uitgebreid inga op deze twee denksystemen vanuit mijn inzicht in de Bijbel, wil ik u als lezer, een inzicht geven in mijn eigen standpunten en vooral in mijn zoektocht naar antwoorden. Ik ben tijdens die zoektocht in aanraking gekomen met de beide denkrichtingen. Het is daarom goed om wat gedetailleerder in te gaan op mijn geschiedenis met God en met wat ik (nu) geloof aan Bijbelse waarheden over het werk van de Heilige Geest. Ik ben daar, vanzelfsprekend, ook in gevormd en daarom niet objectief. Voor die lezers die dit autobiografische deel liever overslaan verwijs ik naar hoofdstuk 4.

Mijn zoektocht naar de dingen van God begon al vroeg. Mijn ouders brachten me in aanraking met de Bijbel. Ik bezocht christelijke scholen, raakte vroeg bekend met de Bijbelverhalen, ging iedere zondag mee naar de kerk en volgde catechisatie. Ik ging met stevige tegenzin en dacht verder niet veel na over de dingen van God. Mijn Godsbeeld was eenvoudig. Hij bestond, hield mij in de gaten en zou mij aan het einde van mijn leven vriendelijk in de hemel toelaten omdat ik het nog niet zo slecht had gedaan. De Bijbel las ik verder niet en bidden deed ik al helemaal nooit. De Bijbel die ik had gekregen bij het verlaten van de basisschool in 1984 heeft jaren in een la ongelezen onder mijn bed gelegen. Toch zou dit allemaal gaan veranderen. Tijdens mijn opleiding aan de PABO (1989-1993) in Utrecht ontmoette ik twee mannen die beiden openlijk uitkwamen voor hun geloof in Jezus. De ene was opgegroeid in de 'Vergadering van Gelovigen'¹⁸ en de andere kwam uit een gezin waarin zijn vader en zijn opa bekende Bijbelleraren waren in de omgeving van Baarn. We waren klasgenoten en werden al snel zeer goede vrienden. Ik was met 18 jaar de jongste van de drie. Avond aan avond discussieerden we tot in de late uurtjes over van alles en nog wat. Ook spraken we veel over God, de Bijbel en alles wat daar zo'n beetje bij komt kijken. Wat mijn vrienden ook zeiden, ik begreep niets van hun geloof in Jezus Christus en de Bijbel. Het kwam gewoon niet binnen. Ik herinner me nog dat ik bijvoorbeeld maar niet kon begrijpen hoe zij nu konden geloven in het bestaan van engelen en demonen. Dit was, volgens mijn redenering, toch heel duidelijk een mythologisch wereldbeeld en wij waren 'verstandig' doordat de wetenschap had 'bewezen' dat engelen en demonen niet bestaan. Mijn jongere broer had inmiddels Jezus aangenomen als zijn Verlosser en had me een aantal boeken laten lezen. Eén van die boeken was: 'Geen geloof zonder bewijs (1991)' van Pé de Bruin wat ik een boeiend boek vond omdat het op een verstandelijke manier uitlegde waarom het christelijke geloof een 'logisch' geloof was. Het ging ook over Jezus, een Mens die erg bijzonder geweest moet zijn. Er begon zich een diepe interesse te ontwikkelen in deze Jezus. Ik kon maar niet begrijpen waarom Hij zo belangrijk was naast God Zelf. Mijn geestelijke ogen waren, ondanks mijn net begonnen zoektocht, nog altijd stekeblind.

3.2. De ommekeer

Tijdens een Bijbelstudie van de kerk waar ik destijds toe behoorde, gebeurde er iets heel bijzonders. Het was oktober 1993. Met een klein groepje leerden we wekelijks iets vanuit de Bijbel van een ouderling en iedereen las om de beurt een stukje voor. Het waren avonden die ik niet erg interessant vond. De ouderling kwam niet verder dan het geven van feitelijke informatie over de tijd waarin de Bijbel was geschreven. Toen kwam het moment dat ik aan

¹⁸ Geloofsgemeenschap die ook wel bekend is als 'de broederbeweging'. Ontstaan rond 1830.

de beurt was om voor te lezen. Het was een gedeelte uit Johannes 4. Toen ik de zin: *'Ik, die met u spreek, ben het'* (vs26, Jezus laat Zich kennen tegenover de Samaritaanse vrouw) voorlas, ervoer ik plotseling diep van binnen een enorme autoriteit in deze woorden. Er gebeurde iets diep in mijn hart. Dit werd niet alleen tegen deze vrouw gezegd in een ver verleden, maar ook tegen mij persoonlijk door een Persoon die vandaag bestond en die Zelf werkelijk God was! Het was alsof er in mijn geest een lichtje werd aangestoken. Het brandde niet fel, maar het was wel aangestoken. Er was als het ware een connectie met Jezus gelegd in mijn geest.

Een paar weken later, op 30 november 1993, op mijn 22e, werd deze connectie nog sterker en 'maakte ik de keuze voor Jezus'. Een buurman legde me het evangelie uit en vroeg me of ik wilde kiezen voor Jezus. Hij had me uitgelegd wat de 'Ik-ben-teksten' uit het Johannes evangelie betekenen en nodigde me uit om samen met hem te knielen. Nog nooit eerder had ik bewust begrepen dat een Ander mijn schuld op Zich had genomen. Het ontroerde me enorm en ik ervoer een vloedgolf van reiniging in mijn ziel (na de aarzeling om toch maar te knielen in een huiskamer waar iedereen die langsliep me kon zien). Het was een emotioneel moment waarbij ik mijn tranen niet kon bedwingen. Ik denk dat het toen was, dat ik 'opnieuw geboren werd (Jh3:5)' en de Heilige Geest ontving (Ef1:13). Wat ik namelijk merkte was dat ik in de loop van de maanden die volgde, enorm aan het veranderen was in mijn denken. Dit uitte zich vooral in mijn verlangen naar Bijbelse waarheid. Alles wat ik maar te pakken kon krijgen over welk Bijbels onderwerp dan ook, nam ik gretig in me op. In een korte periode las ik veel Bijbelstudieboeken en beluisterde ik veel preken.

3.3. De dominee

Mijn broer en ik waren zo enthousiast over ons 'nieuwe geloof' dat we in die periode contact opnamen met de dominee van onze kerk. Hij was net een paar maanden met emeritaat, maar hij ontving ons vriendelijk op zijn studeerkamer. Hij kende ons via de kerk redelijk goed en was, denk, ik, wel verbaasd dat er twee jongelui bij hem op de stoep stonden om te praten over God. We brandden gelijk los en vroegen hem waarom er nooit in onze kerk werd gepreekt over wedergeboorte, over de Heilige Geest, over het vergeven van zonden, over het kruis, over Jezus als de Zoon van God, etc. Hij bleef vrij kalm en probeerde uit te leggen dat hij het toch allemaal wat anders zag. "Maar de Heilige Geest komt in je wonen!", riep ik en las onmiddellijk 1Ko6:16¹⁹ voor. "Zo moet je dat niet letterlijk zien", was zijn antwoord. En zo zag hij eigenlijk niets echt 'letterlijk'. De wedergeboorte was volgens hem de vernieuwing van de aarde (Mt19:28) en meer ook niet. Ik vroeg hem hoe hij over Jezus dacht en er kwam weer een onduidelijk, vaag antwoord. "Maar Hij is God Zelf!", riep ik (dat was mijn grootste ontdekking namelijk), maar hij zag dat toch 'anders', want 'er werden namelijk wel meer mensen zonen van God genoemd'. Wat we ook vertelden, wat we ook voorlazen, we kwamen niet tot elkaar. Teleurgesteld gingen we huiswaarts en lieten ons meteen, tot verdriet van onze ouders, uitschrijven bij de kerk waar we waren gedoopt en opgevoed. Hier en daar gingen we nog wel eens mee, maar we vonden ons geestelijke thuis in een kleine evangelische gemeente in het dorp. In de jaren die volgden hadden we veel gesprekken met onze ouders over het geloof dat we hadden gevonden. Vooral ik zwengelde de discussie regelmatig aan en meestal niet op een wijze manier. Radicaal waren we zeker, fanatiek ook.

¹⁹ *Of weet gij niet, dat uw lichaam een tempel is van de heilige Geest, die in u woont?*

3.4. Het fundament in mijn leven

In die beginperiode van mijn nieuwe leven als christen leidde God de omstandigheden zo, dat ik via twee kanten, een stevig fundament gelegd kreeg van Bijbelse waarheden. Waar de meeste pasbekeerde mensen eenvoudig onderwijs zoeken, begon ik al direct met het 'zware werk'. Het eerste Bijbelboek dat ik vers voor vers bestudeerde was Openbaring. Ik begon achterin het boek in plaats van voorin! De eerste grote invloed in mijn leven wat betreft het begrijpen van de Bijbel kwam uit Baarn. Mijn, inmiddels beste vriend, één van de studiegenoten van de PABO, woonde destijds in Baarn. Zijn opa had het enorme herenhuis gekocht in de jaren '60 en was daar een Bijbelstudiecentrum begonnen. Onder de naam 'De Reddingsark' ontstond er later ook een gemeente²⁰. Toen ik een paar keer bij mijn vriend thuis was geweest kwam ik in aanraking met het onderwijs van zijn opa en ook van zijn vader die het werk had overgenomen. Honderden uitgeschreven preken en getypte en gestencilde Bijbelstudies lagen keurig geordend in een kamertje waar je ze kon kopen voor 50 cent of een gulden. Ik voelde me als een kind in een snoepwinkel! Tientallen kleine vakjes met daarin Bijbelstudies over van alles en nog wat en ik mocht ze gewoon uitzoeken en meenemen! Ik heb ze destijds bijna allemaal gelezen en werd onderwezen in de diepten van de Bijbel. Eigenlijk had ik melk moeten drinken, maar ik begon met het stevige voedsel waar ik mijn tanden ook soms behoorlijk op stukbeet. Mijn geestelijke honger was echter zo groot dat het me niet veel uitmaakte dat ik veel nog niet begreep. Systematisch werkte ik de studies door, terwijl ik belangrijke passages onderstreepte. Langzaam begon ik steeds meer van de rijkdom van de Bijbel te proeven.

3.5. Het verdere onderwijs

Mijn post tijdens mijn militaire dienstitijd was in Bilthoven, vlak bij Baarn. Toen het moment namelijk was aangebroken dat we werden uitgezonden naar onze post, gebeurde er het volgende: Van acht van de tien soldaten van mijn kamer was bekend waar hij zou worden gestationeerd, behalve van mij en een andere jongen. Deze jongen stond bekend als een spotter. Hij had aan het begin van onze opleiding geroepen: "Wie is er hier gelovig?" Ik stak mijn hand op waarna hij me toebeet: "Wen er alvast maar aan dat ik veel vloek". Deze jongeman en ik waren de enigen die vreemd genoeg niet waren geplaatst op een post. De Sergeant Majoor hield ons de keuze voor tussen Assen en Bilthoven. Beiden wilden we graag naar Bilthoven, omdat dat het dichtst bij onze woonplaatsen Ermelo en Nijkerk in de buurt lag. Hierop liet de Sergeant Majoor ons lootjes trekken. Degene met het kortste lootje moest naar Assen. Ik liet hem eerst trekken en hij trok aan het kortste eind. "Dat heeft God zeker voor je gedaan", snauwde hij me toe en zo zag ik het ook.

In Bilthoven kreeg ik de kans om ongestoord, zeven maanden achtereen, Bijbelstudies uit Baarn te lezen. Mijn werkzaamheden als soldaat in de bunker werden precies in de maand dat ik er binnenkwam, gereduceerd tot nul vanwege automatisering van het verbindingssysteem. Zo had ik de volle tijd om te lezen in de Bijbelstudies. Als ik ze had uitgelezen, bracht mijn vriend er weer een paar langs. Ik besloot ze in mappen te bundelen. Mappen vol studies gingen overal met me mee. Zelfs op vakantie was dit mijn leesvoer. Het onderwijs was zowel diep als eenvoudig met een sterke nadruk op de ernst van de heiliging en de overgave aan Jezus Christus. Ik leerde voor het eerst over de Heilige Geest, over Zijn werk in de gelovige. De nadruk lag daarbij vooral op het heiligen van de gelovige en op

²⁰ www.dereddingsark.nl

geestelijke groei. Wat ook een kenmerk van dit onderwijs was, was de eenvoud van de presentatie; de nadruk lag nooit op de schrijver. Het vermelden van wonderen en tekenen, verricht tijdens de dienst van 'opa' gebeurde alleen als hij vond dat het de lezer op zou bouwen.

3.6 W.J. Ouweneel

Vanaf het moment dat ik serieus de Bijbel begon te bestuderen, had ik ontdekt dat de boeken van ene professor W.J. Ouweneel mij zeer aanspraken. Merkwaardig genoeg kwam ik met hem in aanraking via de andere vriend die ook een studiegenoot van me was op de Pabo. Mijn twee beste vrienden hadden mij niet alleen in de richting van Jezus Christus geduwd, ze zijn ook bepalend geweest voor de vorming van mijn leven als christen. Via de eerste vriend kwam ik in aanraking met het werk van zijn opa uit Baarn, via de tweede met dat van W.J. Ouweneel. Op een avond, voor mijn bekering, bezocht ik al eens een lezing van hem (waar ik werkelijk geen woord van heb begrepen trouwens, hij had net zo goed in het Chinees kunnen spreken). Later, als christen, ontdekte ik zijn boeken en lezingen op het internet. Hij werd de tweede en grootste invloed in mijn leven wat betreft Bijbels inzicht. Ik volgde een aantal Bijbelstudieweekenden waarin hij onderwijs gaf, luisterde naar zijn preken en lezingen en werd steeds enthousiaster over zijn inzichten. Hij was en is van grote invloed op de evangelische theologie en hij zal daarom in dit boek nog vele malen worden aangehaald. Er zijn niet veel Bijbelleraren die een dergelijke invloed hebben op bijna de hele breedte van kerkelijk Nederland. Na niet al te lange tijd had ik redelijk wat boeken gelezen die van zijn hand waren en was ik ook geïnteresseerd geraakt in één van zijn leermeesters: John Nelson Darby (1800-1888). Ik raakte in een paar jaar tijd goed bekend met het denken van Darby door de 'Synopsis van de Bijbel' en de 'Collected Writings' aan te schaffen, een compleet overzicht van al zijn geschreven werk en van een aantal van de andere grote leraars binnen 'de Vergadering van Gelovigen.' Het zorgde voor een brede theologische basiskennis.

3.7 Andrew Murray

Een derde grote invloed mag ik niet onvermeld laten en dat is het werk van Andrew Murray (1828-1917). Voor zover ik kan nagaan heb ik al zijn boeken in de kast staan. Zijn verlangen naar een Geestvervuld leven gecombineerd met de nadruk op praktische heiliging en een evenwichtig onderwijs spraken me enorm aan. Van alles wat ik tot nu toe onder ogen heb gehad, behoort het werk van deze man in mijn ogen tot het meest geestelijk doorleefde onderwijs dat ik heb ontvangen. In eenvoudige taal bevat zijn onderwijs diep doorleefde elementen. Zijn onderwijs is altijd gericht op Christus in de gelovige. De gelovige heeft als taak zijn leven neer te leggen zodat Christus, door de kracht van de Heilige Geest, de gelovige totaal verandert. Andrew staat niet afwijzend tegenover genezing (zie: 'Jezus, Geneesheer van zieken'), maar is ook niet een typisch charismatisch theoloog te noemen. Ondanks al het onderwijs dat ik in het begin tot me nam, ontbrak er een belangrijk element in mijn leven. Zodra ik de boeken van Andrew Murray las, voelde ik het gebrek van een leven dat totaal is overgeleverd aan Jezus. Het leek me niet haalbaar zoals hij dit leven beschreef. Het worden als Jezus werd steeds meer mijn verlangen, maar in de praktijk kwam er nog bitter weinig van terecht, ondanks mijn steeds groter wordende Bijbelkennis. Ik kon aardig vertellen wie de Heilige Geest was, maar Zijn invloed op mijn leven was niet heel erg groot. Ook hield ik mooie Bijbelstudies over de persoon van Christus, maar in het dagelijkse leven regeerde Hij amper in mijn hart. Ik bleef vastzitten aan nare gewoonten en had niet het

gevoel dat ik dicht bij God leefde. Bidden bleef een moeizame bezigheid dat zich beperkte tot het afwerken van verlanglijstjes. Andrew Murray frustreerde me daarom meestal. Er brak een tijd aan dat ik zijn boeken in de kast zette en ze er voorlopig liet staan. ‘Technische’ Bijbelstudieboeken vond ik toch veiliger om te lezen. Het vulde mijn verstand en vergrootte mijn inzicht, maar zette me niet vaak aan tot het nemen van radicale keuzes. Een aantal jaren later, kwamen de boeken van Murray, één voor één, toch weer uit de kast.

3.8. Mijn taak in het koninkrijk van God

Ik ontdekte weer een paar jaar later, in 1997, via de ‘gaventest’ officieel wat mijn ‘bediening’ was: onderwijs. Ik ben een leraar. Achteraf een open deur, gezien het feit dat ik a: al in het basisonderwijs werkzaam was en b: zeer genoot van het lezen en geven van Bijbelstudies en c: hield van discussiëren over de Bijbelse waarheden met mensen die een andere visie hadden. Ik genoot ervan als ik betere Bijbelsteksten uit de hoge hoed kon toveren dan zij. Naast het studeren in de Bijbel en over de Bijbel vond ik het ook mooi om aan anderen uit te leggen wat ik zelf geleerd had. De grote waarheden van de Bijbel hadden een plek in mijn denken gekregen. Ik geloofde bijvoorbeeld in de wederkomst van Jezus voor de Grote Verdrukking. Ik geloofde in het ontstaan de gemeente op de Pinksterdag. Ik geloofde in het lichaam van Christus als iets nieuws en unieks. Ik geloofde in een herstel van Israël. Ik geloofde in de unieke positie van de gemeente van God als een hemels volk. Over de Heilige Geest dacht ik wel na, maar het vormde niet de kern van mijn denken. In die tijd was ik ook abonnee van het Bijbelstudieblad ‘Het Zoeklicht’. Ik vond het een prachtig blad en kon me er theologisch helemaal in vinden. Ook hun visie op het werk van de Heilige Geest sprak me aan: De Geest is een Persoon die in je komt wonen en je langzaam, van binnenuit verandert. Het blad stond alleen wel argwanend tegenover uitingen die als charismatisch bekend stonden. Wonderen en tekenen, zoals we die lezen in de evangeliën en de Handelingen, hadden een ‘tekenfunctie’ om de Woorden van God te onderstrepen. Na zelf een paar jaar de ‘Vergadering van gelovigen’ bezocht te hebben begon het me op te vallen dat er ook daar een bepaalde aversie was tegen de manier van denken van CG. Theologisch dichtgetimmerde preken en geschriften overtuigden mij dat we in onze tijd leefden in een periode van ‘kleine kracht (Op3:8)’. De aversie tegen alles wat neigde naar charismatisch denken kwam ik ook tegen in andere, behoudende evangelische kringen. In een kleine gemeente in het westen van het land lag bijvoorbeeld tussen de spaarzame folders op de boekentafel wel een gedegen studie over ‘vallen in de Geest’. Hiertegen werd in het stuk gewaarschuwd. De auteur zag vallen in de Geest als veroorzaakt door de duivel.

3.9. Preken

Intussen was ik in het jaar 2000 begonnen aan een bediening als prediker. Het jaar daarvoor, in 1999, mocht ik voor het eerst spreken in een kleine gemeente in Normandië, tijdens een evangelisatiereis. Ik wist niet wat ik meemaakte! Een enorme voldoening maakte zich van me meester, ondanks het feit dat er amper tien mensen in de zaal zaten. Het voelde als thuiskomen. Hier vond ik mijn roeping in. Ik ervoer de aanwezigheid van de Heilige Geest als nooit tevoren. Door middel van de evangelist die deze reizen organiseerde en een collega in het basisonderwijs waar ik werkte, kwam ik in contact met gemeenten die sprekers zochten. Mijn allereerste preek tijdens een dienst in Nederland was op 14 november 2000. Ik was enorm zenuwachtig, maar het ging redelijk. Ik sprak over Jozua 5. Mooie woorden over het voeden met Christus. Men was redelijk enthousiast, want ik mocht nog een keer komen. Zo begon ik langzaam aan steeds meer uitnodigingen te krijgen om te komen preken. Dit was

voornamelijk in behoudende, kleine evangelische kringen. Aanvankelijk kon ik mij goed vinden in de visie die er heerste in deze groepen die ik zou willen typeren als typisch BG. Men betrad de paden van de voorvaderen door niet links en ook niet rechts, af te wijken van de visie zoals die al jaren werd verkondigd en geloofd. Ik sloot met mijn preken prima aan bij deze uitgangspunten. Mijn preken waren echte 'studiepreken'. Ze waren gericht op een persoonlijke geloofsrelatie met Christus en doorspekt met vele Bijbelcitataten. Mijn grootste probleem was het weglaten van overbodige Bijbelteksten. Wanneer mensen zouden kunnen verdrinken in een te grote hoeveelheid teksten, dan kwam ik niet best uit de verf. De Heilige Geest kwam in deze eerste jaren van mijn preekbediening nauwelijks aan bod. Het draaide altijd om Jezus. Wanneer ik al sprak over de Heilige Geest, dan was Hij de Trooster, Degene die ons verandert naar het beeld van Christus. Over de kracht van de Geest sprak ik eigenlijk niet, maar daar kwam later verandering in.

3.10. Een andere visie

Op een bepaald moment kwam ik in contact met christenen uit de charismatische hoek. Ik was er nog zo voor gewaarschuwd in de eerste gemeente waar ik lid van werd, maar het bloed kruipt kennelijk waar het niet gaan kan. Ze praatten over het spreken in tongen, wonderen, tekenen, genezingen, het verstaan van Gods stem en dergelijke thema's. Mijn theologische haren gingen gelijk overeind staan. In de Bijbelstudies van de Johannes Braaksma (bijgenaamd 'opa Bijbel') uit Baarn kwamen deze elementen ook wel voor, maar ze stonden niet op de voorgrond. Hij schreef over het uitdrijven van demonen, het verschijnen van engelen, het genezen van ziekten en het voorkomen van bovennatuurlijke verschijnselen. Nu kwam ik in contact met mensen die deze dingen als essentieel beschouwden voor het dagelijkse leven van iedere christen die met de Heilige Geest vervuld was. Tijdens bidstonden spraken ze luid in tongen, wat ik maar raar en ongemakkelijk vond. Ze hadden steeds maar weer 'woorden van God' voor elkaar en legden hun handen op iedere zieke die ze tegenkwamen.

In het begin trok ik mij niet veel aan van hun zienswijze, maar op een bepaald moment kreeg ik ook te maken met een voorganger die deze dingen overtuigend verkondigde. Ik was net nieuw in deze gemeente en deze voorganger was er net begonnen. Er zat iets zeer aantrekkelijks in zijn boodschap van kracht. Het was inderdaad niet te loochenen dat er in mijn leven vele zwakheden waren en dat er niet echt veel spectaculairs was gebeurd als het gaat om bijzondere uitingen van de Geest. Ik had in mijn leven diverse gebieden waarop ik niet echt de overwinning behaalde en hoorde ineens een boodschap die inhield dat ik daar in één klap van af zou kunnen komen. Er moest meer kracht van de Geest in mijn leven komen. Het sprak me wel aan. Had Jezus niet beloofd dat Hij 'leven' kwam brengen 'in overvloed' (Jh10:10)? Ik had kennelijk dit echte leven nog niet te pakken. Ik deed vast iets niet goed. Als ik in de Bijbel las over tongentaal, profetieën, genezingen etc. moest ik erkennen dat deze dingen in mijn leven volledig ontbraken. De voorganger vertelde hoe de Geest tot hem sprak in de voorbereiding van zijn preken, terwijl ik dat helemaal niet had. Zou ik misschien dan toch iets missen? Was er dan toch nog een soort uitstorting van de Geest waardoor ik ineens mijn zwakheden kon overwinnen en veel krachtiger kon getuigen?

Het begon me steeds meer bezig te houden. Voor het eerst in mijn leven als christen keek ik over de muurtjes van mijn eigen theologische (behoudende) toren heen en begon ik geschriften te lezen vanuit de charismatische hoek. De totaal tegengestelde gedachtegangen

waren aanvankelijk bedreigend, maar ik zette door. Men citeerde vanuit dezelfde Bijbel en kwam tot totaal andere conclusies dan ik gewend was. Hoe kon dit? Wie had er dan gelijk? Ik ging mij er meer en meer in verdiepen en kwam voor mijn gevoel terecht in een doolhof van meningen, visies, ervaringen en vaak ook, in mijn ogen, theologisch wankele constructies. Ik las diverse boeken, sprak met vele mensen die ik hoog achtte om hun kennis van de Bijbel, maar kwam er toch niet uit. Wat was nu waar? Ik las en herlas bepaalde hoofdstukken uit het Nieuwe Testament, vooral de hoofdstukken 12 t/m 14 uit 1 Korintiërs en het boek Handelingen. Ik schreef er studies over en bestudeerde boeken over dit onderwerp. In mijn preken kwam steeds meer ruimte voor de kracht van de Heilige Geest omdat ik zelf ervoer hoe reëel deze was. Zo 'schommelde' ik lange tijd tussen CG en BG in.

3.11. Geneest de zieken!

Er waren momenten dat ik neigde naar de ene kant en er waren momenten dat ik juist meer naar de andere kant dreigde over te hellen in mijn denken. Zo ging dat een aantal jaren door. Ik zag niet meer scherp door mijn eigen theologische bril en ik had behoefte aan een duidelijk antwoord. In welk kamp moest ik nu mijn theologische woonplaats vinden? Zou ik altijd maar een zwerver blijven tussen beide denksystemen in? Eén enkel boek zou de fundamenteën van mijn theologische denksysteem op zijn grondvesten doen schudden. Het was het boek 'Geneest de Zieken' van W.J. Ouweneel (WJO) dat in 2003 uitkwam. Zoals altijd kocht ik het gelijk en las het binnen een paar weken uit. Ik was volkomen in de war. In dit boek pleit WJO er o.a. voor om de opdracht van Jezus om de zieken te genezen (o.a. Mt10:8) in de praktijk te brengen. Voor het eerst had ik serieuze twijfels over een boek van WJO. Met name de gedeelten over de kracht (Gr. *dynamis* waar ons woord 'dynamiet' vanaf komt) van de Heilige Geest waren voor mij een regelrechte schok. Zo schrijft hij:

Er bestaan in de genezingsbediening spectaculaire voorbeelden van deze dynamis en de reikwijdte ervan. Er wordt verteld dat mensen met bussen vol naar de genezingsdiensten van Kathryn Kuhlman kwamen en dat sommigen al vóór ze het gebouw waren binnengegaan, hun krukken wegwierpen. Mensen die het gebouw voorbijgingen, sprongen uit hun rolstoelen als ze maar de tocht van de hoofddeuren voelde. Terwijl mevrouw Kuhlman door een luchthaven wandelde, vielen mensen op de grond door de kracht van God; of als ze in een hotel sliep, genazen de mensen in aanliggende kamers of gebeurden er wonderen gedurende de nacht. Dat is dynamis. Dat was niet de dynamis van Kathryn Kuhlman, maar van God. Het was de Sjechina, de Tegenwoordigheid van God. Het was de volheid van de Heilige Geest.²¹

Ik kreeg een merkwaardig, waarschuwend gevoel in mijn onderbuik tijdens het lezen, maar ook een gevoel van sensatie. Was dit nu werkelijk de kracht van de Heilige Geest? Iemand die ligt te slapen en dan vervolgens anderen erdoor geneest in aanliggende kamers? Zonder enige prediking of vermelding van de naam van de Heer? Ik had nog nooit op deze manier over genezing gedacht. Had ik het dan niet goed begrepen? Zou er echt zoiets bestaan? Is dit wat er staat geschreven over de genezende kracht van de schaduw van Petrus (Hd5:15) en de genezende kracht van de zweetdoeken van Paulus (Hd19:12)? Waarom heb ik dit soort dingen dan nog nooit meegemaakt? Tijdens het herlezen van dit boek nam de verwarring in mijn denken in sneltreinvaart toe. Was dit dezelfde WJO? Vroeger was hij juist heel huiverig voor dezelfde dingen die hij in dit boek als van de Geest afkomstig ziet. Was dit allemaal wel

²¹ W.J.Ouweneel: Geneest de Zieken (2003) p274

Bijbels? Hoe kan iemand die Bijbels zo goed onderlegd is ineens zo anders denken? Een aantal kennissen van mij was ervan overtuigd dat WJO ernstig misleid was, terwijl een aantal anderen enorm enthousiast was dat WJO 'het' nu eindelijk ook 'zag'. De grootste Bijbelkenners die ik kende verschilde hierin dus frontaal van mening. Waar de één dolenthousiast was, zo was de ander uiterst sceptisch of zelfs waarschuwend. Zo veegt de bekende Bijbeluitlegger Jaap Fijnvandraat (ook uit de Vergadering van Gelovigen en net als WJO een oud-mederedactielid van het Bijbelstudieblad 'de Bode van het Heil in Christus') de vloer aan met het boek en noemt het zelfs 'schadelijk'. Ik citeer:

Hoewel Ouweneel hier en daar goede dingen zegt, acht ik dat het boek niet een gegronde en degelijke behandeling geeft van de kwestie van genezing van zieken. Het bevat meer meningen van charismatische schrijvers en zweverige conclusies dan Bijbelse onderbouwing. Wat de tendens betreft acht ik het boek schadelijk.²²

Duidelijke woorden van een zeer gerespecteerd Bijbelleraar. Ik was geneigd naar zijn overtuiging toe te trekken. Maar anderen verkondigden juist dat dit nu eindelijk eens een Schriftuurlijk boek over genezing was. Een schadelijk boek of een boek dat de kerk terugbrengt waar hij hoort te zijn op het gebied van genezing en bevrijding? Ik kwam er niet uit. Ik bezocht lezingen over genezing en kocht Bijbelstudies op cd, die ik allemaal in de auto beluisterde. Verwarring alom. Enerzijds een geweldige uitnodiging om de kracht van de Geest aan het werk te laten in mijn leven, anderzijds conclusies die ik in de Bijbel niet terug kon vinden. En zo werd ik van het kastje naar de muur gestuurd. En dat is nogal frustrerend als je een Bijbelleraar bent...

In het begin was ik wel enthousiast over bepaalde passages in 'Geneest de zieken', maar een paar jaar later begon ik in te zien dat er m.i. een aantal zaken toch niet overeenkwamen met wat de Bijbel leert. Met name dus de hoofdstukken over de 'dynamis', de kracht van de Geest, heeft mij de wenkbrauwen meerdere malen doen fronsen. WJO verdedigt de visie dat de kracht van de Geest 'over kan gaan' van de ene op de andere persoon, of zelfs van levenloze voorwerpen op een persoon²³. Zo schrijft hij n.a.v. Jh9:6v. waar Jezus speeksel op de ogen van een blinde smeert:

Het speeksel dat van Jezus' lichaam 'uitging', was blijkbaar geladen met de kracht die van Hem 'uitging'.²⁴

De kracht van de Geest is volgens WJO 'overdraagbaar'. Het gaat over vanuit de Heer in het speeksel. De vraag is of wij zulke conclusie mogen en kunnen trekken uit deze geschiedenis. De tekst geeft er geen aanleiding voor, het is een poging tot een verklaring van het wonder. Wellicht heeft Jezus een bedoeling gehad om het op deze manier te doen, maar om te zeggen dat er kracht in het speeksel was, gaat m.i. te ver.

Ik kwam uiteindelijk tot de volgende conclusie: Er bestaan over de hele kwestie van genezen grofweg twee visies. De ene visie (vooral binnen CG) is dat Jezus nog steeds geneest zoals toen Hij op aarde was. Nu doet Hij dat door middel van de gelovigen, maar hij doet het nog steeds op dezelfde schaal. De andere visie (vooral binnen BG) is dat dit helemaal niet het

²² <http://www.jaapfijnvandraat.nl/index.php?page=artikel&id=247>

²³ Ook wel 'impartatie' genoemd in sommige kringen.

²⁴ Ouweneel: Geneest de zieken (2003) p289

geval is. De genezingsbediening van Jezus had toen een specifiek doel en dit was dat Hij door deze tekenen aantoonde wie Hij was; de Koning van het komende koninkrijk. Wij kunnen niet zomaar herhalen wat Hij deed.²⁵ De aanhangers van deze laatste visie hebben geen probleem met het geloof in genezing op zichzelf, maar wel met de manier waarop er mee wordt omgegaan. Ze zijn het niet eens met diegenen die op iedere zieke de handen leggen en genezing over hen uitspreken. Ze hebben ook forse vraagtekens met de theologische onderbouwing van de eerste visie. Leert de Bijbel nu wel dat wij op dezelfde manier mensen kunnen genezen zoals Jezus dat vroeger deed? Dit ene voorbeeld illustreert dat de visie op de Bijbel verschilt tussen CG en BG. De theologische verschillen tussen beide groepen zijn legio. Over deze verschillen in theologische onderbouwingen van zowel de CG als de BG gaat het tweede hoofddeel van dit boek.

3.12. Bevrijding

Naast het onderwerp 'genezing' werd ik ook voor het eerst geconfronteerd met het onderwerp 'bevrijding'. Een wedergeboren christen zou nog gebonden kunnen zijn door duistere machten. Hij moet daarvan worden bevrijd. Ik bezocht in die periode een aantal lezingen en conferenties over het thema 'bevrijding'. Tijdens een van deze conferenties sprak dezelfde WJO over 'zegen en vloek'. Ik was wederom totaal verbijsterd. Kan een gelovige dan nog onder een vloek staan? Aan het einde van de conferentie werd er voor mij gebeden en werd ik 'vrijgezet' van een aantal vloeken uit mijn leven. Ik liet voor me bidden vanwege een woord dat tien jaar eerder over mij was uitgesproken door de moeder van een vriend van me. Ze was destijds bezig met Reiki (een paranormale therapie waarbij men d.m.v. handen 'levensenergie' doorgeeft) en was ook een 'Reiki-master', de hoogste graad binnen Reiki. Nadat ik haar destijds had gewaarschuwd voor de demonische aard van Reiki en ik had gezegd dat het nooit lang goed kon gaan als ze zich liet blijven leiden door een geleidegeest, zei ze tegen me: "En met jou zal het ook niet goed gaan". De tien jaar die volgden waren niet makkelijk; ik raakte tweemaal in een burn-out, kreeg last van depressie en werd behandeld voor een goedaardige hersentumor. Na de lezing over zegen en vloek had ik het verband snel gelegd. Er werd dus gebeden voor bevrijding van deze 'vloek'. Ik ervoer daarna een bijzondere lichtheid in mijn geest en een last die van me afviel. Ik voelde me erg goed in de maanden die volgden. Nog niet eerder had ik meegemaakt dat de vermoeidheid die ik had gekend zo snel was verdwenen. Een paar maanden verder was dit echter over en kreeg ik weer te maken met dezelfde vermoeidheid als daarvoor. Had ik gefaald om in de vrijheid te blijven staan of was ik misleid om te denken dat bevrijding in één klap mijn problemen kon oplossen? Vanaf dat moment studeerde ik veel over dit onderwerp 'bevrijding'. Via internet bestelde ik tientallen Bijbelstudies op cd en ik las een aantal uitstekende, goed onderbouwde boeken. Vooral het standaardwerk hierover van Peter Horrobin sprak mij erg aan²⁶. Ook begon ik zelf voor genezing en bevrijding te bidden. Ik leerde dat christenen inderdaad niet 'automatisch' vrij zijn van demonische belasting als ze tot het geloof zijn gekomen. Ik zag gedurende een lange periode, wonderbaarlijke dingen gebeuren op dit gebied. Ook liep ik tegen dingen aan die minder goed gingen. Op een Bijbelstudie die ik moest geven in Purmerend was één van de aanwezigen duidelijk fysiek beperkt. Ik kan me niet precies meer herinneren waar hij precies aan leed, maar ik zette hem

²⁵ Een derde visie is dat deze dingen nog wel gebeuren, maar niet op dezelfde schaal als toen.

²⁶ Horrobin: *Healing Through Deliverance*; 1st and 2d edition (2003). Nederlandse titel: 'Genezing door bevrijding'.

ogenblikkelijk in het midden van de groep, legde hem de handen op en sprak genezing over hem uit. De jongen merkte geen enkel verschil en na een tijdje gaf ik het dan maar op.

3.13. De deur geweest

Ik begon mij steeds meer toe te leggen op de bediening van geestelijke bevrijding in de naam van Jezus en van het uitspreken van genezing. Niet alleen hield ik steeds meer spreekbeurten over deze onderwerpen, ook kwam ik steeds meer 'in actie' in de praktijk. De een na de andere persoon vroeg om hulp. Er volgde een periode van een paar jaar waarin ik veel mensen mocht vrijzetten van demonische bindingen in Jezus' naam. Er waren prachtige momenten bij van totale bevrijding, maar ook momenten waarin de overwinning niet werd behaald. Zo heb ik meegemaakt dat mensen, na intensieve sessies van het belijden van zonden en van bidden voor bevrijding, niet vrijkwamen van hun patroon van zonde en gebondenheid. Toen ik op een bepaalde zondag in het westen van het land preekte over de bevrijding van duistere machten voor gelovigen, werd ik op het matje geroepen bij de oudstenraad. Ik had aan de hand van 1Kr11:22, waar Benaja zich in een kuil liet zakken en een leeuw doodde, de link naar bevrijding gemaakt. Ik zag in dit verhaal een type van de satan (de leeuw) die moest worden verslagen als hij je in een put klem had. Een put was een dichtgestopte bron wat ik een mooi beeld vond van het levende water van de Heilige Geest. De leiding van de gemeente vond dit soort Bijbelgebruik nogal vergezocht. Het was een gemeente van de 'oude stempel'. Men zong graag liederen van Johannes de Heer en men was gewend aan een prediking uit de BG. Ik had een element ingebracht die meer in de CG te vinden is! Na een kort gesprek werd me te kennen gegeven dat men mij niet meer wenste uit te nodigen voor spreekbeurten. De jeugd van de gemeente nodigde me echter op eigen initiatief uit om Bijbelonderwijs te blijven geven. In de zeven jaren die volgde zagen we mooie dingen gebeuren in de levens van jonge mensen. In de gemeente zelf mocht ik ondanks dat, niet meer terugkomen.

3.14. Heen en weer geslingerd

Ik ging, ondanks deze tegenvaller, door met het bidden voor mensen die niet vrij waren. Ik herinner me een vrouw die tijdens een vakantie ernstig ziek was geworden en waar de dokters geen oorzaak konden vinden. Ze had sindsdien angst om op vakantie te gaan. Ik ontdekte in een gesprek dat de oorzaak een bezoek aan een waarzegster was. Toen we samen de invloed van haar uitspraken hadden verbroken kon ze zonder angst weer op vakantie gaan. Af en toe bad ik ook voor zieken door hen de handen op te leggen. Er bleven mooie dingen gebeuren, maar tegelijkertijd bleven wonderbaarlijke genezingen, zoals we die in de Bijbel lezen, uit. Wel zag ik genezingen van 'eenvoudiger' aard, zoals het genezen van een artrosevoet (zie volgende paragraaf), of van een pijnlijke rug. De blijdschap over deze genezingen was groter dan de twijfel waarom er dan niet echt ernstige zieken werden genezen, zoals verlamden, blinden, kreupelen etc. Ook bad ik ooit eens voor een vrouw die onvruchtbaar was en tot onze vreugde beviel ze een jaar later van een gezonde zoon. Later volgde nog een dochter. Mijn denken over de Bijbelse waarheid over genezing bleef heen en weer geslingerd worden. De ene keer stond ik op het punt om definitief te geloven dat de wonderen en met name, de genezingen uit het NT zeker ook vandaag gebeurden als er maar genoeg geloof voor aanwezig is, de andere keer werd ik hierin toch weer door twijfels bevangen. Waar zien we vandaag een blindgeborene genezen? Waar zien we een verlamde opstaan die al vanaf zijn geboorte verlamd is geweest? Waar horen we over doden die worden opgewekt? Klopt het wel dat er meer geloof moet zijn bij de ontvangers van

genezing? Het meest frustrerende was ongetwijfeld dat ik door CG steeds weer werd gewezen op gevallen in Afrika of India. Het gebeurde wel, maar ver weg. Nooit was er bewijs, hoewel er volgens sommigen 'tientallen' doden waren opgewekt. Mijn kritische houding tegenover dit soort berichten werd door de één uitgelegd als 'nuchtere beoordeling' en door de ander als 'ongeloof'. In die laatste kwalificatie ligt volgens mij een sterk manipulatief gevaar: Door gezonde kritiek als ongelooft te bestempelen dwing je mensen in je eigen denksysteem te blijven. Niemand wil een 'ongelovige' zijn als het gaat om de kracht van God. Daarover verderop meer in §4.6

3.15. Van genezing tot een plotselinge dood

Een uiterst tragisch voorval zette mijn denken nog meer op zijn kop. Nadat ik een studie had gegeven aan een kleine groep over de kracht van de Heilige Geest, vroeg een vrouw of ik voor haar voet wilde bidden. De voet was zeer pijnlijk en opgezet door artrose vanwege een auto-ongeluk en de vrouw kon al jaren geen schoenen of laarzen meer dragen. Na mijn gebed om (en proclamatie van) genezing hoorde ik precies een jaar later pas over het resultaat in een email. Hier volgt een citaat:

Vorig jaar is er door jou gebeden voor mijn toen zeer pijnlijke voet. Ik ben toen meteen gestopt met pijnmedicatie en wilde God eigenlijk testen. Ik moet je eerlijk zeggen dat ik er zelf niet eens veel geloof voor had, maar bidden kan nooit geen kwaad. God had mij al zoveel gegeven doordat ik weer kon lopen na mijn auto-ongeluk dat ik dit soort dingen eigenlijk niet eens durfde te vragen aan Hem. Maar echt, de pijn is nooit meer teruggekomen...Mijn enkelgewricht was op de foto helemaal zwart van de artrose en de pijn voelde ik bij elke stap.(...) Je hebt heel eenvoudig gebeden, zonder poespas gevraagd of God mijn voet wilde aanraken. He did it!!! Wat een bijzonder cadeau voor mij! Ik heb zelfs mooie laarzen met een hoge hak gekocht, die ik af en toe bij iets bijzonders draag. Zo mooi!!! Wie had ooit gedacht dat ik nog eens op zulke mooie schoenen zou lopen na dat vreselijke ongeluk waarbij mijn beide benen verbrijzeld waren en mijn rechtervoet/enkelgewricht en middenvoetsbotjes gebroken en vervormd. Als ik het zo opschrijf dan realiseer ik me dat ik steeds verwachtte dat de pijn weer terug zou komen, maar het wonder is echt waar. Wat bijzonder hè?'

Een half jaar nadat de vrouw deze mail naar me had geschreven, werd ze getroffen door de zeer zeldzame ziekte Creutzfeldt-Jakob (of 'gekke koeienziekte'). Eén op de miljoen (!) mensen heeft de kans deze infectie op te lopen. Ze overleed een paar weken later na een vreselijk ziekbed en ondanks de vele gebeden voor herstel. De tijd tussen de eerste verschijnselen van de ziekte en het overlijden was ongeveer zes weken. Ze was pas het vierde slachtoffer in Nederland van deze ziekte die het niet heeft overleefd. Ik was verbijsterd. Eerst geneest God haar voet en vervolgens sterft ze anderhalf jaar later aan een zeer zeldzame ziekte? Hoe is dit in hemelsnaam te verklaren? Waarom geneest God haar voet en neemt Hij haar leven op deze manier? Ik kon het niet met elkaar rijmen en allerlei vragen kwamen in me op. Ik bezocht een samenkomst van Jan Zijlstra en sprak tweemaal met hem tijdens privébezoeken. Op de vraag hoeveel mensen er nu genezen tijdens zijn campagnes antwoordde hij heel resoluut: 'veel!' Ik had er mijn twijfels bij. Er genezen mensen tijdens zijn samenkomsten, dat is ontegenzeggelijk waar, ik ken zelf mensen die daar genezen zijn. Toch bleef de spagaat in mijn denken bestaan. Was dit dan hetzelfde als wat Jezus deed? Nee toch? Waarom genas Hij 'allen' die tot Hem kwamen en zien we vandaag de dag een klein percentage genezingen? Waarom genezen de meeste mensen niet

bij Jan Zijlstra terwijl hij toch voor allen bidt? Hij spreekt toch iedere keer weer de naam van Jezus uit over deze zieken waarvan verreweg de meesten ziek blijven op een trouwens nogal stellige manier: 'wees genezen in Jezus' naam'. In de Bijbel vind ik geen voorbeelden van iemand die iets dergelijks zegt en waar er vervolgens niets gebeurt. Als er een medicijn zou zijn dat 5% van alle patiënten geneest, is dat dan een goed medicijn? Ik dacht het niet. Jan Zijlstra had daar wel een verklaring voor: het kan ook aan de persoon liggen die genezen wil worden. Ik las zijn boekje over de vijftig redenen waarom iemand niet geneest²⁷. Ik kon me in een aantal redenen prima vinden, maar ook dat scheen bij Jezus allemaal niet zoveel uit te maken. Hij ging geen pastoraal traject met mensen aan. Hij genas allen die tot Hem kwamen en leden aan allerlei kwalen en ziekten. Hij vroeg niet eerst naar hun belemmeringen, maar genas ze gewoon. Of zou dit toch weer anders zijn voor gelovigen van vandaag? Terwijl de jaren voortschreden begon mijn aanvankelijke enthousiasme toch weer wat te temperen over de 'nieuwe inzichten' over genezing en bevrijding. Ik bleef op zoek naar een bevredigend evenwicht...

3.16. De afhakers

Na een tijd te hebben gefunctioneerd binnen een charismatisch/evangelische gemeente werd ik steeds meer geconfronteerd met de keerzijde van dit type gemeenten. Ik zag in de loop van de jaren een aantal mensen afhaken binnen deze cultuur (Er is zelfs een boek over verschenen: Ooit Evangelisch²⁸). Zo is een vriend van mij, opgegroeid in een charismatische gemeente, vandaag totaal allergisch voor dit soort geloofsbeleving geworden. Als tiener bezocht hij jeugdavonden waar men probeerde hem in tongen te laten spreken. Een andere kennis van mij kreeg op kringavonden les in profeteren. Men moest de gedachten die men over een bepaald persoon 'ontving' tegen deze persoon gaan vertellen en zo de profetische gave aanwakkeren. Deze vrouw deed er vrolijk aan mee en overlaadde diverse mensen met prachtige 'profetieën.' Later ontdekte ze dat ze haar fantasie had laten spreken en werd zeer argwanend naar alles wat ook maar een zweem had van het charismatische denken. Zelf haar 'tongentaal' gaf ze 'terug aan God' en volgens eigen zeggen kreeg ze vanaf dat moment meer honger naar het Woord van God. In een email schreef ze me:

Ik sprak na de vorige doopdienst met één van de oudsten en hij vroeg het één en ander en het kwam weer uit op Markus 16. Ik vertelde hem, dat ik daar anders over ben gaan denken en dat ik in de afgelopen 30 jaar nog nooit daarvan een vervulling had gezien. Dat was hij wel met me eens, maar toch moesten we dat blijven geloven en op zieken de handen leggen en ze zullen genezen! Nou, ja, nu snap je, dat ik daar geen kant meer mee op kan (...). Vanmorgen ontmoette ik iemand en ze zei: "Jij gelooft niet meer in genezing, hè?" Moet je nagaan! Ik zei: "Ik geloof, dat de Heer nog steeds geneest, maar op een andere manier, dan er vaak verkondigd wordt".

Deze vrouw heeft inmiddels haar gemeente verlaten. Een man uit een andere gemeente vertrok met zijn vrouw vanwege jarenlange frustraties. Hij had vrolijk meegedaan aan alle charismatische uitingen en had in die periode volgens eigen zeggen de 'volledige controle verloren' op wie hij nu eigenlijk echt zelf was. Dat was niet belangrijk, het draaide immers alleen maar om de Heer. Toen de leider van het team, waar hij destijds met zijn vrouw in

²⁷ Jan Zijlstra: 50 hindernissen op weg naar genezing (2000)

²⁸ O. De Bruijne, P. Pit, K. Timmerman: Ooit Evangelisch (2009)

meedraaide, voor de zoveelste keer de groep rondging om iedereen met olie op het voorhoofd te zalven voor 'meer kracht van God', was de koek bij hen op. Na jaren overladen te zijn met dit soort 'geestelijk' gedrag konden ze er niet meer tegen. Hij en zijn vrouw beseften dat ze langzaam geheel buiten de realiteit van het leven waren komen te staan. Ze zijn letterlijk weggelopen en nooit meer teruggekomen.

Zo zijn er verhalen te over van mensen die afgehaakt zijn binnen de evangelische wereld. Otto de Bruijne, schrijver van 'Ooit Evangelisch' zegt hierover:

De evangelische beweging is ontstaan als reactie op de traditionele kerken. Er is geen kerkconcept, maar een conferentieconcept. De sprong van conferentie naar plaatselijke gemeenten blijkt in de praktijk een buiteling te zijn en soms een salto mortale. Wat men in de conferentie op de bergtop beleeft, wil men 52 keer per jaar herhalen op plaatselijk niveau. Als het gaat om lange adem, herderlijke zorg en prediking schiet dit kerkbeeld tekort.²⁹

Hoewel goedbedoeld, komt het regelmatig voor dat mensen beschadigd raken binnen de evangelische wereld door verkeerde (of helemaal geen) pastorale zorg. Ik ken uit mijn directe omgeving mensen die dit hebben meegemaakt. Ze vertrouwden zich toe aan pastorale werkers, maar kwamen van de regen in de drup. Een vriend van me kreeg na een paar pastorale gesprekken het advies om te gaan 'spelen met het kind dat hij vroeger was' om zo bepaalde problemen te verwerken.

3.17. Ontmoeting met een 'profeet'

Toen kwam het moment dat ik in aanraking kwam met de extremere kant van CG. In 2007 werd ik benaderd door een stel uit onze gemeente met het verzoek om eens te gaan praten met hun zoon. Deze jongeman zat muurvast in zijn leven en zijn ouders dachten dat een paar gesprekken met mij misschien wat zou kunnen opleveren. Het bevrijdingsteam van onze gemeente kreeg namelijk maar geen vat op deze jongen. Op sommige momenten sprak er een andere geest door hem heen. Deze demon noemde zijn naam en sprak met een donkere stem. De ouders van de jongen waren de wanhoop nabij. Het klonk behoorlijk heftig allemaal. Ik nodigde deze jongen uit op mijn kantoor. Na een paar gesprekken met hem, waarbij mij opviel dat deze jongen inderdaad een grote duisternis uitstraalde, stelde ik voor om op een avond voor hem te gaan bidden met als doel het verbreken van deze duistere banden. Aangezien ik dit absoluut niet alleen wilde gaan doen, vroeg ik om mij heen naar tips over een derde, die aanwezig kon zijn op de avonden. Er werd mij door een zeer betrouwbaar persoon gewezen op iemand, waarvan werd gezegd dat hij een profeet is. Een vriend van mij had verteld dat deze profeet (ik zal hem P noemen) een bijzondere bevrijdingsbediening zou hebben. Ik besloot hem te bellen.

Tijdens het telefoongesprek liet P al doorschemeren 'door te krijgen' wat het probleem was van de desbetreffende jongen. Ik ging een beetje argwanend de avond tegemoet. Wat schetste mijn verbazing toen P met een heuse houten staf binnen kwam lopen! Die had hij nodig, zo zei hij. Mijn scepsis was tot grote hoogte gestegen. Wat er echter die avond gebeurde, had ik nog niet eerder meegemaakt. P wist dingen te vertellen over de jongen die niemand wist of weten kon. Op een bepaald moment vroeg hij aan de moeder van de jongen of hij er één van een tweeling was. Toen de moeder dat bevestigde zei P dat hij 'zag' dat de

²⁹ http://www.habakuk.nu/content/index.php?option=com_content&task=view&id=666&Itemid=94

andere baby tijdens de geboorte was overleden. Dat klopte! Niemand, behalve de ouders, wist dit. Uiteindelijk, nadat P meerdere van dit soort openbaringen had ontvangen, vertrokken volgens hem drie demonen uit deze jongen. Tijdens verschillende momenten had P de staf gebruikt om de jongen mee aan te raken. Het scheen mij volslagen hocus pocus! Ik kon er met mijn nuchtere verstand niet bij dat een houten staf iets zou kunnen bijdragen aan het uitwerpen van demonen. Ik werd op een bepaald moment zelfs gevraagd de staf vast te houden. Als een soort microfoonhengelaar stond ik erbij. Ik denk als één van mijn vrienden of bekenden op dat moment binnen was gekomen, ze meteen 112 hadden gebeld...Er gebeurde nog meer op die avonden. P 'zag' allerlei zaken in en om de jongen heen die ik niet zag. Hij zag allerlei gekleurde banden om de polsen van de jongen ('een roze band is een homoseksuele geest') een 'inktvis' om zijn hersenen en nog meer van dit soort vreemde zaken.

3.18. Vraagtekens

Was dit nu God aan het werk? Is dit wat de Bijbel bedoelt met 'gave van profetie'? Was dit de verbeelding van P? Was dit een aangeleerd trucje? Was deze man misschien paranormaal begaafd of waren dit openbaringen van God? Ik tobde ermee, vroeg God om opheldering, maar kwam er wederom niet uit. Het leek me allemaal erg ver gezocht wat ik had gezien, soms ronduit on-Bijbels zelfs (naar mijn toenmalige inzichten), maar toch heb ik deze jongen bevrijd zien worden. Hij heeft nooit meer last gehad van de problemen die hij eerder had. Zijn vrije wil was volkomen van hem geroofd en hij hoorde de hele dag stemmen die hem opdroegen wat hij moest doen, terwijl hij na de sessies weer vrije keuzes kon maken. Wat mij wel een beetje stoorde, was dat hij nu ook weer niet een christen was geworden 'waar het van afspatte'. Naar de kerk ging hij nog steeds niet en in gesprekken bleef het allemaal een beetje bij het algemene. Over Jezus leek hij niet erg enthousiast.

Er volgden na dit voorval vele gesprekken met P en ook 'assisteerde' ik hem bij meerdere 'sessies' van bevrijding. In de meeste gevallen viel de persoon waarvoor hij bad achterover op de grond Ik werd geïnstrueerd om mij achter de persoon in kwestie op te stellen zodat ik hem kon opvangen. Ook had P altijd de meest bijzondere verhalen. Zo beweerde hij een dode, ongeboren baby, weer tot leven te hebben gewekt, een satanist drie meter naar achteren te hebben zien vliegen toen hij de naam van Jezus noemde, een 'bezemsteel' uit iemands rug te hebben verwijderd (geestelijk bedoeld) etc. Een nuchtere jongen als ik viel van de ene verbazing in de andere.

Tijdens een kringavond van mijn eigen kring, waar ik P had uitgenodigd, wist hij van alle negen aanwezigen persoonlijke informatie op te noemen. Hij sloot dan even de ogen, mompelde 'in tongen' en gaf de mensen adviezen. Dit zorgde binnen de kring voor verdeeldheid (zie §15.1). Toch was een groot deel erg geholpen door deze avond. De Heer sprak, volgens P, tot hem met een duidelijk hoorbare stem. Hoewel ik overtuigd was van de vrucht van zijn bediening bleef ik hier en daar behoorlijke twijfels houden bij sommige zaken die ik eenvoudigweg niet kon terugvinden in het onderwijs van de Bijbel. Zo deed P nogal neerbuigend over alles wat te maken heeft met denken, redeneren en gezond verstand. "Stop met redeneren", adviseerde hij regelmatig zijn pastoranten, "het koninkrijk van God valt namelijk niet te beredeneren". Het studeren in boeken over de Bijbel was ook niet echt nuttig vond hij, want 'de Heilige Geest leert het ons toch'? Ondanks dit soort, in mijn ogen, nogal naïeve manier van aankijken tegen Bijbelstudie, bleven mensen komen

voor gebed bij P en volgden er opmerkelijke bevrijdingen. Hier een paar citaten uit getuigenissen die ik heb verzameld van mensen die na gebed met P zeggen bevrijd te zijn:

Tijdens een bijzondere gebedssessie heeft Jezus ons aangeraakt en bevrijd van zogenaamde generatievloeken. Kort erna raakte mijn vrouw zwanger en er kwam een gezonde zoon ter wereld.

Er is toen gebeden of de demon die mij het minderwaardigheidsgevoel gaf, in Jezus Naam weg wilde gaan. De demon liet zich niet zomaar wegsturen, maar uiteindelijk – met Gods hulp en gebed – moest de demon wel vertrekken! Nu 3 weken later kan ik zeggen dat mijn zelfbeeld totaal veranderd is. Ik durf weer naar mezelf te kijken met daglicht, ik vind mezelf mooi en kan van mezelf houden.

Na een paar jaar getuige te zijn geweest van de werkwijze van P bleef ik zitten met dubbele gevoelens. Enerzijds zag ik dat er mensen werkelijk bevrijd werden van duistere banden, aan de andere kant was er ook een groep waarbij geen enkele verbetering was te zien. Zo baden P en ik maandelijks, gedurende een jaar voor een man met ernstige problemen, maar er trad geen enkele verbetering op. Ook als het ging om mijn eigen problematiek bleef het wat stil van de kant van P. Al met al een hoop gebeurtenissen die mijn aanvankelijke enthousiasme behoorlijk temperden. Er werd van alles geleerd over bevrijding en genezing, maar wat was de uiteindelijke vrucht op de lange termijn? Toen ik met al mijn vragen terecht kon bij een broeder die al vele jaren Bijbels onderwijs gaf, kreeg ik antwoorden die mij hebben geholpen en die ik in dit boek zal doorgeven. Het was alsof de Bijbel opnieuw voor me werd geopend en ik ineens alles veel helderder zag. De verwarring verdween en ik kreeg vaste grond onder mijn voeten. Langzaam kreeg ik zicht op wat het nu concreet betekent om misleid te worden. Er is sprake van een andere geest.

Hoofdstuk 4: Over stokpaardjes en woordzwaardjes

4.1. De andere geest

We zijn bijna aangekomen bij de studie van de Bijbelse leer rondom onze thema's. Daarbij besef ik me dat teksten op zichzelf weinig waarde hebben zonder de hele context van de Bijbel. Iedere gelovige loopt het grote gevaar het leven als christen en alles wat daarbij komt kijken te versimpelen. Wat de Bijbel ons leert over God, de mens en het geestelijke leven is nu juist ongekend veelomvattend en ingewikkeld. Voor geen enkel onderdeel van het menselijk, geestelijke leven bestaan (helaas) eenvoudige antwoorden. Al honderden jaren houden vele mensen zich bezig met de bestudering van de Schrift. Als er iets is dat ik heb geleerd, is het dat Gods Woord niet altijd makkelijk te begrijpen is. Dit komt omdat de wereld van God, de onzichtbare wereld en de geestelijke wetten die daar functioneren voor ons mensen zo moeilijk te doorgronden zijn. De Bijbel zelf zegt daarover:

Wij nu hebben niet de geest der wereld ontvangen, maar de Geest uit God, opdat wij zouden weten, wat ons door God in genade geschonken is. Hiervan spreken wij dan ook met woorden, die niet door menselijke wijsheid, maar door de Geest geleerd zijn, zodat wij het geestelijke met het geestelijke vergelijken. Doch een ongeestelijk mens aanvaardt niet hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is. 1Ko2:12-14

Paulus zegt dat er wijsheid 'door de Geest geleerd' nodig is om goddelijke openbaring te begrijpen. Er zijn geestelijk volwassen mensen nodig om de Bijbel te begrijpen en uit te leggen! We hebben te maken met een geestelijke materie. Het is geen kwestie van 'begrijpend lezen' bij het bestuderen van de Bijbel. Je hebt er een door God gegeven onderscheid voor nodig. Daarom zegt natuurlijke intelligentie op zichzelf nog niets. Men heeft vooral geestelijke intelligentie, inzicht nodig. Grote Bijbelleraars zijn mensen met een groot, door de Heilige Geest gegeven inzicht in de geopenbaarde waarheid. Men kan en mag pas leren vanuit de Bijbel als men daartoe ook is aangesteld. Helaas is dit vandaag bij vele Bijbeluitleggers niet het geval. Hoeveel predikers en leraars van Gods Woord zijn daarvoor echt geroepen? Het kenmerk van geestelijk, Bijbelgetrouw onderwijs is dat het mensen oproept tot heiliging, bekering en berouw vanuit Gods Woord. Dit zijn de innerlijke, onzichtbare processen. Het kenmerk van een 'andere geest' is dat de mens zelf centraal komt te staan met zijn verlangens en behoeften. Dit zijn de uiterlijke, snel realiseerbare processen. De realiteit is dat deze beide invloeden door elkaar heen lopen waardoor het ontzettend lastig is geworden om de dingen te toetsen aan de Schrift. De andere geest is vermengd met zuivere leringen.

4.2. De mens centraal

In de evangelisch-charismatische wereld is er een bepaalde oppervlakkigheid als het gaat om Bijbelonderwijs. Ik merk dit zelf aan het niveau van de preken die ik heb gehoord. Ook het onderwijs komt vaak niet verder dan de basisthema's. Vooral de eenzijdigheid is wat mij stoort. Terwijl de Bijbel ons oproept de 'hele Schrift' te lezen en te bestuderen om te groeien in ons geloof (2Tm3:16) zijn wij mensen toch geneigd om het leven als christen te vernauwen tot simpele principes ('bid elke dag', 'houd stille tijd' etc.) of nog erger; een paar stevige oneliners. Men berijdt favoriete stokpaardjes. Dit is allemaal te wijten aan het feit dat de mens langzaam maar zeker centraal is komen te staan in de prediking. Wat wij willen

en verlangen wordt de norm in plaats van de heiliging die God voor ogen heeft (zie Hb12:14). Er lijkt een tendens te zijn ontstaan binnen de evangelische beweging zoals ik die heb leren kennen, dat er eenvoudige, snel toepasbare antwoorden zijn voor diepe problemen. Terwijl bijv. de Bijbel duidelijk is over de verdrukkingen die de gelovigen staan te wachten (Hd14:22; 2Tm4:5) en de moeiten (Rm8:35,36), willen sommigen hier niet van horen en luisteren naar leraren die hen vertellen dat we vandaag al gezond kunnen zijn, rijk, gelukkig, zonder zorgen etc. Dit is precies de kern van het probleem. Zodra de mens en zijn verlangens de dienst uitmaken, en niet de Bijbelse boodschap van bekering en heiliging, gaat het mis. Ik merk dan ook een sterke ontkenning van het probleem van het lijden bij dit soort leraren. Men wil zo graag gelukkig zijn en geen enkele vorm van lijden erkennen in het leven dat allerlei Bijbelgedeelten worden verminkt om elkaar maar voor te houden dat we kennelijk vandaag al in een soort vrede rijk kunnen leven. Dit geldt nogmaals voor een bepaalde groep leraars binnen de evangelische beweging die deze leer verkondigen³⁰. Toch verspreidt hun invloed zich snel naar mijn indruk. Zo las ik op de christelijke website cip.nl:

*"Ziekte en pijn is altijd afkomstig van de duivel. God wil te allen tijde dat we gezond en pijnvrij door het leven gaan. Eerst wordt gekeken of de benen even lang zijn, zo niet, dan wordt er gebeden en zet God ze recht. Vervolgens mogen we ook bidden voor andere klachten en ziekten. De enige mens die God ooit ziek heeft gemaakt, is Jezus Christus zodat alle mensen verlost konden worden van de vloek van ziekte. Het is belangrijk dat mensen vernieuwd worden in hun denken en de Bijbel gaan geloven zoals het er staat. Jezus heeft al onze ziekten al op zich genomen, volgens Jesaja 53:3. Geloof in Gods oneindige liefde en genade is de sleutel. Ook wil Hij ongelovigen genezen, opdat ze Hem gaan dienen."*³¹

De mens wordt de norm. Hij wordt 'als God gelijk', heersend over ziekten en problemen. Dit alles wordt natuurlijk in een geestelijk jasje gestoken, maar het is een leer van mensen. De mens wil als God worden, de kracht van God bezitten. In allerlei varianten, die ik verderop zal beschrijven, komt dit 'andere evangelie' aan de oppervlakte. Er zijn bijv. nog steeds predikers die beweren dat de 'ware' kracht in het vasten ligt.³² Buiten de Bijbelse invulling van vasten gaat men verder en verleent men er een bijna magische werking aan. Anderen vertellen ons dat de kracht tot zelfstichting in de tongentaal zit³³. Zo schreef iemand me in een mail:

In een boekje stond boven de hoofdstukken het volgende: 'Tongentaal geeft rust'. Maar: "Kom tot Mij allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven", zegt Jezus toch? Volgende hoofdstukje: 'Tongentaal geeft Kracht'. Maar Paulus, die meer dan allen in tongen sprak, schrijft aan de Korintiërs: "En ik was bij u in zwakheid, met vrees en veel beven". Als het waar is, wat dat boekje schrijft, dan had hij toch alleen maar even in tongen hoeven te bidden dan had hij toch kracht ontvangen?! Als één dat geweten zou hebben, dan zou dat Paulus toch wel geweest moeten zijn? Volgend hoofdstukje: "Tongentaal staat God toe, door mij heen te werken". Nou dit kon ik bijna niet geloven! Alsof God afhankelijk is van mijn tongentaal! Dit gaat mij allemaal veel te ver en kan ik niet vinden in mijn Bijbel. In een

³⁰ Ook wel aangeduid als 'prosperity (voorspoed) teaching' of het welvaartsevangelie.

³¹ Uitspraken van Ronald Plat. zie http://www.cip.nl/nieuwsbericht_detail.asp?id=30658

³² o.a. Herman Boon is hier een voorbeeld van met zijn conferenties van 'tien dagen bidden en vasten'.

³³ Jan Sjoerd Pasterkamp beweert dat tongentaal 'de belangrijkste gave is'.
www.youtube.com/watch?v=U6zLydDpz54

jeugdblad van de E.O. schrijft een jongen, dat toen hij in tongen ging bidden, gelijk zijn angst verdwenen was. Lekker makkelijk, als je angstig bent, ga maar in tongen bidden en je angst is gelijk weg. Ik vraag me nog steeds af: Als dit werkelijk zo zou zijn, dan zou toch het hele nieuwe Testament daar vol van staan?

Vele malen heb ik over tongentaal met mensen gesproken. Ik geef veel Bijbelstudies op verschillende plekken en vaak worden er vragen over de tongentaal en de stichting van jezelf gesteld. Er volgen dan meestal interessante gesprekken. Opvallend daarbij is dat er twee tegengestelde uitleggingen zijn van 1Ko14:4. *Wie in een tong spreekt, sticht zichzelf, maar wie profeteert sticht de gemeente.* Het 'stichten van jezelf' wordt door de ene groep gezien als iets waar Paulus juist voor waarschuwt, omdat hij in dit hoofdstuk het stichten van elkaar juist wil aanmoedigen, terwijl de andere groep erg enthousiast is over dit stichten van jezelf. Zij zien dit juist als een echt geestelijk stichten en moedigen iedereen aan om in tongen te gaan bidden en/of spreken, want 'dat sticht jezelf' (zie uitgebreid hierover §13.7). Het verlangen naar kracht is enorm. Sommigen zijn, getuige de mail hierboven, zelfs bijna geobsedeerd door de tongentaal. Predikers beweren dat tongentaal het lichaam kan genezen, terwijl de Bijbel er niets over zegt.³⁴ Als we in tongen zouden kunnen spreken, *dan 'strijd je de geestelijke strijd pas met de juiste wapens'!* Zonder de tongentaal is de geestelijke strijd eigenlijk al bij voorbaat een verloren strijd. En dat terwijl Paulus in de geestelijke wapenrusting van Ef6 het niet over de tongentaal heeft, of men moet in het 'bidden in de Geest' uit vers 18 weer de tongentaal willen inlezen, wat mij niet een Bijbels verantwoorde uitleg lijkt, omdat Paulus een duidelijke gebedsopdracht geeft. Om maar te zwijgen over Paulus' suggestieve vragen aan het einde van 1Ko12 waaruit we duidelijk kunnen opmaken dat juist *niet* iedereen in tongen spreekt. Ik kom hier, zoals gezegd, verderop nog uitgebreid op terug.

4.3. Dit is het!

Het is niet verwonderlijk dat er staat geschreven dat 666 het getal van de mens is (Op13:18). Het beest, de antichrist, zal de 'andere' geest, de geest van de dwaling (1Jh4:6) en van de wereld (1Ko2:12) straks over deze wereld uitgieten. Nu al is deze geest overal te vinden, daar waar de mens zelf het middelpunt vormt. Eén van de kenmerken van deze geest is het aanbieden van een 'snelweg' tot geestelijke kracht. Het is natuurlijk buitengewoon aantrekkelijk om *de* sleutel te weten tot het overwinnende leven. 'Als u dit of dat begrijpt of dit of dat doet, dan gaat u pas echt in de overwinning leven'. Boekenkasten vol worden er nog steeds geschreven vanuit deze invalshoek. Ik heb, ik weet niet hoeveel boekjes gelezen die begonnen in de trant van: 'U denkt dat het geestelijke leven is zoals u dat nu ervaart. Als u dit boek leest en toepast wat erin staat, dan wordt u gelukkig en dan leeft u het leven met God zoals de Bijbel het bedoelt'. Vervolgens krijgen we 'zeven stappen', 'twaalf principes', 'acht sleutels', etc. tot het ware leven voorgeschoteld. Al we vervolgens ontdekken dat ons leven na het lezen van dit soort boeken nog steeds hetzelfde is gebleven, kan ons een schuldgevoel overvallen: 'Het 'werkt' niet bij me, wat is er mis met me'? En we gaan weer op naar het volgende boekje, hopen op een recept voor ons gebrek aan 'overwinningsleven'. We ontwikkelen op deze manier zo snel onze bekende en beruchte 'stokpaardjes'. Om bij het voorbeeld van de tongentaal te blijven; er wordt in het hele onderwijs van Paulus, de leraar van de gemeente, maar in drie (!) hoofdstukken (1Ko12,13 en 14) over gesproken en

³⁴ zie noot 29

dan ook nog op een corrigerende manier: Als je dan in het openbaar in tongen wilt spreken, zorg dat het opbouwend is voor anderen, anders moet je zwijgen. Er is dus helemaal geen sprake van een hoofdthema in het onderwijs van de Bijbel, maar dat wordt het wel gemaakt! Het ligt de mens goed om over deze dingen na te denken in plaats van over zelfverloochening, lijden, volharden en dingen als grondige Bijbelstudie.

Zo is het ook gegaan met de leer van genezing en bevrijding. Hoewel er diverse varianten van bestaan, van extreem tot gematigd, is de overeenkomst dat men de Schrift ging bezien vanuit dit thema. Men ging de gemeente onderwijzen dat dit Gods voornaamste doel was: de openbaring van de kracht van Gods Geest in de genezing en bevrijding van mensen. Deze visie is zo verbreid onder christenen, dat het bijna onbegonnen werk lijkt een andere, meer Bijbelse zienswijze hier tegenover te zetten.

4.4. Geloof als manipulatiemiddel

De praktijk van het leven laat niet zien wat predikers die door de andere geest zijn betoverd, ons voorhouden. We worden ziek, er gebeuren vreselijke dingen en gebeden blijven onverhoord. Maar past men de prediking dan aan? Nee, want men heeft een grote troef in handen: het geloof. Zodra je genoeg gelooft, dan pas heeft het effect. Men redeneert zelfs als volgt: 'Jezus heeft gezegd dat alles mogelijk is voor wie gelooft. Het geloof is dus de voorwaarde voor genezing. Zodra ik toegeef aan ongelof, blokkeer ik misschien wel de genezing. Andere christenen wijzen mij op het feit dat er eigenlijk maar heel weinig mensen genezen, maar ik luister daar niet naar omdat dit ongelof is en dat ongelof mag geen plaats vinden in mijn hart. Ook al zie ik dat er bijna niemand geneest, ik laat die wetenschap niet toe in mij denken want dan heeft satan mij te pakken; ik heb ongelof toegelaten en dat moet ik tegen iedere prijs zien te voorkomen'. Als het nog extremer wordt dan gaan mensen die ziek zijn zeggen dat ze al genezen zijn. Ze geloven dat ze al zijn genezen, want er staat in de Bijbel dat Jezus onze ziekten heeft gedragen. Ieder ander die probeert zo iemand op de realiteit van diens ziekte te wijzen, wordt bij voorbaat al weggezet als een 'kleingelovige', met als gevolg dat relaties ondermijnd worden. Zo sprak ik een broeder wiens vriend ernstig ziek was. Deze vriend wilde niet luisteren naar hem, want hij geloofde dat hij al genezen was en een gesprek zou hem op andere gedachten kunnen brengen, wat de 'besmetting' met ongelof in zou houden. Dit vind ik een zeer ernstig punt. Men wordt gedwongen om geen twijfel toe te laten omdat dit een blokkade zou zijn, terwijl we juist ook opgeroepen worden om nuchter te zijn en na te blijven denken. Zo krijg je mensen die nergens vraagtekens bij durven zetten, omdat dit als ongelof wordt bestempeld.

4.5. Theologica?

Dan zijn we nu aangekomen bij de kern van dit boek. We gaan een aantal onderwerpen eens goed onder de loep nemen. De andere geest vindt namelijk ingang in gemeenten d.m.v. deze onderwerpen. In hoofdstuk 2 had ik het over twee theologische denksystemen, of twee richtingen waarheen men neigt, de charismatische of de behoudende richting (CG en BG). Deze twee denksystemen komen voort uit een bepaalde visie op het leven van de christen. Theologisch gezien zijn er zeer belangrijke vragen die door beide denksystemen anders worden beantwoord. Zo bouwt men als het ware zijn eigen theologische toren. Dit zorgt ervoor dat iedere steen die op de andere wordt gelegd, tijdens de bouw van de toren, 'gekleurd' is door de steen eronder. Het ene theologische antwoord beïnvloedt het andere.

Om het met een Bijbels voorbeeld te zeggen: zodra er een beetje zuurdeeg aanwezig is, wordt het hele deeg doorzuurd (1Ko5:6).

Laten we eens kijken welke thema's er zijn waarin de andere geest is geïnfilteerd. Ik ga dit doen aan de hand van tien kernpunten die ik in een vragende vorm aan de orde zal stellen. Ik meen dat deze tien kwesties het grootste gebied bestrijken waar het in dit boek over gaat. Hoe men aankijkt tegen deze tien punten bepaalt welk theologisch denksysteem iemand typeert en hoe iemand in het geestelijke leven staat. Men bouwt namelijk op het antwoord dat men geeft op de tien kwesties. Bij het behandelen van deze tien items schilder ik de theologische landschappen die er zijn binnen CG en BG. We zullen zien wat hun antwoorden zijn en hoe we de andere geest kunnen herkennen die de mens centraal zet, in plaats van Gods Heilige Geest.

Dit zijn de tien vragen:

Vraag 1: Wie is God voor de gelovige? Hoofdstuk 5

Vraag 2: Hoe gaan we om met ziekte? Hoofdstuk 6

Vraag 3: Hoe werkt geloof nu precies? Hoofdstuk 7

Vraag 4: Wat kunnen we van een gelovige verwachten? Hoofdstuk 8

Vraag 5: Wat is het werk van de Heilige Geest? Hoofdstuk 9

Vraag 6: In welke tijd leven wij? Hoofdstuk 10

Vraag 7: Hoe zijn de onderlinge verhoudingen tussen gelovigen? Hoofdstuk 11

Vraag 8: Wat houdt geestelijke kracht in? Hoofdstuk 12

Vraag 9: Hoe functioneren de gaven van de Geest? Hoofdstuk 13

Vraag 10: Hoe functioneert gebed? Hoofdstuk 14

De antwoorden op deze vragen bepalen sterk het theologisch denkkader van de gelovige. Ik geloof daarbij ook dat de antwoorden het geestelijke klimaat zodanig beïnvloeden dat er of gezonde geestelijke groei is of een mate van scheefgroei. Is het de Heilige Geest die ons op Christus wijst of is het de andere geest die ons op onszelf wijst? Deze dingen zijn zeer belangrijk. In de volgende hoofdstukken gaan we proberen een evenwichtig antwoord te vinden op deze tien kwesties opdat mensen hiermee verder kunnen. Wat leert de Bijbel als het gaat om deze tien vragen?

Hoofdstuk 5: God wil het beste voor ons

5.1. Vraag 1: Wie is God voor de gelovige?

Eigenlijk is dit de belangrijkste vraag van allemaal. Dit is de onderste steen van ons theologische denksysteem. Het antwoord op deze vraag bepaalt gelijk hoe men over talloze andere thema's denkt. Zodra je hier scheef gaat, ga je met de volgende negen ook scheef. Reden genoeg dus om een voorzichtig, maar stevig Bijbels antwoord te formuleren. God wil het beste voor zijn kinderen. Daar is denk ik iedereen het wel over eens. God is goed. Hij is een zorgende Vader voor ons. De grote vraag is alleen hoe dat tot uitdrukking komt tijdens ons aardse leven. Daarover zijn de meningen fors verdeeld. Ik hoorde een voorganger op tv uitjubelen: 'God voorziet in al mijn noden,' waarbij hij duidelijk materiële noden benadrukte. De Heilige Geest staat tegenover de andere geest. 'God wil niet dat je ziek blijft', wordt er bijvoorbeeld vandaag verkondigd³⁵. Dit is een heel belangrijk uitgangspunt van CG zoals ik ook al aangaf in het citaat in §4.2. Dit zegt dus iets over de visie op God binnen CG. Deze visie botst frontaal met die van BG. 'God wil dat je geneest, want Hij heeft het beste met je voor', zegt CG dus. 'Nee', zegt BG, 'God 'wil' helemaal niet altijd de fysieke genezing van het lichaam, God kan immers ook zijn kinderen iets leren d.m.v. ziekte'. CG heeft dus een visie op God die op dit punt afwijkt van BG. Zij zegt: God wil niet dat zijn kinderen ziek zijn, maar wil hen zegenen en gelukkig maken. Hij is er dus om ons te zegenen en Hij houdt zoveel van ons dat Hij ons alles wil schenken, geestelijk en fysiek. Als je genezing uitspreekt over zieken doe je dus, volgens deze visie, altijd wat God wil. Zo las ik op de website van een gemeente:

*Wij geloven dat redding en een intieme relatie met Christus aan u gegeven is - dat genezing en voorziening op ieder gebied van uw leven een belofte van God is aan u.*³⁶

Dit soort denken over God neemt snel toe in ons land, heb ik gemerkt. Dit is de andere geest die heel subtiel het denken van gelovigen wegvoert van wat de Bijbel leert. Onze verlangens worden Gods verlangens in plaats van andersom. Het komt dan ook regelmatig voor dat ik tijdens Bijbelstudies in discussie raak met mensen die hier stellig van overtuigd zijn. Ik heb erg grote moeite met het tweede deel van bovenstaande uitspraak. Het is te weinig doordacht, te eenzijdig en niet in overeenstemming met de Bijbel, maar dit soort verkondiging over Gods handelen met de mens is wel uitermate aantrekkelijk. Men grijpt nu eenmaal alles aan om aan het lijden op deze wereld te ontkomen, wat op zich natuurlijk heel begrijpelijk is. Ik heb me, toen ik aan dit boek begon, afgevraagd of dit soort leringen nu wordt bedoeld in 2Tm4:3v³⁷, waarin Paulus aankondigt dat er een tijd zal komen dat mensen de gezonde leer niet meer zullen verdragen maar zullen zoeken naar dat wat prettig is voor het gehoor. Nu ben ik ervan overtuigd dat hij sprak over dit soort leringen. Mensen zullen zich leraars verzamelen overeenkomstig dat wat men graag wil horen. En toegegeven, wie wil er nu niet een boodschap horen waarin ons wordt geleerd dat God wil dat het ons

³⁵ Zie bijvoorbeeld de site schoolvoorgenezing.nl waar met koeienletters staat: 'God wil dat jij gezond bent'.

³⁶ http://www.jubilee.nl/index.php?option=com_jub_content&view=article&id=142&Itemid=132

³⁷ *Want er komt een tijd, dat (de mensen) de gezonde leer niet (meer) zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich (tal van) leraars zullen bijeenhalen, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtfels keren.* 2Tm4:3-4

altijd goed gaat hier op aarde? Het leven kent nu eenmaal zijn onzekerheden, maar er is altijd wel weer een groep gelovigen die daar niet aan wil.

Andrew Wommack is een Amerikaanse Bijbelleraar die vanuit dit standpunt dat God zijn kinderen op alle gebieden wil zegenen, mensen oproept te gaan 'staan' in wat God met ons leven wil. Hij wint aan populariteit binnen ons land vanwege zijn boodschap. Hij spreekt over de 'ware aard van God'. Deze ware aard is dat God wil dat het ieder mens goed gaat. We zijn immers Zijn kinderen en wij willen toch ook het beste voor onze kinderen? Daarom hebben wij alles wat goed en mooi is al ontvangen in Christus. Hier volgt een citaat uit een studie van hem:³⁸

Ik zeg dat als wij God werkelijk zouden kennen, en als je wérkelijk de ware aard en het ware karakter van God zou kennen, dan wist je dat ongeloof en de zorgen en de angsten waar velen van jullie mee worstelen, totaal geen rol zouden spelen. Als je werkelijk beseft hoe getrouw God is, en als je werkelijk beseft hoeveel God van je houdt, en als je werkelijk de bewogenheid van God zou begrijpen, Zijn trouw, Zijn integriteit, als deze dingen werkelijk in je hart gegrondvest zouden zijn, dan kan ik je garanderen dat vrees, zorgen, ongerustheid en frustraties volkomen uitgewist zouden zijn.

Wommack baseert zich bijv. op 2Pt1:3:

Zijn goddelijke kracht immers heeft ons met alles, wat tot leven en godsvrucht strekt, begiftigd door de kennis van Hem, die ons geroepen heeft door zijn heerlijkheid en macht.

'Hier staat het', redeneert Wommack, 'alles hebben we van God gekregen omdat Hij zoveel van ons houdt'. Hier is hij nog op Bijbelse gronden (als hij 'wat tot leven en godsvrucht strekt' ziet als het doel), maar verderop in ditzelfde onderwijs zegt Wommack ineens dat ook fysieke genezingen horen bij alles wat God ons geven wil:

'Als jij ziek bent, heb jij niet Jezus gezien hoe Hij jouw ziekte gedragen heeft, want anders zou je gezond zijn'.

En hier gaat het ernstig mis. Dit is niet alleen pastoraal gezien een stuitende opmerking, het suggereert ook nog eens dat alle gelovige zieken niet goed begrepen hebben dat Jezus ook hun ziekten heeft gedragen.

Ooit hoorde ik hier een heel pijnlijk voorbeeld van tijdens een lezing over genezing. De spreker was van mening dat een wonderbaarlijke genezing een groot getuigenis voor de wereld was. Toen na afloop iemand uit de zaal aan de spreker vroeg hoe het dan met haar man zat, die overleden was na een ernstige ziekte, en of zijn geloof dan geen getuigenis was naar zijn omgeving, antwoordde de spreker zonder blikken of blozen: "Moet u zich eens voorstellen wat voor getuigenis het was geweest als hij genezen zou zijn". Dus het feit dat deze man niet genezen was, ondanks veel gebed, was volgens de spreker jammer, want wonderbaarlijke genezing was een veel groter getuigenis geweest dan een rotsvast vertrouwen in God ondanks ziekte. Een gelovige is pas een getuige als hij geneest van zijn ziekte, of zelfs nooit ziek wordt. Het klinkt allemaal prachtig en zeer verleidelijk, maar het is een ronduit on-Bijbelse leer. Philip Yancey zegt hierover;

³⁸ <http://www.vergadering.nu/links-bijbelstudie.htm#wommack>

Het effect van de wonderen was precies zoals Jezus voorspeld had. Voor hen die geloofden was het een bevestiging in hun geloof. Maar voor hen die vastbesloten waren om Hem niet te erkennen, maakten die wonderen ook weinig verschil.³⁹

Wonderen overtuigen de mensen die niet willen ook niet. Trouwens, is het waar dat Paulus, de apostelen en de gelovigen waarvan we lezen in het NT nooit ziek waren? Kenden ze geen zorgen, geen ongerustheid, geen frustraties? We weten wel beter.

**Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, zodat de kracht, die alles te boven gaat, van God is en niet van ons: in alles zijn wij in de druk, doch niet in het nauw; om raad verlegen, doch niet radeloos; vervolgd, doch niet verlaten; ter aarde geworpen, doch niet verloren; te allen tijde het sterven van Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus zich in ons lichaam openbare. Want voortdurend worden wij, die leven, aan de dood overgeleverd, om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus zich in ons sterfelijk vlees openbare. 2Ko4:7-11*

**Immers, hij was vol verlangen naar u allen en ook in zorg, omdat gij gehoord hadt, dat hij ziek was. Hij is ook ziek geweest, de dood nabij, maar God heeft Zich over hem ontfermd, en niet alleen over hem, maar ook over mij, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben. Fp2:26-27*

**Trofimius heb ik ziek achtergelaten te Milete. 2Tm4:20*

En wat te denken van Paulus zelf? *Ja, gij weet, dat ik aan u de eerste maal, omdat ik ziek geworden was, het evangelie verkondigd heb. Gl4:13*

Het woord voor 'ziek' dat letterlijk 'zwakheid' betekent, wordt op diverse plaatsten vertaald met ziek zoals in Mt8:17 waar het gaat over de ziekten die Jezus heeft gedragen.

Dus óf deze gelovigen, waaronder Paulus zelf hadden niet goed begrepen wat Jezus op het kruis voor hen gedaan had, óf de leer van Wommack is onjuist. Wat is waar? De vraag stellen is hem beantwoorden. Hierbij is er nog een niet geheel onbelangrijk onderdeel: er zit altijd een kern van waarheid in dat wat de andere geest brengt. De duivel doet zich voor als een engel van het licht (2Ko11:14) en als wij niet waken en bidden, kunnen we niet onderscheiden wat van hem is of wat van God komt. In dit geval is dit dat het inderdaad waar is dat God het beste voor heeft met Zijn kinderen. Het is waar dat God zaken als dood, ziekte en lijden niet 'wil' in de zin van dat Hij het fijn vindt⁴⁰. Al deze elementen, die het gevolg zijn van de zonde, staan in schril contrast met het wezen van God. Toch gebeuren deze dingen zodat we niet te snel moeten zeggen dat Hij het niet wil. Aad van de Sande bedacht de uitspraak: 'God kan alles wat Hij wil, Hij wil alleen niet alles wat Hij kan.' Hij laat het lijden vaak toch toe en dat echt niet alleen omdat er niet genoeg geloof is! Zo las ik de volgende uitspraak van een man, Manley Beasley, die al een hele lange tijd ernstig ziek was:

³⁹ Philip Yancey: *Teleurgesteld in God* (1989), p111

⁴⁰ *Immers niet van harte verdrukt en bedroeft Hij de mensenkinderen.* Kl3:33

*Het resultaat van lijden is dat je zo sterk naar God gaat verlangen en dat je zo graag wilt dat Hij heel wezenlijk wordt voor jou en voor anderen, dat je bereid bent elke prijs te betalen.*⁴¹

Ik zie hier een geweldig geloof uit naar voren komen en dat terwijl deze man nooit genezen is. Hij overleed in 1990. Dit hele probleem rondom de overdreven nadruk op geloof, als een vermogen van de mens dat hij zelf kan vermeederen en waar God wel op moet handelen, komt verderop aan de orde. God wil het beste voor zijn kinderen. Zijn kinderen krijgen dit alleen door geloof. Het hele punt is alleen wat wij dan verstaan onder 'het beste', wat wij verstaan onder 'geloof' en vooral wat wij verstaan onder de weg waarmee God dit 'beste' nu bereikt bij zijn kinderen. Als we consequent doorredeneren dan zouden we, als we zouden geloven dat God niet wil dat zijn kinderen ziek worden, ook kunnen zeggen dat God niet wil dat zijn kinderen arm zijn of verdriet hebben of doodgaan. Heeft Christus immers de dood ook niet overwonnen? God wil niet dat er iemand verloren gaat, maar wordt dan iedereen gered? In al dit soort redeneringen staat de mens teveel centraal en wat de mens goed uitkomt is dan ook gelijk aan wat God met de mens voorheeft. De werkelijkheid is, denk ik, eindeloos veel gecompliceerder, maar ook veel mooier.

5.2. Het grote doel van God met de mens

Het is mijn stellige overtuiging dat het Gods verlangen is dat we worden als Hij, door te gaan lijken op Zijn Zoon (o.a. Rm8:29). Hiermee is denk ik iedere serieuze Bijbelonderzoeker het wel eens. De Bijbel legt dit op veel verschillende plaatsen uit. Zoals ik het Henk Binnendijk ooit zo mooi hoorde zeggen: 'Toen God zijn Zoon op aarde zag, dacht Hij: "Daar moet ik er veel meer van hebben"'. God 'gebruikt' daar alle middelen voor. Hij wil inderdaad het beste voor zijn kinderen. 'Het beste' is in dit verband: gaan lijken op Jezus. Dit noemt de Bijbel 'heiliging'. Dit is het innerlijke, onzichtbare leven. Dit leven uit zich in praktische, zichtbare wandel. De weg waarlangs wij moeten gaan om te gaan lijken op Christus is een weg die ziekte niet per definitie uitsluit. God gebruikt *alle* omstandigheden om tot dit grote doel te komen (Rm8:28 'alle dingen'). De uiterlijke, zichtbare dingen zijn ondergeschikt geworden aan dit innerlijke doel. Daarbij gaat God een weg met zijn gemeente en met deze wereld waarin zich processen afspelen waar we geen flauw benul van hebben (Daarover meer in hoofdstuk 14). Er is een 'wil' van God vanuit zijn heiligheid en liefde. God 'wil' in die zin geen zonde, dood, ziekte etc. In die zin 'wil' God geen ziekte bij zijn kinderen. Het wezen van God is goedheid. Er is ook een 'toelatende wil' van God in zijn wegen met mensen. God laat zonde, dood, ziekte toe om een hoger doel te bereiken. Lees alleen eens Klaagliederen 3 waarin Jeremia de ellende die hem overkomt aan de hand van God toeschrijft. Of wat te denken van Ps38:1-6 waarin David zijn ziekte ziet als een straf van God! In die zin 'wil' God niet altijd de fysieke genezing van bepaalde personen op bepaalde momenten. Daarom spreekt Paulus over het 'zuchten' terwijl hij uitzag naar de verlossing van zijn lichaam (Rm8:23). Hier stuiten we op het mysterie van Gods wegen met deze wereld.

Er zijn natuurlijk talloze voorbeelden waarin gelovigen ziek werden of vroegtijdig stierven, denk aan Stefanus in Hd7 en Jacobus in Hd12. Rampen, ongelukken en tegenspoed worden de gelovigen niet bespaard. In mijn eigen kennissenkring van toegewijde gelovigen heb ik dit soort dingen regelmatig zien gebeuren. Het lijden en de daaraan gekoppelde onbeantwoorde levensvragen houden ook christenen al eeuwenlang bezig. Houdt God niet

⁴¹ Ron Dunn: Zal God mij genezen? (1997) p211

van ons? Waarom bespaart hij ons dan niet het zo volslagen nutteloos lijkende lijden? Jezus zegt in Op3:19 dat Hij iedereen die Hij liefheeft bestraft en tuchtigt. Dit woord van Christus uit Op3 lijkt in schrill contrast te staan met zijn karakter als Geneesheer van zieken, welke we in de evangeliën tegenkomen. Met ontferming bewogen (zie Mt9:36, 14:14, 20:34; Mc1:41, 6:43, 8:2; Lc7:13) pakte Hij het menselijke lijden aan door te genezen, te bevrijden, te herstellen. Waarom doet Hij dat nu niet meer zoals toen? Christus, die naar zijn wezen het kwade haat en het goede liefheeft, lijkt toch ook nare dingen toe te laten in het leven van gelovigen. We zien dit principe door de hele Bijbel heen. Het zijn twee uitersten die wij niet echt bij elkaar krijgen: een God die herstelt en geneest en een God die kwade dingen toelaat. Wij mensen hebben eenvoudigweg geen antwoord op de vraag waarom deze dingen gebeuren. Het is dan ook veel te eenzijdig en simplistisch om te beweren dat geen gelovige ziek hoeft te zijn. *Het strookt niet met de geschiedenis van Gods volk, het strookt niet met de werkelijkheid vandaag en het strookt niet met Gods Woord.* Een aantal teksten laat duidelijk zien dat God ziekte Zelf kan veroorzaken:

**Maar de Here zeide tot hem: Wie heeft de mens een mond gegeven, wie maakt stom of doof, ziende of blind; ben Ik het niet, de HERE? Ex4:11.*

**Ziet nu, dat Ik, Ik het ben, daar is geen God, behalve Mij. Ik dood en doe herleven, Ik verbrijzel en Ik genees, en niemand is er die redt uit mijn macht. Dt32:39.*

**Hij (Azarja, DJJ), deed wat recht is in de ogen des HEREN (...). Alleen verdwenen de hoogten niet; nog steeds slachtte en offerde het volk op de hoogten. De HERE sloeg de koning, zodat hij melaats was tot de dag van zijn dood...2Kn15:3-5*

**Dus bracht de HERE de pest over Israëel, en er vielen van Israëel zeventigduizend man. 1Kr21:14*

**Na dit alles sloeg de HERE hem met een ongeneeslijke ziekte in zijn ingewanden. 2Kr21:18*

**Zie, welzalig de mens, die God kastijdt; versmaad daarom de tucht des Almachtigen niet. Want Hij verwondt en Hij verbindt, Hij slaat en zijn handen helen. Jb5:17,18.*

**Komt niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede? Kl3:38*

**Ik heb onder u de pest gezonden, zoals in Egypte. Am4:10*

**Zie, Ik werp haar op het ziekbed en hen, die met haar overspel bedrijven, breng Ik in grote verdrukking, indien zij zich niet van haar werken bekeren. En haar kinderen zal Ik de dood doen sterven en alle gemeenten zullen inzien, dat Ik het ben, die nieren en harten doorzoek; en Ik zal u vergelden, een ieder naar uw werken. Op2:22,23*

God staat soms ziekte toe in het leven van mensen. Ook in Jesaja 1 zien we dat God zijn afgedreven volk Israëel vergelijkt met een mens die tot ziekte toe geslagen is onder het oordeel van God.

Waar wilt gij nog meer geslagen worden, dat gij voortgaat met af te wijken? Het gehele hoofd is ziek, het gehele hart vol krankheid. (Js1:5).

God 'sloeg' zijn volk en vergelijkt dit met een mens die door ziekte wordt geslagen (zie ook bijv. Hs5:13). Ziekte 'komt' van satan en van Adam doordat de wereld in zonde is gevallen, maar als God d.m.v. ziekte zegen kan bereiken, of een oordeel kan voltrekken, dan gebruikt Hij deze weg. Dan 'komt' ziekte wel degelijk van God. Dan spreekt de Bijbel over God die 'stom', 'doof' of 'blind' maakt. In Ex9:3-7 stuurt God de veepest in het land Egypte, in 9:8-12 stuurt Hij zweren. In Lv14:34 laat God zien dat Hij verantwoordelijk kan zijn voor een plaag van melaatsheid in het beloofde land:

Wanneer gij komt in het land Kanaän, dat Ik u ten bezit geef, en Ik de plaag der melaatsheid doe ontstaan in een huis in het land dat gij bezit,...

Hier zien we het vreemde feit dat God Zelf de plaag van de melaatsheid laat ontstaan in een huis, terwijl Hij het volk vraagt verantwoordelijkheid te nemen zich te beschermen tegen deze plaag van melaatsheid. Vervolgens kondigt God ziekte aan als oordeel over hen die Hem de rug toekeren in Dt28:

De HERE zal de pest aan u doen kleven, totdat zij u heeft weggevaagd uit het land, dat gij in bezit gaat nemen. De Here zal u slaan met tering, koorts, brand, ontstekingen, droogte, brandkoren en honigdauw (...). De HERE zal u slaan met Egyptische zweren, met builen, uitslag en schurft, waarvan gij niet kunt genezen (...). De HERE zal u slaan met boze zweren een de knieën en aan de dijnen, waarvan gij niet kunt genezen – van uw voetzool af tot uw schedel toe. Dt28:21-22, 27 en 35

Deze laatste uitdrukking: 'van uw voetzool af tot uw schedel toe' vinden we terug in Js1:6 waar God, vele eeuwen later, dit oordeel ook heeft voltrokken, zij het dat in Js1 een figuurlijke voorstelling wordt gemaakt van een ziek lichaam ter vergelijking van de geestelijke ziekte van het volk. God maakte zijn eerstgeboren zoon (Ex4:22; Dt14:1), Israël, ziek! In Js53:10 zien we dat God Zijn Knecht (Israël, maar nog meer: Christus) ziek maakte. Dit principe is onmiskenbaar door de hele Bijbel heen terug te vinden. Het boek Job is natuurlijk hiervan het duidelijkste voorbeeld. God stond toe dat satan hem ziek maakte en geeft daar niet echt een verklaring voor. Het is God Zelf die satan attent maakt op Job. Job is hier een beeld van Israël en van Christus Zelf. Beiden hebben geleden onder toelating van God. Door dit lijden heen kwam God tot zijn doel. Heeft God vreugde beleefd toen zijn Zoon leed aan het kruis? Was dit niet het ultieme voorbeeld van iets vreselijks dat God heeft gebruikt om de grootst mogelijke zegen, namelijk het herstel van de hele kosmos, te bereiken? Kunnen we dan zeggen dat God 'wilde' dat Jezus aan het kruis stierf? Was dit iets dat 'past' bij Zijn wezen? Of was dit een noodzakelijk 'kwaad' dat God heeft gebruikt om alles te herstellen? Wie zijn wij om dit soort besluiten binnen de raad van God te begrijpen? Ron Dunn schreef een, in mijn ogen, evenwichtig boek over de hele kwestie rond genezing. Hij schrijft:

Het lijden werkt vaak iets uit wat voorspoed en gezondheid niet kunnen, bijvoorbeeld nederigheid en inlevingsvermogen, maar ook een dieper vertrouwen op God. Zo gezien, gebruikt God lijden om zijn doelen te bereiken.⁴²

⁴² Ron Dunn: Zal God mij genezen? (1997) p168

Dit is de taal van het geloof! Het is mij een raadsel hoe massa's mensen toch iedere keer weer achter leraren aanhollen die gezondheid en voorspoed prediken, terwijl de realiteit is dat vele gelovigen lijden en/of ziek blijven. Het enige bevredigende antwoord moet zijn dat zij deels, ondanks hun goede bedoelingen, misleid zijn door een andere geest! We hebben nergens op de wereld een kerk/gemeente waar niemand ziek is. We hebben in de hele kerkgeschiedenis nergens gezien dat de prediking 'genezing door geloof' resulteerde in de genezing van alle gelovigen. We leren nergens in de Bijbel dat God mensen gegarandeerd behoedt voor fysieke problemen en andersoortig lijden en toch geloven massa's mensen deze leer. Vele gelovigen over de hele wereld hebben te maken met onbegrijpelijk lijden en toch geloven sommige christenen nog altijd in een God die welvaart en voorspoed schenkt aan hen met het grootste geloof. Dit is misleiding op grote schaal.

5.3. Eenzijdig Bijbelgebruik

Deze leer van voorspoed en zegen is natuurlijk, volgens hen die dit geloof aanhangen, terug te vinden in de Bijbel. Men verzamelt een hoop teksten die dit inderdaad lijken te bevestigen. Een interessant fenomeen hierbij is hoe men omgaat met teksten uit de Bijbel die het tegendeel lijken te zeggen. Zo beweerde een prediker dat Trofimus (uit 2Tm4:20,⁴³) wellicht 'iets in zijn leven' had wat de reden voor zijn ziekte was. Of wat dacht u van deze: *Dat hij iemand ziek te Milete achterliet is niet een bewijs dat God niet in de stemming was om te genezen....!*⁴⁴ Hiermee wordt de eigen theologie de tekst ingelezen. Zo overtuigd als men is van de leer die men aanhangt, zo handig is men met het omzeilen van teksten als deze. *Dit 'inlezen' van zelf gemaakte conclusies aan de hand van theologische bouwwerken in de Bijbel is een gevaar waar iedere christen, ook ik, voor moet waken.* Zorgvuldige bestudering van de Bijbelgegevens, in hun context, onder de leiding van Gods Geest, is daarom noodzakelijk. Zodra men uitgaat van een bepaald Godsbeeld ('God wil al zijn kinderen genezing schenken'), ontstaat vanuit die gedachte een theologie, een denksysteem. In dit theologische klimaat van een God die fysieke genezing wenst voor al zijn kinderen zie ik de volgende elementen:

1. *Het onderwijs gaat uit van eenzijdige, vooringenomen ideeën over God en de leer.* Als men aan de voorkant begint met een God te prediken die niet wil dat ons allerlei dingen overkomen, en juist wil dat we op alle gebieden van het leven gelukkig zullen zijn, dan is de leer die daaruit voortvloeit al meteen 'besmet'.
2. *Het onderwijs voorziet in een behoefte. Mensen willen ziekte vermijden dus zijn geneigd dit onderwijs te geloven. Wie wil er nu ziek blijven?* Ik vraag me af hoe het toch kwam dat allen Paulus de rug hadden toegekeerd aan het einde van zijn leven (2Tm1:15; 4:16). Kwam het omdat hij deze leer verkondigde? Nee, hij predikte een navolging van Jezus tot in de dood, en daar willen de mensen liever niet mee worden geïdentificeerd.
3. *Het onderwijs 'werkt'. Er worden beweringen gedaan die het onderwijs ondersteunen en er genezen ook wel degelijk mensen, zij het sporadisch.* Dit is een vreemde wet, maar zodra mensen vurig iets geloven, grijpen ze van alles aan om dat geloof bevestigd te zien. De meest kleine veranderingen in een fysieke toestand worden aangegrepen om er een complete genezing in te zien. In mijn gesprek met een onderzoeker naar dit soort

⁴³ Trofimus heb ik ziek achtergelaten te Milete.

⁴⁴ Een reactie van een lezer op cip.nl: http://www.cip.nl/nieuwsbericht_detail.asp?id=30658

fenomenen, kwam naar voren dat hoe meer wonderen een leider claimt te hebben verricht of aanschouwt, hoe sterker de volgelingen hem blijven steunen. Ook al wordt het tegendeel aangetoond of ligt de leider onder vuur, men blijft rotsvast achter hem staan. Men wil te graag dat wat men gelooft ook echt waar is.

4. *De teksten uit de Bijbel die ogenschijnlijk het tegendeel beweren worden weggeredeneerd.* Eigenlijk kun je pas een goede basiskennis hebben als je de hele Bijbel kent. Iedereen kan teksten selecteren en er een theorie op baseren. En zelfs al zou men de hele Bijbel kennen, dan is men nog steeds gebonden aan de eigen vooroordelen bij de uitleg.

5. *Daar waar het niet werkt, komt men met het ongeloof op de proppen.*

De mensen die niet genezen moeten de oorzaak bij zichzelf zoeken. Het ligt niet aan God, maar aan hun gebrek aan geloof. Zo heb je een prima gesloten systeem, waarbij alle mislukking ingedekt is.

5.4. Het verhaal van Phil Tolstead

Phil Tolstead is een Amerikaans christen die momenteel werkt in China in de zending. Ik ontmoette hem in de gemeente waar we beiden toe behoren. Zijn verhaal is tekenend voor de weg die iemand op kan gaan als hij zich teveel laat leiden door eenzijdig onderwijs. Hij kwam tot geloof in 1981 en sloot zich aan bij een extreem charismatische groep. Hij geloofde vurig in de bijzondere manifestaties van de Geest en was er van overtuigd dat hij deze manifestaties als tongentaal, genezingen, wonderen, krachten etc. moest nastreven met alles wat in hem was. Zo zong hij onder de douche luid in tongen, tot irritatie van anderen. Tien jaar lang leefde hij op deze manier tot hij begon te twijfelen; hij zag nooit genezingen zoals die in de Bijbel voorkomen en verschillende van de charismatische geloofsgemeenschappen uit zijn omgeving begonnen uit elkaar te vallen door verdeeldheid. Hij begon een intensieve studie over het boek Handelingen en concludeerde dat de dingen die hij geleerd had over God en diens kracht anders verschilden van de zaken die hij las in Handelingen. Zijn enorme sterke persoonlijkheid en zijn anti-maatschappelijke houding hadden, volgens hemzelf, zo'n groot verlangen opgewekt naar Gods aanwezigheid en kracht dat hij zich ging gedragen als een extreem-charismatisch christen. De Geest werkte absoluut in zijn leven, maar zijn eigen persoonlijkheid zorgde voor de inkleuring van zijn visie op de manier waarop. Zijn eigen emotionaliteit zorgde voor zijn verlangens, terwijl hij de realiteit interpreteerde volgens zijn denksysteem en niet inzag dat er in feite niet gebeurde wat hij zelf predikte als het ging om genezingen en wonderen. Hij erkende hiermee in zijn eerste jaren als christen gedreven te zijn door een idealisme dat voortkwam uit een bepaalde opvatting. Zijn motieven waren zuiver, maar er was minstens net zoveel menselijke emotie aanwezig als kracht van de Geest. Later kreeg hij meer oog voor de werkelijkheid van het leven. Het leek allemaal heel geestelijk hoe hij leefde, maar later zag hij in dat dit niet zo was.

5.5. Heb ik het antwoord?

Aan het slot van dit hoofdstuk wil ik nogmaals benadrukken dat we nooit moeten denken dat we alle antwoorden hebben op vragen rondom het lijden in het leven van christenen. Ik probeer in dit boek alleen een aantal eenzijdigheden te ontzenuwen en richting te geven naar, in mijn ogen, een aantal gezonde Bijbelse principes. Hierbij ben ik me ervan bewust dat er talloze gevallen zijn in de praktijk van het leven, waar we eenvoudigweg niet met antwoorden *kunnen* komen. Het is niet zo dat iedere ziekte van God komt, of dat iedere ziekte van de duivel komt. Het is niet zo dat iedere ziekte dient om een gelovige op te

voeden, het *kan* slechts in sommige gevallen zo zijn. Wat te denken van mensen die ernstig psychische letsels oplopen, zoals Alzheimer of dementie? Is dit om hen geestelijk sterker te maken? Wat te denken van ongelukken die gelovigen overkomen? Wat te denken van jonge kinderen die overlijden? Ten diepste is God er dan om te troosten, maar om te weten welke weg Hij er mee heeft, is meestal niet duidelijk. Als er een vader overlijdt die drie kinderen en een vrouw achterlaat of als een pasgetrouwd stel na een miskraam hun volgende kindje verliest tijdens de bevalling, welk doel zou God daar mee hebben? De kinderen van de vader groeien zonder hun vader op en de ouders hebben alleen maar, op een wrede wijze, geproefd van het ouderschap. De vraag 'waarom' wordt altijd wel gesteld, maar het antwoord 'daarom' wordt zelden gegeven. Deze, voor veel mensen, frustrerende realiteit is in mijn ogen, één van de redenen waarom predikers die genezing en voorspoed verkondigen, door zoveel gelovigen worden omarmd. Men wil eenvoudigweg niet de werkelijkheid onder ogen zien. De realiteit is, dat diegenen die rotsvast geloven in een God die niet toelaat dat Zijn kinderen ziek kunnen worden, vroeg of laat, een groot risico lopen om gaan twijfelen en zelfs te gaan wanhopen aan hun eigen geloof op het moment dat ziekte of erger hen of hun geliefden overkomt. *Zaai dit soort leringen en vroeg of laat oogst je teleurstellingen en wanhoop.* We moeten leren om gezond en evenwichtig om te gaan met de moeilijkheden van het leven. Tijd om daarom dieper in te gaan op de theologie rond ziekte en genezing.

Hoofdstuk 6: Zijn onze ziekten ook verzoend?

6.1. Vraag 2: Hoe gaan we om met ziekte?

De grondslag voor het geloof dat God wil dat ieder mens geneest, is de leer dat onze ziekten door Jezus zijn weggedragen op het kruis. Veel gelovigen worstelen met een ziekte in hun leven. Vanuit verschillende visies worden hen antwoorden aangereikt. De ene visie zegt dat een gelovige niet ziek hoeft te zijn of te blijven, de andere visie legt alles in de hand van de Vader en berust in de ziekte. Hoe we om gaan met ziekte is daarom erg belangrijk. Wat leert de Bijbel? Als het waar is dat God genezing belooft aan zijn kinderen, dan moet daar volgens CG natuurlijk ook een grond voor zijn te vinden. Die vindt men in de leer dat Jezus aan het kruis ook onze ziekten heeft gedragen en dat we daardoor niet meer ziek hoeven te zijn. BG keurt deze visie af. Ziekte is misschien wel op het kruis gedragen, maar dat betekent niet dat we nu al een leven zonder ziekte kunnen leiden.

De leer van CG voorziet in de enorme behoefte die er vandaag is aan gezondheid. Niemand wil ziek zijn, dus grijpen we van alles aan om te ontsnappen aan de realiteit van het kwetsbare bestaan. 'Genezing is beschikbaar' is dan ook een zeer aantrekkelijke boodschap. Het vormt de basis voor de leer van Andrew Wommack, die ik eerder aanhaalde. Hij is één van de meest invloedrijke woordvoerders van de leer dat iedere gelovige zijn genezing kan ontvangen. Hij zegt hierover:

En als je deze houding zou aannemen, en in plaats van te zeggen 'oh God, de artsen zeggen dat ik ga sterven, oh God, genees mij alstublieft', en als iemand dan vraagt 'hoe gaat het met je', dan zeg je, 'nou, ik wacht tot God iets doet', nee, dat is niet de manier waarop het werkt. Je moet niet wachten op God. Door Zijn striemen wérd je genezen, 1 Petrus 2:24. God wacht op je tot je gaat geloven en ontvangen.⁴⁵

We hoeven volgens Wommack God dus niet meer te vragen om welke zegen dan ook, Hij heeft het al aan ons gegeven. Wij hoeven er alleen nog maar aanspraak op te maken. Deze stap gaat nog verder, ze plaatst de genezing al in de realiteit als een bezit. God 'wacht' tot wij het gaan geloven, anders kan Hij het niet geven. Toegegeven, het klinkt erg aantrekkelijk, maar het is m.i. niet Bijbels. In hoofdstuk 11 zullen we zien uit welke bron Wommack heeft geput voor zijn 'inzichten'. Het zou trouwens geweldig nieuws zijn: nooit meer ziek hoeven zijn omdat we de genezing al hebben ontvangen. Er zijn zoals verwacht, en zoals het altijd gaat met verkeerde leringen, zeker een paar teksten te vinden die deze leer schijnen te bevestigen. Bij oppervlakkige lezing lijken ze inderdaad te zeggen wat predikers als Wommack zo stellig beweren. Bij zorgvuldige bestudering blijkt dat het toch anders ligt. Ik zal er daarom eens een paar de revue laten passeren:

6.2. Jesaja 53:4

Nochtans, onze ziekten heeft hij op zich genomen, en onze smarten gedragen; wij echter hielden hem voor een geplaagde, een door God geslagene en verdrukte.

Deze en de volgende tekst die ik verderop behandel, zijn beiden uit het beroemde hoofdstuk Jesaja 53, een hoofdstuk dat voor de leer dat Jezus onze ziekten heeft gedragen, van cruciaal

⁴⁵ <http://www.vergadering.nu/wommack/wommack002jehebthetal-tape1wezijnalgezegend.htm>

belang is. Laten we er eens beter naar kijken. Om te beginnen gaat het in dit hoofdstuk over het volk Israël. Zij waren 'ziek' door hun zonden, zegt hoofdstuk 1:5,6:

Waar wilt gij nog meer geslagen worden, dat gij voortgaat met af te wijken? Het gehele hoofd is ziek, het gehele hart vol krankheid; van de voetzool af tot de schedel is er niets gaaf; wonden, striemen en verse kwetsuren, die niet uitgedrukt zijn noch verbonden noch met olie verzacht.

Hier wordt het zondige volk Israël vergeleken met een lichaam dat van het hoofd tot aan de voetzool ziek is. In mijn ogen een duidelijke beeldspraak voor het feit dat ze waren afgeweken van de HEER. Hun ongehoorzaamheid aan zijn Woord maakte hen ziek. Het gaat hier niet over letterlijke ziekte. Ze zijn geestelijk ziek. God verlaat hen echter niet en belooft herstel door middel van de profeet Jesaja. In hoofdstuk 53 wijst Jesaja vooruit naar het kruislijden van de Messias waardoor Hij ziek zou worden en zij zelf gezond. Dit slaat m.i. overduidelijk op de geestelijke toestand van het volk zodra zij de Messias zullen aannemen en hersteld zullen worden. De Messias werd 'ziek' dat is: 'tot zonde gemaakt (2Ko5:21)' en zo werd de basis gelegd waarop het volk Israël 'gezonder' zou worden. Zeer opmerkelijk is Mt8:17 waar onze tekst uit Js53 wordt geciteerd:

Toen het nu avond werd, bracht men vele bezetenen tot Hem; en Hij dreef de geesten uit met zijn woord en die ernstig ongesteld waren genas Hij allen, opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken werd door de profeet Jesaja, toen hij zeide: Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen en onze ziekten heeft Hij gedragen.

Over deze tekst is al heel wat geschreven. Mattheüs past de tekst uit Jesaja toe op het *letterlijke* genezen van mensen door Jezus en dat *voor* het lijden op het kruis. Toen Jezus de ziekten genas is volgens Mattheüs de profetie van Jesaja vervuld. Hier wordt de tekst uit Jesaja dus *helemaal niet* in verband gebracht met het kruislijden! Jezus werd tot zonde gemaakt op het kruis (2Ko5:21), maar dit is wat anders dan dat Hij ook alle ziekten droeg. Js53:10 zegt dat God Hem ziek maakte, maar dat lijkt mij een metafoor voor de zonden van het volk. De algemene betekenis van de tekst uit Mt8 is dat Jezus de ziekten 'droeg' toen Hij de verantwoordelijkheid ervoor nam door ze te genezen en zo Zich met zijn volk vereenzelvigde. Eschatologisch gezien is dit een 'plaatje' voor het moment dat Hij alle ziekten van alle gelovigen weg zal nemen op het moment dat zij in Zijn aardse koninkrijk aankomen. Dit kan Hij doen op grond van zijn werk op het kruis. Er is dus absoluut verband, alleen betekent dit niet dat dit voor het hier en nu altijd mogelijk is op grond van het offerwerk van Christus gezond te worden. Straks wel, nu nog niet.

Nu is er overduidelijk een verband tussen ziekte en zonde en wel dat ziekte de uiterlijke tegenhanger is van wat de zonde inwendig met mensen heeft gedaan. We zien het meestal als iemand ziek is terwijl we de zonde niet als zodanig kunnen waarnemen als beginsel in iemand.

6.3. Jezus versus zonde en ziekte

De termen 'zonde' en 'ziekte' zijn dus erg met elkaar verwant. Jezus die de 'ziekten op Zich neemt', wil zeggen dat, door deze te genezen onder het volk, Hij bewijst dat Hij degene is die

1. Dit juist wil doen met hun innerlijke hart,

2. Hij dit uiteindelijk straks zal gaan doen met de ziekten als zijn rijk van vrede en gerechtigheid zal aanbreken.

In die zin heeft de verzoening wel degelijk te maken met ziekte en genezing, aangezien in het uiteindelijk rijk van deze Messias niemand meer zal zeggen: 'Ik ben ziek (Js33:24)'. Lezen we wat er gelijk achter de tekst staat in Js33:24: *Want het volk dat daar woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben ontvangen* (HSV). Geen ziekte meer, omdat er vergeving is van ongerechtigheid! Jezus bracht fysieke genezing omdat Hij hiermee aangaf het volk ook te willen 'genezen' van hun ongerechtigheden.

Joni Eareckson-Tada, die vanaf 1967 verlamd is na een fatale duik in ondiep water, en velen tot troost is geweest in hun fysieke lijden, (zie §6.7), zegt:

*Mensen hebben het er erg moeilijk mee om overtuigd te raken dat toen Jezus zei: "Je geloof heeft je gezond gemaakt", Hij in werkelijkheid over redding sprak in die bepaalde gedeelten van de Schrift. Ik geloof dat Hij dat heeft gedaan; de genezing was slechts een bewijs dat die persoon geestelijk gezond was gemaakt.*⁴⁶

In het geval van de genezing van de verlamde (Mc2:1-12) die door het dak werd gelaten door zijn vrienden, zien we dat Jezus ook dit verband legt. Hij geneest de man *fysiek* om aan te tonen dat Hij hem ook *geestelijk* gezond had gemaakt.

En daar Jezus hun geloof zag, zeide hij tot de verlamde: Kind, uw zonden worden vergeven.
Vs6

Dit veroorzaakte onrust bij de Schriftgeleerden, die openlijk hun twijfels uitspraken over de autoriteit van Jezus om zonden te vergeven, dus geestelijk gezond te maken. Om te bewijzen dat Hij werkelijk was wie Hij zei dat Hij was, namelijk de Zoon des mensen die was gekomen om zonden te vergeven, antwoordde Hij:

Maar, opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op aarde zonden te vergeven – zeide Hij tot de verlamde: Tot u zeg Ik, sta op, neem uw matras op en ga naar uw huis. Vs10,11

Hier zien we dat Jezus de man eerst geestelijk gezond maakt, door hem te verzekeren dat zijn zonden zijn vergeven. Daarna geneest hij de man ook lichamelijk, om zichtbaar te maken wat er met hem innerlijk was gebeurd. De mens is geestelijk gezien 'verlamd', niet in staat te wandelen zoals God dat van hem vraagt. Als hij door Jezus wordt hersteld, kan zijn geestelijke wandel beginnen. Door juist individuele genezingen te beschrijven in de evangeliën, zien we de zorg van Christus voor de individuele mens. De massagenezingen laten meer zien welk karakter Zijn koninkrijk zal hebben voor het hele volk. Deze waren vooral bedoeld als tekenen van het komende koninkrijk van God (zie Hd2:22).

Nu is het merkwaardige dat voor deze 'massagenezingen' uit de evangeliën kennelijk helemaal geen geloof nodig was in de zin van overgave aan de Persoon van Christus. Jezus genas de massa *ongeacht hun persoonlijk geloof!* Later keert de massa zich van Jezus af en blijven er maar een paar trouwe volgelingen over. We lezen dat zelfs velen van de discipelen Jezus verlieten omdat ze gewoonweg de boodschap te zwaar vonden (Jh6:60-66). Ze wilden

⁴⁶ Richard Mayhue: De belofte van genezing (1999) p240

wel de fysieke zegeningen, maar niet de geestelijke consequentie aanvaarden van het volgen van Jezus: een innerlijke bekering. *'Er zijn sommigen onder u, die niet geloven'*, moest Jezus van hen zeggen (Jh6:64). Het feit dat Jezus zieken genas wil niet zeggen dat deze mensen een 'zaligmakend' geloof hadden wat nodig was voor hun eeuwige redding. Toch nam Jezus die ziekten op Zich om aan te tonen welk werk Hij werkelijk kwam doen! De bevrijding van zonden was het aanbod voor een ieder die geloofde, de genezing van ziekten was ook voor mensen die dit geloof niet hadden.

Ik ben er van overtuigd geraakt dat deze massagenezingen niet moeten worden gebruikt door ons om deze als een kenmerk voor alle gelovigen te beschouwen. Jezus deed dat met een speciaal doel en op een speciaal moment. Hij deed dat om aan te tonen Wie Hij was! Meer over dit moeilijke punt in hoofdstuk 8. We zien bij Jezus ook individuele genezingen waarbij geloof juist wel weer een rol speelt, maar die gebeurtenissen hebben m.i. een heel ander doel, namelijk laten zien hoe een ziel tegenover Jezus kan reageren en wat de gevolgen dan zijn. Deze individuele gevallen zijn veel meer bedoeld om ons te leren hoe we ook in onze tijd allereerst innerlijke genezing en een innerlijk herstel mogen verwachten door Hem. Hier is geloof duidelijk wel een voorwaarde omdat het in die gevallen gaat over de innerlijke houding van een mens tegenover Jezus. De massa's mensen die Jezus genas werden lang niet allemaal vertrouwelijke discipelen van Hem, integendeel, de meesten keerden zich van Hem af (zie de uitdrukking 'kleine kudde' in Lc12:32, doelend op de ware volgelingen van Jezus). Om vergeving van zonden te ontvangen was er juist, net als meestal bij de individuele genezingen, *een persoonlijk geloof* nodig in de Messias. In het voorbeeld van Mk2 staat dat Jezus 'hun' geloof zag (Mk2:5) waarbij het over het geloof van de vrienden van de verlamde man gaat. Dit neemt niet weg dat dit niet betekent dat de verlamde geen geloof had, het wordt alleen niet vermeld. In het licht van de rest van de Bijbel mogen we aannemen dat Jezus geen zonden vergeeft op grond van geloof van anderen.

6.4. Jesaja 53:5

Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden.

Hier ligt de nadruk in het eerste gedeelte van het vers overduidelijk op het geestelijke aspect van het kruiswerk, namelijk de ongerechtigheden verzoenen door plaatsvervangend de straf ervoor te dragen. Dit is ook wat de kamerling uit Hd8 te horen krijgt, als Filippus hem, uit Js53 'Jezus verkondigt (vs35)'. In het tweede deel van het vers wordt dit samengevat met de zin: 'door zijn striemen is ons genezing geworden.' De hele passage in Js53 is moeilijk, omdat de woorden 'ziek' en 'genezing' geestelijk moeten worden opgevat, net zoals 'doorboord', 'verbrijzeld', en 'striemen' trouwens. Het gaat daarbij niet om letterlijke striemen, waarbij we dan denken aan de zweepslagen van de Romeinen⁴⁷, maar om geestelijke. De 'striemen' zijn de oordelen van God die over Jezus werden uitgestort in de drie uren van duisternis. Alleen daar, in die drie uren, vond het wonder van het kruis plaats. Dit vers uit Jesaja wordt ook in het NT geciteerd en wel in 1 Petrus 2.

6.5. 1 Petrus 2:24

⁴⁷ In 'Het wonder van het kruis (2008)' voegt Wilkin van der Kamp de striemen die de soldaten met hun zweepslagen Jezus toebrachten ook onder dit wonder.

die zelf onze zonden in zijn lichaam op het hout gebracht heeft, opdat wij, aan de zonden afgestorven, voor de gerechtigheid zouden leven; en door zijn striemen zijt gij genezen.

Dit is de tekst die Wommack aanhaalt aan het begin van dit hoofdstuk. Hier zegt Petrus duidelijk tegen de lezers van zijn brief (de vreemdelingen in de verstrooiing in Pontus, Galatië, Kappadocië, Asia en Bithinië, 1:1, een behoorlijk groot gebied dus) dat ze genezen zijn vanwege de 'striemen' van Christus. Dit kan alleen maar duiden op de verzoening van de zonden aangezien het eerste deel van het vers van Petrus daar duidelijk op wijst. Ik neem toch niet aan dat Petrus met zekerheid kon zeggen dat iedere gelovige in dit uitgestrekte gebied ook fysiek genezen was. Johannes wist dit soort dingen duidelijk niet daar hij schrijft in 3Jh2 dat hij *hoopt* dat het Gajus goed gaat en dat hij gezond is⁴⁸. Dat verlangen van Johannes is niet meer en minder dan een oprechte wens voor de ander. Deze tekst zegt helemaal niets over de zekerheid van lichamelijke genezing, zoals wel vaak wordt beweerd. Terug naar Petrus. We zouden een vreemde conclusie aan Petrus' woorden mogen verbinden: hij schrijft namelijk dat al zijn lezers genezen *zijn*! Volgens Wommack moet je dan alleen nog wel dit 'in geloof' aannemen anders heb je nog niets. In feite zegt hij dus het omgekeerde van wat hier staat. Petrus zegt dat de lezers genezen *zijn*, maar Wommack beweert dat dit nog niet ervaren kan worden als men het niet eerst gelooft. Petrus heeft het alleen niet over fysieke genezing! Hij plaatst namelijk nog een conclusie achter vers 24: *Want gij waart dwalende als schapen, maar thans hebt gij u bekeerd tot de herder en hoeder van uw zielen*. Dus: jullie zijn genezen omdat jullie je *bekeerd* hebben en de Herder van jullie zielen hebben ontdekt (Zoals hij in 1:22 schrijft dat ze hun zielen hadden gereinigd door *gehoorzaamheid aan de waarheid*). Mijns inziens wijst niets erop dat deze tekst ons leert dat wij fysieke genezing kunnen en mogen claimen op grond van het verzoenende werk van Christus. Als dit werkelijk tot de zegeningen zou behoren, zouden we er dan niet veel meer over hebben gelezen in het NT? Dat is overduidelijk niet het geval, vandaar dat leraren die deze leer brengen niet veel meer in handen hebben dan de teksten die we in dit hoofdstuk behandelen.

6.6. Nu nog niet, straks wel!

Genezing *is* al ons deel, zegt een deel van CG dus, maar als we om ons heen kijken, zien we er nog niet veel van in de praktijk. Dit ziet CG ook, vandaar dat er nog iets moet gebeuren; men moet het eerst geloven. Niet gewoon geloven, nee, men moet het heel erg hard geloven. Zo 'redt' men zijn eigen leer, want als 'het' niet gebeurt, ligt het aan iemands geloof. En wie zou nu durven beweren een groot geloof te hebben? Het valt me op dat predikers zoals Wommack, die beweren dat geen gelovige ziek hoeft te zijn als men maar gaat 'staan op wat God ons in Christus al gegeven heeft', niet consequent zijn. Immers, om deel te hebben aan de eeuwige redding die Jezus voor ons heeft verworven heeft een mens *onmiddellijk* deel nadat hij zich gelovig heeft overgegeven aan God, *hoe zwak die overgave in zichzelf ook is*. De Schrift leert ons dit op vele plaatsen. Dit gelovig overgeven hoeft niet van een superkwaliteit te zijn, het is een zich eenvoudig toevertrouwen aan Gods Woord. We *hebben* dan de verlossing (Ef1:7), we *zijn* overgeplaatst in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde (Ko1:13), we *hebben* eeuwig leven (Jh3:16) etc. Deze rijkdom van de genade van God is de meeste gelovigen wel bekend, maar nu leren deze 'ziek-zijn-hoeft-niet-meer-predikers' dat, om gezond te worden, we eerst een bijzonder *groot* geloof moeten hebben. Dus om

⁴⁸ *Geliefde, ik bid, dat het u in alles wèl ga en gij gezond zijt, gelijk het uw ziel wèl gaat.*

eeuwig gered te worden is eenvoudige overgave nodig in geloof, maar om alle ziekte uit te bannen, moeten we eerst 'gaan staan', 'proclameren' en allerlei andere geloofsdaden verrichten voordat we deel krijgen aan de zegening die Christus op het kruis voor ons heeft volbracht. De verlossing is dus makkelijker te verkrijgen dan de genezing, want om deel te krijgen aan de verlossing is enkel geloof nodig, hoe zwak ook. Het hele punt in deze kwestie is, net als bij de behandeling van de vorige vraag, dat men het onderscheid tussen het 'reeds' en 'nog niet' niet helder ziet. Natuurlijk is op het kruis de basis gelegd voor onze totale verlossing, naar geest, ziel en lichaam, maar de Schrift leert ons overduidelijk dat deze totale verlossing *nog geen realiteit* is voor vandaag. Paulus leert ons in Rm8:23 dat de verlossing van het lichaam nog toekomstig is:

En niet alleen zij, maar ook wij zelf, [wij,] die de Geest als eerste gave ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam.

Als mijn lichaam *straks* verlost wordt en wij zuchten *nu* bij onszelf in die verwachting, dan houdt dat niet in dat mijn aardse lichaam zo sterk en gezond zal blijven. Nee, wij zuchten vanwege de *onvolmaaktheid* van ons lichaam. Dat is namelijk aan vergankelijkheid onderworpen net als de hele schepping (zie Rm8:21). Het lichaam dat wij straks zullen ontvangen is daarom het lichaam waar wij naar uitkijken. Hoe meer we zuchten, hoe sterker de hoop. In hoofdstuk 14 zal ik dit verder uitwerken.

Op andere plaatsen leert de apostel ons ook dat de totale behoudenis iets toekomstig is (o.a. Rm5:9-11; Fp2:12). Hij en zijn metgezellen waren continu onderhevig aan zwakheden, strijd, vervolging en lijden. Dit lijden was vanwege het geloof. Hoewel dat een type lijden is dat ongelovigen niet kennen, sluit Romeinen 8 ook al het andere lijden in. Paulus koppelt de vervolgingen aan het zuchten van de hele schepping. Het hele punt van Romeinen 8 is dat ze *in dat alles* meer dan overwinnaars waren, omdat Jezus de basis heeft gelegd op het kruis en in Zijn opstanding voor een totale verlossing welke straks volkomen is. *Nu al* hebben we de Geest ontvangen door wie we mogen al 'proeven' van het komende koninkrijk waarin alles volmaakt zal zijn. Nu hebben we nog te maken met onvolmaaktheden, lijden en ook met ziekte. Daarom is een leer die gelovigen onvoorwaardelijke gezondheid belooft op grond van Jezus' kruiswerk in mijn ogen on-Bijbels. De Schrift leert dit eenvoudigweg niet, tenzij men een paar teksten uit hun context haalt. De praktijk leert het ons trouwens evenmin. Vele trouwe gelovigen zijn overleden aan ziekten, ongelukken etc. Te zeggen dat in al die gevallen er kennelijk geen geloof was in wat Jezus 'echt' gedaan heeft op het kruis is ronduit stuitend, kwetsend en pastoraal onverantwoord. Dan zou verreweg de meerderheid van alle gelovigen die ooit heeft geleefd de totale reikwijdte van het kruis niet hebben begrepen. Het NT leert nergens dat we de lichamelijke genezing al 'hebben ontvangen' of iets in die trant. Nergens koppelt Paulus, de leraar als het gaat om onze positie in Christus, de verzoening aan de genezing van het lichaam in dit aardse bestaan. Nergens in het onderwijs van de brieven in het NT wordt iets dergelijks onderwezen. We lezen nergens dat we moeten gaan 'staan' op de belofte voor fysieke genezing. Als het al zo'n geweldige zegen zou zijn voor de gemeente, dan zou dat ongetwijfeld heel duidelijk zijn opgeschreven door de apostelen. Dit is heel duidelijk niet het geval. En als dit al waar zou zijn, dan zijn er kennelijk maar heel weinig gelovigen die genoeg geloof hebben, want talloze christenen lijden aan allerlei ziekten en kwalen. De conclusie moet zijn dat deze leer een 'ander' evangelie is, geïnspireerd door een 'andere' geest. De realiteit is dat God soms iemand wonderbaarlijk geneest, maar

dat Hij meestal andere wegen met ons gaat. De grote vraag is daarbij hoe wij omgaan met ziekte.

6.7. Het voorbeeld van Joni

Neem het voorbeeld van Joni Eareckson-Tada. Zij is al ruim 40 jaar verlamd. Ze beschrijft in haar boek 'Een stap verder (1978)' hoe ze alle mogelijke middelen aan heeft gegrepen om genezen te worden. Men heeft talloze keren met haar gebeden, ze is gezalfd met olie, ze is de handen meerdere keren opgelegd, etc. Mensen schreven haar brieven, belden haar op of spraken haar aan dat ze zou genezen als ze maar genoeg geloof zou hebben. Als genezing, waar ze vurig in geloofde, na jaren van worstelen met God uitblijft, gaat ze op onderzoek uit en studeert ze jaren op dit onderwerp. Op een bepaald moment schrijft ze:

'Ik huiver soms als ik eraan denk hoever ik nu zou zijn als ik mijn nek niet gebroken had. Ik kon in het begin niet begrijpen waarom God dat toe kon laten, maar nu wel. Hij heeft zoveel meer eer ontvangen door mijn verlamd zijn dan toen ik nog gezond was. En geloof me, u weet niet hoe rijk ik me voel. Wanneer God u wil genezen als verhoring van uw gebeden is dat geweldig. Dank Hem daarvoor. Maar als Hij het niet wil doen dank Hem dan evengoed. U kunt er zeker van zijn dat Hij er zijn redenen voor heeft'.⁴⁹

Joni is tot op de dag van dit schrijven niet genezen van haar ziekte. Wie zou willen beweren dat dit aan haar gebrek aan geloof zou liggen? Zou God een God zijn die zo veel van zijn kinderen houdt dat Hij hen gezondheid aanbiedt op grond van het kruis, maar dat toegewijde christenen als Joni en vele anderen er maar geen deel aan krijgen, eenvoudigweg omdat ze niet genoeg gaan 'staan' op wat ze eigenlijk al hebben? Zou de werkelijkheid zo absurd zijn dat Joni nu al ruim 40 jaar de genezing van haar lichaam al wel 'heeft ontvangen', maar dat ze ziek blijft omdat ze dit niet op waarde weet te schatten? Ik kan mij verbazen over mensen die dit werkelijk geloven. Dit is een betovering op grote schaal, dat kan niet anders. Hoe zien zij God en Christus dan eigenlijk?

6.8. Het karakter van Christus vertekend

Wat ik al eerder aanhaalde, is dat een bepaald soort evangelische predikers vooral het karakter van Christus benadrukt zoals Hij dat in de evangeliën heeft geopenbaard. Zijn genezingen, Zijn ontferming voor de verlorenen etc. zijn de focus van de meerderheid binnen dit type denken. Het is een logisch gevolg van het denken dat God niet wil dat wij ziek zijn, maar juist gezond.

Een bepaald voorval heeft mij in dit verband behoorlijk geschokt. Het gebeurde tijdens een dienst die ik bezocht. Het was de eerste keer dat ik op een dergelijke pijnlijke manier werd geconfronteerd met de prediking uit een andere geest. De prediker vertelde de gemeente dat Jezus 'iedereen genas die naar Hem toekwam'. Hij trok toen de conclusie: 'Vandaag is Hij nog steeds Dezelfde' en stelde de vraag: "Wie is er hier ziek?" Er kwam een aantal mensen naar voren met rugpijn. De spreker nodigde vervolgens ook mensen uit die sceptisch waren om even op het podium te komen kijken wat er zou gaan gebeuren. "U kunt het met eigen ogen gaan zien". Aarzelend stonden deze 'sceptici' rond het kleine groepje zieken op het podium, wat zenuwachtig lachend om de situatie. Er werd een stoel op het podium geplaatst

⁴⁹ Joni Eareckson-Tada: Een stap verder (1978) p151

en er ging een rugpijnpatiënt op zitten. De spreker liet vervolgens één van beide benen 'aangroeien' onder toezicht van een man of vijf die om de stoel heen stonden. "Voel je nog wat?", vroeg de spreker aan de patiënt. "Nee, ik voel niets meer." "Halleluja", reageerde de spreker die vervolgens vertelde dat hij altijd de straat op ging 'met een stoel' voor dit soort genezingen. Eén van de getuigen ging weer op haar plaats zitten, vlak voor mij en mompelde: "Nou, ik heb niets gezien hoor". De spreker vervolgde zijn preek (nadat hij nog wat benen had aan laten groeien bij anderen) over de geweldige genezende kracht in de naam van Jezus. Ik was verbluft over zoveel onevenwichtigheid en wat ik zag als platvloerse goochelarij. Wat is dat toch met dat aangroeien van benen? Waarom wordt er niet eens een blinde genezen? Of een verlamde? Of een kankerpatiënt? Waarom is het altijd het hele scala aan vage klachten dat ik 'genezen' zie worden? Tegelijk bekwam mij het gevoel dat ik misschien wel te weinig geloof had en zo het wonder kon 'blokkeren'. Ik was toch immers behoorlijk kritisch op dat moment. Wat mij tegelijk zo trof was dat de blinden, de doven en de kreupelen in de zaal weer even blind en kreupel naar huis gingen als ze waren gekomen (tijdens de dienst lagen er twee mensen op een ligbed vooraan in de zaal). Later, tijdens de studie voor dit boek, ontdekte ik hoe zorgvuldig de Bijbel ons regelmatig vertelt hoe ziek de mensen soms waren die God genas, alsof de Schrift ons wil verzekeren dat het menselijkerwijs absoluut onmogelijk was dat deze personen zouden genezen. Een paar voorbeelden:

*De man die al achtendertig jaar ziek was (Jh5:5)

*De man die blind was van zijn geboorte af (Jh9:1)

*een heel frappant voorbeeld is Hd14. Daar wordt drie keer het hopeloze van de toestand van de zieke genoemd: *Hij had geen kracht in zijn voeten, kreupel vanaf de schoot van zijn moeder, nog nooit gelopen* (vs8).

6.9. Jezus vandaag

Wat de spreker uit het voorbeeld hierboven hiertegenover stelde was het probleem van ongelijke benen! De ziekten die Jezus genas waren zonder uitzondering ernstige aandoeningen, vaak vanaf de geboorte. Ziekten als blindheid, stomheid, verlamming, melaatsheid etc. werden door Hem of door zijn volgelingen in één keer genezen. De Bijbel spreekt over allerlei kwalen waar mensen aan leden, wel of niet door toedoen van demonen (Mt4:24; Lk4:40; 6:18,19). Jezus sprak, of raakte de zieken aan en zij genazen in één klap. Bij ons gebeurt dit zelden, vandaar dat men daar oorzaken voor heeft proberen te vinden. Ouweneel wijst op een blinde die in twee 'fasen' zou zijn genezen in Mk8:22-26⁵⁰, maar dat vind ik persoonlijk 'zoeken' naar voorbeelden in de Bijbel om de eigen theorie te bewijzen. Er zit waarschijnlijk een diepere betekenis in het feit dat Jezus de man vraagt of hij al iets ziet. Dit heeft niets te maken met het 'in fasen' genezen alsof het in eerste instantie niet goed gegaan was. Dit zou een ernstige miskenning zijn van de macht van Christus. Een beroep doen op de tien melaatsen die pas op weg naar de priester werden genezen (Lk17:14) vind ik ook vergezocht om te 'bewijzen' dat dit zieken waren die in fasen genezen. Dit soort voorbeelden is toch van een totaal andere orde dan wat we tegenwoordig zien in de genezingsbediening waar soms mensen pas na maanden zich steeds iets beter gaan voelen of zelfs hun genezing weer 'verliezen'. Jezus en zijn volgelingen genazen direct en

⁵⁰ W.J.Ouweneel: Geneest de zieken (2003), p32 en 111

absoluut in de Bijbel. Laat me in dit verband een gedeelte citeren dat ik tegenkwam van de bekende prediker Martin Lloyd-Jones:

In het boek der Handelingen zien we dat de Apostelen nooit in gebreke bleven. Er was nooit sprake van een experiment; het experimentele element ontbrak. Ze wisten wat ze deden. Ze hadden een opdracht ontvangen en daarom spraken ze met gezag. Ze voerden een bevel uit en het kon niet mislukken; als de zaken zo liggen is dat onmogelijk. Dit is duidelijk het algemene beeld dat in het boek van de Handelingen der Apostelen gegeven wordt.⁵¹

Dat er vandaag benen worden ‘aangegroeid’ terwijl men dat op één lijn zet met de genezingen van Christus en de apostelen, is in mijn ogen stuitend. Men wil zo graag dezelfde dingen zien die Jezus in Zijn tijd deed, maar omdat die dingen eenvoudigweg niet of nauwelijks gebeuren, leert men dat het aangroeien van benen ongeveer net zo iets is. Dit komt o.a. omdat men Christus alleen maar bekijkt vanuit Zijn karakter uit de evangeliën, toen Hij een boodschap kwam brengen aan Zijn volk van vrede, genezing en bekering. Als Hij dat toen deed, dan moet dat toch ook vandaag kunnen? Zeker, Hij is nog steeds Dezelfde (Hb13:8) en Hij is nog steeds vol liefde voor ieder (gebroken) mens. Maar Christus is nu ook verheerlijkt en zit nu aan de rechterhand van God. Daar openbaart Hij zich vandaag tegenover gelovigen ook als degene die tussen de zeven kandelaren wandelt (de zeven gemeenten: Op1:20; 2:1), die het tweesnijdende scherpe zwaard heeft (Op1:16; 2:12), die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als koperbrons (Op1:14,15; 2:18). Dat is Christus zoals Johannes Hem op Patmos ontmoette (en Paulus op weg naar Damaskus) en hij gelijk op zijn aangezicht moest vallen (Op1:9-20 ‘als dood (!)’). Dit was nota bene de apostel die het meest intiem was met Jezus.

Ik ben zoals gezegd nu twintig jaar christen en de keren dat ik over Christus heb horen preken als de verheerlijkte Heer, zijn er niet veel. Men legt veel vaker de nadruk op het karakter van Christus zoals Hij zich presenteerde aan Israël, terwijl men bijna volledig voorbijgaat aan het huidige karakter van Christus voor zijn gemeente. Dan zegt Jezus: ‘Allen die Ik liefheb bestraf Ik en tuchtig Ik, wees dan ijverig en bekeer u’ (Op3:19). Christus is wel gisteren en heden Dezelfde (Hb13:8), maar de manier waarop Hij handelt is dat niet. Dat Christus mensen op een ziekbed (andere vertalingen ‘doodsbed’) werpt en kinderen laat sterven (Op2:22,23), terwijl Hij vroeger juist mensen genas en kinderen uit de dood opwekte, kan er niet in bij de meesten. Toen ik eens met iemand deze tekst deelde, was het antwoord: ‘En toch geloof ik het niet’. Deze persoon stond er niet voor open. Zie de kracht van de betovering door een andere geest. Men wil het niet meer horen. Hier is zorgvuldige Bijbeluitleg weer noodzakelijk. Christus is in nu de hemel waar Hij nog steeds dezelfde is als toen Hij op aarde was, maar waar Hij diegenen die bij Hem horen opvoedt en bestraft, evenals dat Hij voor de ware gelovigen bidt en pleit omdat Hij hen liefheeft en weet dat heiliging het beste is voor hen. Zijn openbaring als de verheerlijkte Heer en de principes die hiermee te maken hebben, zijn ons gegeven door de apostel Paulus. Hij leert ons het evangelie voor de gelovigen, zodat wij geestelijk gaan groeien. Zijn onderwijs is altijd bindend, samen met dat van de overige schrijvers van het Nieuwe Testament. Op de vraag hoe het dan ‘zit’ met genezing vandaag de dag, ga ik in het licht van wat we tot nu toe hebben gelezen, verderop in.

⁵¹ D.M.Lloyd-Jones: Predikers en prediking (1994) p207

Hoofdstuk 7: Als je het zegt, gebeurt het ook!

7.1. Vraag 3: Hoe werkt geloof nu precies?

Het geloof is de sleutel. Spreek uit wat je gelooft en het zal werkelijkheid worden. We zagen daar ook al iets van in het vorige hoofdstuk. Deze nadruk op de koppeling tussen geloof en het uitspreken van geloofswaarden wordt ook wel aangeduid als de 'word-faith' (woord-geloof) leer. We vinden deze leer vaak binnen CG. Het komt hierop neer dat al onze woorden kracht hebben in de geestelijke wereld. Het resultaat is dat men leert om van alles uit te spreken en/of aan te spreken. Door de gesproken woorden probeert men invloed uit te oefenen op situaties. Deze leer is de evangelische wereld binnen gesijpeld. Met name Derek Prince, overigens een zeer gerespecteerd en ook een invloedrijke en bekende Bijbelleraar uit de Pinksterbeweging, heeft deze leer aangehangen en verkondigd. Op één van zijn zgn. 'proclamatiekaarten'⁵² is te lezen: 'ik verwerp iedere vorm van kanker'. Hij schrijft:

Misschien ligt onze nood op het gebied van lichamelijke genezing en gezondheid. De bijbel zegt ons over Jezus: 'Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen en onze ziekten heeft Hij gedragen (Matth. 8:17). 'Door zijn striemen zijt gij genezen (1Petr.2:24). Deze uitspraken leggen de basis voor onze belijdenis die op dit gebied van toepassing is. Iedere keer dat ziekte dreigt, antwoord ik met een positieve belijdenis, in plaats van mijn gedachten voortdurend te richten op de symptomen. "Jezus zelf heeft mijn zwakheden op Zich genomen en mijn ziekte heeft Hij gedragen en door zijn striemen ben ik genezen". In het begin ben ik wellicht wat onzeker. Dit komt door het spanningsveld tussen de duidelijke symptomen van mijn lichaam en de onveranderlijke waarheden van Gods Woord. Maar als ik Gods waarheid blijf belijden, dan wordt die waarheid een deel van mijzelf.⁵³

Naast het beroep op de teksten die ik eerder behandelde, gaat Prince uit van het principe 'spreken in geloof=resultaat.' De kracht ligt niet alleen in het geloof, maar juist ook in het 'belijden' met de mond van datgene wat je gelooft. BG is het niet eens met deze leer en verwerpt dan ook deze denkriching. De 'woord-geloof' leer is gekoppeld aan wat we zagen in de tweede pijler: het beloven van totale fysieke gezondheid die nu te bereiken is door het volbrachte werk van Christus. Daarnaast gaat deze leer vaak samen met het 'prosperity gospel' (of 'welvaartsevangelie'), de gedachte dat God de gelovige wil zegenen op materieel vlak.

Er wordt in de 'woord-geloof'-leer een enorme nadruk gelegd op twee zaken: het geloof en het hardopuitspreken van datgene wat men gelooft (het 'claimen', 'belijden' of 'proclameren'). Prince concludeert m.i. in het bovenstaande citaat veel te veel n.a.v. het Bijbelse begrip 'belijdenis.' Bedoelt de Bijbel ermee dat een waar geloof ook 'beleden' wordt, in de zin van zichtbaar uitgeleefd in woord en daad, Prince hangt er een magische waarde aan op. Zijn leringen leiden dan ook in de richting van de magie, de toverij. Wij mensen worden op die manier kleine 'goden' die de materie en de omstandigheden in hun macht hebben. 'Belijdenis' is in de Bijbel het uiterlijke bewijs van het innerlijke geloof, maar

⁵² Kaarten met daarop Bijbelteksten en uitspraken om te gebruiken in de geestelijke strijd.

⁵³ Derek Prince: Leven door Geloof (1977) p112

volgens Prince is het de kracht van uitgesproken woorden. Hierin vult hij het begrip in naar zijn eigen leer over de kracht van uitgesproken woorden.

De visie op wat geloof nu precies is en hoe het werkt bepaalt een hoop voor iemands theologie. Nu is er over het begrip 'geloof' ontzettend veel te zeggen. Het zou een lijvig boek vereisen om alle Schriftplaatsen die over geloof spreken te bespreken. Ik beperk me tot de kernzaken en richt me eerst eens op de belangrijkste Bijbeltekst waarop de 'woord-geloof' theologie is gestoeld.

En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Hebt geloof in God. Voorwaar, Ik zeg u, wie tot deze berg zou zeggen, hef u op en werp u in de zee, en in zijn hart niet zou twijfelen, maar geloven, dat hetgeen hij zegt geschiedt, het zal hem geschieden. Daarom zeg Ik u, al wat gij bidt en begeert, gelooft, dat gij het hebt ontvangen, en het zal geschieden. Mk11:22-24

Deze tekst vormt de basis voor het hele denken dat gekoppeld wordt aan het uitspreken van wat men gelooft. Ook W.J. Ouweneel koppelt deze tekst aan zijn overtuiging dat we moeten uitspreken en niet moeten twijfelen⁵⁴. Jezus spreekt hier immers over het 'geloven hetgeen hij zegt'. Ik moet toegeven dat ik deze tekst (en de parallelplaatsen in Mt17,21 en Lk17) misschien wel één van de aller-moeilijkste teksten uit de evangeliën vind. Toen ik voor het eerst werd geconfronteerd met het hele denken rond de kracht van uitspraken, werd ook weer deze tekst geciteerd. De prediker beweerde dat hij, door uit te spreken dat hij niet ziek zou worden, ook niet ziek meer werd. Zelfs verkoudheden bleven weg. Hier zegt Jezus toch immers dat je moet geloven wat je zegt en dan zal het gebeuren. Het klonk in eerste instantie overtuigend. Ik ging het zelf ook proberen, maar het werkte voor geen meter. Ondanks allerlei uitspraken die ik hardop in de auto deed, ging hetgeen niet weg waartegen ik sprak. "Dan zal het wel aan mijn geloof liggen", dacht ik en ging nog harder proberen 'te geloven'. Ik sprak woorden van geloof uit tegen mijn 'bergen', maar ik werd er niet van verlost. Ik moest dus nog vaker deze woorden uitspreken, ik moest ze harder uitspreken, zelfverzekerder, maar wat ik ook deed, weer bleef ik geplaagd worden door dezelfde problemen. Mijn woorden hadden kennelijk geen kracht, ondanks dat ik wel geloofde dat het zou moeten werken. Wat deed ik dan niet goed? Het beruchte schuldgevoel begon zich weer op te dringen en zonder het in de gaten te hebben was ik alleen maar met mezelf bezig...

7.2. Ontsporingen

Op dit vlak van het uitspreken van woorden, heb ik de meest stuitende ontsporingen gezien en leringen gehoord. Derek Prince schrijft bijvoorbeeld:

Als ik bijvoorbeeld door een periode ga van geldgebrek, herinner ik mezelf aan 2 Korinthiërs 9:8 waar staat: 'God is bij machte alle genade in u overvloedig te schenken, opdat gij, in alle opzichten te allen tijde van alles genoegzaam voorzien, in alle goed werk overvloedig moogt zijn'...Ik weiger me met mijn angst of bezorgdheid bezig te houden (...) Ik blijf God danken dat de standaard die de bijbel voor mij openbaart overvloed is. Als ik me aan die belijdenis vasthoud, zie ik God zo ingrijpen dat de waarheid van zijn Woord werkelijkheid wordt in mijn financiële situatie.⁵⁵

⁵⁴ Willem Ouweneel: Geneest de zieken! (2003) p131

⁵⁵ Derek Prince: Een leven van Geloof (1977) p112

Door een tekst aan te halen die gaat over het overvloedig uitstorten van Gods genade zodat de gemeente uit Korinthe overvloedig mocht zijn in goed werk, wat in de context heel duidelijk was het geven van geld aan de armen in Jeruzalem, 'claimt' Prince recht te hebben op financiële stabiliteit! Alsof dezelfde Paulus niet ook heeft geschreven:

Ik weet wat armoede is en ik weet wat overvloed is. In elk opzicht en in alle dingen ben ik ingewijd, zowel in verzadigd worden als in honger lijden, zowel in overvloed als in gebrek. Ik vermag alle dingen in Hem, die mij kracht geeft. Fp4:12,13

Niks geen 'belijden' dat God ons overvloedig wil zegenen met materiële zekerheid. Paulus wist zich in rijkdom en in armoede gesterkt door de genade van de Heer zoals zoveel christenen in de armere landen van deze wereld.

Ik heb mensen ontmoet die, vanuit dit denken dat al onze woorden kracht hebben, alles gingen toespreken of bestraffen. Dit hangt trouwens weer vaak samen met het wereldbeeld dat men heeft. Bijna alles wordt binnen CG ogenblikkelijk gekoppeld aan de geestelijke wereld. Men ziet zowat iedere negatieve gebeurtenis als een 'aanval' of een 'list' van de duivel. Zo heb ik meegemaakt dat over de zieke kat van een gelovige vrouw genezing werd uitgesproken omdat ze dacht dat satan de kat ziek had gemaakt. Zij was immers bezig met een grote evangelisatiecampagne, dus gebruikte satan de ziekte van de kat om haar aan te vallen. In een ander geval bestrafte een gelovige zijn kapotte Dvd-speler, waarna deze, volgens zeggen, weer functioneerde. Zo heb ik al regelmatig allerlei apparaten zien worden 'gezegend' omdat ze kapot gingen tijdens een dienst. Men gaat er bij al deze voorbeelden, steeds weer vanuit dat satan achter het probleem zit en dat d.m.v. uitgesproken 'geloofswaarden' zijn aanval wordt afgewend. Over het algemeen is er binnen het denksysteem van CG een neiging tot overdrijving van de invloed van de geestelijke machten. Wat ik ook als erg storend heb ervaren, is dat men iedere 'negatieve' uitspraak ter plekke 'verbreekt.' Zo heb ik wel eens de neiging dingen te zeggen als: "Ik zie het niet zitten om..." of woorden van gelijke strekking. Onmiddellijk wordt er gereageerd met: "Die uitspraak verbreek ik." Een sterk staaltje kwam ik tegen toen ik tijdens een preek het woord 'hopen' gebruikte. Na de dienst kwam een broeder op me af die me vertelde dat hij die uitspraak had verbroken omdat 'hopen' niet spreekt van geloof, maar van ongeloof.

7.3. Hoe dan?

De vraag is wat er nu echt door Jezus wordt bedoeld met de uitspraak uit Mk11. Bedoelt Jezus echt dat je moet geloven in wat je zegt? Ik denk van niet. Hij legt hier de nadruk op het geloof in (of 'van') God. Het uitspreken van de zin 'hef u op en werp u in de zee' die tegen de berg wordt uitgesproken is een geloofsuitspraak. Dit geloof *komt van God*, zoals geloof *altijd van God* komt en niet een kwaliteit is van de mens. Het is dus niet 'geloven wat je zegt', maar 'zeggen wat je gelooft', wat een hele andere nadruk legt. Eerst is het door God gegeven geloof voor iets en vervolgens spreek je dit uit. Een ware dienstknecht van God, is iemand die uitspreekt wat God *werkelijk in zijn hart heeft gelegd*. Hij moet hieraan niet twijfelen, omdat het van God Zelf komt. In Mk11 spreekt Jezus een vervloeking uit over een vijgenboom (vs14) waarna deze onmiddellijk verdort. Als de discipelen de volgende morgen de verdorde vijgenboom zien, noemt Petrus dit aan zijn Meester. Jezus had de dag ervoor in Jeruzalem het tempelplein schoongeveegd (vs15,16) en tegen de geldwisselaars en andere handelaars gezegd dat zij zijn huis tot een rovershol hadden gemaakt (vs18). Dit houdt

verband met de vervloeking van de vijgenboom die symbool staat voor het vruchteloze Israël. Er zal geen vrucht in eeuwigheid zijn in dit type godsdienst waarvan de leiders Jezus willen ombrengen (vs18). Dit soort bergen zal wijken voor het geloof van God.

Zoals Jezus door de vervloeking van de vijgenboom fysiek aangaf hoe Hij omging met dit soort ongeloof dat tegen Hem opstond, zo is de discipel geroepen om op te staan tegen de 'bergen' van ongeloof op zijn pad. Maar pas als God het geloof geeft omdat het ook Zijn wil is op dat specifieke moment, mogen wij uitspreken dat wat God in ons hart heeft gelegd. Niet alle bergen wil Hij namelijk wegnemen! Paulus ondervond dat toen hij in 2Ko12 God bad om de doorn in zijn vlees weg te nemen. Het was echter de wil van de Heer dat deze doorn bleef. Zo geldt deze regel ook voor de discipel van Jezus. Hij moet echter wel toezien op zijn eigen hart en zorgen dat er vergeving blijft plaatsvinden (vs25,26) anders is hij ongevoelig geworden voor de stem van God. *Daarom zeg Ik u, al wat gij bidt en begeert, gelooft, dat gij het hebt ontvangen, en het zal geschieden.* Dit vers (24) is de samenvatting van dit onderwijs van Jezus en moeten we zien in het licht van het voorgaande en in samenhang met het onderwijs van de hele Bijbel. Het bidden en begeren (dat niet uit onszelf komt, maar van God. Zie Jk4:2 voor begeren vanuit onszelf) staat in verband met de overwinning over ongeloof, zoals ongeloof ook zich tegen Christus keerde in de vorm van overpriesters en schriftgeleerden die Hem wilden ombrengen nadat Hij hun godsdienstige systeem had bekritiseerd. De discipelen zouden het werk van Christus, om het koninkrijk van God te gaan verkondigen, spoedig overnemen en werden door Jezus voorbereid op de 'bergen'.

7.4. Hebben onze woorden invloed?

Is er een neiging binnen CG om de kracht van onze woorden te overschatten, toch is het ook niet waar dat onze uitspraken helemaal geen invloed hebben. Bekende teksten over de kracht van woorden zijn:

**Met de mond stort de goddeloze zijn naaste in het verderf.* Sp11:9a.

**Er zijn er, wier gepraat werkt als dolksteken, maar de tong der wijze brengt genezing aan.*
Sp12:18

**Zachtheid van tong is een boom des levens, maar valsheid in haar is een verderf in de geest.*
Sp15:4.

**Dood en leven zijn in de macht der tong, wie aan haar toegeeft, zal haar vrucht eten.*
Sp18:21.

**Uit dezelfde mond komt zegen en vloek voort.* Jk3:10

We zien hier vooral de *psychologische* werking van uitgesproken woorden. Woorden hebben invloed omdat ze worden uitgesproken binnen relaties. Hierbij wil ik wel opmerken dat het mij verbaast dat Bijbelleraren zoals Ouweneel deze teksten uit Spreuken aanvoeren om te bewijzen dat men door uitspraken iemand anders kan vervloeken⁵⁶. Het gaat m.i. in deze teksten om de observatie van Salomo dat men elkaar door woorden kan pijnigen. Wij mensen kunnen anderen met onze woorden te gronde richten. Er zit naar mijn overtuiging in deze teksten niet de geestelijke dimensie van vloeken o.i.d. die anderen er wel in zien. Spreken we over deze geestelijke kant van uitgesproken woorden dan komen we op een

⁵⁶ W.J.Ouweneel: Geneest de zieken! (2003), p223

ander gebied. Dit wordt in andere gedeelten van de Bijbel wel aangehaald. Zegenen is dan het goede van God over iemand uitspreken, vervloeken is het kwade van God (tuchtiging, vergelding) dan wel het kwade van Satan (verderf, dood, geweld) over iemand uitspreken. Maar dit is pas mogelijk als achter die woorden een werkelijke autoriteit staat in de geestelijke wereld zoals God of satan. En dat is lang niet altijd het geval. Ook hier geldt weer: het evenwicht is belangrijk. Ja, uitspraken hebben invloed in de geestelijke wereld, zodra er achter de uitspraken daadwerkelijk een geestelijke autoriteit staat. Nee, dus niet alles wat we zeggen heeft invloed in de geestelijke wereld omdat de meeste dingen die we zeggen vanuit ons eigen hart komen.

Zo is het ook met de hele kwestie van het geloof. Wat is er veel schade aangericht door predikers, leraren van het Woord en pastorale werkers in het verwijt naar mensen dat ze te weinig geloof hebben. Volksstammen gelovigen hebben op deze manier getobd met hun 'ongeloof', wegzinkend in zelfverwijt en teleurstelling. Ik weet dat de Bijbel geloof koppelt aan actie van God, maar het is mijn stellige overtuiging dat dit in charismatische kringen veel te ver wordt doorgevoerd. Zo schrijft Joni Eareckson:

'Maar toen kwam de kapitale vraag bij me op, de vraag, die bij zoveel mensen leeft die ik in de loop der jaren ontmoet heb en die niet genazen op hun gebed – Had ik wel genoeg geloof? Wat een stroom van schuldgevoelens brengt die vraag teweeg. Hierdoor blijft voortdurend de deur open voor de wanhopig-makende gedachte: God genas me niet, omdat er met mij iets mis is. Ik heb vast niet vurig genoeg geloofd'.⁵⁷

En juist dit schuldgevoel zien we bij velen die bijvoorbeeld hebben geluisterd naar de prediking van onvoorwaardelijke genezing op grond van genoeg geloof, maar die toch ziek blijven. Ze gaan streven naar een nog groter geloof, terwijl de frustratie toeneemt van het niet genezen worden. Ik beschouw dit als één van de grootste misstanden binnen CG. Zelf heb ik me diverse keren laten zalven met olie vanwege een probleem met een goedaardige tumor in mijn hoofd waardoor ik weinig hoor aan mijn rechteroor. Er werden krachtige beloften uitgesproken, eerbiedige gebeden opgezonden, maar er gebeurde niets. Na een paar keer dacht ik bij mezelf dat God mij maar liet zitten met dit probleem, omdat ik niet genoeg geloof had. Helaas had ik nog weinig inzicht in de ware betekenis van de zalving met olie. Daar is niets 'magisch' aan, maar stelt symbolisch de vreugde voor van de Heilige Geest. Dit alles betekent overigens niet dat geloof niet belangrijk is voor de genezing. Hier ga ik in vanaf §7.6 uitgebreid op in.

7.5. De twee voorbeelden

Er ontstaat bij dit soort gedachten al snel een vicieuze cirkel: Men begint te twifelen of God nu wel echt de genezing of de voorspoed wil. Hierdoor ontstaat ongelooft voor de verhoring van ons gebed (beter gezegd: vaak een realistische verwachting) terwijl anderen juist zeggen dat er meer geloof nodig is. Men gaat nog harder proberen een groter geloof aan te kweken wat resulteert in nog grotere schuldgevoelens. De twijfel neemt steeds meer toe omdat er niets verandert in de situatie waardoor een mens in ernstige vertwijfeling kan worden gebracht. Men veroordeelt zichzelf vanwege het gebrek aan een groot geloof.

⁵⁷ Joni Eareckson-Tada: Een stap verder (1978) p122

Als het gaat om de uitdrukking 'groot geloof' is het de vraag wat Jezus daar precies mee bedoelt. Er zijn in de evangeliën namelijk maar twee mensen waarvan Jezus zegt dat zij een groot geloof bezaten. Zij worden door Jezus daarom geprezen. Deze personen bezaten kennelijk een rotsvast vertrouwen in God en in zijn Zoon. Van al die duizenden mensen die Jezus heeft genezen en tegen wie Hij heeft gepreekt, zijn er maar twee die in de Bijbel worden beschreven als hebbende een 'groot geloof'. Twee! Daar zat geen discipel bij (die kregen juist vaak te horen dat ze 'kleingelovig' waren). Wat waren dat dan voor supergeestelijke mensen die Jezus aansprak als hebbend een groot geloof? Het eerste voorbeeld van een dergelijk persoon is de Romeinse hoofdman die bij Jezus komt pleiten voor zijn zieke slaaf in Mt8, vanaf vers 5. Hij gaf blijk van een bijzondere kennis van wie Jezus was en van een vertrouwen in Zijn macht:

Toen Hij nu Kafarnaüm binnenging, kwam een hoofdman tot Hem met een bede, en zeide: Here, mijn knecht ligt thuis, verlamd, met hevige pijn. Hij zeide tot hem: Zal ik komen en hem genezen? Doch de hoofdman antwoordde en zeide: Here, ik ben niet waard, dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts een woord en mijn knecht zal herstellen.

Hierop antwoordt Jezus dat hij bij niemand (!) in Israël een dergelijk groot geloof heeft gevonden. Niemand? En Johannes de dooper dan? Door dit grote geloof gebeurt er ook wat de hoofdman gelooft:

'En Jezus zeide tot de hoofdman: Ga heen, u geschiede naar uw geloof'. En de knecht genas, juist op dat uur. (8:13).

Het kenmerk van dit 'grote' geloof van deze hoofdman was: Het hoeft niet te zien om toch te geloven. Het neemt met weinig genoegen omdat het weet: A:) wie Jezus is en B:) de eigen plaats tegenover Hem. De hoofdman bezat niet een of ander supergeloof, hij was niet eens een christen, niet eens vervuld met de Heilige Geest (deze geschiedenis gebeurde voor de Pinksterdag, dus voordat de Heilige Geest er was, zie Jh7:39). Deze man wist gewoon wie Jezus was en wat Hij kon en hij vertrouwde zich simpelweg aan Hem toe. Hierbij wist hij alleen wat er toen te weten viel: dat Jezus de beloofde Messias was. Dit was hem door God de Vader geopenbaard, zoals Jezus dat ook tegen Petrus zegt in Mt16:17:

Jezus antwoordde en zeide: Zalig zijt gij, Simon Barjona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is.

Geloof, hoe groot ook, komt dus altijd van de Vader. Het was de hoofdman geopenbaard dat Jezus de Messias was, maar hij wist nog niet zoveel van Jezus af als wij nu! Wij kennen Hem nu ook als de Verlosser, de Heer over alles, de verheerlijkte Koning, de eeuwige Zoon etc.

Het tweede voorbeeld van een 'groot geloof' vinden we in Mt15, vanaf vers 22. Een Kanaänitische vrouw smeekt Jezus haar dochter te bevrijden van demonen. Jezus antwoordt haar niet en zegt later dat ze 'buiten de boot valt' omdat Hij alleen is gestuurd naar het volk Israël. Lekker bemoedigend zou je denken. Hij noemt haar en passant ook nog even een 'hond' (niet het scheldwoord uit Mt7:6, maar een 'schoothondje' zoals er velen rondzierven in die tijd). Toch blijft ze aandringen in het vertrouwen dat de genade van God ook genoeg zou zijn voor de niet-Joden. Ze noemt Hem 'Heer' en erkent het feit dat ze van

nature nergens recht op heeft. Ondanks de harde afwijzing van Jezus 'weet' ze ook dat er genoeg 'kruimels' van genade voor haar zijn. Jezus antwoordt haar uiteindelijk:

'Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O, vrouw, groot is uw geloof, u geschiede gelijk gij wenst! En haar dochter was genezen van dat ogenblik af.' (15:28)

Deze beide heidense mensen hadden maar weinig nodig van Jezus; één woord was genoeg omdat ze wisten hoe machtig dit ene woord van Hem zou zijn! Ze waren nogmaals allebei niet eens Joods! Toch wisten ze kennelijk wie Jezus was en waar Hij toe in staat was! Daarbij kenden ze allebei hun eigen plek; een lagere ten opzichte van Jezus. Als 'beloning' ontvingen zij dat wat Jezus juist aan Israël kwam aanbieden: de aardse zegeningen van het Messiaanse rijk. Deze heidenen kwamen het 'eerst' aan de beurt door hun geloof. Dit betekende indirect een oordeel aan het adres van het volk Israël. Jezus bood Zich aan hen aan, maar de heidenen ontvingen de zegen als eerste.

Een groot geloof weet dat, ondanks de slechte omstandigheden, men genoeg heeft aan God zelf! Het kent ook de eigen plaats, een zondaar te zijn die verlossing nodig heeft. Ik herhaal: dit geloof is natuurlijk gewerkt door de Heilige Geest, het is geen kwaliteit van de mens zelf. Vandaag zijn wij als christenen veel rijker gezegend dan de twee mensen waar ik hierboven melding van maakte. We zijn gezegend met 'alle' geestelijke zegeningen in Christus (Ef1:3). We hebben God volledige Woord die ons Christus openbaart. Ik heb bidstonden meegemaakt waar enorm veel geloof was! Men wierp zich zo vol vuur in de armen van Christus dat ik er jaloers op werd. Toch gebeurde er niet waarvoor gebeden werd. De zieke stierf weken later. Lag dat aan gebrek aan geloof? Absoluut niet! Daarom is de conclusie dat er altijd antwoord op gebed volgt als er een groot geloof is, niet evenwichtig. *Toch is een groot geloof zeer vereist, maar het heeft een heel ander kenmerk dan wat sommigen beweren.*

7.6. De essentie van geloof

Mensen van deze wereld zoeken naar alles wat deze wereld ze te bieden heeft. Gelovige discipelen van Jezus weerstaan de verzoeken van deze wereld doordat zij een andere 'wereld' hebben leren kennen: Het koninkrijk van God. In die wereld is er Eén die alles in Zijn handen houdt en die is gezeten boven alle machten van deze wereld: Jezus de Christus. Jezus zegt vaak dingen in de trant van: *'Zoals je gelooft, zo zal het gebeuren'*. We zien het bij de hoofdman in Mt8:13, en als Hij tegen de bloedvloeiende vrouw zegt: *'Uw geloof heeft u behouden'* (Mt9:22). Tegen de twee blinden zegt Hij: *'U geschiede naar uw geloof'* (9:29). Dit geloof wordt beschreven in het vers ervoor waar Jezus aan hen vraagt: *'Gelooft gij, dat ik dit doen kan'*? Hun antwoord is: *'Ja Here'* (Mt9:28). Dit is dus het geloof waar het om gaat: weten dat Hij het kan omdat men weet wie Hij is! Zo ook tegen Bartimeüs die vraagt aan Jezus om weer te mogen zien in Mc10:52. Het geloof van de 'ontvanger' bepaalde in deze gevallen dat ze redding/genezing ontvingen. Dit geloof wist dat Christus kan genezen. Bartimeüs geloofde in eerste instantie niet dat hij zou kunnen zien, maar hij wierp zich voor de voeten en vroeg om medelijden. Door de macht van Jezus gebeurde vervolgens wat hij vroeg nadat Jezus aan hem had gevraagd: *'Wat wilt gij, dat ik u doen zal?'* De blinde man vraagt vervolgens om het zicht dat hij vervolgens krijgt. *'Alle dingen zijn mogelijk voor wie gelooft'* zegt Jezus in Mc9:23 (zie ook Mt21:21,22; Lk17:6). Dat is nogal een uitspraak! *Alle dingen zijn mogelijk voor wie gelooft. Wat betekent dit?*

Ergens anders zegt Jezus: *‘En al wat gij in het gebed gelovig vragen zult, zult gij ontvangen (Mt21:22)’*. Dit kan geen magisch soort ‘wishful thinking’ betekenen, alsof we zomaar alles kunnen gaan bidden en als we dan maar hard genoeg geloven, gebeurt het ook nog. Toch *lijken* dit soort teksten dat te zeggen, maar het gaat hier altijd om het opzien naar Christus en, door het geloof zien wie Hij is. We moeten altijd streven naar een uitleg die alle andere Bijbelgegevens die met dit onderwerp te maken hebben, niet tegenspreekt of ontkracht.

Het onderwerp ‘geloof’ is nog niet zo eenvoudig te begrijpen. Geloof in God is volgens de Bijbel altijd nodig, daar waar het koninkrijk van God wordt gediend. *‘Alles’ uit Mt21:22 is dus om te beginnen niet ‘alles’ in de zin van: alles wat ik zelf wil, maar ‘alles’ wat op dit specifieke moment nodig is om Gods koninkrijk uit te breiden*. Het gaat altijd om de belangen van God, om zijn wil. Laten we eens goed kijken naar dit verschil tussen onze belangen en Gods belangen.

7.7. Verkeerd bidden

We lezen in Jk4:2,3:

Gij begeert, doch gij hebt niet; gij zijt moorddadig en naijverig en gij kunt er niets mede verkrijgen; gij vecht en gij strijdt. Gij hebt niets, omdat gij niet bidt. (Of,) gij bidt wel, maar gij ontvangt niet, doordat gij verkeerd bidt, om het in uw hartstochten door te brengen.

Er is dus een ‘verkeerd’ bidden en er is een ‘juist’ bidden. Als we datgene bidden *wat God wil en wat zijn koninkrijk dient*, dan en *alleen dan* hebben we de verzekering van de verhoring en geeft God ons de kracht. God heeft deze kracht beschikbaar gesteld door ons de volheid van de Heilige Geest te schenken. Wij hebben de verantwoordelijkheid de Geest meer ruimte te geven. Soms is dat het geloof van de zieke (Hd14:9,10), soms dat van de bidders (Jk5:15 *‘Het gelovig gebed zal de lijder gezond maken’*). Het geloof waar de Bijbel over spreekt is niet één of ander opgewerkt vertrouwen in wat er moet gaan gebeuren maar een *door God gegeven vertrouwen* in de Man die alles in zijn handen houdt en alle macht heeft ontvangen van God; Jezus Christus. Geloof is het ‘groene licht’ voor God aanzetten omdat we het ‘rode licht’ voor onszelf hebben aangezet. Geloof is afzien van natuurlijke capaciteiten en onze blik volledig richten op dat wat van God komt. Geloof is verstaan wat God op een bepaald moment wil doen. Dan kunnen we zeggen: ‘Niet mijn wil, maar de Uwe’. Niet *mijn* verlangens gelijkstellen met geloof, wat veel gebeurt binnen CG, maar mijn overgave aan wat de Vader wil gelijkstellen met geloof! Ten diepste is geloof ‘zien’ wie God is, omdat Hij Zich aan ons openbaart.

Geloof is dus het ‘weten wat God gaat doen’ op specifieke momenten. Dit wordt aangeduid als de ‘gave van geloof’ in 1Ko12:9. Deze gave is afkomstig van de Geest die geeft aan wie Hij wil (vs11). We zien dat Petrus dan vol vertrouwen kan zeggen tegen Eneas: *‘Eneas, Jezus Christus geneest u; sta op en maak zelf uw bed op (Hd9:34)’*. Hetzelfde zien we bij Paulus die tegen een verlamde man zegt: *‘Ga recht op uw voeten staan (Hd14:10)’!* Dit is het soort geloof dat de stem van God verstaat op dat specifieke moment. In dit laatste voorbeeld wordt er door Lukas bij vermeld dat Paulus *‘zag dat hij geloof had om genezing te vinden (vs9)’*. Hier vinden we dus geloof bij de verlamde man én bij Paulus. In De Bijbel vinden we allerlei variaties. We vinden voorbeelden van mensen die geen geloof hebben en toch

gezenen (Jh5, de man bij het badwater van Betesda), voorbeelden van mensen die genezen werden omdat ze wel geloof hadden (boven, Hd14:9,10), en voorbeelden van mensen waarvan de bidders geloof hadden (Mk2, Jk5) etc. Daarom staat er in Mc16:18: *‘Op zieken zullen zij de handen leggen en zij zullen genezen worden.’* Dus niet: *‘Op zieken zullen zij de handen leggen en sommigen daarvan zullen genezen worden’*, nee, *als* een mens de gave van geloof ontvangt en de handen op een zieke legt, dan geneest deze. Waarom? Vanwege het geloof van de persoon die de handen oplegt. Hij/zij weet dat ‘het’ nu gaat gebeuren. Hij of zij ontvangt dan ook een gave van genezing. Dit is dus wel wat anders dan massa’s mensen de handen opleggen met als gevolg een paar genezingen. Er staat in Mk16:18 *‘en zij zullen genezen worden’*, dus een 100% resultaat en niet maar afwachten of het ook nog gaat gebeuren. Ik vind in de hele Bijbel niet één voorbeeld van een persoon die genezing uitspreekt en waarbij deze dan niet direct erop volgt. Dit komt omdat de Bijbel van echt, authentiek geloof uitgaat in al deze gevallen (*‘Deze tekenen zullen de gelovigen volgen’*).

7.8. De bron van geloof

Het is dus van het allergrootste belang dat we gaan begrijpen dat geloof *nooit* iets is wat we zelf bezitten. Geloof is *altijd* iets wat in de eerste plaats van God afkomstig is. Zowel de hoofdman uit Mt8, als de Kanaänitische vrouw uit Mt15 hadden hun ‘grote’ geloof ontvangen van God. Hoewel dit niet wordt vermeld, is dit te concluderen uit de rest van de Bijbel. Om bij het voorbeeld van Mk16 te blijven, zal ik dit proberen uit te leggen. We lezen daar dat gelovigen op zieken de handen zullen leggen en deze zullen genezen. Nu kan een gelovige die dit leest denken dat geloof het volgende betekent: *‘Ik lees hier dat gelovigen zieken de handen op moeten leggen voor genezing, dus ik ga dat doen omdat ik geloof dat Gods Woord dit van mij vraagt’*. Dit is geen geloof, dit is een overtuiging vanuit de mens zelf. Op die manier kunnen mensen van alles gaan ‘geloven’ op grond van wat ze in de Bijbel lezen. Als men gelooft dat het Gods wil is dat geen gelovige ziek is, gaat men genezing uitspreken vanuit een menselijke overtuiging. Maar dit is niet het geloof waar de Bijbel over spreekt. Joni Eareckson-Tada, die ik al eerder citeerde, zegt hierover in een interview:

Ik zie geloof slechts als een middel waardoor Gods genade werkt. Anderen zien geloof misschien als de knuppel die we boven Gods hoofd houden of als het touwtje waaraan we moeten trekken zodat God werkt. Volgens mij lijkt dat niet op geloof; het lijkt op arrogantie. Het maakt God bijna tot een marionet.⁵⁸

Waar geloof is de door God gegeven verwachting dat Hij iets gaat doen. De mens heeft dit vervangen door rituelen uit te voeren om God te bewegen aan hun verlangens te voldoen. Dit lijkt meer op magie dan op geloof. Authentiek geloof is als God mij op een bepaald moment de *innerlijke overtuiging* geeft om bijvoorbeeld een zieke de handen op te leggen. Ik doe dan wat God op dat moment wil⁵⁹. Magie is een ritueel uitvoeren (vasten, proclameren, op een bepaalde manier bidden etc.) om (G)god te laten doen wat wij willen, maar onze eigen verlangens zijn niet gelijk aan geloof. Als wij bijvoorbeeld geconfronteerd worden met ziekte, is het ons *natuurlijke* verlangen dat de persoon genezen wordt, maar dat hoeft helemaal niet Gods wil voor die persoon te zijn! Als ik zou geloven dat God altijd wil dat iedereen gezond is, dan is het ineens een heel ander verhaal. Dan zou het dus altijd de

⁵⁸ Richard Mayhue: De belofte van genezing (1999) p229

⁵⁹ Dit is wat anders dan voor zieken bidden, wat wij altijd moeten doen

wil van God zijn als ik iemand de handen opleg en genezing over die persoon uitspreek. Dat zou mij niet afhankelijk meer maken van de stem van God, maar van mijn eigen overtuiging. Zo is het niet. Dit brengt ons bij een enorm lastig punt. Ouweneel schrijft:

Daar waar de nadruk eenzijdig op de goddelijke soevereiniteit blijft liggen en bidden zich beperkt tot 'wilt U deze persoon genezen?' zal gewoonlijk niet veel resultaat in de genezingsbediening gezien worden. (...) Het is alsof de Heer ook hier zegt: houd op met bidden en ga handelend optreden; dat wil zeggen: gebruik de volmacht die Ik je heb gegeven en genees de zieken.⁶⁰

Ouweneel pleit voor de verantwoordelijkheid van de mens om de volmacht die hij in Christus heeft te gebruiken en over zieken genezing uit te spreken. Dit houdt in dat God ons die verantwoordelijkheid geeft. Hij wil dat wij beter worden. Hij wil genezen, maar 'wacht' tot wij onze volmacht gaan gebruiken. Dat zou betekenen, en dat is ook door diverse schrijvers geconcludeerd, dat er meer mensen genezen hadden kunnen worden, als ze maar hun volmacht hadden gebruikt. Hier gaat men dus steeds uit van het feit dat God wil dat zieken altijd genezen en dat Hij ons ten allen tijde het middel daartoe wil geven. Maar als dit *niet* zo is, en ik geloof dat dit niet zo is, en God heeft *niet* altijd de weg van de genezing voor ogen, dan is het wel van het grootste belang dat ik niet tegen Zijn wil in genezing ga uitspreken over iemand! Als het *wel* de wil van God is op dat moment voor die persoon en ik versta deze wil (dan ontvang ik daar geloof voor), dan mag ik deze persoon de handen opleggen en dan *zal* deze ook genezen. *Dat* is, denk ik, de betekenis van Mk16. Als het niet de wil van God is, dan mag ik niet zomaar de handen opleggen en uitspreken: "Wees genezen in de naam van Jezus". Ik heb toegang tot deze volmacht⁶¹, maar ik kan hem niet te pas en te onpas denken te 'gebruiken'. Als de persoon ziek blijft, of nog erger, overlijdt, dan heb ik de naam van Jezus uitgesproken, maar dan was het niet een 'krachtwoord' uit geloof, maar een 'woord' vanuit mijn eigen wil. Dan is de naam van Jezus tevergeefs uitgesproken en dat moeten we voorkomen. Geloof is dus een ontvangen overtuiging van God op een bepaald moment. Daarom zegt Christus in Jh14:13v.

en wat gij ook vraagt in mijn naam, Ik zal het doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Indien gij Mij iets vraagt in mijn naam, Ik zal het doen.

Vragen 'in Zijn naam' is dus namens Jezus omdat Hijzelf dit geloof in ons hart heeft gelegd. Ron Dunn schrijft hierover in het verband met de uitdrukking 'het gelovig gebed' uit Jk5:15:

Ik geloof dat Jakobus hier spreekt over een bijzonder gebed, een gebed dat voortvloeit uit geloof dat door God geschonken is. (...) Het gelovig gebed is meer dan het bidden in geloof. Het is een bijzonder en specifiek gebed, waartoe God ons in staat stelt, en waardoor Hij ons geloof voor genezing geeft. Het is een gebed dat doortrokken is van God Zelf en dat door Hem geïnspireerd wordt.⁶²

⁶⁰ Willem Ouweneel: Het plan van God (2008) p193

⁶¹ In de zin van in opgesloten in de naam van Jezus als kind van God, niet in de zin van een soort blijvend bezit dat ik kan gebruiken wanneer ik dat wens.

⁶² Ron Dunn: Zal God mij genezen? (1997) p179

Het is dus niet ons eigen verlangen uitspreken en er dan 'in de naam van Jezus' achteraanplakken. Ik ben bang dat de naam van onze Heer op deze manier vaak is misbruikt. We hebben hier te maken met het uiterst gevoelige evenwicht tussen de verantwoordelijkheid van de gelovige en de genade van de Heer. De mens die de stem van de Geest weet te onderscheiden van zijn eigen wil, kan rekenen op de bijstand van de Heer in de hemel die doet wat Hij in het hart van die mens heeft gelegd. En dat wat de Heer wil, is meestal in strijd met wat wij mensen willen of verwachten. Laat me in dit verband nog een keer Martin Lloyd-Jones citeren:

Er is een groot verschil tussen het verrichten van wonderen door de Apostelen en de "wonderen" die zoals men beweert bepaalde mensen tegenwoordig verrichten. Een groot verschil is dit: nergens vinden we dat de Apostelen van tevoren aankondigden dat ze binnen enkele dagen een "Genezingsdienst" gaan houden. Waarom niet? Omdat ze nooit wisten wanneer dat zou gebeuren. Dat bepaalden zij niet en daar hadden zij niets over te zeggen: wat altijd gebeurde was dit: Neem bijvoorbeeld Paulus, die met deze man temaken kreeg – in het veertiende hoofdstuk van Handelingen wordt hetzelfde geval beschreven te Lystre – en plotseling kreeg hij opdracht hem te genezen. Paulus wist hier niets van, totdat hij door de Geest gedreven werd en de macht ontving; toen gebeurde het. Het eerste verschil tussen de zogenaamde huidige wonderdoeners en de Apostelen is, dat de Apostelen nooit het verrichten van wonderen van tevoren konden voorspellen of aankondigen en dat deden ze ook niet.⁶³

Hier stem ik volledig mee in. De Apostelen handelden in een volmacht en verstonden de wil van God, maar God heeft vaak andere plannen dan wij denken! Ik kom hier nog op terug in §14.6. Wel ben ik het met Ouweneel eens dat als men te eenzijdig alles in de handen van Gods soevereiniteit legt, men ook niet veel verder komt. God kan kracht tot genezing schenken en verhoring van allerlei gebeden. Wij hebben de verantwoordelijkheid God daarin ernstig te zoeken zodat wij leren bidden en handelen naar Zijn wil. Daarbij moeten we voorbereid zijn op een geestelijke strijd. Ik geloof daarom ook dat we heel veel verhoringen 'missen' vanwege gebrek aan inzet in deze strijd. We gaan de mist in als we een bepaalde methoden te pas en te onpas gaan gebruiken. We moeten blijven wachten op de volmacht, het geloof dat ons zegt te handelen op dat specifieke moment met die specifieke persoon. Dat we dit voor een groot deel zijn kwijtgeraakt is absoluut waar, maar het helpt ons ook niet daarom maar verkeerde leringen over genezing aan te hangen. Wat helpt is terug naar wat de Bijbel leert over het geestelijke leven.

7.9. Geloof dat wonderen werkt en vervolging oogst

Het merkwaardige is dat in hét grote hoofdstuk over geloof, Hebreeën 11, er zowel melding wordt gemaakt van grote overwinningen door het geloof,:

En wat moet ik nog verder aanvoeren? Immers, de tijd zou mij ontbreken, als ik ging verhalen van Gideon, Barak, Simson, Jefta, David en Samuël en de profeten, die door het geloof koninkrijken onderworpen, gerechtigheid geoefend, de vervulling der belofte verkregen hebben, muilen van leeuwen dichtgesnoerd, de kracht van het vuur gedooft hebben. Zij zijn aan scherpe zwaarden ontkomen, in zwakheid hebben zij kracht ontvangen, zij zijn in de

⁶³ D.M. Lloyd-Jones: Predikers en prediking (1994) p207

oorlog sterk geworden en hebben vijandige legers doen afdeinzen. Vrouwen hebben haar doden uit de opstanding terugontvangen, (vs32-35)

Als van grote, schijnbare nederlagen vanwege geloof:

anderen hebben zich laten folteren en van geen bevrijding willen weten, opdat zij aan een betere opstanding deel mochten hebben. Anderen weder hebben hoon en geselagen verduurd, daarenboven nog boeien en gevangenschap. Zij zijn gestenigd, op zware proef gesteld, doormidden gezaagd, met het zwaard vermoord; zij hebben rondgezworven in schapevachten en geitevellen, onder ontbering, verdrukking en mishandeling – de wereld was hunner niet waardig – zij hebben rondgedoold door woestijnen, en gebergten, in spelonken en de holen der aarde. (36-38)

Niet al deze mensen hebben het beloofde verkregen, zegt vers 39, terwijl vers 33 zegt dat die groep de vervulling van de beloften juiste wel heeft gekregen! Toch hadden beide groepen een geweldig geloof ontvangen van God. Hier zien we iets van de ondoorgroondelijke aard van het leven van de (gelovige) mens; de één behaalt geweldige overwinningen (Petrus die wordt bevrijd uit de gevangenis in Hd12), terwijl de ander een ogenschijnlijke nederlaag behaalt (Jakobus die wordt gedood door het zwaard, ook in Hd12). Dit is ook het thema van het bijzondere boek van Ajith Fernando: 'Vreugde vermengd met pijn'. Hij schrijft:

In de westerse kerk is naar mijn mening een gebrekkig begrip van het lijden een van de ernstigste blinde vlekken op theologisch vlak. Er wordt veel nagedacht over de vraag hoe het lijden voorkomen kan worden en wat te doen als het ons toch treft. Er wordt veel gepreekt over het vermijden van lijden en het therapieaanbod om ermee om te gaan is groot, maar het onderwijs over de theologie is onder de maat. Christenen krijgen niet te horen waarom zij, als volgelingen van Christus, moeten rekenen op lijden en waarom dat zo belangrijk is voor hun geestelijke groei. Op deze wijze wordt het lijden slechts gezien als iets negatiefs.⁶⁴

Gods wil is anders dan onze eigen wil. Geloof brengt ons in overeenstemming met Godswil en dat is niet zelden een weg van moeite, lijden en strijd. Het Woord van God garandeert ons dat we zullen lijden omwille van het geloof (2Tm3:12⁶⁵). Het lijden waarin we met anderen delen, zoals fysieke moeiten, ziekten, etc., wordt ons ook niet bespaard. Ik zou concluderend willen zeggen dat we dus een grote waarde moeten hechten aan geloof, maar dat we wel moeten bedenken dat het dan moet gaan om echt, door God gewerkt geloof in het hart. Dit maakt de mens niet passief, integendeel, hij moet zich inzetten dit geloof te ontvangen. Er kunnen dan geweldige dingen gebeuren, maar soms blijven wonderen en uitreddingen uit omdat we niet doen wat Jezus op dat moment wil. Daarin ontvangen we dan de vrede van God (Fp4:4-6). De Bijbel laat ons hierin allerlei uiteenlopende voorbeelden zien zodat het m.i. veel te kort door de bocht is om een te grote nadruk te leggen op de zichtbare resultaten. Daarbij is het geloof van mensen uit de Bijbel niet een soort supergeloof, maar een eenvoudig vastklampen, door de kracht van de Heilige Geest, aan dat wat God gezegd heeft en aan wie Hij is. Als wij handelen naar het geloof dat

⁶⁴ Ajith Fernando: Vreugde vermengd met pijn (2009) p68

⁶⁵ Trouwens, allen, die in Christus Jezus godvruchtig willen leven, zullen vervolgd worden.

God ons geeft, wandelen we in zijn wil. Wij mogen God smeken en bidden als we niet zeker zijn van Zijn wil, met het doel dat we de vrede ontvangen dat we in Zijn wil leven. Zoals een bekende Bijbelleraar me eens mailde: 'Niet wat wij willen ontvangen, maar geloven dat God onze Vader is en dus soms graag iets geeft, maar soms ook iets niet geeft'.

Hoofdstuk 8: Grotere dingen doen dan Jezus deed?

8.1. Vraag 4: Wat kunnen we van een gelovige verwachten?

Nu we het hebben gehad over geloof, vloeit daar logisch de positie van de gelovige uit voort. Immers, de visie op geloof bepaalt ook de visie op welke plek de gelovige nu heeft. Is hij iemand die is geroepen tot geweldige geloofswerken of juist iemand die ondanks lijden weet vol te houden? Misschien is het wel allebei waar? Een zeer populair onderdeel van het denksysteem van CG is dat alle gelovigen bestemd zijn om dezelfde dingen te doen die Jezus deed. Om het heel eenvoudig te zeggen: de gelovigen gaan door met wat Jezus begonnen was te doen. Ze zijn dus ook in staat tot het verrichten van het soort wonderwerken die Jezus verrichtte. BG is daar een stuk genuanceerder in. Men bekijkt het meer vanuit het collectief en door de tijd en legt daarbij de nadruk op de innerlijke kant van die werken: bekering, wedergeboorte en intimiteit met God. Niet iedere gelovige, maar de collectieve gemeente als lichaam van Christus, doet in al die eeuwen meer dan wat Jezus ooit heeft bereikt. Zij hebben miljoenen mensen bereikt met het evangelie.

De overtuiging van CG rust o.a. op Jh14:12. Jezus spreekt daar zijn leerlingen toe in de bovenzaal, in de nacht dat Hij werd overgeleverd. Voor het verband citeer ik vers 8 t/m 14.

Filippus zeide tot Hem: Here, toon ons de Vader en het is ons genoeg. Jezus zeide tot hem: Ben Ik zolang bij u, Filippus, en kent gij Mij niet? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien; hoe zegt gij dan: Toon ons de Vader? Gelooft gij niet, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik tot u spreek, zeg Ik uit Mijzelf niet; maar de Vader, die in Mij blijft, doet zijn werken. Gelooft Mij, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is: of anders, gelooft om de werken zelf. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en grotere nog dan deze, want Ik ga tot de Vader; en wat gij ook vraagt in mijn naam, Ik zal het doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Indien gij Mij iets vraagt in mijn naam, Ik zal het doen. Jh14:8-14

Hier zegt Jezus dat wie in Hem gelooft de werken zal doen die Hij deed, ja, zelfs grotere dan deze. Het is verbazingwekkend hoe vaak ik deze tekst heb horen aanhalen en vaak ook verkeerd heb horen aanhalen, zo van: 'Er staat in de Bijbel dat wij grotere dingen dan Jezus gaan doen.' 'Werken' worden al snel vervangen door 'dingen'. Vaak wordt hierbij wederom Mc16:17,18 betrokken. Dit gedeelte citeren we dus nogmaals:

Als tekenen zullen deze dingen de gelovigen volgen: in mijn naam zullen zij boze geesten uitdrijven, in nieuwe tongen zullen zij spreken, slangen zullen zij opnemen, en zelfs indien zij iets dodelijks drinken, zal het hun geen schade doen; op zieken zullen zij de handen leggen en zij zullen genezen worden.

De conclusie op grond van deze teksten is dat de gelovige in staat is dezelfde wonderen en tekenen te verrichten als Jezus in zijn tijd deed, omdat de gelovige dezelfde Geest tot zijn beschikking heeft. Om met de laatste tekst uit Mc16 te beginnen: het is nog helemaal niet eenvoudig om de betekenis van deze woorden van Jezus te achterhalen. Ik weet dat dit gedeelte volgens sommigen niet tot het Woord van God zou behoren, omdat het ontbreekt in de oudste handschriften. Wat mij betreft behoort dit gedeelte tot Gods Woord zoals de meeste uitleggers met mij geloven.

Een paar verzen eerder zegt Jezus:

Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping. Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden.

Vervolgens volgen de verzen die ik citeerde over de tekenen die de gelovigen zouden volgen. De vraag is nu: slaan de verzen 17 en 18 op *alle* gelovigen die tot het geloof komen of alleen op de gelovigen die het evangelie verkondigen? Als ze slaan op alle gelovigen dan moeten we concluderen dat we dit in de praktijk niet zien gebeuren, of de tekst moet betekenen dat deze tekenen algemeen gesproken plaatsvinden onder gelovigen, dan bij die en dan bij de ander. Meer voor de hand ligt dat deze tekenen de gelovigen volgen die het evangelie prediken, vooral als we denken aan het drinken van iets dodelijks of het opnemen van slangen. Dit lijken me typische voorbeelden van gebeurtenissen op het zendingsveld. Wij Nederlandse gelovigen komen geen gifslangen tegen⁶⁶. Dit lijkt naast vers 20 van MC16⁶⁷ ook te volgen uit het getuigenis van het boek Handelingen waar we nooit lezen dat alle gelovigen tekenen verrichtten, maar slechts de apostelen⁶⁸ plus hier en daar een enkeling die ook hiervoor was uitgezonden⁶⁹. Daarom ben ik ervan overtuigd geraakt dat Mc16 gaat over de tekenen die *predikers van het evangelie* volgen. Het opnemen van slangen en het drinken van dodelijk gif lijkt mij hiervoor genoeg bewijs. Dat hier het woord 'gelovigen' wordt gebruikt, zorgt voor de gedachte alsof het daarbij als vanzelfsprekend over alle gelovigen van alle tijden zou gaan.

Terug naar Jh14:12. Dit is een lastige tekst. Zegt Jezus hier nu wel of niet dat gelovigen grotere wonderen en tekenen zullen doen dan Hij heeft gedaan? Kunnen we op grond van deze tekst zieken gaan genezen, broden gaan vermenigvuldigen, stormen gaan stillen en zelfs doden gaan opwekken? Ik meen van niet.

Het gaat in dit gedeelte om de vraag van Filippus die aan Jezus vraagt hen de Vader te tonen. Jezus is hier in de bovenzaal en openbaart waarheden die alleen gelden voor de ware discipelen van Jezus. Zij worden in deze hoofdstukken van Johannes (14 t/m 17) gezien als één met Christus en verbonden met de Vader zoals Hij dat als Mens was. Ik denk dat we zelfs rustig kunnen zeggen dat ze hier gezien worden als een groep mensen die Paulus later zou aanduiden als 'de gemeente' of 'het lichaam van Christus'. Daarom heeft het evangelie van Johannes een andere, veel diepere invalshoek dan de overige drie. Er ligt hier in de verhouding tussen Christus en de discipelen een diepere laag. Hij wil hen verbinden met Hemzelf en met de Vader zoals Hij verbonden was met Hem. Als Jezus dan over de Vader begint, dan begrijpt Filiippus het niet helemaal. Hij was nieuwsgierig geworden omdat Jezus in vers 7 had gezegd:

'Als je Mij had gekend, had je ook de Vader gekend, vanaf nu kennen jullie Hem en hebben jullie Hem gezien.'

⁶⁶ Ik ga voorbij aan een geestelijke betekenis van 'slangen' alsof het om geestelijke machten zou gaan.

⁶⁷ *Doch zij gingen heen en predikten overal, terwijl de Here medewerkte en het woord bevestigde door de tekenen, die erop volgden.*

⁶⁸ Hd2:43; 5:12; 14:3 en 15:12

⁶⁹ Denk aan Stefanus in Hd6:8 en Filippus in 8:6,13. Deze mannen worden niet rechtstreeks apostelen genoemd, maar blijktens Hd14:14 en 1Ts2:6 was er een groep apostelen buiten de 'twaalf' en Paulus actief. Hoe kon Paulus anders over 'valse apostelen (2Ko11:13)' spreken als het exacte aantal bekend was?

Het hele punt van Jezus is dat Hij hen de Vader had geopenbaard omdat Hij en de Vader één zijn. Dus wie Jezus kende, kende de Vader ook. Dit begreep Filippus kennelijk niet en daarom stelde hij deze vraag. Jezus antwoordt dan in vers 9:

'Ben Ik zolang bij u, Filippus, en kent gij Mij niet? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien; hoe zegt gij dan: Toon ons de Vader?'

Dit is een eenvoudig antwoord voor wie het zien wil: Jezus kennen is de Vader kennen. De ware volgeling van Jezus ontvangt dezelfde zegen als Jezus: een intieme band met de Vader door de inwoning van de Heilige Geest. Tegelijk komt hij in dezelfde situatie als Jezus te staan: Zoals Hij werd uitgezonden door de Vader in de hemel, zo wordt de gelovige uitgezonden als getuige van de verheerlijkte Heer in de hemel. Let op het 'want': *Ik zeg u, wie in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en grotere nog dan deze, want Ik ga tot de Vader.*

8.2. Werken=wonderen?

Jezus zegt, in de verzen 10 en 11 iets merkwaardigs wat ook belangrijk is voor onze tekst uit vers 12:

De woorden, die Ik tot u spreek, zeg Ik uit Mijzelf niet; maar de Vader, die in Mij blijft, doet zijn werken. Geloof Mij, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is: of anders, geloof om de werken zelf.

Je zou verwachten dat Jezus zou zeggen: 'De woorden die Ik tot u spreek zeg Ik uit Mezelf niet; maar de Vader, die in Mij blijft, spreekt ze uit'. Hij zegt echter: *'de Vader, die in Mij blijft doet zijn werken'*. Wat betekent dit? Het woord 'werken (Gr. *erion*)' komt 27 keer voor in het evangelie van Johannes. Het wordt gebruikt in 3:20,21 en 7:7 om de boze werken van de ongelovigen aan te duiden, in 4:34, 5:36, 10:25,37,38; 15:24 en 17:4 om aan te geven wat Jezus kwam doen: het werk of de werken van zijn Vader te volbrengen. In mijn overtuiging spreekt dit woord daarom *niet alleen* over wonderen en tekenen. Let op dat Jezus daarover sprekende het heeft over *één werk* in 7:21. Daarnaast wordt door Johannes het woord 'tekenen' gebruikt in bijv. 20:30. Het woord 'werken' slaat op wie Jezus was in zijn hele doen en laten *als het ging om zijn getuigenis van de Vader*. Het slaat ook op zijn woorden. Het is zoals het antwoord dat Hij zelf geeft op de vraag van de Joden: *'Wie bent U (Jh8:25)'*: *'Geheel wat ik tot u spreek (Telosvertaling)'*. Zijn woorden waren de uitdrukking van wie Hij was en van wie de Vader was. Wat Hij zei was Hij. Wat Hij zei was wie de Vader was. Het Woord werd vlees (Jh1:14) sprak over de Vader en deed wat het Woord doet: de werken van de Vader. De werken die de Vader door Hem deed, waren werken van diepere betekenis. Ze brachten mensen in relatie met de Vader en ze brachten het ware, boze hart aan het licht van zijn tegenstanders:

Indien Ik niet de werken onder hen gedaan had, die niemand anders gedaan heeft, zouden zij geen zonde hebben; maar nu hebben zij, hoewel zij ze gezien hebben, toch Mij en mijn Vader gehaat. Jh15:24

Hier refereert Jezus aan de werken die Hij voor de ogen van de Farizeeërs en Schriftgeleerden had gedaan. Dit waren wel degelijk werken die *niemand anders ooit gedaan had!* Ik vermoed dat dit de dingen zijn zoals hij deed met de veroordeelde vrouw in Jh8.

In Jh9 zegt Jezus dat Hij de werken moet werken van de Vader en dat er een nacht komt waarin niemand kan werken (9:4,5). Na de genezing van de blinde zegt Hij in vers 39:

En Jezus zeide: Tot een oordeel ben Ik in deze wereld gekomen, opdat wie niet zien, zien mogen, en wie zien, blind worden.

Dit wijst overduidelijk op het geestelijke aspect van zijn werk en de geestelijke betekenis van de lichamelijke genezing waar ik het al eerder over heb gehad. Dat de blinde zijn zicht terug kreeg was een uiterlijk getuigenis van een innerlijk werk dat Jezus kwam doen. Dat zijn de werken die Hij kwam doen.

In het evangelie van Mattheüs zijn de wonderen *het teken* dat Jezus de Messias van God is, vandaar de nadruk op wonderen en tekenen. In het evangelie van Johannes zijn de werken het geheel van wie Jezus is en van wat Hij doet om te laten zien wie de Vader is. Daarom zegt Jezus: *'Geloof om de werken zelf (Jh14:11)'*. Als Jezus in aansluiting hierop zegt dat degenen die in Hem geloven grotere werken zullen doen dan de werken die Jezus heeft gedaan, moeten we proberen te begrijpen wat dit, in de context van het voorgaande, te betekenen heeft. Hij geeft eerst de reden aan waarom de gelovige grotere werken zal doen: *'want Ik ga tot de Vader (vs12).'* Dit houdt in dat omdat Jezus verheerlijkt is aan de rechterhand van God en op de troon van de Vader zit (Op3:21), Hij bij machte is alle gelovigen op aarde te sterken en bij te staan door de Heilige Geest. Zij gaan uit in de wereld en doen grotere werken dan dat Hij in zijn eentje kon doen. Dit zien we al in het boek Handelingen vervuld worden. Duizenden mensen worden daar toegevoegd aan de 'kleine kudde'. Jezus zet sinds zijn hemelvaart zijn werk voort, door middel van de gelovigen. Zij handelen in zijn Naam en brengen mensen vanuit het koninkrijk van de duisternis in het koninkrijk van de Zoon van de liefde van de Vader (Ko1:13). De discipelen deden wel wonderen en tekenen toen Jezus nog bij hen was, maar de werken waar Jh14 over spreekt, konden pas gebeuren toen Hij was verheerlijkt.

8.3. Vragen in de naam van Jezus

'En wat gij ook vraagt in mijn naam, Ik zal het doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Indien gij Mij iets vraagt in mijn naam, Ik zal het doen'. Jh14:13,14

Over deze tekst heb ik het al eerder gehad, toen ik schreef over geloof. De discipel van Jezus is net zo één met Christus als Deze dat was met zijn Vader. Zijn werken verheerlijkten de Vader, onze werken verheerlijken Christus en de Vader. Het gaat dus weer om de verheerlijking van de Vader door middel van werken die we mogen doen in de naam van Jezus. De grotere werken worden ook nog genoemd in Jh5:20,21:

Want de Vader heeft de Zoon lief en toont Hem al wat Hij zelf doet, en Hij zal Hem grotere werken tonen dan deze, opdat gij u verwondert. Want gelijk de Vader de doden opwekt en doet leven, zo doet ook de Zoon leven, wie Hij wil.

Deze woorden sprak Jezus nadat Hij een verlamde had genezen. Dit was een onderdeel van het 'werken' van de Vader (5:17). De Vader en dus ook Christus 'werkte' d.w.z. hielden Zich bezig met het redden van verlorenen, het weer levend maken van 'doden'. Jezus spreekt dan over 'grotere werken', doelend op het eeuwige leven schenken aan ongelovigen, tegenover het fysieke genezen van een mens in vers 21:

'Want gelijk de Vader de doden opwekt en doet leven, zo doet ook de Zoon leven, wie Hij wil'.

Let op Jh6:28,29:

Zij zeiden dan tot Hem: Wat moeten wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft.

Iedere gelovige zet dit werk voort en doordat Jezus in de hemel is en hem sterkt door de kracht van de Heilige Geest, is deze in staat 'grotere werken' te doen, dat is meer mensen te bereiken met het evangelie van redding, zodat zij gaan leven, dat is, een relatie krijgen met de Vader en met de Zoon (Jh17:3). Dit is tot verheerlijking van de Vader:

Want dit is de wil mijns Vaders, dat een ieder, die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, eeuwig leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage (Jh6:40).

Christus Zelf werkt dus door middel van Zijn Geest, in de gemeente op aarde. Hij is het die geneest, herstelt, predikt, troost etc. Wij zijn slechts de instrumenten. Wij zijn het lichaam dat Hij, het Hoofd, gebruikt om in deze wereld zijn werk voort te zetten. 'Handelingen van de apostelen' zou ook kunnen heten 'Handelingen van de Heilige Geest' of nog beter: 'Handelingen van de verhoogde Heer'.

8.4. Conclusie

'Grotere werken' doen betekent dus niet dat iedere individuele gelovige meer zal gaan 'presteren' dan Jezus op het gebied van wonderen. Hierin geef ik dus CG ongelijk. Dit leert de Bijbel niet. Het is in de geschiedenis niet voorgekomen dat, bij één enkel persoon, meer wonderen en tekenen gebeurden, dan in het leven van Christus, die zoveel tekenen heeft verricht dat, volgens Johannes, de hele wereld nog niet eens de boeken zou kunnen bevatten die deze zouden kunnen beschrijven (Jh21:25). Jezus genas massa's zieken, blinden, verlamden etc. Hij wekte doden op, bestrafte de wind en de zee, vermenigvuldigde voedsel, liep op de zee etc. Geen gelovige kan beweren dat hij meer in zijn leven heeft gedaan aan wonderen dan Jezus. Er zijn absoluut bijzondere dingen gebeurd tijdens opwekkingen en op zendingsvelden. Er zijn mensen genezen en vele krachten gedaan, maar om te zeggen dat Jh14:12 op wonderwerken van iedere gelovige zou kunnen slaan, vind ik een verkeerd gebruik van dit vers. *Het gaat hier m.i. over het totale werk van de gemeente van God, vanaf het moment dat Jezus verhoogd is tot aan zijn wederkomst en dat in relatie tot geestelijke resultaten.*

Ron Dunn schrijft:

De woorden 'werken' en 'grotere werken' slaan niet zozeer op de onafhankelijke en specifieke handelingen van de apostelen zelf, als wel op het feit dat alles wat ze doen,

eigenlijk door Jezus wordt gedaan, door hen heen. De grotere werken hangen blijkbaar af van Jezus' heengaan. Zijn hemelvaart zal betekenen dat de Heilige Geest zal neerdalen en dat Christus zijn hemelse voorbede zal beginnen, zodat de gemeente in staat wordt gesteld haar opdracht uit te voeren en het evangelie aan de wereld te brengen.⁷⁰

Een conclusie die ik dan ook van harte ondersteun.

8.5. Maar de opdracht uit Mt10 en Lc9/10 dan?

De theologie van CG heeft nog meer pijlen op haar boog en wel de twee gedeelten waarin de discipelen van Jezus, de twaalf en de zeventig (tweeënzeventig volgens andere handschriften), erop uit worden gestuurd om het evangelie te prediken met de woorden:

Gaat en predikt en zegt: Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Geneest zieken, wekt doden op, reinigt melaatsen, drijft boze geesten uit. Om niet hebt gij het ontvangen, geeft het om niet. Mt10:7-8

In Lc9 lezen we over deze uitzending van de twaalf:

En Hij zond hen uit om het Koninkrijk Gods te verkondigen en genezingen te doen. Lc9:2

In Lc10 worden er (twee-en) zeventig leerlingen op uit gestuurd die later terugkomen met verhalen over het uitdrijven van boze geesten (Lc10:17). Men is binnen CG sterk geneigd deze opdracht op ons toe te passen. Zoals ik laatst nog iemand hoorde zeggen: 'Jezus gaf simpel de opdracht aan zijn discipelen: 'Genees de zieken''. Dit zou dan ook nog steeds voor iedere gelovige vandaag gelden, maar leert de Bijbel dit? Ik meen toch van niet. Met name het eerste gedeelte, uit Mt, is nogal omstreden. Vandaag de dag is er zelfs een cursus 'doden opwekken' in het leven geroepen⁷¹! 'Het staat er toch?', zegt men dan. Dat krijg je als je een opdracht aan twaalf discipelen van toen, in een context van toen, gaat overhevelen naar vandaag. Dit alles is het gevolg van een mensgerichte prediking. Ik denk dat we het gedeelte uit Mt onmogelijk los kunnen denken van de context waarin het staat, namelijk de prediking aan de Israëlieten. De twaalf (let op hun aantal trouwens, een duidelijke verbinding met de twaalf stammen van Israël!) mochten nadrukkelijk niet buiten de landsgrenzen gaan (Mt10:5,6) maar alleen naar de 'verloren schapen van het huis Israëls'. Dit is dan ook het enige gedeelte waarin wordt gesproken van een opdracht om doden op te wekken. Is dit misschien omdat men daar de verwijzing in zag naar Ez37, waar de doden weer tot leven komen als een beeld van het herstel van Israël? Jezus was gezonden tot de verloren schapen van Israël (Mt15:24) om hen herstel aan te bieden in de vorm van het komende koninkrijk. In Lc is het gezichtspunt veel meer het evangelie voor de hele wereld, vandaar ook de wat algemenere zendingsopdracht in Lc10. Beide situaties zijn ook nog ruim voordat Christus is gekruisigd en opgestaan. Men had dus in ieder geval niet dezelfde prediking als die wij nu hebben. Het was een prediking van voor het kruis en de opstanding van Jezus.

Wat betreft de vraag of wij, aan de hand van deze gedeelten uit de evangeliën, ook vandaag de zendingsopdrachten letterlijk moeten gehoorzamen, vond ik deze uitleg op de website van een evangelische gemeente:

⁷⁰ Ron Dunn: Zal God mij genezen? (1997) p121

⁷¹ www.thedeadraisingteam.com

Hij genas mensen, zodat men Hem zou herkennen als de Messias die gekomen was om het Koninkrijk op te richten, maar helaas, zie Mt13:15: "het hart van dit volk is vet geworden, en hun oren zijn hardhorend geworden, en hun ogen hebben zij toegesloten, opdat zij niet zien met hun ogen, en met hun oren niet horen, en met hun hart niet verstaan en zich bekeren, en Ik hen zou genezen". Het gevolg was Mt11:20 "Toen begon Hij de steden, waarin de meeste krachten door Hem verricht waren te verwijten, dat zij zich niet bekeerd hadden". Mt11:23 e.v. "En gij, Kapernaum, zult gij tot de hemel verheven worden? Tot het dodenrijk zult gij nederdalen; want indien in Sodom de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, het zou gebleven zijn tot de dag van heden. Maar Ik zeg u, het zal voor het land van Sodom draaglijker zijn in de dag des oordeels dan voor u". De lichamelijke genezingen en wonderen waren bedoeld als teken, zodat men zich zou bekeren! Psalm 147:3 "Hij geneest de verbrokenen van hart en verbindt hun wonden".

De Here Jezus kwam op aarde, maar werd verworpen door de mensen. Daarom is de oprichting van het Koninkrijk uitgesteld. De huidige periode, de bedeling van de genade, is tussengevoegd. Na de genadebedeling en de grote verdrukking zal het vrederijk aanvangen. Dan zal de Here Jezus terugkomen op aarde. In dit vrederijk zal het toegaan, zoals de Here Jezus het eigenlijk bedoeld had bij Zijn eerste komst: zieken zullen worden genezen, men zal later sterven, in de natuur zal er veel veranderen, etc. Gedurende deze periode zal er gerechtigheid heersen op aarde, omdat Hij als de rechtvaardige Koning zal heersen. De tekenen die de Here Jezus heeft gedaan toen Hij op aarde was hoorden bij het Koninkrijk dat Hij in de nabije toekomst zal oprichten en niet bij de huidige genadebedeling. Mattheus 9:35 "En Jezus ging alle steden en dorpen langs en leerde in hun synagogen en verkondigde het evangelie van het Koninkrijk en genas alle ziekte en alle kwaal". Mattheus 4:23 "En Hij trok rond in geheel Galilea en leerde in hun synagogen en verkondigde het evangelie van het Koninkrijk en genas alle ziekte en alle kwaal onder het volk".⁷²

Ik vind in deze uitleg een goede aanzet tot een evenwichtige uitleg van de Bijbel. Christus kwam het aardse koninkrijk aankondigen aan Israël. Wij brengen niet dezelfde boodschap. Hij bood het koninkrijk aan Israël aan en Zichzelf als de Koning. Zij verworpen Hem. Wij prediken een verhoogde Christus en onderwerping aan Hem. Dit is een geestelijk koninkrijk. De grote vraag daarbij is of God ook hedendaagse evangelisten net zo bevestigt d.m.v. tekenen en wonderen, op dezelfde schaal als toen. Het is op zijn minst het overdenken waard dat zij toen ooggetuigen waren van Christus, hetgeen we vandaag niet meer kunnen beweren. God is soeverein om de prediking van zijn Woord bij te staan met tekenen, laat ik daar duidelijk over zijn. De problemen beginnen zodra men de bijzondere uitingen en wonderen die gepaard kunnen gaan in deze prediking ook gaat claimen op alle terreinen van het leven, in de levens van de gemeenteleden. Daar ligt voor mij de verkeerde focus. God geneest soms en soms ook niet. Dit soort teksten aanhalen om te beweren dat God 'wil' dat wij altijd gezond zijn is geen verantwoord Bijbelgebruik. Het is vanuit de mens gezien een ongezond gebruiken van de Bijbel en vanuit de geestelijke wereld bezien een misleiding en een ander evangelie.

⁷² http://www.dereddingsark.nl/artikelen/183-contactblad/527-Ziekte_en_ziek_zijn

Hoofdstuk 9: De Geest en de honger naar spektakel

9.1. Vraag 5: Wat is het werk van de Heilige Geest in deze tijd?

Hoe de gelovige hoort te zijn in deze wereld hangt weer samen met de visie op het werk van de Heilige Geest. Wat is zijn werk in deze tijdsbedeling? Alle tien vragen die ik behandel hebben trouwens raakvlakken met de Heilige Geest. Laten we eens specifiek zijn werk onder de Bijbelse loep nemen. CG neigt naar spektakel, BG naar verstandelijke rationaliteit. De Heilige Geest richt zich op de innerlijke mens, de andere geest op de uiterlijke.

In het midden van de jaren negentig kwam er een beweging de oceaan over die 'de Toronto Blessing' werd genoemd. De Heilige Geest zou in Toronto een groot werk zijn begonnen en daar wilden wij in Europa natuurlijk ook van meegenieten. Er werd gevallen in de Geest, gehuild in de Geest en al wat dies meer zij 'in de Geest'. Er kwam helaas ook verwarring en veel gemeenten raakten ernstig verdeeld ('Toronto geblesseerd' volgens iemand). Een paar jaar geleden was er de 'Lakeland Revival' onder leiding van ene Todd Bentley. Hij was uitgenodigd om vijf dagen te komen spreken, maar uiteindelijk werden het zes maanden. Er vond een grote 'healing outpouring' plaats en sommigen wisten het zeker: dit was een opwekking in zijn zuiverste vorm. 140.000 Mensen uit veertig verschillende landen bezochten Lakeland en via het internet nog eens 1.200.000. Later werd bekend dat Bentley toch niet zo'n zuivere wandel had en de beweging verdampste snel.

In Nederland hebben we sinds een aantal jaren de beweging 'TRIN (Touch Reach and Impact the Nations⁷³)', die regelmatig stof doet opwaaien vanwege haar beweringen over genezingen en bijzondere wonderen. In 2011 werd dit nogal, via de media, op de spits gedreven doordat er beweerd werd dat er zeven blinden zouden zijn genezen tijdens een evangelisatiecampagne in Birma. Een paar mensen, onder wie zendeling Marten Visser, onderzocht de zaak en kwamen met het bericht dat er daar helemaal geen blinden waren genezen. De bekende theoloog Willem Ouweneel, die ook mee was op de reis naar Birma, en tevens een soort coach is van TRIN en van Mattheüs van der Steen (de oprichter van TRIN), nuanceerde de gebeurde genezingen vervolgens op zijn website⁷⁴, en op televisie maar bleef de werkwijze van TRIN verdedigen. Ook over dit punt ontstond een grote verwarring onder christenen in ons land. Was Visser een criticus die het werk van de Geest afbrak of wilden Ouweneel en Van der Steen zo graag wonderen zien dat ze deze te goeder trouw 'zagen' waar ze toch niet echt waren gebeurd? Zoals zo vaak in dit soort gevallen, kwam de onderste 'steen' niet boven en bleef het onduidelijk wie nu de waarheid sprak.

De mens houdt nu eenmaal van spectaculaire dingen. Ron Dunn schrijft in dit verband⁷⁵:

'We zijn bezeten van kracht. De religie van vandaag is de kracht-religie (...). We houden ervan om over het overwinnende leven te preken, en de mensen willen het horen.'

Daarnaast is men op zoek naar wat hij noemt, 'de quick fix (de snelle oplossing)'.

⁷³ trin.nl

⁷⁴ willemouweneel.nl

⁷⁵ Ron Dunn 'When Heaven is Silent' (1974), p29,47

'We willen wanhopig geloven dat al onze problemen kunnen worden opgelost door op de juiste knop te drukken. Misschien vinden we het geheim tijdens het volgende seminar. Misschien doet deze set tapes de truc, dit boek, deze prediker'.

Organiseer een genezingsdienst en het zit vol, organiseer een Bijbelstudie en er zit een handvol mensen. Dat is tenminste jaar mijn ervaring van de afgelopen tien jaar. Ik heb zelf honderden Bijbelstudieavonden geleid en de keren dat er meer dan twintig mensen aanwezig waren, zijn op één hand te tellen. Het is zeer belangrijk om te leren zien dat daar waar God werkelijk werkt, er meestal geen massa mensen op afkomt. Er waren wel massa's mensen rondom Jezus toen Hij zijn wonderen en tekenen vertoonde, maar toen Paulus (te lang) sprak over het koninkrijk Gods, viel er iemand in slaap (en uit het raam, Hd20:7-12). Menigten verdrongen zich om Jezus, maar allen hadden Paulus aan het einde van diens leven in de steek gelaten (2Tm1:15;4:16). Zo is de mens van nature en zo is hij altijd al geweest. Als er wat te 'belevén' valt, is hij er als de kippen bij, maar als er offers worden gevraagd, is hij in geen velden of wegen te bekennen. *Religieuze kermisattracties zijn overbezét, maar de noeste studie van de Bijbel is het werk van maar enkelen.* Wat is dat toch een merkwaardige eigenschap van ons mensen.

Toen aan het begin van de twintigste eeuw het spreken in tongen 'weer helemaal terug was', nam de interesse voor het vervuld zijn met de Geest bij velen weer toe. Deze interesse wordt gretig tegemoet gekomen. Talloze charismatische sprekers spiegelen hun gehoor een leven voor waar de religieuze mens wel oren naar heeft. En het blijft meestal niet bij mooie woorden. Men baseert zich op de gedachte: eerst de proclamatie, dan de demonstratie. De prediking op zichzelf is niet voldoende, er moeten ook *gevolgen* merkbaar zijn, en wel direct.⁷⁶ Spreken in tongen, genezingen, visioenen, profetieën, vallen, *soaken*⁷⁷, etc. worden gestimuleerd. Zo word er nogal eens aan mij gevraagd als ik in een bepaalde kring mag preken of ik ook een 'oproep' ga doen aan het einde, alsof de boodschap zelf niet voldoende is voor mensen om ter plekke, in het hart, de juiste keuzes te maken⁷⁸. Al vrij snel ging men binnen de Pinksterbeweging de stelling omdraaien: Als deze dingen niet of nauwelijks in je leven voorkomen, ben je niet echt vervuld met de Geest. Als je niet naar voren gaat, ben je ook niet echt 'aangeraakt'. In sommige kringen is tongentaal nog steeds een bewijs dat je de doop met de Heilige Geest hebt ontvangen, ondanks het gemis aan Bijbelse onderbouwing. Anderen gingen zich richten op andere uitingen van de Geest wat in de meest extreme gevallen resulteerde in chaotische samenkomsten waar iedereen door elkaar heen liep of lag te lachen, rollen, zingen, beven, schudden, schreeuwen etc. Dat terwijl Paulus toch duidelijk schrijft dat de samenkomsten 'met orde' moeten verlopen (1Ko14:40). Hij zal daar ongetwijfeld een reden voor hebben gehad. Het was toen kennelijk ook al een ongeorganiseerde toestand. Het spreken in tongen, gewoon één van de genadegaven van God, werd (net zoals de Korintiërs al deden) tot norm verheven voor het vervuld zijn met de Geest. Ook de Korintiërs waren bezweken voor de verleiding van het spectaculaire. De deur voor de andere geest was opgezet.

⁷⁶ Hierbij niet het onderscheid makend dat er wel tekenen op de prediking van het evangelie volgden, maar niet op het profeteren in de gemeente.

⁷⁷ Op de grond liggen, terwijl men geestelijke muziek luistert zich 'openstelt' voor God.

⁷⁸ Ik ben niet tegen het doen van een oproep, wel tegen bepaalde dwang die er soms wordt uitgeoefend.

In een grote samenkomst tijdens de 'Opwekking'-conferentie in Biddinghuizen hoorde ik een bekende leider van ons land de 7000 toehoorders aanmoedigen maar 'te gaan oefenen' met het spreken in tongen. Een voorganger vertelde dat hij zijn eigen kinderen ook liet oefenen om in tongen te spreken. Hij ging dan de klanken voorzeggen terwijl de kinderen het moesten herhalen. Na een tijdje 'zou de Geest het overnemen'. Oudsten van een gemeente waren blij dat jonge kinderen andere kinderen de handen oplegden voor genezing. In plaats van de nadruk te leggen op de levensheiliging gaat men aan de haal met de spectaculaire gaven. Even los van de zeer moeilijke kwestie van de tongentaal (zie hoofdstuk 13), is het toch helder dat Paulus bedoelt te zeggen dat de Geest uitdeelt aan wie Hij dat wil (1Ko12:11), met het doel de gemeente meer onder de heerschappij van Christus te brengen (verg. 1Ko12:3). Dit zal moeten gebeuren in een atmosfeer van onderlinge liefde (1Ko13 waar het over de gemeente gaat). Daarom moeten wij allemaal streven naar het profeteren (1Ko14:1) als wij samenkomen omdat dat de gave is die opbouwend werkt in het openbaar. Het is een uiting die met het verstand wordt begrepen. Dus niet eerst de proclamatie en dan de demonstratie, maar enkel de proclamatie. De proclamatie *is* de demonstratie en de demonstratie *is* de proclamatie! Daarmee veeg ik de bediening die er zou mogen zijn na de prediking niet van tafel trouwens. Ik zie juist veel nut in het bidden met mensen na afloop van de dienst, maar dat alleen als men dit in een vertrouwelijke atmosfeer doen kan. Als men na de dienst al is 'afgekoeld' heeft de boodschap ook weinig uitgewerkt.

9.2. De spreekbuizen van God?

Als het gaat over profetie zie we bij CG de meest wonderlijke invullingen van dit begrip. Te pas en te onpas schijnen mensen van alles 'door te krijgen' van God. Soms worden dit ook 'woorden van kennis' genoemd. Men organiseert bijeenkomsten waar je kunt leren profeteren over elkaar. Dit alles leidt mensen weg van het profetische Woord van God: de Bijbel. In hoofdstuk 3 beschreef ik mijn ervaringen met P, de 'profeet'. Deze man heeft de bijzondere gave om informatie over levens van mensen te ontvangen, die hij zelf onmogelijk kan weten. Ik beschreef in dit hoofdstuk mijn worstelingen en twijfels over de authenticiteit van deze genadegave, ondanks mijn vertrouwen in zijn intenties. Hoewel ik dus niet de invloed van de Heilige Geest herken, zie ik toch dat deze man goede intenties heeft. Profetie, openbaringen van God, woorden van kennis en wijsheid, het zijn prachtige, maar kwetsbare genadegaven van God. Bram Krol schrijft:

Je kunt tamelijk makkelijk mensen laten 'profeteren'. Ik zet het woord tussen aanhalingstekens. In een boek over New Age lees ik van 'channeling', dat is het doorgeven van boodschappen van hogere machten. Wanneer mensen ertoe worden aangezet om te doen alsof ze dergelijke boodschappen doorgeven, leren ze door dit 'spel' in feite hoe het moet. En het blijkt dat bijna elk mens daar wel een zekere gevoeligheid voor heeft. Zoiets is niet voorbehouden aan christenen. Dat is een reden te meer om er voorzichtig mee te zijn. Het laat trouwens ook iets zien van diepe verlangens in de mens. De mens zoekt naar het hogere en het onbekende.⁷⁹

9.3. Is het leven met God spectaculair?

De mens zoekt inderdaad graag naar het hogere in plaats van naar het gewone. We prefereren spektakel boven regelmaat, bijzondere ervaringen boven de sleur van alledag,

⁷⁹ Bram Krol: Aangetrokken tot het wonderlijke (1997) p140

profetieren boven de studie van Gods Woord. Wat zit er precies achter dat we zo gevoelig zijn voor spektakel? Het is, naast het 'quick fix' element wat ik hierboven beschreef, ook het verlangen te ontsnappen aan de saaie werkelijkheid. Ja, het leven is nu eenmaal niet altijd even spannend. We staan op, doen ons werk en gaan weer naar bed. De meesten van ons hebben allerlei verantwoordelijkheden waaronder een baan, een gezin, een taak in een vereniging, een taak in de kerk etc. Als de Bijbel het vervuld zijn met de Geest beschrijft doet ze dat juist in deze verbanden (Ef5:18v.). We zijn vervuld met de Geest en dus een goede huwelijkspartner (Ef5:22-32), een goede ouder (6:1-4), en een goede werkgever- of nemer (6:5-9). Het geestelijk toegroeien naar Christus in al deze gebieden is een lang proces, te midden van de alledaagse dingen en zelfs te midden van tegenslagen, ziekten, moeiten en zorgen. Tja, als er dan ineens iets te beleven valt, dan willen de meeste mensen wel eens even komen kijken! Een ontmoeting met een engel, het ervaren van God op een extatische manier, het verrichten van een wonder, het zijn zaken die in het gewone leven niet zo een, twee, drie voor komen.

Hele bijzondere dienstknechten van God hadden deze ervaringen ook, zo zien we in de Bijbel, maar iedere gelovige? Ik geloof zeker dat deze dingen nog steeds voorkomen, vooral bij mensen met een bepaalde bediening in Gods koninkrijk. Desondanks moeten we ook weer niet al te snel ons leven gelijkstellen met de groten uit de Bijbel, ondanks Jk5:17, maar daar gaat het om het *gebed* van Elia.

Als we de Bijbel bestuderen, zien we dat deze dingen juist helemaal niet vaak in het alledaagse leven van gelovigen voorkwamen. Zeker, er waren wonderen en bijzondere ontmoetingen met de Heer, maar het is niet iets wat wordt verondersteld als een dagelijks gemeengoed van de christen. Als we in Hd4:30 lezen dat de gemeente bidt of God tekenen en wonderen 'door de naam van uw heilige knecht Jezus' wil doen, lezen we in het vervolg wel dat 'allen' vervuld raakten met de Heilige Geest, maar niet dat allen die wonderen en tekenen ook gaan verrichten. Dán lezen we juist in 4:33 en 5:12 dat dit door de handen van de apostelen gebeurden. Het maakt dus heel wat uit welke bediening iemand heeft. Is iemand een evangelist of een apostel, dan zouden wonderen en tekenen zomaar kunnen plaatsvinden, terwijl iemand die geroepen is om te dienen in een minder zichtbare bediening, daar minder of helemaal nooit mee te maken krijgt. De algemene regel voor iedere gelovige is: groeien in ons geloof door vol te houden in de dagelijkse omstandigheden, met allerlei tegenslagen erbij. Gewoon leven met God in alle omstandigheden. Zo leert ons het Nieuwe Testament, vooral in de brieven. Zodra we dit kwijtraken, denken we dat er iets mis moet zijn met ons die zo'n 'gewoon' leven hebben. En dat is precies wat ik heb aangetroffen in de wrakstukken van de levens van mensen die onder de prediking van een 'andere' geest hebben gezeten: 'Wat is er mis met me?'

Hoofdstuk 10: Opwekking en/of afval?

10.1. Vraag 6: In welke tijd leven wij?

Velen zijn niet tevreden met het gewone christenleven dat moeite, zorgen strijd, volharding en teleurstelling kent. Zij praten altijd in de overtreffende trap. Er komt een opwekking, wacht op de zalving, strek je uit naar meer. Wees nooit tevreden, streef altijd naar de volheid van de Heilige Geest. Amen! Maar komt die opwekking nou nog eens een keer? Of toch niet? Ik las eens van een voorganger die zo graag 'meer' van God wilde ervaren dat hij uiteindelijk volledig werd ingepakt door de andere geest. 'Het maakte mij niet uit', zegt hij in een interview. Hij liet zich de handen opleggen in een charismatische bijeenkomst en viel op de grond. Toen ik 'm hoorde preken 'kreeg' hij van God door dat er mensen in de zaal zaten met pijn in hun linker knieholte en rechteroor...

'U hebt kleine kracht' zegt Jezus tegen de gemeente in Filadelfia in het boek Openbaring (3:8). 'Houd vast wat u hebt', volgt er dan. Deze gemeente had een aantal zeer belangrijke onderdelen van het christelijke getuigenis goed voor elkaar. Ze deden goede werken, hadden het Woord van Jezus bewaard en zijn Naam niet verloochend. Moest men in Filadelfia vasthouden aan wat men had⁸⁰, vandaag zien we vanuit CG dat er 'grote dingen' worden aangekondigd. In het blad Charisma las ik in een paar columns van Mattheüs van der Steen (oprichter van TRIN) het volgende:

Durven we nog te geloven dat we leven in de laatste dagen, niet in de laatste dag????, en dat Gods Geest over alle vlees wordt uitgestort? Ik geloof nog in een massale opwekking in Nederland voordat de Heer terugkomt. Het wordt mooi en geweldig, de stadions zijn gebouwd voor de toekomstige tijden! Ik heb ontdekt dat mensen zonder visie of droom vaak ook geen toekomst hebben of zien en altijd teruggaan naar hun verleden.⁸¹

En ook:

Het geestelijk seizoen van de woestijn is bijna over en ik geloof dat Europa en Nederland een Jezusbeweging gaan meemaken die zijn weerga niet kent. (...) Het wachten is bijna voorbij, het seizoen is aangebroken dat Nederland uit de woestijn komt. Het was een periode waarin zalving geen grote rol speelde, maar de woestijn is wel de plek waar karakter en identiteit worden gevormd. (...) We leven in een geweldige tijd, geef het niet op en ga staan op Gods belofte. De woestijnperiode, het seizoen van droogte is voorbij en er zal een krachtige beweging in Europa op gang komen, een Jezusbeweging die invloed gaat uitoefenen op alle gebieden in de maatschappij!⁸²

Deze citaten geven precies de gedachtegang van CG weer: Het is tot nu toe behelpen, maar *straks* gaat het gebeuren, *dan* komt de opwekking. Ik kan me herinneren dat ik ergens las dat de opwekking in Europoort⁸³ zou gaan beginnen. Dit is alweer een paar jaar geleden, maar men beweerde dat dit binnen een jaar zou gaan gebeuren. Er is tot nu toe niets

⁸⁰ Precies die twee dingen zijn de enige nodige in de eindtijd!

⁸¹ Charisma, nummer 4, augustus 2011

⁸² Charisma, nummer 5, oktober 2011

⁸³ 'De poort naar Europa' waardoor God zou gaan zegenen.

gebeurd. Dit soort predikers blijft de toehoorders bestoken met grote woorden en grote toekomstperspectieven. 'Het' gaat komen! Vaak wordt er dan ook nog aangekondigd dat God hele steden en landen gaat 'aanraken'. Maar als er vervolgens niets gebeurt, zoals bijvoorbeeld bij de aangekondigde opwekking in Europoort, horen we nergens excuses, bijstellingen of een verklaring. Sterker nog, men gaat gewoon door met het verkopen van grote verwachtingen!

Nu ben ik geen zwartkijker, integendeel, maar toch herken ik hier weer de andere geest die de gemeente van Christus misleidt. In de gemeente waar ik zelf toe behoor, wordt al meer dan 35 jaar (zo nu en dan) gesproken over een opwekking die eraan zit te komen. Men wordt steeds weer enthousiast gemaakt over 'wat God gaat doen', maar tot nu toe blijft het bij turen naar de horizon. Het dagelijkse leven met God is al moeilijk genoeg. Toch blijft dit soort boodschappen hordes mensen aanspreken. Het verlost hen van de sleur, van de moeiten van het leven, van de teleurstelling van de realiteit. Het geeft hoop. In bovenstaand eerste citaat van Mattheüs van der Steen wordt terloops nog even een Bijbeltekst uit zijn verband gerukt, alsof 'het uitstorten van de Geest op alle vlees' al zou gaan plaatsvinden *voordat* het Vrederijk aan zal breken (waar het in de tekst uit Hd2:17, een citaat uit JI2:28, toch duidelijk over gaat).

Tijdens de Pinksterdag, beschreven in Hd2, zagen wij hier een voorvervulling van doordat God zijn Geest uitstortte op bekeerde mensen uit alle talen en natiën. Petrus zegt wel 'dit is wat gesproken is door de profeet Joël', maar de meeste uitleggers zijn het erover eens dat wat daar gebeurde een voorvervulling is geweest. Niet heel Israël maar een deel (120 personen) vervulde de profetie. Ik verlang naar opwekking, zeker, maar dat houdt volgens mij niet in dat heel Nederland tot de Heer gaat komen. Het houdt in dat christenen wakker gaan worden, zich bekeren en Gods Woord met vrijmoedigheid gaan gehoorzamen en prediken. De Bijbel spreekt altijd over de enkelingen, de kleine kudde (Lc12:32), een overblijfsel, een rest, nooit over de bekering van complete naties voor de wederkomst van Christus. In het volgende hoofdstuk ga ik hier nog wat verder op in.

10.2. Er is vandaag kleine kracht

Binnen de BG heerst vooral de visie dat we leven in een periode waarin er 'kleine kracht' is binnen de gemeente van God. Dit is het tegenovergestelde van wat we in het vorige hoofdstuk tegenkwamen, waar CG meestal met grote termen komt en verwacht dat zelfs complete steden en landen tot de Heer zullen komen. De term 'kleine kracht' is ontleend aan de volgende tekst die ik ook al even aanhaalde in het vorige hoofdstuk. De tekst in zijn geheel luidt:

Ik weet uw werken: zie, Ik heb een geopende deur voor uw aangezicht gegeven, die niemand kan sluiten; want gij hebt kleine kracht, maar gij hebt mijn woord bewaard en mijn naam niet verloochend. Op3:8

We stuiten hier dus op een gigantisch verschil in kijk op de huidige tijd met die van de CG. Deze gelooft namelijk in een opwekking die wereldwijd komen zal vlak voor Jezus' terugkomst, terwijl BG daar haaks op staat en juist gelooft dat het alleen maar slechter zal gaan met de Kerk. *Of* er komt een grote afval en er blijft maar een handjevol mensen trouw, *of* er komt juist een grote opwekking. Hoe is het mogelijk, vraag je jezelf af, dat men zulke

totaal tegengestelde visies kan hebben, beiden gebaseerd op de Schrift. Het voert veel te ver deze hele discussie Bijbels te gaan ontrafelen, want beide overtuigingen hebben, zoals dat meestal het geval is, zeer degelijke Bijbelse pijlen op hun theologische bogen. De BG komt met teksten zoals Lc18:8 waar Jezus Zich afvraagt of Hij wel het geloof op aarde zal vinden als Hij terugkomt, of 2Ts2:3 waar Paulus schrijft dat eerst 'de afval' moet komen voordat de dag des Heren aanbreekt. De CG beroept zich op teksten die spreken over de 'late regen (Jr5:24; Hs6:3; Zc10:1)' wat zou slaan op een wereldwijde opwekking onder christenen of op het 'zonder vlek of rimpel' voor Zich stellen van de bruid, de Kerk, voor Jezus als hij terugkomt (Ef5:27). Hoe het ook zij, duidelijk is in ieder geval dat de BG uitgaat van een pessimistisch eindtijds scenario ('het zal steeds slechter gaan met de Kerk'), terwijl de CG uitgaat van een optimistisch eindtijds scenario ('Het zal een bloeitijd zijn voor de Kerk').

10.3. Opwekking en/of afval?

Komt er nu een wereldwijde opwekking of wordt het allemaal alleen maar erger en blijft er een klein groepje trouwe gelovigen over? Ik ben van mening dat er in beide visies wel eens waarheid zou kunnen schuilen. Om te beginnen kunnen we er niet omheen dat wij in het westen in een postchristelijk tijdperk leven. Het christendom heeft een grote bloei gekend, maar daarna is het snel bergafwaarts gegaan. Vandaag zijn de christenen hopeloos verdeeld geraakt. De meeste christenen beseffen niet welk oordeel er daarmee is uitgeroepen over onze geestelijke kracht. Daarom vind ik het nogal kort door de bocht om bijvoorbeeld vanuit het boek Handelingen direct principes op onze tijd te leggen, alsof wat daar allemaal beschreven staat, ook precies zo terug te vinden zou moeten zijn in de gemeente van vandaag. Alsof er geen 2000 jaar christelijke ontwikkeling is geweest met daarin vele hoogte- maar helaas ook zeer vele dieptepunten. De hele setting waarin de gebeurtenissen plaatsvonden, beschreven in Handelingen, is totaal anders dan de setting van het 'christelijke' westen waarin wij nu leven. De apostelen hadden, met behulp van de Heilige Geest, een wereld voor Jezus te veroveren die was geworteld in het afgodendom. Overal waar zij kwamen, legden zij voor het eerst het fundament van het evangelie (zie Paulus' beschrijving hiervan in Rm15:20-21). Zo confronteerden zij de machten van de duisternis met de naam van Jezus en waren deze machten gedwongen hun gebied prijs te geven dat zij al eeuwen lang hadden bezet.

Vandaag verkondigen wij in het westen het evangelie in een gebied waar het fundament al eeuwen geleden is gelegd, maar waar men dit weer grotendeels heeft verlaten. Het is daarom belangrijk te zien wat de brieven ons hebben te vertellen over de laatste dagen. Het boek Handelingen is een beschrijvend boek over de verrichtingen van de apostelen in de begintijd, terwijl de brieven ons onderwijs geven voor de gemeente van God voor alle tijden. Hoewel het boek Handelingen van onschatbare waarde voor ons is, is het toch belangrijk om het verschil te zien met de brieven.

Een cruciaal gedeelte in de Bijbel is voor mij in dit verband de tweede brief van Paulus aan Timoteüs. Deze brief is de laatste van Paulus en laat als het ware zijn testament na voor iedere individuele gelovige die leeft in het laatst van de dagen (2Tm3:1). Paulus beschrijft in de eerste verzen van het derde hoofdstuk de toestand van de christenheid in de eindtijd:

Weet wel, dat er in de laatste dagen zware tijden zullen komen: want de mensen zullen zelfzuchtig zijn, geldgierig, pochers, vermetel, kwaadsprekers, aan hun ouders

ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig, liefdeloos, trouweloos, lasteraars, onmatig, onhandelbaar, afkerig van het goede, verraderlijk, roekeloos, opgeblazen, met meer liefde voor genot dan voor God, die met een schijn van godsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben; houd ook dezen op een afstand. 2Tm3:1-5

Alleen al vanuit dit gedeelte van de Bijbel kunnen we onmiskenbaar zien dat de christenheid, dus het geheel van alle mensen die zich christen *noemen*, vlak voor de wederkomst van Christus, een afvallig systeem is geworden⁸⁴. Het eerste woord dat Paulus gebruikt om de christenen in de eindtijd te beschrijven is 'zelfzucht'. Precies weer dat wat de andere geest doet; het getal van de mens, 666, de mens centraal en zijn behoeften. De mensen hebben, schrijft Paulus, alleen nog maar 'een schijn van godsvrucht' of 'een schijn van vroomheid (NBV)'. Het *lijken* christenen, ze gaan misschien naar de kerk en doen allerlei christelijk werk, maar ze doen net als de mensen van de wereld. Innerlijk zijn ze als de mensen in de wereld. Paulus roept Timoteüs daarom vurig op om dit soort mensen te mijden en zich te houden bij wat hij geleerd heeft van Paulus (zie 2Tm3:10v.).

Toen ik aan het begin van mijn studie van de Bijbel, het boekje las over dit thema, 'De falende gemeente' van J.N.Darby, was dit voor mij een enorme eye-opener. Het heeft een heldere basis gelegd in mijn begrip van de Bijbel door te zien dat we vandaag leven in een tijd waarin de christenheid als getuigenis heeft gefaald. God roept daarom het individu op trouw te blijven. Dat is o.a. de boodschap van 2 Timoteüs.

De vraag is alleen of dit nu het hele verhaal is. Is er dus alleen maar falen en geen enkele hoop meer voor een opwekking onder gelovigen? Ik denk het niet. Niet alleen heeft de kerkgeschiedenis bewezen dat dit niet waar is doordat er meerdere grote opwekkingen hebben plaatsgevonden, ook vandaag de dag vinden opwekkingen plaats. Als we de getallen mogen geloven, komen er dagelijks massa's mensen tot geloof in landen als Afrika, India, China, Indonesië en nog vele andere landen. *Het is daarom heel goed mogelijk dat beide bewegingen naast elkaar plaatsvinden*. En er is een wereldwijde opwekking doordat velen tot geloof komen en doordat vele christenen zuiverder en heiliger gaan leven, én er is een wereldwijde afval van diegenen die zich christen noemen en allerlei denominaties hebben gevormd die al tijden bestaan. Zo zie ik in Nederland velen afvallen van het geloof door vrijzinnige leringen te verkondigen, terwijl ik tegelijkertijd ook velen zie die zich uitstrekken naar meer van de Heilige Geest in hun leven. Zou dit het kunnen zijn waar Op22:11 over gaat?

Wie onrecht doet, hij doe nog meer onrecht; wie vuil is, hij worde nog vuiler; wie rechtvaardig is, hij bewijze nog meer rechtvaardigheid; wie heilig is, hij worde nog meer geheiligd.

Vele kerken lopen leeg terwijl er tegelijk vele nieuwe groepen worden gevormd waarin men Christus wil eren en dienen. Men verlangt oprecht naar de levensveranderende kracht van de Heilige Geest. Dit lijkt me op zijn minst een voorbode van een opwekking als het al geen opwekking *zelf* is.

⁸⁴ Dit systeem wordt in Op17 en 18 'Babylon' genoemd.

Hoofdstuk 11: De gezalfde leiders

11.1. Vraag 7: Hoe zijn de onderlinge verhoudingen tussen gelovigen?

Als er een opwekking komt, zal de Geest krachtig werken. Nu al claimen bepaalde leiders dat ze deze 'opwekkingskracht' bezitten. Een volgende vraag waarop verschillende antwoorden worden gegeven, is daarom hoe nu precies de verhouding tussen gelovigen is. Er is binnen CG een veel grotere aandacht voor de praktijk van zogenaamde 'eenmansbedieningen', dan bij BG, zo heb ik ontdekt. Hiermee bedoel ik de bediening in evangelisch/charismatische kringen die door één persoon wordt uitgevoerd en die vaak massa's mensen trekt, terwijl BG veel meer de nadruk legt op de gelijkheid van alle gelovigen in hun functie binnen het lichaam van Christus en niet zo snel denkt aan meer of minder 'gezalfd'. We vinden dus binnen CG veel meer nadruk op bijzondere bedieningen van enkele personen. Zij zijn ook behept met meerdere gaven. Ze preken, schrijven, genezen, bevrijden, stichten gemeenten, profeteren, spreken wijsheid, hebben geloof, spreken in tongen etc. Men is nogal snel onder de indruk van dit soort personen die 'de zalving' zouden hebben op hun leven. Dit ontdekte ik o.a. door de tijdschriften te vergelijken vanuit beide groepen. Zie ik in een blad als 'Het Zoeklicht' (meer BG) enkele bescheiden foto's staan van medewerkers van het blad, zo zie ik in een blad als 'Charisma' (meer CG) vele foto's van allerlei voorgangers in allerlei advertenties die een of ander evenement aankondigen waar 'het' gaat gebeuren. Niet zelden staan de voorgangers groot afgebeeld met hun naam in nog grotere letters erbij. Een bekende gebedsgenezer heeft zijn biografie getiteld: 'Gods plan met mijn leven' waarbij een grote foto van hemzelf op de voorkant prijkt. Toen ik met een voorganger uit deze richting sprak vertelde deze mij dat alleen hij gezaghebbend onderwijs in de gemeente bracht. Alle anderen moest hij eerst zelf controleren om te zien of hun onderwijs wel door de beugel kon. Verder vond hij zichzelf ook de 'gezalfd des Heren' onder wiens 'bedekking' alle medewerkers zich moesten stellen. Men mocht geen kritiek op hem hebben, want dan zou het men vergaan als Mirjam, die na de kritiek op Mozes, melaats werd (Nm12). Toen men dat niet wenste, vertrok hij en vertelde de gemeente dat de Heer hem had gezegd dat het de tijd was te gaan. Een bijna griezelige vorm van manipulatie trouwens.

Toen ik bij een andere, bekende voorganger op bezoek was, viel mij op hoe een levensgroot portret van hem met een Bijbel in de hand, boven de ingang van het gebouw hing. In de boekenstand was meer dan 90% van alles wat er te krijgen was van zijn hand. Hij preekte bijna iedere zondag en was verantwoordelijk voor het beleid. Toen ik voorstelde een deel van zijn onderwijs aan te bieden reageerde hij fel door te zeggen dat hij alleen zelf dit onderwijs kon geven. Er ligt een diepe waarheid in het woord van Paulus toen hij schreef:

Want wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus als Here, en onszelf als uw dienaren om Jezus' wil. 2Ko4:5

In de wereld van de eenmansbedieningen staan gebedsgenezers snel in de belangstelling. BG is huiverig voor deze mensen die kennelijk een gave hebben die maar weinig anderen hebben, getuige het feit dat er massa's mensen van alle windstreken hun diensten bezoeken. Bekend in ons land is evangelist Jan Zijlstra, een evangelist die veel zieken de

handen oplegt⁸⁵. Hij organiseert genezingsdiensten waar velen op afkomen in de hoop door middel van zijn handoplegging genezen te worden⁸⁶.

11.2. De 'zalving'

CG legt dit fenomeen uit door te beweren dat deze gebedsgenezers nu eenmaal een grote 'zalving' van de Heilige Geest op hun leven hebben dan andere mensen. Ouweneel schrijft, als het om deze zalving gaat:

*Daarom moet de bedienaar wachten op de zalving, zoals het in charismatische kringen algemeen genoemd wordt, dat wil zeggen: wachten tot hij duidelijk de kracht van de Heilige Geest over zich voelt komen. Uit ervaring weet hij dat die kracht gewoonlijk in meerdere of mindere mate zal komen – maar wel op Gods tijd. Als ze komt, is dat vaak fysiek merkbaar.*⁸⁷

Hier zien we dat hij, als het om dit thema gaat, tegenwoordig duidelijk tot CG behoort. In de geschiedenis van de charismatische beweging komen we gelovigen tegen die begiftigd schijnen te zijn met deze bijzondere kracht van de Heilige Geest. Zalen vol mensen die verwachtingsvol afwachten wie er allemaal gaan genezen zodra de zieken zich de handen laten opleggen door die ene man/vrouw op het podium vooraan. Over deze persoon is kennelijk, zoals Ouweneel het beschrijft, de kracht van God gekomen. Zelf ben ik bij een genezingsdienst geweest van Jan Zijlstra toen ik nog in mijn 'charismatische periode' zat. Ik heb mij ook de handen door hem laten opleggen voor een goedaardige tumor in het hoofd die wel is behandeld, maar er nog steeds zit waardoor doofheid aan het rechteroor wordt veroorzaakt. Het tafereel tijdens de dienst heeft me gefascineerd: lange rijen zieken, sommigen in rolstoelen, die allemaal langs deze ene man trekken in de hoop door hem (natuurlijk door Jezus zoals Jan dat zelf ook steeds met klem benadrukt) genezen te worden. Het was een enorme optocht van zieken, kreupelen en zwakken en ik stond daar ook tussen. Vriendelijk vroeg hij me welke ziekte ik had en bad er vervolgens kort voor met de woorden: "Wees genezen in de naam van Jezus". Ik werd niet beter, net zomin als de meeste anderen die avond.

De BG vraagt zich af: "Is het wel een Bijbels idee dat één persoon kennelijk zoveel 'kracht' van de Geest ('zalving') bezit dat hij de enige is die deze bediening uitoefent in een kerk van meer dan duizend leden? Iedereen kan toch voor zieken bidden?" De CG wijst onmiddellijk naar allerlei dienstknechten in de Bijbel met een bijzondere bediening, zoals Elia, Elisa (het is me opgevallen dat deze twee erg populair zijn onder charismatici vanwege hun wonderen), en Filippus in Hd8:

En Filippus daalde af naar de stad van Samaria en predikte hun de Christus. En toen de scharen Filippus hoorden en tekenen zagen, die hij deed, hielden zij zich eenparig aan hetgeen door hem gezegd werd. Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen deze onder luid geroep uit en vele verlamden en kreupelen werden genezen.

Het is logisch dat CG dan ook gelooft in hedendaags apostelen die dezelfde dingen doen als de apostelen uit de Bijbel. Ook heeft CG een sterk argument vanuit het onderwijs van Paulus

⁸⁵ www.levensstroom.nl

⁸⁶ In 2013 ontstond er een breuk tussen hem en de gemeente 'De Levensstroom'.

⁸⁷ Willem Ouweneel: Geneest de zieken! (2003) p132

over verschillende bedieningen in 1Ko12, waar hij de bediening van krachten en genezingen noemt in vers 28 en apostelen in vers 29. Wat het eerste punt betreft vindt BG, en mijns inziens terecht, dat CG te snel van het bijzondere naar het algemene neigt. Als Elia, Elisa of Filippus (was hij een apostel? Ik vermoed van wel) bijzondere dingen deden in het verleden om een bepaalde reden, wil dat nog niet zeggen dat dit een norm is voor vandaag voor iedere gelovige. We zouden dit dan moeten terugvinden in het onderwijs aan de gemeente in de brieven. Hierin heeft CG weer een punt, omdat Paulus inderdaad spreekt over charismata (genadegaven) van krachten en genezingen (meervoud). Sommigen heeft God in de gemeente aangesteld als apostelen, profeten, leraars en verder krachten en vervolgens genadegaven van genezingen. Dit zijn duidelijk bedieningen, aangezien Paulus in één adem personen als apostelen en profeten noemt met 'krachten en genadegaven van genezingen', zodat dit m.i. ook op personen slaat met deze bediening (even los van de precieze betekenis van het woord 'krachten', zie volgende hoofdstuk).

Er zijn gelovigen met een bediening van genezing of met een bediening van krachten etc. De grote vraag is of Paulus met apostelen de unieke groep van toen aanduidde of dat hij bedoelde dat er altijd apostelen zouden zijn. Zonder hier uitgebreid op in te gaan geloof ik dat er mensen zijn waarvan we zouden kunnen zeggen dat ze een apostolische bediening hebben (het stichten van gemeenten, pionieren), maar dat er geen mensen zijn die te vergelijken zijn met de apostelen uit het boek Handelingen. Zij waren de eersten die, zonder het gezag van het Nieuwe Testament, Gods Woord brachten. Zij hebben, samen met de profeten van die tijd het fundament gelegd van de gemeente (zie Ef2:20). Dat kan men niet zomaar op vandaag toepassen. Er zijn geen apostelen meer met dat gezag en met die specifieke opdracht. Ook heb ik grote moeite met het gebruik van de term 'zalving'. Zeker de koppeling die er wordt gemaakt met allerlei fysieke verschijnselen vind ik zwak, om nog maar te zwijgen over 'het wachten op de kracht van God' zoals Ouweneel dat voorstaat. Wachtten de apostelen op de kracht van God? Het is onze verantwoordelijkheid om vervuld te worden met de Geest (Ef5:18). Er is deze vervulling van de Geest nodig voor iedere bediening, maar om te spreken over een kracht die 'fysiek merkbaar' is en waarop iemand zou moeten wachten, vind ik on-Bijbels. Waar staat dit geschreven in de Bijbel? Wachtte Petrus op weg naar de tempel op deze kracht in Hd3? Welnee. De kracht die door hem werd gebruikt om de verlamde te genezen 'zat' helemaal niet in Petrus, maar in de naam van Jezus (Hd3:6). Dit blijkt uit wat hij zelf zegt: *'Wat staart gij ons aan, alsof wij door eigen kracht of godsvrucht deze hadden doen lopen'* (Hd3:12)?

11.3. 'G.M.O.G' syndroom

Er zijn dus mensen met een bediening waarin het kan voorkomen dat er wonderen en/of krachten gebeuren. Er zijn ook mensen met een bediening die in onze ogen bijzonder is. De één heeft 'meer zalving' van de Geest dan de ander, zegt CG. Nee, zegt BG, iedere gelovige heeft een bediening, er is niemand met 'meer van de Geest' dan de ander. Dat dit binnen de CG juist weer sterk overdreven wordt, blijkt wel uit het getuigenis van Phil Tolstead, die ik eerder aanhaalde⁸⁸. Hij, een Amerikaan die het extreem charismatische leven als christen door en door heeft gekend, vindt dat de charismatische wereld lijdt aan, wat hij noemt, het 'G.M.O.G (*Great Man Of God*) syndroom'. Men hecht, volgens hem, een veel te grote waarde aan de zgn. 'gezalften des Heren', alsof dit een soort superleiders zijn met een bijna

⁸⁸ § 5.4

goddelijke status. Deze mannen of vrouwen claimen meestal in een bijzondere relatie met God te staan, niet zelden indruk makend met allerlei visioenen of ontmoetingen met engelen etc. Zonder hier namen te noemen heb ik inderdaad van enkelen binnen de geschiedenis van de charismatische beweging gelezen welke ‘ontmoetingen’ ze hebben gehad in de geestelijke wereld. Sommigen hebben diverse malen Jezus gesproken of engelen ontmoet of een bijzondere ervaring gehad met de Heilige Geest waarbij ze allerlei ‘nieuwe openbaringen’ ontvingen of profetische woorden. Dit vergrootte hun status en de ‘gewone’ christen kijkt natuurlijk tegen hen op, wat in feite niet zou moeten.

De BG is hier erg beducht voor en benadrukt dat de Bijbel de enige bron is waarin wij de openbaring van God hebben waar de waarheid over het geestelijke leven compleet en afgerond ons bereikt. Alle andere openbaringen moeten worden getoetst aan de Bijbel. *Geen enkele openbaring heeft hetzelfde gezag als de geopenbaarde waarheid in de Schrift.* Ik denk dat dit uitgangspunt zeer belangrijk is. In een recente nieuwsbrief van Andrew Wommack las ik het volgende:

*Op 23 maart 1968 had ik een wonderbaarlijke ontmoeting met de Heer die mijn leven voorgoed veranderde. Ik ontving onmiddellijk ‘openbaringskennis’ die ik nu nog steeds probeer te begrijpen en te delen. Deze kennis kwam niet door de normale kanalen van studie en opvoeding, de Geest van God gaf het op bovennatuurlijke wijze aan mij.*⁸⁹

Is het mogelijk dit soort openbaringskennis te ontvangen naast de Bijbel? Ik meen van niet. Hier wordt gelijk duidelijk uit welke bron de leringen van Wommack komen! Na de laatste apostel (Johannes) die rechtstreeks van God openbaring ontving, is dit niet meer voorgekomen. We hebben nu de Schrift als Gods ultieme openbaring aan mensen. Toch maken dit soort ‘openbaringclaims’ enorme indruk op sommigen. Hierdoor wordt automatisch een bepaalde status verleend aan de leider. Zo kan het zelfs voorkomen dat men achter de leider blijft staan, ondanks duidelijk aantoonbare fouten. Zo blijven velen pontificaal achter hun leiders staan en volgen ze dezen blind. In mijn ogen zijn leiders die dergelijke dingen beweren manipulators die, bewust of onbewust, mensen afleiden van Gods Woord.

‘Dit is een bekend psychologisch verschijnsel. Dit soort fouten van charismatische leiders ondermijnt hun positie niet, zoals dat het geval zou zijn bij functioneel leiderschap, maar versterkt het juist. Mensen die hen bekritisieren, dat zijn vijanden, per definitie. Het plaatst dit soort leiders in de kosmische strijd tussen goed en kwaad’ aldus R. Ganzevoort, Hoogleraar praktische theologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam, die ik interviewde voor dit boek⁹⁰. De CG staat open voor openbaringen van de Heilige Geest die ze op dezelfde lijn stellen als het gezag van de Bijbel. In het citaat hierboven spreekt Wommack over een kennis die niet door de normale kanalen van studie en opvoeding kwam, maar ‘rechtstreeks’ van de Heilige Geest. Hier moeten we enorm voor oppassen. Zegt de Bijbel niet dat we door de Schrift te kennen volkomen toegerust zijn (2Tm3:16-17)? De Bijbel leren kennen is hard werken, studeren en komt niet vanzelf. Er is geen enkele magische wijze waarop wij kennis ontvangen. Het ontstaat door het Woord van God tot ons te nemen onder de leiding van de Heilige Geest en weer te leren van anderen. Hierbij moeten we wel oppassen niet te

⁸⁹ Nieuwsbrief Andrew Wommack, augustus 2011

⁹⁰ Ik houd me verre van veel van zijn ideeën, maar voor dit onderwerp acht ik zijn bevindingen waardevol.

wettisch te worden; er *zijn* mannen en vrouwen van God, die een bijzondere ontmoeting met Hem hebben gehad met het oog op hun taak. En het is ook regelmatig voorgekomen dat bepaalde mensen door de Heer bijzondere inzichten ontvingen over bepaalde waarheden uit de Bijbel, maar dat kwam nadat zij zelf hun zinnen hadden gezet op het bestuderen van de Bijbel. 'Nieuwe openbaringen' (in de zin van nieuwe waarheden, niet in de zin van 1Ko14:30, waar het gaat om een stukje openbaring als zijnde een woord ter bemoediging) of 'bijzondere ontmoetingen met Jezus', daar moeten we uiterst voorzichtig mee omgaan. Alles moet worden getoetst aan de Bijbel, hoe moeilijk dat ook vaak is.

11.4. Kritiek op G.M.O.G.

Dit toetsen van bedieningen kan uitschieten naar twee kanten: Of de beoordeling is te ruim, dan wordt een persoon als door God gebruikt beschouwd, terwijl het in werkelijkheid een valse of een vleeselijke leraar is, of we nemen de beoordeling te nauw, zodat mensen die werkelijk God dienen, worden weggezet als valse leraars. Dit laatste gebeurt helaas teveel onder BG. Mensen die behoren tot CG, maar in hun bediening allerlei dingen doen die volgens BG niet in overeenstemming zijn met de Bijbel, worden door sommigen 'dwaalleraars' of 'valse profeten' genoemd. Op het internet heb ik zowat alle bekende charismatische predikers wel het etiket 'dwaalleraar' opgeplakt zien krijgen. Ik vind dit een trieste zaak. Een dwaalleraar is iemand met een valse leer die anderen de wetteloosheid leert, niet iemand met een afwijkende mening over bepaalde zaken.

Een zeer belangrijk, maar moeilijk gedeelte in dit verband is Mt7:22-23:

Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd en in uw naam boze geesten uitgedreven en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid.

Dit is een geliefde tekst bij BG om wonderen en tekenen bij voorbaat al wantrouwig te benaderen⁹¹. Hier spreekt Jezus over mensen die in Zijn naam grote dingen hebben gedaan. Ze beweren zelf dat ze in de naam van Jezus 'vele krachten' hebben gedaan. Ze staan nu in de eindtijd voor Zijn troon. Tot hun grote schrik zegt Jezus dat Hij hen nooit gekend heeft. Wat heel belangrijk is om te zien, is dat Hij hen 'werkers van de wetteloosheid' noemt. Je kunt dus wel wonderen en tekenen doen in de naam van Jezus, maar de vraag is of je wel of niet ook de gerechtigheid doet!⁹² In vers 21 noemt Jezus dit 'de wil van mijn Vader'. Ik zou wel eens willen weten op welke grond sommige charismatische leiders dwaalleraars worden genoemd. Hebben deze mensen dan soms een leven vol wetteloosheid? Leren ze de wetteloosheid? Is het voor iedereen duidelijk dat deze leraars in zonde leven? Of worden deze mensen dwaalleraars genoemd omdat ze iets prediken waar men het niet mee eens is, zelfs aantoonbaar on-Bijbels zelfs? Dit laatste is vaak het geval. Laten we de tekst eens goed bekijken uit Mt7. We leren hier een paar dingen:

1. Dat niet iedereen die in Jezus' naam opereert, ook werkelijk Hem toebehoort.
2. Dat het hen pas bij het oordeel duidelijk wordt dat ze Hem niet toebehoren.

⁹¹ Net als 2Ts2:9: *Daarentegen is diens komst naar de werking des satans met allerlei krachten, tekenen en bedrieglijke wonderen.* Men wijst op het feit dat de komende antichrist ook vele wonderen zal verrichten.

⁹² Merk op dat de antichrist in het gedeelte in 2Ts 'allerlei verlokkenende ongerechtigheid' brengt (vs10)!

3. Het profeteren, uitdrijven van boze geesten en het doen van vele krachten zegt niet automatisch iets over de bron.
4. Deze dingen gebeuren wel (althans, dat beweren deze valse discipelen) dus door middel van een andere bron dan Jezus Zelf.
5. De mensen die deze dingen zeggen te doen kunnen werkers van wetteloosheid zijn.
6. Deze ware aard wordt pas openbaar als men voor Christus verschijnt.

Deze tekst uit Mt7 zou CG moeten leren dat het verrichten van wonderen of het uitspreken van profetieën op zichzelf nog *niets* zegt over de persoon die deze dingen doet. Zelfs een wetteloze kan kennelijk krachten en tekenen doen. BG zou van deze tekst moeten leren dat alleen werkers van wetteloosheid door de Heer worden veroordeeld, niet diegenen die een afwijkende leer hebben over bepaalde onderdelen, maar voor de rest willen leven tot Zijn eer! We zien hier waar de Heer naar kijkt. Wij kijken vaak naar uiterlijke verrichtingen, we laten ons daardoor vaak overtuigen, terwijl de Heer kijkt naar het leven in het verborgene en het hart aanziet. Velen hebben het hart op de goede plaats, maar een leer die niet de onze is, terwijl er anderen zijn, die precies de 'goede leer' aanhangen, maar een kwaad hart hebben. Dat kwade hart is voor anderen verborgen door een uiterlijk dat zich voordoeft als een 'dienaar van de gerechtigheid (2Ko11:15)'. Daarom wordt pas op het einde hun werkelijke motief duidelijk. 'Hun einde zal zijn naar hun werken' zegt Paulus dan ook (2Ko11:15) duidend op hun levenswandel.

11.5. Bijzondere ontmoetingen met de Heer

Bij BG heb ik (bijna) nooit gehoord over mensen die bijzondere ontmoetingen hebben gehad met de Heer. Als ze dat al hadden, dan liepen ze er niet mee te koop. Binnen CG horen we juist vaker van personen die bijzondere ontmoetingen hebben gehad met God. Wat ook niet ongewoon is, is dat er mensen in de hemel zijn geweest, met Jezus hebben gesproken en bijzondere inzichten hebben ontvangen. Men gaat prat op bijzondere, directe ontmoetingen met God.

Een tienerleider, verantwoordelijk voor meer dan honderd tieners van een evangelische gemeente, schrijft in een studieboekje, bedoeld voor tieners:

Er was een moment toen ik in mijn zolderkamer zat (...), dat ik me zo dicht bij de Heer voelde. Het was tijdens een geweldige periode met de tiengroep. De groep was bezig met een ontdekkingstocht naar de gaven van de Geest en ik had het gevoel dat God persoonlijk tegen ons als jeugdgroep sprak. Onze toenmalige voorganger had me uitgedaagd om een week lang elke ochtend twintig minuten in tongen te bidden. Nadat ik mijn twintig minuten had afgerond lag ik op de grond en vroeg de Heer om te komen en te geven wat Hij me wilde onderwijzen; ik wilde meer en meer. Ik lag daar met mijn gezicht naar de grond en wachtte. Na een tijdje voelde ik dat de ruimte zich vulde met Gods aanwezigheid, ik was bang om op te kijken. Toen voelde ik een vrede mijn hart vullen en iets raakte mijn rug aan. Ik begon te huilen als een baby (echte mannen huilen 😊). Ik voelde me zo overweldigend door Gods liefde voor mij. In mijn gedachten zag ik beelden van dat God mij liefhad, mij vasthield en voor me zorgde. De Heer sprak tot mijn hart en vertelde me dingen die nog steeds een bron van bemoediging voor me zijn. Hij sprak beloftes over me uit en vertelde me dingen over de jeugdgroep en de gemeente. Ik had me nog nooit zo dicht bij de Heer gevoeld. Ik kwam

*veranderd van de zolder naar beneden. Iets was er in me veranderd. Ik weet niet wat, maar het voelde gewoon anders.*⁹³

Met een beroep op Ex33:18-22, waar Mozes vraagt de heerlijkheid van God te zien, verklaart deze jeugdleider vervolgens zijn ervaring. Dit is een bekende manier van Bijbelgebruik bij CG. Een bijzondere gebeurtenis wordt vanuit de Bijbel aangehaald en naar vandaag overgeheveld als iets wat in het algemeen bij iedere christen kan gebeuren. In dit geval mag een Mozes de heerlijkheid van God (tot op zekere hoogte) aanschouwen, maar de schrijver claimt dezelfde ervaring te hebben gehad. Ik heb grote moeite met dit soort 'getuigenissen' om meerdere redenen. Omdat de mens zo gevoelig is voor uiterlijke zaken, wordt hij ook vaak op dit gebied misleid. Paulus zegt bijv. uitdrukkelijk dat hij niet wilde roemen in bijzondere openbaringen (2Ko12:1,5-6) hoewel hij genoodzaakt was er over te schrijven vanwege valse beschuldigingen. Dit is wel wat anders dan charismatische leiders die met hun bijzondere openbaringen te koop lopen en het overall verkondigen. Dit soort ervaringen maakt nu eenmaal grote indruk op de 'gewone' gelovigen. Daarnaast komt in bovenstaand citaat maar liefst zes maal het woord 'voelen' voor. Het is één en al ervaring. Men 'voelt' dat de Heer er is, wat op zich natuurlijk mogelijk is, maar wat geen leidraad mag worden. Wat ook opvalt is het 'quick fix' element wat ik al eerder heb aangehaald. Na deze ervaring was deze tienerleider volgens eigen zeggen ineens helemaal veranderd. We zien in de Bijbel dat bijzondere ontmoetingen met God mensen inderdaad veranderen. Deze ontmoetingen waren echter op initiatief van God. Wij moeten hier niet naar gaan zoeken. Om maar niet te spreken over het zeer twijfelachtige 'op de grond liggen en wachten op meer.' Hij schrijft dat hij 'meer en meer' wilde. Ja zeg, wie wil er nu niet 'meer' van de Geest? Maar moet dat op deze manier verkregen worden? Als wij 'meer' van Gods aanwezigheid in ons leven willen, moeten we dan op de grond gaan liggen en wachten wat er gebeurt, terwijl we ons 'open stellen?' Is het niet dat Paulus schrijft:

Wij allen, die met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen (of: aanschouwen), veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Here, die Geest is. 2Ko3:18

Verandering komt vanuit het aanschouwen, door het geloof, van Christus, ook wel het horen van het 'Woord van Christus' genoemd in Rm10:17. Onze verantwoordelijkheid is om ons te voeden met deze dingen, niet om te zoeken naar ervaringen. Ik ben absoluut niet tegen ervaringen. Ik geloof in de realiteit van dromen, visioenen en profetieën van God. Ik geloof in het spreken van de Heilige Geest in ons hart. Het probleem dat ik zie is dat we het tot geestelijk voedsel gaan maken. Dan verleg je de prioriteiten. De tieners die het soort getuigenissen lezen als hierboven geciteerd, gaan hier misschien ook wel naar op zoek. Ze zijn erg onder de indruk van dit soort verhalen. Ervaringen gaan erin als koek. Ze gaan misschien denken dat dit bij het geestelijke leven hoort. Misschien gaan sommigen van hen ook wel iedere morgen twintig minuten in tongen bidden en op de grond liggen wachten op een 'aanraking' van God. De droevige realiteit is helaas dat de meeste van onze tieners en jongeren opgroeien met bijna geen kennis meer van de Bijbel, terwijl ze wel warm zijn te krijgen voor ervaringsverhalen als deze. Ik heb veel gesproken voor tieners en jongeren. Velen heb ik gezien die helemaal 'los' gingen tijdens lofprijs en gebed, weinigen heb ik

⁹³ Geciteerd uit een onderwijsboekje dat in eigen beheer is uitgegeven t.b.v. de tieners van de gemeente waar ik zelf toe behoorde.

ontmoet die verliefd waren op hun Bijbel. In feite is dit waar de ‘andere geest’ op uit is: de christenen losweken van het Woord van God.

11.6. ‘Dat wil ik ook!’

Zo sprak ik eens met een broeder van rond de tachtig die helemaal vol was van een bepaalde leider uit het verleden. Hij vertelde me dat deze man zo’n enorme ‘zalving’ had, dat men tijdens bidstonden niet met hem in dezelfde ruimte kon blijven, omdat ‘de tegenwoordigheid van de Heer in zijn leven te sterk was’. “Dat wil ik ook”, vertelde de broeder mij vervolgens, terwijl zijn ogen straalden. Ik bewonderde zijn oprechte verlangen, maar waar vinden wij zulke dingen geschreven in de Bijbel? Waar vinden we dat, als we vervuld zijn van de Geest, anderen niet meer in onze buurt kunnen verdragen? Er zijn kennelijk, volgens sommigen, een soort ‘superchristenen’, die allerlei dingen doen die niet eens bij de allergrootste heiligen in de Bijbel voorkomen. Ik kon het niet helpen de gedachte toe te laten dat een man als Paulus deze zalving dan kennelijk heeft gemist, want bij hem vielen er mensen in slaap die in dezelfde ruimte waren (Hd20:9)! Om het nog niet eens te hebben over de Heer Zelf, die gewoon tussen de mensen liep, die Hem zelfs aanraakten (Lc8:45).

Wij mensen vinden het maar wat interessant, als bepaalde superchristenen ‘iets’ hebben of kunnen wat de gewone gelovige niet heeft. De werkelijkheid is dat die mannen en vrouwen die vol zijn van de Geest van God, nauwelijks worden opgemerkt omdat zij zich uiterst bescheiden opstellen. Het vol zijn van de Geest blijkt uit hun woorden en daden. Ze lijken in geen enkel opzicht op de protserige, schreeuwerige superleiders die vandaag de dag zo graag op de voorgrond staan.

De bestudering van de tweede brief van Paulus aan de Korinthiërs heeft me geleerd dat er in de tijd van Paulus kennelijk ook al dit soort ‘superleiders’ waren. Hij waarschuwt ertegen en zegt in 5:12:

Wij prijzen ons niet opnieuw bij u aan, maar wij geven u gelegenheid tot roem over ons, opdat gij niet verlegen staat tegenover hen, die roem zoeken door uiterlijkheden, maar niet door het hart.

Het is een zoeken van roem door uiterlijkheden wat dit soort leiders doet. *Een ware dienstknecht van de Heer roemt juist in zwakheden*, is de boodschap van deze brief. Men beweerde van Paulus dat zijn fysieke voorkomen en zijn spreken niet veel voorstelde! 2Ko10:10;11:6. Hoe zwakker de mens, hoe groter de kracht van God. Hoe kleiner de mens wordt, hoe beter Christus kan gaan stralen. Dit is een heel eenvoudig principe. Hoe groter de uiterlijkheden, hoe groter het ego, maar hoe minder Christus aanwezig is. Daarom kan ik best begrip opbrengen voor de huivering voor dit soort ‘eenmansbedieningen’ waar er constant wordt gepredikt over bijzondere ervaringen en uitingen van bijzondere kracht. We zagen in §3.11 dat er over Kathryn Kuhlman wordt beweerd dat als ze in een kamer lag te slapen, de mensen in de aangrenzende kamers spontaan genazen omdat er zoveel ‘zalving’ zou zijn. Ik geloof er weinig van en bovendien lijkt dit in de verste verte niet op de voorbeelden die de Bijbel ons aanreikt. Paulus was in ieder geval zeker niet zo’n persoon! Die arme Epafroditus uit Fp2 had er maar weinig baat bij dat hij dicht bij Paulus was, zijn

ziekte werd niet spontaan genezen. CG wijst op de schaduw van Petrus, maar het is de vraag of de tekst ook werkelijk zegt dat de schaduw genas. Ik denk het niet.⁹⁴

Nog een ander fenomeen deed mijn wenkbrauwen fronsen. Toen ik op het internet een aantal bekende charismatische leiders ging onderzoeken, kwam ik er al gauw achter dat sommigen in een overdadige weelde leven. Eén bekende internationale leidster woont op een landgoed met maar liefst vijf huizen. Is dit dan wat Christus bedoelt met: *'Zo zal dus niemand van u, die niet afstand doet van al wat hij heeft, mijn discipel kunnen zijn'* (Lk14:33)? De miljoenen die omgaan in hun 'bedieningen' geven mij dan ook te denken. Hoe kan iemand die beweert de boodschap van God te brengen en Jezus na te volgen, wonen in een miljoenenvilla?

Men noemt de bediening trouwens ook graag naar de eigen naam: 'Andrew Wommack ministries', 'Joyce Meyer ministries' etc. *'Want niet wie zichzelf aanbeveelt, doch wie van de Here een aanbeveling ontvangt, heeft de proef doorstaan'* (2Ko10:18). Zonder uitzondering trekt dit soort leiders toch massa's mensen. Dat hoeft op zichzelf natuurlijk niet verkeerd te zijn, maar het is mij wel opgevallen dat de meeste predikers in ons land, die de boodschap van radicale bekering en van volledige overgave aan Christus verkondigen met de nadruk op het Woord, lang niet zoveel mensen trekken. Een tweetal broeders, die ik goed ken, beiden rond de zeventig jaar, prediken al jaren voor groepen van 20, 30 mensen. Ze hebben beiden een fenomenale kennis van de Bijbel en hun onderwijs is diep en ontbeert iedere vorm van menselijke overdrijving. Aan de andere kant moeten we ook weer niet het kind met het badwater weggooien en blijven letten op echte bedieningen die de mensen dichter brengen bij Christus en bij elkaar. Het is ook niet mijn bedoeling te beweren dat dergelijke bedieningen per definitie verkeerd zijn. Ik wil ook zeker niet beweren dat deze mensen niet door God worden gebruikt en geen vrucht op hun werk hebben. Sterker nog; ik heb vaak groot respect voor hun inzet en zie wel degelijk goede dingen. Ik heb alleen wel mijn vraagtekens bij de *manier* waarop sommigen hun bediening invullen. Een twijfelachtige manier van functioneren maakt iemand echter niet gelijk een valse leraar. Leiders zijn nodig, maar zij moeten juist de voorbeelden in nederigheid, bescheidenheid, eenvoud en geloof zijn. Lees in dit verband eens hoe Stefanus wordt beschreven in Hd6:5,8. Hij was vol van genade, geloof, kracht en (dus) van de Heilige Geest. Ik moet heel eerlijk bekennen dat ik in mijn hele leven, maar een paar leiders heb ontmoet waar de echte nederigheid duidelijk te proeven was in hun leven. Dat zijn de leiders die oprecht geïnteresseerd zijn in de ander en niet in de eerste plaats in zichzelf of in hun werk.

11.7. Allemaal dus gelijk?

BG heeft in mijn ogen dus een duidelijk punt als ze wantrouwig is t.o.v. eenmansbedieningen waarbij de 'leider' een ongezonde plek inneemt. Het lichaam van Christus bestaat uit leden die allemaal een unieke plek hebben. Dat één persoon een hele hoop gaven tegelijk zou hebben ontvangen, terwijl de rest van de gemeente weinig of soms zelfs niets ontvangt, is een on-Bijbelse situatie. Iedereen is een lid van het lichaam van Christus. Zoals een normaal

⁹⁴ *En des te meer werden er toegevoegd, die de Here geloofden, tal van mannen als van vrouwen, zo zelfs, dat men de zieken op straat droeg en op bedden en matrassen legde, opdat, wanneer Petrus voorbijkwam, ook maar zijn schaduw op iemand van hen zou vallen.* Hd5:14-15. De vraag is of we hier letterlijk moeten lezen dat de schaduw genas of dat het een manier van spreken is van Lucas om aan te geven dat als Petrus langskwam, men in zijn buurt wilde zijn omdat hij velen genas

lichaam functioneert, zo zou het geestelijke lichaam ook moeten functioneren. Een hart is belangrijker dan een pink. Als een lichaam gezond functioneert zijn bepaalde leden afhankelijk van andere. Het komt in het NT regelmatig voor dat bepaalde personen door God gebruikt worden voor een taak die meer verantwoordelijkheid vereist en die meer invloed uitoefent dan anderen. God geeft apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars aan de gemeente (Ef4:11). Denk aan een Barnabas, Timoteüs, Titus, Silas, Priscilla en Aquilla, etc. Denk ook aan het lijstje namen uit Rm16 waarbij we heel duidelijk de invloed van sommigen zien (o.a. Febe uit vs1), die groter is dan van de 'gemiddelde' gelovige. Dit zegt niets over de belangrijkheid, maar wel iets over het principe dat de ene persoon een grotere taak kan hebben in het koninkrijk van God dan de andere persoon. Je moet de plek weten die je hebt (zie Rm12:3; Ef4:7). Een mond is duidelijker zichtbaar dan een nier, hoewel beiden belangrijk zijn. BG is hier en daar wat te angstig hiervoor, terwijl CG vaak aan de haal gaat met de 'Gezalfden des Heren'. God kan machtige dingen doen door één enkel persoon, daar bestaat bij mij geen twijfel over. Maar rust op bepaalde mensen 'meer' van de Geest (om een populaire uitdrukking van CG te gebruiken) als het gaat om hun bediening, dan op anderen? We zijn allemaal even belangrijk, gezien vanuit de beeldspraak van het lichaam van Christus. De één heeft nu eenmaal een grotere taak dan de andere, gezien vanuit de beeldspraak van het koninkrijk van God. Dan krijgt de één vijf talenten, de ander twee en weer een ander maar één (zie Mt25:15). Toch zijn ze allen broeders (en zusters) en is er maar één de Meester (Mt23:8). Daarom is het ook: hoewel vele verschillende gaven en bedieningen, er is één Geest, één Heer die deze toebedeelt. Geen 'gezalfden' die boven de rest uitsteken dus, maar allemaal leden van dat ene lichaam, discipelen van die ene Heer. Diegenen die zich toch verheffen op grond van 'meer' van de Geest, bevindt zich op on-Bijbelse gronden.

Hoofdstuk 12: Is de Geest een kracht?

12.1. Vraag 8: Wat houdt geestelijke kracht in?

Voortbordurend op ons vorige thema, komen we nu uit bij de term *kracht*. BG ziet heel duidelijk de kracht van de Heilige Geest vooral als een levensveranderende kracht in de mens. CG ziet in deze kracht toch ook heel graag de bijzondere dingen als tekenen en wonderen. Wie wil dit soort 'kracht' dan niet ontvangen? Een, om die reden, zeer geliefde tekst bij CG is dan ook 1Ko4:20:

Het koninkrijk van God bestaat niet in woorden, maar in kracht.

Zie je wel? Zo zegt CG, hier zegt Paulus het zelf. Het gaat niet om woorden (lees: theologische verhandelingen, preken etc.), het gaat om *zichtbare, merkbare* kracht. Het moet in deze tekst dus wel om wat meer gaan dan wat BG er van wil maken. Er is zichtbare, merkbare kracht aanwezig in de naam van Jezus. Er worden daarom tegenwoordig 'Koninkrijk van Kracht-conferenties' gehouden door een organisatie met dezelfde naam. Op de website van deze organisatie kunnen we lezen:

Steeds meer gelovigen zien uit naar dat Koninkrijk van Kracht. Men heeft genoeg van de woorden. Paulus zegt zelf dat het Koninkrijk van God niet alleen bestaat in woorden. Het is ook mogelijk en wenselijk dat we de demonstratie van die kracht gaan zien. Die demonstratie komt alleen als we gaan uitstappen en doen wat Jezus ons opdraagt. In Marcus 16:18 worden een aantal kenmerken genoemd waaraan je gelovigen zult herkennen. In Mijn naam zullen ze op zieken de handen leggen, boze geesten uitdrijven en in nieuwe tongen zullen zij spreken. (...) Wij willen door middel van deze conferenties het lichaam van Christus toerusten om deze dingen te gaan doen. Daarom hebben onze conferenties een hoog "oefen" gehalte. Het koninkrijk bestaat nu eenmaal niet uit woorden, maar in kracht.⁹⁵

Men gaat uit van de gedachte dat de kracht van God iets spectaculairs is; er gaan genezingen plaatsvinden, wonderen, want het koninkrijk van God bestaat niet alleen uit woorden, het is kracht!⁹⁶ 'Men heeft genoeg van de woorden' lezen we in bovenstaand citaat. Er moet nodig eens wat gebeuren! Ik heb verschillende keren voorgangers horen bidden: 'Heilige Geest⁹⁷, kom met uw vuur.' Er werd ons, luisteraars verteld dat als God echt met zijn vuur en met zijn kracht zou komen, we wat zouden gaan beleven. Het 'gewone' christelijke leven is toch ook maar zozo. Ook heb ik regelmatig sprekers horen beweren dat de kracht van de Heilige Geest, die over ons komt, altijd duidelijk zichtbaar moet zijn. In de Bijbel zien we ook dat diegenen die deze kracht over zich kregen, bijzondere dingen deden als in tongen spreken, profeteren, mensen genezen etc. Weer kwam ik dan in die spagaat: "Heer, is er dan echt iets mis met me dat ik dat allemaal niet zo sterk ervaar? Moet er dan één of ander moment in mijn leven komen dat ik me écht overgeef en komt er dan een kracht of een 'vuur' over me, zodat ik pas echt een overwinnaar wordt?" Later leerde ik dat dergelijke uiterlijkheden *niets* zeggen over het wel of niet vervuld zijn met de Geest. Als Paulus spreekt over het vervuld zijn met de Geest noemt hij alleen innerlijke kwaliteiten (zie Ef5:18v.).

⁹⁵ koninkrijkvankracht.nl

⁹⁶ Denk aan lied 450 uit de bundel Opwekking waarin men zingt: 'Laat Uw kracht zien'.

⁹⁷ We zien vaak bij dit soort bewegingen een bidden tot de Heilige Geest.

Mijn vraagtekens heb ik daarom bij wat men nu eigenlijk verstaat onder 'vuur' van de Geest of dit ene woordje 'kracht'. Moet ik denken aan de kracht in wonderen, tekenen en dat soort zaken of alleen aan de kracht van een inwendig geloof? Of misschien wel aan allebei?

Het Griekse woord dat voor 'kracht' wordt gebruikt in 1Ko4:20 is *dunamei*. Het komt van *dunamis* en wordt vertaald met 'macht, vermogen, kracht' en komt ongeveer 135 keer voor in de Bijbel. Paulus gebruikt het woord veel. Hij heeft het over een 'kracht Gods' als hij het heeft over het woord van het kruis (1Ko1:18), of over Christus (1:24). Zijn eigen spreken was 'in betoon van geest en kracht (2:4)'. In al deze teksten heeft 'kracht' in ieder geval niets te maken met wonderen en tekenen. Zeker als we gaan kijken naar bovengenoemde Bijbeltekst uit 1Ko4:20, denk ik dat Paulus daar helemaal niet doelt op tekenen en wonderen, maar juist meer op de kracht van de Heilige Geest in mensen, die hen verandert zodat ze het helemaal van Jezus verwachten. Zo schrijft hij in Rm15:13:

De God nu der hope vervulle u met louter vreugde en vrede in uw geloof, om overvloedig te zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.

Even verderop heeft hij het over de kracht van tekenen en wonderen waarin hij de prediking naar onbekeerde heidenen bracht (Rm15:19), wat iets anders is dan de kracht in de gelovigen. In Ef3:20 heeft hij het over de Geest als de 'kracht die in ons werkt'. Zou Paulus aan een gemeente als Korinthe, waar men constant de gaven die het meest spectaculair waren, in de belangstelling plaatste, met 'kracht' hebben bedoeld juist dit soort uiterlijke tekenen? Ik denk het niet. Wat de Korintiërs nodig hadden, was kracht om hun leven te heiligen. Zo schrijft Paulus aan de Kolossenzen:

Daarom houden ook wij sedert de dag, dat wij dit gehoord hebben, niet op voor u te bidden en te vragen, dat gij met de rechte kennis van zijn wil vervuld moogt worden, in alle wijsheid en geestelijk inzicht, om de Here waardig te wandelen, Hem in alles te behagen, in alle goed werk vrucht te dragen en op te wassen in de rechte kennis van God. Zo wordt gij met alle kracht bekrachtigd naar de macht zijner heerlijkheid tot alle volharding en geduld, 1:9-11

We hebben in eerste instantie kracht nodig om vol te houden en geduldig te zijn in deze wereld. Daar gaat het in bovengenoemde teksten om. Natuurlijk, er wordt in de Bijbel ook gesproken over 'krachten' van de toekomstige eeuw (Hb6:5) en de 'werking van krachten (1Ko12:10 'working of miracles' in het Engels)' als een genadegave in de gemeente, maar ik zie daar vooral de gaven van God in als tekenen daar waar het Woord wordt gepredikt. Toen gebeurde dat o.a. door de apostel Paulus (Rm15:19; 2Ko12:12) en door de andere predikers van het Woord (Hb2:4). Vandaag is dat nog net zo. Ik vind het moeilijker deze teksten toe te passen op alle gelovigen, alsof de krachten van de toekomstige eeuw iedere individuele gelovige zouden moeten kenmerken (zie meer hierover in §14.4). Kennelijk hadden de Hebreëën deze krachten 'gesmaakt' en wilden zelfs daarna weer van Jezus afvallen (Hb6:4-8)! Veel nut hadden deze wonderen dus kennelijk niet gehad voor hen. In de toekomstige eeuw, het rijk van vrede en majesteit van de Messias, zal niemand meer zeggen: "Ik ben ziek (Js33:24)", vandaag worstelen vele, vele gelovigen met een ziekte in hun lichaam. Het blijft daarom mijn overtuiging dat de wonderen en tekenen die de Heer geeft bij de verkondiging van Jezus als de Heer, niet op dezelfde manier moeten worden verwacht in het leven van diegenen die zich al aan deze Heer hebben toevertrouwd. Zij leven door geloof, niet door

aanschouwen (2Ko5:7), terwijl de verkondiging van Jezus als de komende koning, gepaard gaat met waarneembare bevestigingen van God (zie vooral Hb2:4). Prediking van het koninkrijk betekende: zien en dan geloven. Prediking van onderwerping aan Christus betekende: geloven en dan zien⁹⁸. Daarmee is trouwens nog lang niet alles gezegd, maar daar kom ik in hoofdstuk 13 en 14 op terug.

12.2. 'Meer van de Geest'

Als dat gepraat over 'meer' of 'minder' kracht van de Geest is vreemd aan het denksysteem van BG. 'De Heilige Geest is niet een kracht, Hij is een Persoon. Of Hij woont in je, of niet, punt. Wij moeten worden vervuld met deze Persoon'. Deze gedachtegang is een tegenreactie op de overdreven nadruk op krachten, wonderen, tekenen en de Heilige Geest als een soort wonderdoener. Maar als we het geloof in Jezus helemaal willen losmaken van wonderen, tekenen, genezingen, krachten etc., dan slaan we de plank ook mis. Mensen uit de BG zijn over het algemeen erg huiverig voor ervaringen. Ik was dit in het begin van mijn leven als christen ook. Nog steeds houd ik meer van rust en orde dan van spektakel, emoties en onverwachte gebeurtenissen. De ene persoonlijkheid is natuurlijk de andere niet. Bram Krol schrijft hierover:

Emoties kunnen zowel individueel als in een groep een positieve uitwerking hebben. Ze kunnen, gemakkelijker dan woorden, innerlijke blokkades en weerstandsmechanieken doorbreken. Soms hebben mensen zich daar bijna ongemerkt in verschanst. Het resultaat daarvan is dat ze op bepaalde punten onbereikbaar zijn, of zich met een uiterlijke vroomheid toch tegen God verzetten. Onbeleden zonden blijven vastzitten. Maar als er iemand diep bedroefd raakt, of overweldigd wordt door vreugde, en daar uiting aan geeft, kan het zijn dat er iets gebeurt. Dat kan heilzaam werken. Het lijkt erop dat sommigen wachten op het moment dat hun spanningen loskomen, of dat hun slechte geweten gereinigd wordt. Maar het kan ook naar de andere kant doorslaan. De eerst onzichtbare verharding wordt nu desastreus. Mensen kunnen dan, bitter en hard, alles wat naar opwekking riekt, proberen af te breken. Niet elke reactie tegen emotionaliteit in samenkomsten is zuiver!⁹⁹

In de eerste evangelische gemeente die ik bezocht¹⁰⁰ was erg weinig ruimte voor emotie in de samenkomsten. Handen omhoog steken durfde bijna niemand, laat staan huilen tijdens de dienst. Ik voelde me daar wel bij thuis, want je hoefde je daar niet zo bloot te geven. Hoe vaak ik predikers of schrijvers heb horen zeggen dat ervaringen 'gevaarlijk' zijn, is niet eens meer te tellen. Zo heeft een vriend van me jaren gewerkt bij een organisatie die niets te maken wilde hebben met het charismatische denken. Hij moest eerst het boek 'De Charismatische Verwarring' van John F. MacArthur lezen, een boek dat tegen het charismatische geloofsgoed is gericht, en daarna een formulier ondertekenen dat hij het met alles eens was wat in dat boek staat. Deze typische, in mijn ogen overdreven angst voor charismatische ervaringen heeft denk ik ook te maken met het beeld van Wie de Heilige Geest nu eigenlijk is. Men scheidt het 'geestelijke' van het 'menselijke' alsof deze twee tegenover elkaar staan. Alsof Jezus, de mens die altijd voor de volle 100% door de Geest

⁹⁸ Velen zien dit onderscheid niet, maar in Christus woorden uit Jh20:29 'Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven', kondigt Hij aan dat er een andere periode aan zou breken. Tot dan toe was alle geloof gebaseerd op het zichtbare werk van Christus. Na zijn verhoging op de verkondiging van het Woord.

⁹⁹ Bram Krol: Aantrokken tot het wonderlijke (1997) p72

¹⁰⁰ Een behoudende christengemeente in Ermelo.

werd beheerst, niet een diep emotioneel mens was. Hij riep, was boos, teleurgesteld, verdrietig, verbroken, verrast, vol vreugde en enthousiasme. Zijn leven zoals dat beschreven is in de evangeliën, is bij uitstek een door de Geest geleid leven vol onvoorspelbare wendingen. Bij BG zie ik de neiging om het geestelijke leven vooral te beperken tot het verstand en pure nuchterheid. Alles wat ook maar neigt naar het verliezen van deze belangrijke waarden, wordt zeer wantrouwend tegemoet getreden. Er ontstaat dan een star leven waarbij men een negatieve, kritische inslag dreigt te ontwikkelen. Ook hier is er weer dringend behoefte aan evenwicht.

De Heilige Geest maakt van de mens een mens zoals deze is bedoeld! Hij werkt in mensen en Hij werkt door mensen heen, wat twee verschillende dingen zijn. Ik zou het zo willen stellen: De Heilige Geest is een Persoon, amen, maar Hij wordt in de Bijbel ook voorgesteld als een kracht waar kennelijk meer of minder van te ervaren is! De Heilige Geest is een kracht eenvoudig omdat de Bijbel Hem ook zo noemt. Hij wordt namelijk voorgesteld als wind (Jh3:8, Ez37:1-14), water (Jh7:37-39, Js44:3v.) en vuur (1Tes5:19). Hij *is* de kracht die in ons werkt (Ef3:20). We zien dat het duidelijkst doordat er wordt gesproken over *meer* of *minder* van de Geest. We lezen dat God de Geest 'niet met mate geeft' (Jh3:34). Hoe kun je ooit zeggen dat een persoon in meerdere mate wordt gegeven? De Heilige Geest is een kracht die in mindere of meerdere mate op of over iemand komt, of waarmee men bekleed wordt. Zoals de opgestane Heer zegt:

U zult kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over u komt. (Hd1:8)

Ik zend de belofte van mijn Vader op u, u echter, blijft in de stad totdat u wordt bekleed met kracht uit de hoogte. (Lc24:49).

Wij hebben de verantwoordelijkheid deze kracht van de Geest te behouden en sterker te laten worden (Ef5:18). Dit doen we o.a. door met het woord van God bezig te zijn en met Hem in relatie te blijven. Als we zo onze bediening uitoefenen, zal de Geest ons aanvuren. Kun je 'meer van de Geest ontvangen' of is het zo dat de inwonende Geest meer gebruik van ons kan maken? Hier hebben we te maken met de terminologie terwijl het natuurlijk gaat om de realiteit. Ik denk dat er meer zichtbaar kan worden van de Geest die in ons woont doordat wij Hem dat toestaan. Omdat de Bijbel dit met allerlei metaforen beschrijft lijkt het erop dat de Geest in 'porties' gegeven kan worden. Waar het op neer komt is dat een mens meer of minder kan worden gebruikt door deze Geest van God.

12.3. Nu al de krachten van het komende koninkrijk?

Een kenmerkende gedachte van CG voor het meer willen zien van wonderen en tekenen is dat men deze als de krachten ziet van het komende Messiaanse rijk waarin Christus als koning zal heersen. Straks komt Jezus terug en wordt Hij Koning over deze wereld. Dán zal er niemand ziek zijn (Js33:34), maar nú al is er iets zichtbaar van dat koninkrijk, namelijk als er mensen genezen en andere krachten gebeuren. Hb6:5 spreekt immers ook over de krachten van de toekomstige eeuw, d.i. het Messiaanse rijk. Ouweneel schrijft hierover in zijn dogmatische reeks:

Zeker steekt er in deze kracht (van Rm15:18v. DJJ) een toekomstige dimensie; het gaat zelfs uitdrukkelijk om de 'krachten van de toekomstige eeuw' (Hb6:5). Maar dat zijn krachten die

nu al geproefd kunnen worden, zegt hetzelfde vers. Hd1:6-8 zegt juist impliciet dat de apostelen de kracht van de Heilige Geest zouden ontvangen – wat al in Hd2 op de Pinksterdag gebeurde – als een voorschot op het komende koninkrijk. Ook nu al horen Gods koninkrijk en Gods kracht bij elkaar: Filippus verkondigde het evangelie van het koninkrijk en deed ‘grote krachten’ (Hd8:12v.). Paulus verkondigde het evangelie van het koninkrijk en door hem gebeurden ‘buitengewone krachten’ (Hd19:8-11). (...) Steeds gaan het koninkrijk en de kracht Gods hier samen. Het koninkrijk Gods is bovenal een koninkrijk van kracht: kracht van de machtige Koning, kracht om te bekeren, te vernieuwen, te genezen, te bevrijden.¹⁰¹

Dus: straks het koninkrijk op aarde, nu al de krachten daarvan. De vraag is of de schrijver van de brief aan de Hebreeën nu doelt op de krachten die ze hebben ervaren toen het Woord aan hen werd gepredikt of dat zij deze krachten vaker ervoeren. Zijn de krachten van het Vrederijk ook buiten hun tekenfunctie te verwachten?

Het hele thema ‘koninkrijk van God’ is een centraal begrip in deze hele discussie tussen CG en BG. Ziet CG dit vooral in verband met de krachten en wonderen van dat koninkrijk, BG heeft of voor het koninkrijk van God in het heden geen plek (extremere bedelingensies) of men beziet het vooral in geestelijke termen. Het is onmogelijk hier alle aspecten van het Bijbelse begrip ‘koninkrijk van God’ te behandelen. Ik wil er kort mijn gedachten over delen. Het lijkt mij overduidelijk dat de Bijbel de gelovigen ziet als een onderdeel van het koninkrijk van God (o.a. Rm14:18; 1Ko4:20; Ko1:13. In Op1:6 is de gemeente trouwens een koninkrijk). Wij leven in de atmosfeer van dat koninkrijk, onder leiding van de Heilige Geest en onderworpen aan Jezus, de komende Koning. Straks zal Hij het koningschap over Israël en de wereld zichtbaar uitoefenen samen met de gemeente. Tot die tijd zijn de gelovigen volgelingen van een verhoogde en verborgen Heer. Maar is het ook Bijbels om te zeggen dat wij ‘dus’ ook nu al de aardse zegeningen van dat komende koninkrijk, zoals genezingen, onder gelovigen mogen verwachten? Dat vind ik nog helemaal niet zo vanzelfsprekend. Ouweneel heeft gelijk als hij de koppeling maakt tussen de prediking van het komende koninkrijk en de krachten die deze prediking ondersteunen. Dan zijn de krachten tekenen. Als het evangelie van het koninkrijk wordt gepredikt, gaat dit vaak gepaard met tekenen en wonderen (niet altijd trouwens, zie Johannes de Doper). De boodschap is: ‘De Koning komt, bekeer je’! Mensen zien de tekenen en wonderen en weten dat deze boodschap van God komt. Maar nu zijn ze gelovigen geworden en zijn ze in de geestelijke vorm van dat koninkrijk terecht gekomen als zijnde de gemeente, het lichaam van Christus. Zijn de krachten ook te verwachten daar waar het koninkrijk al is gepredikt? Dit lijkt me toch wat anders. Er is verschil tussen de prediking aan ongelovigen of het nu leven in de atmosfeer van het komende koninkrijk. Nu komt het aan op leven door geloof (Rm1:17; Gl3:11; Hb10:38), ziende op de onzichtbare dingen. Niet zien en toch geloven! *Want wij wandelen in geloof, niet in aanschouwen* (2Ko5:7).

Is het dan zo dat wat Christus straks gaat doen aan de levende, maar sterfelijke mensen in dat Vrederijk, zij dat als gemeente nu ook mogen ontvangen? Is het Gods plan dat zij ook nu al fysiek genezen en hersteld worden op grond van de beloften tijdens het Vrederijk? Zij zijn toch in dat rijk van de Messias verheerlijkte gelovigen met een nieuw lichaam (1Ko15:44) om met Hem te heersen? Het klinkt geweldig als het waar zou zijn dat we de krachten van de

¹⁰¹ W.J.Ouweneel: Het verbond en het koninkrijk van God (2011) p410, 411

toekomstige eeuw als gemeente mogen gaan zien, maar zoals ik in dit boek probeer duidelijk te maken, vind ik het Bijbelse bewijs nogal mager. Het is mijn persoonlijke overtuiging geworden dat in het leven van een gelovige, er veel vaker sprake is van het moeten leren leven met de gebrokenheid van dit leven, dan het moeten verwachten dat de Here God ingrijpt. Hij kan het en daarom bidden we, maar Hij doet het ook soms niet. De duizenden die Jezus heeft genezen, waren trouwens niet erg open voor Zijn boodschap van bekering en navolging. Zou het vandaag anders zijn? Ik denk dat de huidige aandacht voor wonderen, tekenen als genezingen etc., toch de verkeerde focus blootlegt van sommige gelovigen van vandaag. Laat me dat toelichten.

12.4. Voor wie zijn de krachten bedoeld?

Ik begeef me op zeer glad ijs, sprekend over deze dingen. Voor ik het weet heb ik namelijk een uitglijder gemaakt. Het werk van de Geest is zo moeilijk te beschrijven. Het is niet te vangen in systemen. Toch wil ik hier nog wat dieper op ingaan. Toen ik mijn eerste onderwijsontvang over het koninkrijk van God, werd er ingegaan op het verschil tussen de prediking van het komende koninkrijk en de prediking van de genade in Christus. Het eerste zou nu niet meer voorkomen, omdat Israël hun Koning had verworpen. Het evangelie ging uit naar de heidenen en deze vormen nu de gemeente. Mensen die tot de gemeente behoren genieten hemelse zegeningen en geen aardse. Het koninkrijk bestaat vooral uit aardse zegeningen, de gemeente kent alleen geestelijke zegeningen. In grote lijnen ben ik het nog steeds eens met deze onderscheidingen, zoals ik ook al in §8.5 heb vermeld. Toch wringt er hier en daar nog wat. Zo kan ik een heel eind mee met de stelling: *'overall waar Paulus het Heer-zijn (de heer-schappij, Lordship) van Jezus benadrukt, hetzij over de wereld of over de gelovigen, is het koninkrijk Gods mee inbegrepen.'*¹⁰² Jezus is de verhoogde Heer in de hemel over de gelovigen net zo als Hij de inwonende Christus in de gelovigen door de Geest is. In die zin bevinden wij ons in de geestelijke atmosfeer van Gods koninkrijk. Het eerste zien we in het boek Handelingen, het tweede in de brieven van Paulus. Bij het eerste horen zeker genezingen, wonderen en krachten in de eerste plaats overall waar over Jezus wordt gepredikt als Heer. Maar ook mogen gelovigen in de naam van deze verhoogde Heer autoriteit nemen over situaties. Zo worden er in het boek Handelingen ook gelovigen genezen, hoewel individueel en af en toe, met massa's tegelijk. Daarbij is het van het allergrootste belang de stem te verstaan van de Heer, zodat zijn wil op aarde wordt gedaan. Er zijn situaties dat de Heer de zijnen leidt tot het uitdrijven van demonen of het genezen van mensen. We zien in Hd4:27-30 dat gelovigen bidden tot God:

Want inderdaad zijn in deze stad vergaderd tegen uw heilige knecht Jezus, die Gij gezalfd hebt, Herodes zowel als Pontius Pilatus met de heidenen en de volken van Israël, om te doen al wat uw hand en uw raad tevoren bepaald had, dat geschieden zou. En nu, Here, let op hun dreigingen en geef uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid uw woord te spreken, doordat Gij uw hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door de naam van uw heilige knecht Jezus.

Deze houding en de inhoud van dit gebed heb ik gemist in mijn jaren dat ik tot een BG gemeente hoorde. Ik denk dat we te allen tijde dit soort dingen mogen vragen aan God. Hierin is teveel schroom ontstaan in sommige kringen. Men is bang dat het gebed misschien

¹⁰² W.J.Ouweneel: Het verbond en het koninkrijk van God (2011) p412

niet beantwoord wordt. Aan de andere kant is er altijd een groot gevaar van overmoed. We gaan dan wonderen en tekenen eisen en zelfs 'claimen' terwijl God misschien andere plannen heeft. Hierin uit zich weer de verwarring die er ontstaat, als men bijv. de gave van genezing niet weet te onderscheiden van het bidden voor zieken, waar ik in §12.6 verder op inga. Het feit dat Jezus verhoogd is, geeft Zijn volgelingen autoriteit in zijn Naam. Toch zie ik die autoriteit als het aankomt op wonderen en tekenen in de Bijbel *vooral* functioneren in combinatie met de verkondiging van het evangelie. De Geest van God lijkt binnen de kring van de gelovigen weer andere accenten te willen leggen. Geen massa's die genezen, maar zo nu en dan iemand (zie verder §12.9.) terwijl tijdens de verkondiging dit eerste wel voorkomt in de Bijbel. Maar de tijd van de Handelingen is voorbij...toch?

12.5. Alleen voor toen?

Er zijn nog steeds groepen gelovigen die denken dat de wonderen en tekenen zijn opgehouden na de beginperiode van de gemeente. Het is, als je het goed bekijkt, uiterst merkwaardig dat we in de Bijbel de meest bijzondere werkingen van de Heilige Geest vinden, terwijl dat vandaag niet meer zou voorkomen. Toch leert een deel van BG dat. Ze is geneigd wel toe te geven dat God 'nog steeds wonderen doet', maar waar en hoe, dat blijft een beetje in het vage. Vroeger was ik er zelf ook rotsvast van overtuigd dat de wonderen en tekenen vandaag niet meer voorkwamen. Ik zag ze immers nergens. Maar waar leert de Bijbel dat?¹⁰³ Nergens, het is een uitvinding van mensen. De krampachtige poging van sommigen om de wonderen en tekenen alleen voor de 'begintijd' te reserveren, maakt op mij geen indruk meer. Dit komt deels door wat ik in de praktijk heb gezien en vooral door mijn bestudering van het Nieuwe Testament. Nee, er is, ook vandaag, veel meer kracht van de Heilige Geest beschikbaar dan de meeste gelovigen in BG willen geloven. De grote hamvraag is of we deze wonderen op *dezelfde manier* mogen verwachten als in de begintijd¹⁰⁴, maar er is vandaag nog steeds exact dezelfde kracht van de Heilige Geest beschikbaar. Dat deze kracht allereerst inhoudt dat wij een heilig leven gaan leiden en als Jezus gaan worden, is voor mij heel helder, en dat zal niemand uit zowel CG als BG tegen willen spreken, vermoed ik. Het gaat in de Bijbel in de eerste plaats *altijd* om heiligheid, gerechtigheid, liefde. Dit is de geestelijke dimensie van het komende Vrederijk. Er is ook vandaag genezing, bevrijding, maar voor dit ene doel: meer op Jezus lijken. Er zijn ook vandaag wonderen, krachten en allerlei bijzondere gebeurtenissen door de Heilige Geest, maar met dit ene doel: mensen te brengen tot gelijkvormigheid aan Jezus (zie Ko1:27v.). Met het oog op de bediening spreekt de Bijbel vaak van 'kracht' (Gr. *Dunamis*) die op of over de persoon komt. Het is een kracht die verbonden is met de inwoning van en vooral de vervulling van de Heilige Geest.

Simeon (...) de Heilige Geest was op hem (Lk2:25).

Stefanus, een man vol van de Geest en van wijsheid (...) vol van geloof en van de Heilige Geest, (...) vol van genade en kracht (Hd6:3,5,8).

¹⁰³ Inderdaad leert de Bijbel dit niet. Toch is het ook niet makkelijk om duidelijk aan te tonen dat de Bijbel het tegenovergestelde leert. Voor mij persoonlijk is 1Ko12 doorslaggevend waar wordt gezegd dat de Geest gaven van genezingen en krachten uitdeelt aan wie Hij wil. Dit onderwijs van Paulus is m.i. niet tijdgebonden.

¹⁰⁴ Hierover heb ik mijn twijfels. De massa's wonderen uit de begintijd zien we toch zelden tot nooit gebeuren op diezelfde schaal.

Deze kracht ging 'uit' van Christus als een merkbare fysieke kracht (Lk8:46).

En de hele menigte trachtte Hem aan te raken, omdat er kracht van Hem uitging en allen gezond maakte (Lk6:19).

Dezelfde verschijnselen lezen we in het boek Handelingen (Hd5,8,19). Mannen als Petrus, Filippus en Paulus bezaten dezelfde kracht om mensen gezond te maken. Zelfs zweetdoeken en gordeldoeken van Paulus hadden een genezende werking, 19:11,12¹⁰⁵. Deze mannen deden dat in een bepaalde tijd en in een bepaalde setting, maar het was dezelfde Geest van God die door hen heen werkte.

12.6. Wie heeft het voor het zeggen?

De grote vraag is, en dat is denk ik *de kern van het vraagstuk* rondom dit soort verschijnselen, of wij mensen invloed kunnen uitoefenen op het aanwezig zijn van dergelijke bijzondere manifestaties¹⁰⁶. BG haast zich om vroom te zeggen: "Wij hebben geen invloed op de Heilige Geest, Hij heeft invloed op ons. Als wij invloed op Hem zouden hebben, zouden wij de baas zijn en dat kan niet". Dit is op zich waar. Wij hebben natuurlijk geen invloed op een goddelijk Persoon in die zin dat wij het voor het zeggen hebben. Hij is Degene die leidt, stuurt, inspireert etc. Toch is er meer, want deze waarheid kan gebruikt worden om van een gelovige een passief, afwachtend christen te maken. *Wij hebben namelijk wel de verantwoordelijkheid om vervuld te worden met de Heilige Geest, om de Geest niet uit te doven, om te streven naar de hoogste gaven etc. Aan de andere kant is God soeverein om uit te delen van de Geest zoals Hij dat wil. Ook de Geest Zelf deelt aan charismata uit aan wie Hij wil (1Ko12:11), maar Hij deelt wel uit!* Ik zal altijd in mijn prediking blijven benadrukken: verwacht meer van de Geest en wees dankbaar voor wat je al ontvangen hebt! Reinig je leven en stel je beschikbaar voor het werk in Gods koninkrijk¹⁰⁷. Wie weet spreek je binnenkort een genezing uit over iemand, of werk je 'krachten' door de Geest, of spreek je woorden van wijsheid of kennis. Tegelijk houd ik ook vast aan het andere element: Toets alles waarvan je denkt dat het van de Geest is. Wij mensen kunnen vaak moeilijk het verschil zien tussen de kracht van onze eigen emotionaliteit en de kracht van de Geest. Het is niet voor niets dat emotionele mensen vaker aangetrokken worden tot het charismatische denken, terwijl introvertere types vaak kiezen voor een behoudender vorm van geloofsbeleving. Dat is dan weer de zwakheid van ons mensen. We kiezen die plek waar we ons het veiligst voelen. Dat zou niet zo moeten zijn, hoewel ik het heel begrijpelijk vind, zeker als men ook nog eens nare ervaringen heeft van uit een vorige kerk of gemeente. We zouden ons moeten richten op een Bijbelse geloofsbeleving, waarbij enerzijds de nuchterheid aanwezig is en anderzijds ruimte is voor oprechte, emotionele beleving. Het blijft daarbij lastig om niet door te schieten naar het ene uiterste, een emotioneel beladen christendom, en het andere uiterste, waarbij alle vormen van emotionaliteit afkeurend worden bekeken. Bram Krol hierover:

¹⁰⁵ We kunnen het feit niet negeren dat vooral apostelen dit soort wonderen verrichten in het boek Handelingen. Stefanus, Filippus en Ananias behoorden in zekere zin ook tot deze 'gezondenen'.

¹⁰⁶ Ik heb vaak horen verkondigen dat God 'niets kan doen als wij niet bidden'.

¹⁰⁷ Daarbij uitgaand van het feit dat we in Christus alles hebben ontvangen en moeten opgroeien in genade en kennis van onze Heer en Heiland (zie 2Pt3:18)!

Op grond van de Bijbel kun je niet stellen dat elke vorm van overgave en vervoering verkeerd is. Ook meen ik dat de Bijbel niet per se leert dat vervoering van onze geest een invalspoort voor boze geesten is. De apostel Johannes maakt dat mee. 'Ik kwam in vervoering des Geestes op de dag des Heren' (Openbaring 1:10). Wat er daarna volgt, is neergelegd in de hele Openbaring van Johannes. Wanneer onze houding goed is, kan een boze geest niet in ons binnendringen. God gebruikte de 'vervoering' om Zichzelf te openbaren. Vervoering heet in het Grieks: 'In de Geest.' Het is het loslaten van het normale reactiepatroon en de normale wijze van waarnemen. En als iemand in de samenkomst van de gemeente in vervoering raakt? Dat zou toch ook in onze tijd kunnen plaatsvinden? Zou God zo niet meer spreken? En dan is er toch een biddende en gelovige gemeente?! Dat biedt een grote geestelijke bescherming!¹⁰⁸

Hier kan ik mij heel goed in vinden. Ja, mensen kunnen ook vandaag in vervoering komen. We zien in het boek Handelingen, dat Petrus in vervoering kwam van de Geest (Hd10), dat de Geest aan de gemeente en aan Paulus rechtstreeks openbaringen gaf (Hd13:2; 16:7) en dat de Geest bijzondere profetieën doorgaf (Hd11:27,28; 1Tm1:18; 4:14). Waarom zou dat niet meer kunnen voorkomen? Tegelijk zie ik de nuchtere aanwijzingen die Paulus doorgeeft aan de Korintiërs als het gaat over hun samenkomsten (1Ko14, daarover meer in hoofdstuk 15). Helaas zijn er vaak in levens van mensen al zulke negatieve ervaringen dat men in de schulp kruipt. Wat van de Geest had moeten zijn was niets anders dan menselijke manipulatie, inspelen op gevoelens, vleselijke verlangens en goedkope emotionaliteit. Mensen verwarren hun eigen 'spiritualiteit' helaas vaak met de invloed van de Heilige Geest. Zo veroorzaakt men brokken en misverstanden. Wanneer is iemand bezig een eigen, menselijke spiritualiteit te vergroten (terwijl je denkt dat het de Heilige Geest is) en wanneer met geestelijke groei en vervulling met de Geest? Dit zijn moeilijke vragen over een complexe materie. Daarvoor hebben wij de geïnspireerde brieven gekregen, die ons uitleggen wat werkelijk van Gods Geest komt. Zo kunnen we toetsen of wij door de Heilige Geest worden gebruikt en of het tot eer van God is. In Handelingen zien we de werkingen van de Geest, in de brieven lezen we over de kenmerken van de werkingen van de Geest. Zo zie ik dus duidelijk een ander doel, als het gaat om deze dingen, in de brieven dan in het boek Handelingen. Het is goed om dat onderscheid te zien, maar dat gebeurt niet altijd.

12.7 Het boek Handelingen als norm?

BG heeft in haar denksysteem een totaal andere plek voor het boek Handelingen dan CG. CG citeert graag uit Hd als een richtlijn voor vandaag. Nu is de grote kernvraag (waar ik al eerder op wees) m.b.t. het boek Handelingen: *was dit nu een bijzondere periode met bijzondere mensen of is dit boek norm voor iedere dienstknecht van God?* Moeten wij streven naar de dingen die we lezen in dit boek of komen deze dingen niet meer voor? Ik sprak al over het uitgangspunt van een bekende evangelist die het boek Handelingen beschouwt als de 'blueprint' voor de kerk van vandaag (In het boek Handelingen vinden we trouwens ook leugenaars die dood neervallen in H5 en een verbittering tussen leiders, in H15). Er is in BG meestal sprake van de eerste overtuiging: het was een bijzondere tijd waarin de apostelen grote dingen deden. Vandaag de dag is dit niet meer de norm voor de Kerk. We hebben de brieven uit het NT voor het onderwijs aan de kerk. In de CG is men overtuigd van de tweede uitleg: het boek Handelingen is ook norm voor vandaag. Als de kerk vol wordt van de Heilige

¹⁰⁸ Bram Krol: Aangetrokken tot het wonderlijke (1997) p75

Geest, gaan er weer net zulke dingen gebeuren als toen en wel bij allen die zich hiervoor open stellen. Dit is een uiterst moeilijke kwestie. Hoe men hier tegenaan kijkt bepaalt voor een groot deel de rest van de theologie. Aan de ene kant geloof ik niet dat de werken van de Geest die in Handelingen gebeuren, nu niet meer zouden kunnen voorkomen. Ik geloof dan ook niet in de stelling dat wij vandaag deze wonderen en krachten niet meer hebben te verwachten. Zou God beperkt zijn in zijn wegen met de kerk? Zijn er niet altijd, in de hele geschiedenis van de kerk, dan weer hier, dan weer daar, dit soort wonderen en tekenen gebeurd? Ik geloof daarom dat overal waar men Gods Woord predikt dit soort dingen kan verwachten. Aan de andere kant zou ik dit ook weer niet 'de norm voor de kerk van vandaag' willen noemen. Zo'n benadering van dit Bijbelboek leidt tot verkeerde theologie en ongenueanceerde Bijbeluitleg. Handelingen over het leven van de net ontstane Kerk en vooral om de prediking van de verhoogde Heer aan ongelovigen in een specifieke tijd. Het gaat over de eerste verbreiding van de boodschap van het koninkrijk (Er is een andere Koning dan de keizer. Dit is Jezus; 17:6,7) in een wereld die volledig door andere (demonische) machten werd beheerst. Het is de geschiedenis van de grondlegging van de gemeente (Ef2:20).

12.8. Toen en nu

Zoals ik al eerder aangaf, zijn er wel bijna 2000 jaren kerkgeschiedenis sinds het einde van het boek Handelingen achter de rug. De boodschap van de heerschappij van Jezus werd toen door God bevestigd door allerlei tekenen, wonderen en krachten (zie Hb2:3,4). Ik zie enerzijds niet in waarom deze boodschap veranderd is (we leven wederom in een klimaat van afgoden) en ook niet waarom God nog steeds dit Woord niet zou bevestigen door diezelfde tekenen, wonderen en krachten. Ik vind in het NT niets wat wijst in die richting. De poging van sommigen uit BG om Hb2:4¹⁰⁹ als 'bewijs' aan te voeren vanwege de gebruikte verleden tijd vind ik wel erg zwak¹¹⁰. Ja, het was inderdaad de tijd van een 'incomplete Bijbel'. Dat God zijn dienstknechten dit keurmerk van echtheid gaf begrijp ik wel. Maar als we vandaag de dag het Woord brengen, waarom zou God niet ook dit keurmerk geven? En bovendien; zijn al die verhalen, getuigenissen, verslagen van tekenen en wonderen in bijna 2000 jaar christendom dan allemaal fantasie? Dat gaat er bij mij niet in. Toch geloof ik net zo zeker in het feit dat God ziekte kan toelaten in het leven van zijn kinderen. Wie dat ontkent, komt met menselijke pogingen om te verklaren waarom Paulus dan kennelijk ziek was (Gl4:13,14), of waarom Trofimus ziek moest worden achtergelaten op Milete door Paulus (2Tm4:20, overigens treffend dat deze Trofimus uit Efeze kwam volgens Hd21:29, de gemeente aan wie Paulus de hoogste openbaringen had meegedeeld in zijn brief). De Schrift noemt beide aspecten van het leven van Paulus, het lijden en zijn gaven van genezingen, maar verklaart dit niet¹¹¹. Het is het één en het ander. Enerzijds was hij als verkondiger van Gods boodschap iemand die anderen beter maakte, anderzijds kampte hijzelf met fysieke

¹⁰⁹ *Terwijl God bovendien meegetuigde zowel door tekenen en wonderen en allerlei krachten en uitdelingen van de Heilige Geest naar zijn wil.* Telosvertaling

¹¹⁰ Is Jh3:16 (*want also lief heeft God de wereld gehad*) ook niet in de verleden tijd? Heeft God dan de wereld niet meer lief?

¹¹¹ De ultra-bedelingenleer wil de oplossing zoeken in de z.g. 'vroeg' en 'late' brieven van Paulus. Hoe vroeger een brief geschreven is, des te meer sprake is er nog van wonderen en tekenen. Dit is m.i. een schijnoplossing. Dit soort redeneringen brengen mensen alleen maar in verwarring, des te meer omdat de Schrift zelf over dit soort dingen zwijgt. Het zijn inlegkundige conclusies om de eigen theorie te redden.

moeiten van hemzelf en van anderen¹¹². De Bijbel deelt dit ons zo mee en wij moeten dan maar gaan ontdekken hoe dat kan. En zo is het vandaag nog net zo! Sprak Jezus alleen tot de apostelen toen Hij aan het begin van het boek Handelingen zei:

maar gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aarde (1:8)?

Net zoals als Hij de grote zendingsopdrachten aan het einde van de evangeliën, over de hoofden van de apostelen, ook tot ons sprak, zo spreekt Hij ook in Hd1:8 tot iedere gelovige! Dat apostelen hierin een groter gezag hadden, is helemaal waar. Ik wil dat niet, zoals sommigen uit CG doen, onder de tafel schuiven. Dat juist zij vergezeld werden met wonderen en tekenen om hun boodschap én hun apostelschap te bewijzen¹¹³, is ook waar. Maar mannen als Filippus (Hd8:5-8) of Ananias (Hd9:17,) deden ook bijzondere dingen, hoewel we van beiden lezen dat dit niet vaak gebeurde. Zodra gezondenen of afgevaardigden (betekenis van het woord 'apostelen') aan ongelovigen de boodschap van de verhoogde Koning gaan vertellen en de onderwerping aan zijn heerschappij, mogen ze dan nog steeds rekenen op Gods bijstand daarin door tekenen, wonderen en krachten? Dat dit in Europa bitter weinig voorkomt, is voor velen een moeilijk vraagstuk.

12.9 De gave van genezing en het bidden voor de zieken

Waarom zien we hier in Nederland niet meer de wonderen en tekenen in ons midden van de begintijd? Er zijn op deze vraag meerdere antwoorden gegeven:

1. Vanwege onze rationalisering, het verstand bepaalt
2. Vanwege ons ongeloof
3. Vanwege de zonden van de Kerk
4. Omdat wij al 'bereikt' zijn in het Westen
5. Omdat God andere wegen heeft vandaag de dag
6. Omdat de wonderen en tekenen alleen voor de eerste tijd van de Kerk was

M.u.v. het laatste antwoord zitten in de andere vijf wel interessante elementen. Met name antwoord 4 heeft mij altijd beziggehouden. De koppeling tussen prediking aan ongelovigen en tekenen en wonderen wordt in de Bijbel vaak gemaakt zoals ik heb aangetoond. Het getuigenis dat God geeft aan het gepredikte Woord omvat tekenen en wonderen zoals genezingen (Hb2:4), maar als we te maken krijgen met zieken binnen de kring van gelovigen, kunnen we niet zomaar deze principes 'overhevelen'. Als we gaan begrijpen dat er een groot verschil is tussen de gave van genezing, waarbij men genezing uitspreekt en ontvangt, en het bidden voor zieken, zal er minder verwarring rond dit thema zijn.

God geeft gaven van gezondmaking aan predikers, gezondenen en om het lichaam van Christus op te bouwen (1Ko12:9 'gaven van genezingen')¹¹⁴. Het staat als een paal boven water dat deze gaven niet voor allen zijn, maar voor sommigen (1Ko12:28-30). In ieder geval behoort de gave van genezing bij dat wat de Geest geeft om het lichaam van Christus op te

¹¹² We zien dit nergens treffender dan in 2Ko. Hier beschrijft hij hoeveel hij heeft geleden terwijl hij in 12:12 toch ook stelt dat tekenen en wonderen door zijn handen waren geschied.

¹¹³ *De tekenen van een apostel zijn bij u verricht met alle volharding, door tekenen, wonderen en krachten.* 2Ko12:12. Deze tekst bewijst op zijn minst dat deze tekenen niet alle gelovigen kenmerkten. Dat geeft toch te denken.

¹¹⁴ Het is het meest Bijbels om te spreken over de gaven aan het lichaam en niet aan individuen.

bouwen. Daarnaast is er het bidden voor die zieken die al tot de gemeente behoren. In dit laatste geval kan men de oudsten roepen zoals voorgeschreven in Jakobus 5:

Is er iemand bij u ziek? Laat hij dan de oudsten der gemeente tot zich roepen, opdat zij over hem een gebed uitspreken en hem met olie zalven in de naam des Heren. En het gelovige gebed zal de lijder gezond maken, en de Here zal hem oprichten. En als hij zonden heeft gedaan, zal hem vergiffenis geschonken worden. Belijdt daarom elkander uw zonden en bidt voor elkander, opdat gij genezing ontvangt. Het gebed van een rechtvaardige vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt. Vs. 14-16

Het is mijn persoonlijke overtuiging dat er bij ernstige ziekte een beroep moet worden gedaan op de oudsten. Het woord dat daar voor 'ziek' wordt gebruikt, *astenos*, duidt op een ernstige ziekte, een echt krachteloos zijn. Dan is er gebed nodig onder belijdenis van eventuele zonden. God richt de krachteloze dan weer op. Jakobus vat dan samen: '*Belijdt daarom elkaar uw zonden, opdat gij genezing ontvangt (Jk5:16)*'. Dit zou de normale gang van zaken binnen de gemeente moeten zijn. We komen in verwarring als we teksten over genezingen in het kader van de prediking van het evangelie willen gaan toepassen op de situatie van de gelovigen zelf. We mogen ook allemaal bidden voor zieken, maar niet iedereen heeft de gave van gezondmaking. Ontvangt iemand deze gave, dan hoeft men niet te bidden, maar spreekt men genezing uit over de zieke die dan ook zal genezen. Dan heeft God een gave van genezing geschonken aan het lichaam van Christus, de gemeente, door de Heilige Geest. Een cadeau, gave, charismata van God aan mensen. Paulus schreef maar een paar hoofdstukken over deze charismata¹¹⁵, of 'gaven' van genade en toch worstelen en struikelen we erover en breken we ons hoofd over de vraag wat de beste man nu precies heeft bedoeld.

¹¹⁵ Ook in Rm12:5-8 schrijft hij hierover.

Hoofdstuk 13: De vrucht boven de gaven?

13.1. Vraag 9: Hoe functioneren de geestelijke gaven?

Vaak zie je dat er bij BG nadruk wordt gelegd op de vrucht van de Geest en niet op de geestelijke gaven. Deze houding is een typische reactie op de ontsporingen binnen CG. Men ziet een hoop mis gaan en redeneert dan, bewust of onbewust, als volgt: De gaven van de Geest zijn mooi, maar de vrucht is belangrijker, want daar gaat het uiteindelijk om. Of om het heel mooi te formuleren: 'Het gaat niet om de gaven, maar om de Gever'. Vervolgens zien we dat de gaven van de Geest nauwelijks meer functioneren, omdat men zich er niet zo mee bezig houdt. Andersom gaat al de aandacht voor de gaven vaak ten koste van de onderlinge liefde. Onlangs ontving ik een e-mail van een persoon die dit pijnlijk verwoordde:

Ook is de Bijbel erg op het verstand gericht en ervaar ik de samenkomsten de laatste tijd soms als een zingen van liederen volgens de evangelische theologie om vervolgens een spreker aan te horen: erg individualistisch allemaal en steeds 1-richtingsverkeer. Maar waar kan ik terecht met wat er in me omgaat? De vragen waarmee ik worstel? Waar zijn de mensen die mijn broers en zussen willen zijn en in deze periode een arm om me heen willen slaan? Of ons gewoon even willen helpen met klussen of de kinderen of om weer te kunnen genieten van het leven? Het lijkt dat men in katholieke kringen beter begrijpt wat liefhebben en leven is dan in de evangelische wereld, al begrijpen zij volgens ons minder van de Bijbel en de Heilige Geest. Dit verwacht me meer en meer. Waarom denken we het allemaal zo goed te weten? Waarom kunnen we niet toegeven dat we het ook niet weten? Waarom is altijd alles te verklaren in 3 of 7 punten, maar komt de liefde niet van de grond?

Deze persoon ervaart de gemeenschap niet. Er is te weinig aandacht voor elkaar. We praten wel over geestelijke dingen, maar hebben we ook oog voor elkaar? Het is dan ook logisch dat BG meer de nadruk legt op de vrucht, dan op de gaven. Toch is ook hier weer een belangrijk evenwicht verloren gegaan. Natuurlijk, het is Gods grote doel om mensen gelijkvormig te maken aan het beeld van zijn Zoon (Rm8:29¹¹⁶), maar de gaven van de Geest zijn daar nu juist de instrumenten voor! Het zou toch vreemd zijn als de timmerman zou zeggen: 'Het gaat uiteindelijk om het huis, mijn gereedschap is niet zo belangrijk'. De wondergaven zijn 'nuttig'; ze zijn voor de *opbouw* van het lichaam van Christus (en dus ook voor de toevoeging van nieuwe bekeerlingen, dus nieuwe leden aan het lichaam; 1Ko12:7; 14:3; Ef4:12). Aan de mensen die God op het oog heeft, opdat zij toegevoegd worden, wordt herstel van de totale mens verkondigd: herstel van het lichaam door de belofte van een nieuw lichaam en herstel van de ziel door de wedergeboorte en de transformatie tot gelijkvormigheid aan het beeld van Christus. In de verkondiging van het koninkrijk Gods is dit herstel altijd één onlosmakelijk geheel. In die zin zijn de gaven van genade hard nodig: ze bouwen het lichaam van Christus op door de liefde (Ef4:16). Paulus maakt het zonneklaar in zijn betoog over de gaven van genade, dat de liefde het motief moet zijn om deze gaven, die van de Geest komen, te gebruiken om een ander op te bouwen (1Ko13). Is die liefde niet aanwezig, dan hebben de gaven geen enkel nut.

13.2. Gaven of eigen kracht?

¹¹⁶ Want die Hij tevoren gekend heeft, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld zijns Zoons, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen.

Toch voel ik mij aangetrokken tot deze visie die de vrucht van de Geest benadrukt. Dit heeft te maken met de vele uitwassen die ik ben tegengekomen. Want wat is er een hoop nep! Ik ben ervan overtuigd geraakt dat een hele hoop wat door moet gaan voor gaven van genade, niet veel meer is dan wat de mens zelf opwekt vanuit zijn gevoelsleven. Vooral op het gebied van de tongentaal heb ik al heel wat onzin gehoord en gezien. De beruchte 'zeg-mij-maar-na-maniër' van de 'ervaringsdeskundige' die de zaal leert spreken in tongen is hier een voorbeeld van. Maar diskwalificeren we dan ook gelijk de mogelijkheid voor de gaven? Nee toch? Er *is* een Bijbelse tongentaal, ondanks de nep. Er *zijn* Bijbelse profetieën, ondanks menselijke wishful thinking. Er *zijn* Bijbelse genezingen, ondanks psychische beïnvloeding en er *zijn* Bijbelse wonderen en krachten, ondanks grote fantasieverhalen, ook vandaag. Het is geen oplossing om maar niets te doen zodat er ook niets mis kan gaan. Ik moet trouwens wel eerlijk zeggen dat ik me wel eens afvraag of wij mensen wel om kunnen gaan met Gods gaven van genade. Het lijkt wel of er meer brokken gemaakt worden dan dat de gemeente wordt opgebouwd. Waar is de liefde? Waar de gemeenschap?

Wat in dit kader van groot belang is, is dat de gaven van de Geest Gods manier zijn om onze individualiteit te beantwoorden. Wij zijn geneigd om te groeien als gelovige in ons eentje: zelf de Bijbel lezen, zelf bidden etc. De genadegaven zijn door God ontworpen om ons afhankelijk te maken van elkaar. We zijn samen de 'nieuwe mens (Ef4:24)'. De hele waarheid van 1Ko12 is dat we elkaar nodig hebben om te groeien net als een lichaam de individuele leden nodig heeft. De vrucht van de Geest groeit in levens van mensen die zijn verbonden met elkaar doordat ze hebben geleerd de ander te dienen met hun genadegaven. Omdat we vandaag vaak grote gemeenten hebben zijn mensen veel minder met elkaar verbonden met als gevolg dat onderwerpen die het persoonlijke, individuele leven raken, meer op de voorgrond treden. De gaven die individueel te 'belevén' zijn, zoals tongentaal, zijn daarom ook erg populair.

13.3 Het karakter van de geestelijke gaven

'Geestesgaven' is in het Grieks 'charismata', wat 'uitdelingen van genade' betekent. Deze uitdelingen worden in de breedst mogelijke zin gezien in de Bijbel. Zo is 'charismata' in Rm1:11 de vertroosting die Paulus wil komen brengen aan de Romeinse gelovigen, in Rm5:15,16 de gave van genade in Christus van God aan ons, in Rm6:23 het eeuwige leven, in Rm11:29 de barmhartigheid aan ons gegeven door het ongeloof van Israël en in 2Ko1:11 een bijzondere troost aan mensen. In deze lijn zijn de bekwaamheden die de Heilige Geest ons schenkt ('geeft', dus een 'gave', dit woord betekent dus niet 'gave' in de zin van talent maar in de zin van een gift) uitdelingen van genade vanuit God. De Geest deelt uit aan wie Hij dat wil (1Ko12:11) met de bedoeling dat een gemeente wordt opgebouwd (1Ko12:7; 14:12). Aan de hand van de opmerking van Paulus in 1Ko1:5-7¹¹⁷ kom ik tot de conclusie komen dat kennelijk niet iedere gemeente in die tijd zoveel gaven ontvangen had als de Korintiërs! Wat heeft een dergelijke opmerking van Paulus anders voor zin? God deelt kennelijk niet aan iedere gemeente hetzelfde uit hoewel iedere gemeente genadegaven ontvangt. Dit is belangrijk om te zien. De ene gemeente is de andere niet. In ieder geval is de vraag nu wat precies het karakter is van deze genadegaven. Hoe kunnen wij verwachten dat dit in de

¹¹⁷ *want in elk opzicht zijt gij rijk geworden in Hem: in alle woord en alle kennis, gelijk het getuigenis aangaande Christus onder u bevestigd is, zodat gij ten aanzien van geen enkele genadegave te kort komt, terwijl gij uitziert naar de openbaring van onze Here Jezus Christus.*

praktijk functioneert? Om te beginnen zijn er twee verschillende visies op Paulus' betoog in 1Ko12. Vers 8-11 luidt:

Want aan de een wordt door de Geest gegeven met wijsheid te spreken, en aan de ander met kennis te spreken krachtens dezelfde Geest; aan de een geloof door dezelfde Geest en aan de ander gaven van genezingen door die ene Geest; aan de een werking van krachten, aan de ander profetie; aan de een het onderscheiden van geesten, en aan de ander allerlei tongen, en aan weer een ander vertolking van tongen. Doch dit alles werkt één en dezelfde Geest, die een ieder in het bijzonder toedeelt, gelijk Hij wil.

De meeste lezers weten wel dat hij dan vanaf vers 12 t/m26 de gemeente vergelijkt met een lichaam waar ieder lid een vastomlijnde functie heeft en het ene lid afhankelijk is van het andere. De ene visie zegt: 'De genadegaven uit vers 8 t/m10 zijn als een gereedschapskist. Iedere gelovige krijgt het juiste instrument op de juiste tijd'. Dit houdt dan in dat wij *alle negen gaven* afzonderlijk en op verschillende momenten kunnen ontvangen tijdens ons functioneren in de gemeente. De andere visie zegt: 'Nee, ieder lid van het lichaam heeft zijn vaste plaats en de negen gaven van vers 8 t/m10 zijn persoonsgebonden.' Ik was zelf eerst een aanhanger van de eerste visie. Later ben ik van mening veranderd. Als Paulus vraagt: 'Spreken soms allen in tongen'(1Ko12:28)?, dan lijkt me dit duidelijk met 'nee' beantwoord te moeten worden.¹¹⁸ Niet iedereen is een leraar of heeft een 'tongenediening', of is een profeet, dat lijkt me duidelijk. Ik geloof dan ook niet dat we een te groot onderscheid moeten maken tussen 'bedieningen' en 'gaven'. Een genadegave is een woord van wijsheid als een handelende actie vanuit de Geest, maar ook de persoon van leraar, is een gave aan de gemeente (Ef4:10-11). De Heer geeft ons een plek in het lichaam, waardoor we dienen. Vandaar de makkelijk te begrijpen vergelijking van Paulus van een hand, een voet etc. in het vervolg van 1Ko12. God geeft ons de kracht van de Geest om deze taak ten uitvoer te brengen (zie 1Ko12:4-6). Deze kracht van de Geest die ons deze gaven van genade helpt uitdelen, is broodnodig. Dat deze kracht via onze verantwoordelijkheid stroomt, is belangrijk om te weten. Demonen werken zo dat ze iemand ten dele overnemen, de Geest van God werkt via de persoonlijkheid en vanuit de verantwoorde keuzes van de mens (1Ko12:1-3). Een mens heeft in het algemeen daarom altijd de volledige controle over zichzelf als de Geest hem of haar gebruikt¹¹⁹. Ik spreek nu niet over vervoering die in sommige gevallen ook voorkomt. In die gevallen wordt een mens door God overweldigd.

13.4. Gaven van de Geest, hoe werken ze?

Als Paulus aan het slot van 1Ko12 oproept om te 'streven naar de grootste genadegaven' ontstaat er een probleem. Dit lijkt in strijd met het hele voorgaande verhaal, namelijk dat ieder zijn plaats moet innemen en met die genadegave de ander moet dienen die de Geest hem/haar heeft gegeven. Dan ineens zou hij de gemeente oproepen om te streven naar de hoogste van die gaven? Dat lijkt niet logisch. Je kunt niet naar iets streven wat je niet zelf kunt beïnvloeden. Bovendien heb ik al eerder gezegd dat de Geest uitdeelt. De ene gemeente heeft weer iets anders nodig dan de andere gemeente. De Geest deelt de gaven

¹¹⁸ Als hij in 14:5 zegt dat hij wel wilde dat iedereen in talen zou spreken, lijkt dit in tegenspraak hiermee, tenzij men ervan uitgaat dat Paulus op een overdrijvende manier spreekt, zo van: 'Als het mogelijk was zou ik wel willen dat jullie allemaal in talen spraken, want dat is zeer nuttig'.

¹¹⁹ Zie 1Ko14:32: *En de geesten der profeten zijn aan de profeten onderworpen,*

uit (1Ko12:11) wat betekent dat Hij ieder lid van het lichaam genade schenkt om zijn taak uit te voeren. Daarom lijkt het mij niet juist te concluderen dat mensen naar bepaalde gaven wel en bepaalde gaven niet moeten streven. In 1Ko14:1 zegt Paulus onomwonden dat de profetie de belangrijkste uiting van de Geest is als men samenkomt. De profetie die hij bespreekt in 1Ko14 is iets waar iedereen toe in staat moet zijn, omdat dit het gevolg is van het spreken tot de gemeente d.m.v. psalm, een leer, een openbaring, een tong (taal) of een uitleg. Iedereen die zijn/haar genadegave gebruikt om tot de gemeente te spreken in bemoediging, vermaning of vertroosting, profeteert (1Ko14:3). Als men in talen sprak en er was uitleg, dan was *dat* ook profeteren. Ik denk dat Paulus aan het slot van 1Ko12 al aankondigt dat de liefde, het geloof en de hoop de belangrijkste eigenschappen zijn binnen de gemeente, maar dat hij dat 'hoogste gaven'¹²⁰ noemt om in de lijn van zijn betoog te blijven! Geloof, hoop en liefde zijn immers ook gaven van genade aan ons. In die geest moeten de gaven functioneren, waarbij de liefde de hoogste is.

Vanaf 1Ko14 laat Paulus zien hoe de verantwoordelijkheid van de gelovigen zeer belangrijk is: men moet begrijpelijke woorden spreken (vs6-19), op zijn beurt wachten (vs27,28), weten wanneer men moet zwijgen (vs30;34) en toezien op de orde (vs40). Al deze voorschriften zijn uiterst nuchter en doen een beroep op de keuzes van de gelovigen. Daarom is het functioneren van de gaven van genade een zaak van de Geest *en* een zaak van onszelf. Er is niet zoiets als een spreekbuis van God, er is wel profetie en die moet worden beoordeeld (1Ko14:29) en getoetst (1Ts5:19). Het is namelijk gebrekkig en onvolkomen (1Ko13:9) en we hebben elkaar nodig om in het spoor te blijven van de waarheid door de uitingen van personen te toetsen en te beoordelen. Laten we in deze dingen ook het evenwicht zoeken: én de Geest de volle ruimte geven te komen met openbaringen (1Ko14:26), profetieën (die we niet moeten verachten, 1Ts5:19¹²¹), talen en alles wat Hij wil geven, én de verantwoordelijkheid nemen om alles nuchter te toetsen aan het woord van God en te letten op de vrucht op de lange termijn. Deze vrucht is dat een gemeente wordt opgebouwd tot een solide gemeenschap waar de onderlinge liefde de boventoon voert en waar de waarheid wordt verkondigd. Is een gemeente na jaren nog verdeeld, dan zijn de gaven van genade, hoe mooi ook, enkel en alleen op een vleselijke manier gebruikt en is men niets opgeschoten. De Korintiërs zijn er een schrijnend voorbeeld van in onze Bijbel.

13.5. De Geest en kinderen

Ik wil in dit verband ook nog iets kwijt over een merkwaardig verschil tussen BG en CG. Het is heel gebruikelijk binnen sommige stromingen van CG dat men openstaat voor Geestesgaven voor (jonge) kinderen. Men laat kinderen in tongen spreken, genezingen over elkaar uitspreken, profeteren, in de Geest vallen etc. BG is hier op tegen en vindt dat kinderen eerst moeten groeien naar een bepaalde mate van (geestelijke) volwassenheid, voordat ze op hun manier 'ingezet' kunnen worden door de Heilige Geest. Tijdens het kijken van de documentaire 'Jesus Camp', die gaat over het leven van kinderen in een Amerikaanse Pinkstergemeente, liepen de rillingen regelmatig over mijn rug. Jonge kinderen die schuddend op de grond lagen en werden bestookt met taal over geestelijke oorlogsvoering. Zij zouden deze wereld wel even gaan veranderen. Het tegenovergestelde vond ik binnen de Vergadering van Gelovigen. Daar was het een ongeschreven regel dat een jongere broeder

¹²⁰ 'Streef naar de hoogste gaven (1Ko12:31)' is dan hetzelfde als 'jaagt naar de liefde (1Ko14:1)'.

¹²¹ Hier zou de apostel ook kunnen hebben gedacht aan de profetieën van het Oude Testament. Meer voor de hand ligt het type profetieën waar 1Tm1:18 en 4:14 over spreken: uitgesproken profetieën.

(zusters moesten zwijgen) niet in aanmerking kwam om te spreken. De oudere broeders, met meer ervaring in hun leven met God, deelden dit met de gemeente. Ik herinner mij een felle discussie tussen mezelf en anderen over dit punt. Zij vonden het een bewijs van de werking van de Geest in onze gemeente dat er kinderen in tongen spraken en profeteerden. Zelf was ik hier niet voor en vond dit een zorgelijke ontwikkeling. Kunnen we verwachten dat jonge kinderen, die nog geen enkele verantwoordelijkheid in het leven aankunnen, al in tongen spreken of gaan profeteren over elkaar? Mij werd verweten weinig vertrouwen te hebben in God. Als Hij het wil, waarom zou het dan niet kunnen?

Herman Boon is een bekende spreker en cabaretier in evangelisch Nederland. Met name zijn 'tien dagen bidden en vasten conferenties' zijn erg populair. Hij heeft een specifieke bediening van de Heer ontvangen en behoort duidelijk tot het charismatische deel van de evangelische beweging. Zo organiseert hij kinderkampen waar kinderen worden onderwezen over het leven met God, maar ook worden geleerd in tongen te spreken, elkaar te genezen en in de Geest te vallen. De volgende reacties van jonge kinderen kwam ik tegen op zijn website:

Ik heb dingen meegemaakt/gezien waarvan ik niet wist dat dat kon. Ook heb ik bijvoorbeeld gezien hoe God mensen geneesde en heb veel over Hem geleerd (in de zin van veel meer, dan dat ik wist). Ook heb ik gezien hoe mensen in de Heilige Geest vielen, ikzelf ook, en als je dan weer 'wakker word' dan voel je je geweldig.

Ik heb geleerd om in tongentaal te spreken, demonen te verjagen, hoe je ze buiten houdt en nog veel meer.

Plaatjes die ik heb gezien in mijn hoofd: Een zonnebloem. Een Heilige Geest in een hart. Ik zag mijn nichtjes die overleden zijn. Ik zag mij en Jezus ik was zijn hand aan het bekijken we lachten toen naar elkaar. Jezus aan het kruis. Evelien had een zere voet en toen heb ik voor haar gebeden en toen was de pijn weg.

Het was super leuk en ik heb veel beleefd. En mijn benen waren ongelijk dus is er een been gegroeid en ik was bijna in de geest gevallen, maar niet helemaal.¹²²

Is het terecht dat mensen uit BG zich zorgen maken dat kinderen aan dit soort ervaringen worden blootgesteld? Het is natuurlijk geweldig dat kinderen door de kampen van Boon meer leren over God en ik geloof zeker dat daar goede dingen gebeuren met kinderen, maar wat ik in de reacties lees, maakt mij niet onverdeeld blij. Sterker nog; het maakt me bezorgd. Kinderen overledenen zien, in de Geest vallen, uit wie demonen worden verjaagd, leren hoe ze demonen moeten 'verjagen', in tongen moeten spreken, etc., is dat iets om aan te moedigen? Ik heb zelf meer dan tien jaar met kinderen gewerkt in het onderwijs en ik weet hoe beïnvloedbaar ze zijn. Mijn grootste bezwaar tegen dit soort ervaringen bij kinderen is dat ik hier geen enkele Bijbelse onderbouwing voor kan vinden. We weten natuurlijk vanuit de Bijbel dat kinderen al heel jong zeer toegewijd kunnen zijn aan God, denk aan Samuël of Josia. *Toch moeten we de uitzonderingen niet tot regel maken, denk ik.* Bijbelse tongentaal is niet iets wat je aan kunt leren, laat staan bij jonge kinderen (zie volgende §). Genezen is ook

¹²² <http://www.hermanboon.nl/wakeupkampen/reacties>

niet iets waar je les in kunt krijgen, het verbaast me dan ook niet dat ik weer lees over het aangroeien van benen en dit soort typische CG 'genezingen'. Het 'zien' van overledenen lijkt mij ook niet bepaald Bijbels verantwoord. Ik denk dat God echt wel aan het werk is, ondanks onze ontsporingen, maar ik ben uiterst voorzichtig als het gaat om het confronteren van kinderen met allerlei van dit soort ervaringen. Daarom is het noodzakelijk dat we niet kijken naar het moment, maar naar het traject. Iemand kan op een bepaald moment of in een bepaalde periode heel geestelijk lijken, terwijl hij later afdwaalt en de weg kwijtraakt. 'Vrucht' is iets dat groeit over een langere periode. Wij zijn geneigd te kijken naar het moment, terwijl we zouden moeten kijken naar het traject, de langere termijn.

13.6. Staat alles in de Bijbel?

'De Bijbel zegt niet heel veel over kinderen, laat staan over het functioneren van kinderen binnen de gemeente', is de overtuiging van BG. De vraag van CG is of dit wel zo'n goed argument is. Toen ik eens in gesprek was met iemand over wat er nu wel of niet van de Geest kon zijn en hoe we dat Bijbels zouden moeten toetsen, zei hij dat het wel eens zou kunnen zijn dat de Geest ook dingen kan werken die we niet terug vinden in de Bijbel. Alles wat in de Bijbel staat is waar, maar niet alles wat waar is, staat in de Bijbel. CG ziet op vele manieren de Geest aan het werk die we niet in de Bijbel terug vinden (tot 'lachen' in de Geest toe) terwijl BG meer geneigd is alleen dat wat we in de Bijbel ook terug kunnen vinden, als echt van God afkomstig te accepteren. Dit is een lastig punt. Zoals ik al vaker in dit boek heb aangestipt, is de hele visie op bijv. tongentaal daarom een lastige kwestie. Immers, als men gelooft dat God vandaag een tongentaal (gebedstaal) geeft waar we niets, of dan zeker heel weinig in de Bijbel over terugvinden, dan is er geen probleem. We vinden in de Bijbel weinig echte grond voor een soort gebedstaal, dat is zeker. De enige tekst die in die richting gaat is 1Ko14:14: *Want indien ik bid in een tong, bidt mijn geest wel, maar mijn verstand blijft onvruchtbaar*. De vraag is of hij hier over het soort bidden heeft wat vandaag wordt aangeduid als 'bidden in tongen'. Paulus behandelt in dit hoofdstuk het spreken in talen waar hij over zegt dat ze een *teken* zijn voor de ongelovigen (1Ko14:22). Ook in Mk16:17 zijn de talen een teken, het zijn immers de tekenen die de gelovigen volgen. Overal waar hij dus over talen spreekt, gaat het om tekenen voor ongelovigen. De Bijbel roept ons niet op om tongentaal aan elkaar te leren, of om hier naar te streven omdat het voor iedere christen een machtig middel in de strijd in de gebeden zou zijn¹²³. Toch wordt tongentaal door CG aanbevolen en, zoals we zagen in de vorige paragraaf, geleerd aan zelfs jonge kinderen. "God geeft ook gaven die niet in de Bijbel staan", wordt er door CG in zulke gevallen gezegd. "Jesus genas op vele verschillende manieren, maar niet alle middelen die er mogelijk zijn hoeven in de Bijbel te staan. Zo is het ook met de Heilige Geest".

Ik denk dat we erg voorzichtig moeten zijn, terwijl ik ook erken dat er wel een kern van waarheid in de stelling van CG zit. De Heilige Geest kan zich manifesteren op vele manieren, en het is niet zo dat iedere vorm in de Bijbel zou moeten staan. Toch denk ik, dat als het gaat om dingen als tongentaal, we er duidelijk onderwijs over hebben ontvangen. De klanken die vandaag moeten doorgaan voor tongentaal hebben m.i. weinig te maken met waar Paulus het over had en wat er in de Handelingentijd gebeurden. Daar ging het toch over bestaande talen (Het Griekse woord *glossalie* betekent ook 'talen') die gebruikt werden om ongelovigen te overtuigen van Gods boodschap. Vaak waren dat Joden die de andere talen

¹²³ Ik ga ervan uit dat Rm8:26 ('De Geest pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen') niet spreekt over het spreken in tongen, maar over het pleiten van de Geest *voor* ons en niet *door* ons heen.

mchtig waren geworden vanwege de verstrooiing. Er werd en wordt ontzettend veel over tongentaal geschreven en gediscussieerd. Het lijkt me wijs om te kijken naar de vrucht. Om het nu aan te leren aan anderen of om te beweren dat iedere christen beter af zou zijn als hij/zij in tongen zou bidden, dat gaat me veel te ver. Paulus maakt het klip en klaar dat niet iedereen dezelfde gaven ontvangt (1Ko12:28). Toch zou BG er in mijn ogen goed aan doen minder krampachtig met dit verschijnsel om te gaan en zou CG wat meer pas op de plaats moeten nemen en zich meer moeten richten op wat de Bijbel leert over genadegaven. Niet iedereen heeft dezelfde gaven en ze zijn bovendien gegeven om de gemeente op te bouwen.

13.7. 'Het sticht jezelf'

Als er één Bijbeltekst is die door CG het meest wordt gebruikt i.v.m. tongentaal is het wel 1Ko14:4:

Wie in een tong spreekt, sticht zichzelf, maar wie profeteert, sticht de gemeente.

Deze tekst kun je op twee verschillende manieren uitleggen: BG is geneigd te zeggen dat het 'stichten van jezelf' hier door Paulus negatief wordt bedoeld. De bedoeling van de apostel is juist om aan te geven dat er in de gemeente beter kan worden geprofeteerd dan dat er in talen moet worden gesproken (als ze niet uitgelegd worden). De talenspreker is bezig zichzelf te stichten in plaats van de gemeente. Hij ontvangt namelijk bewondering voor zijn gave. 'Stichting van jezelf' wordt door Paulus zo bedoeld dat het geen geestelijk stichten is, maar juist een vleeselijk stichten. Paulus zou dan sarcastisch de term 'stichten' hebben gebruikt. De andere uitleg, door CG aangehangen, is dat het 'stichten van jezelf' inhoudt dat men zichzelf geestelijk sticht door het spreken in talen. Het is een soort 'gebedstaal' bedoeld voor de binnenkamer. De talen zijn dan 'klanken' of wellicht een taal van engelen. Heeft CG gelijk, dan nog moet men onderkennen dat het stichten van de ander een veel hoger goed is dan het stichten van jezelf. Heeft BG gelijk, dan betekent dat nog niet dat alle tongensprekers per definitie verkeerd bezig zijn. Het zou best kunnen dat er geheimen zijn wat betreft de tongentaal die we niet helemaal begrijpen kunnen. BG zou hierin wat minder angstig moeten zijn voor het onbekende. Ik ken vele oprechte, trouwe gelovigen die veel in tongen zeggen te bidden/spreken. Ik ken ook vele oprechte gelovigen die niet in tongen bidden. Te zeggen dat een onverstaanbare 'gebedstaal' een gelovige geestelijk opbouwt is daarom m.i. nogal een vergaande stelling, laat staan als er dan ook nog bij wordt gezegd dat het een taal is 'die de duivel niet kan verstaan'.¹²⁴ Voor deze bewering is er m.i. in de Bijbel geen enkele grond te vinden. Men praat elkaar in bepaalde kringen zo na, dat er beweringen, die vreemd zijn aan de Schrift, als geaccepteerde waarheid worden aangehangen.

13.8. Bang voor het onbekende?

Toen ik eens een preek luisterde in de auto, riep de spreker op om 'uit de boot te stappen' en niet zo angstig te zijn voor het onbekende. 'Wat de boer niet kent, dat eet hij niet', dus

¹²⁴ "Wie in tongentaal spreekt, sticht zichzelf, Tongentaal is persoonlijk, voor jezelf, niemand verstaat het, alleen je eigen geest en de Geest van God. De duivel snapt het ook niet. Wat is het geweldig als je in tongen bidt. Wat is het geweldig als je dan opgebeurd wordt boven de omstandigheden van het moment. Het is mooi als je het durft, het is een stap in het geloof, ook al weet je niet wat er komt." Kees Goedhart
http://weeswaakzaam.punt.nl/?id=271551&r=1&tbl_archief=&

alles wat voor de gemiddelde Nederlandse christen onbekend terrein is, wordt gelijk argwanend bekeken. Is er iets wat niet bij het oude vertrouwd hoort, dan is dat vaak per definitie al fout en in de ergste gevallen 'van de duivel.' Ik herkende mezelf wel in die beschrijving en ik vroeg me af waarom ik toch zo'n moeite had met sommige dingen. Als de Heilige Geest mij helemaal wil veranderen en wil aansporen, waarom houd ik Hem dan zo vaak tegen? Het is de angst voor het onbekende. 'Misschien word ik dan ineens iemand anders'. De spreker gebruikte een zin uit een lied uit de bundel Opwekking (nummer 334): 'Stort op ons, Uw vuur'. Hij vroeg aan de luisteraars of ze dat echt wel wilden, de uitstorting van het vuur van de Geest. Wij zijn namelijk zo geneigd alles onder controle te houden. We hebben wel een geestelijk leven, maar het moet nou ook weer niet te gek worden. Ik dacht hier een tijdje over na. Wil ik dat? Wat is dat 'vuur' dan? Het klinkt mij eerlijk gezegd nogal zweverig in de oren en ik krijg dan dat bekende onderbuikgevoel weer, zo van: 'Aan mijn lijf geen polonaise'. Ja, ik wil mij volledig onderwerpen aan de Heilige Geest, aan God, aan Jezus Christus. Nee, ik wil geen 'vuur'¹²⁵ als dat betekent allerlei extatische dingen en onverachte toestanden. Ben ik dan bang? Of ben ik dan juist nuchter? De spreker verzekerde ons dat de eerste discipelen werden beschuldigd van dronkenschap, dus als we open stonden voor het 'vuur' zou men dat ook wel van ons kunnen gaan zeggen...Waarom voel ik me daar dan weer zo niet op mijn gemak bij? Ik ben van nature vrij nuchter en niet zo verzot op het uiten van emoties, misschien is dat het. Misschien zie ik het goed, dat al die extatische toestanden voor de gelovige weinig toevoegen. Bram Krol over deze dingen:

Moet je je gevoelens de vrije loop laten, om daarmee ruimte te bieden aan de heilige Geest? Waar kom je op die manier terecht? Bij de Geest of bij de zonde? Dat is nogal een verschil. Mag je aannemen dat de heilige Geest Zich in het bijzonder zal manifesteren wanneer je je verstand op nul zet? Dat is geen Bijbelse regel. Dat is zeer aanvechtbaar.¹²⁶

Ik vraag me af welke fundamentele vrucht er is op de lange termijn als men bezig is met zichzelf continu 'open' te stellen voor meer 'vuur' van de Geest. Tegelijk weet ik dat de Geest onverwacht met nieuwe kracht kan gaan werken in mensen, dat is wel gebleken uit de kerkgeschiedenis. Als er zo'n 'regenbui' zou komen, zou ik dat geweldig vinden. Opwekkingen ontstaan daar waar God ingrijpt. Soms bidt men jaren en gebeurt er niets, terwijl op andere momenten één enkel persoon begint met bidden en God antwoordt met een hernieuwde uitstorting van zijn Geest. De vraag in hoeverre wij als gelovigen invloed hebben op Gods handelen brengt ons bij de laatste vraag.

¹²⁵ De term 'vuur' wordt in de Bijbel gebruikt om te verteren en/of te reinigen. Omdat er tongen als van vuur verschenen op de discipelen (Hd2) heeft men de term 'vuur' vaak in verbinding gebracht met de heilige Geest. Uit Mt3:11 blijkt dat vuur een oordeel is over goddelozen, zoals in Op8:5 wordt bevestigd.

¹²⁶ Bram Krol: Aangetrokken tot het wonderlijke (1997) p65

Hoofdstuk 14: Hebben wij invloed op Gods handelen?

14.1. Vraag 10: Hoe functioneert gebed?

Uiteindelijk komt de hele frictie tussen de standpunten van CG en BG neer op de vraag wat precies de plek is van de mens in Gods wegen met deze wereld. Ik bedoel hiermee dat, als je teveel uitgaat van het initiatief van de mens, je het risico loopt een Godsbeeld te creëren waarbij God enkel reageert op wat de mens in gebed vraagt. De mens is dan de aanstichter van de actie en vraagt daarbij Gods hulp. Leg je echter weer teveel nadruk op het feit dat wij enkel gebedsverhoring ontvangen als we bidden wat God in ons hart heeft gelegd (zoals ik dat feitelijk heb gedaan in het voorgaande), dan loop je weer het risico in een soort doffe berusting terecht te komen. God heeft zijn besluiten al genomen en wij bidden datgene wat Hij ons laat zien. Ik meen dat CG over het algemeen de invloed van mens overschat en dat BG deze onderschat. We begeven ons hier op een eigenlijk niet te begrijpen spanningsveld tussen Gods wil en de inzet van de mens in het volbrengen van die wil.

Ten gunste van CG zou ik willen stellen dat de mens in Christus de autoriteit heeft van de verhoogde Heer om in deze wereld zijn werk voort te zetten. De grote vraag is geweest hoe we dit precies moeten zien zonder in eenzijdigheden te vervallen. De mens smeekt en bidt voor het aangezicht van God al zijn eigen wensen (Fp4:6). Ten gunste van BG zou ik willen zeggen dat de mens pas werkelijk het 'krachtwoord' kan uitspreken als hij daarvoor eerst de bevestiging heeft ontvangen in zijn hart over wat de Heer gaat doen¹²⁷. De Heer besluit, leidt, stuurt, wijst de weg en de mens is hierin het vat waarin deze boodschappen worden verwerkt (zoals BG zegt, zie Hd16:6,7). Maar de Heer wil ook gebeden worden, gesmeekt, want Hij 'doet' wat zijn gemeente vraagt van Hem (Mt18:18-20). Hierin bevinden we ons in een mysterie dat ik niet kan begrijpen, maar wel gelovig kan aannemen. Wat ik heb geleerd, is dat hoewel wij mensen alles mogen bekend maken bij God, wij ons te allen tijde moeten leren buigen voor de wegen van God met ons leven. Ik weet vanuit de Bijbel dat God te verbidden is, maar zoals ik het nu zie is gebed, naast het bekendmaken van onze verlangens en wensen, vooral de strijd in de naam van Jezus. Wij zijn op aarde de vertegenwoordigers van Christus en onze gebeden zijn pas 'effectief' als wij in zijn Geest bidden¹²⁸. Ik hoop dat in het voorgaande voldoende te hebben aangetoond.

BG neigt wat meer naar een deterministische visie op God. Dit betekent dat ze de soevereiniteit van God meer voor ogen heeft dan de vrije keuze van de mens. 'De mens wikt, God beschikt'. De CG gaat meer uit van het tegenovergestelde en legt dan de nadruk op het geloof van de mens. Er kan pas wat gaan gebeuren als wij genoeg geloof hebben. Hierdoor legt CG de volle nadruk op onze verantwoordelijkheid. De mens met zijn geloof is het startpunt. 'Zonder geloof doet God niets', of nog sterker: 'kan God niets doen'. Slaat men hierin te ver door, dan worden de eigen verlangens en gevoelens de maatstaf in plaats van zich te richten op wat God nu eigenlijk wil. Als tegenreactie zeggen mensen uit de BG dat het van Gods genade afhangt of er wat gebeurt in ons leven. Als men teveel doorslaat hierin is dat een doodsteek voor het gebed. We kunnen dan wel bidden, maar God heeft toch al bepaald wat Hij gaat doen!

¹²⁷ En ik herhaal nogmaals: in de Bijbel zijn dat apostelen en diegenen die zij de handen hadden opgelegd.

¹²⁸ Zie Ef6:18 en Jd20 waar wordt gesproken over 'bidden in de (Heilige) Geest'.

Iedere keer zijn we geneigd het evenwicht te verliezen als het gaat om het begrijpen van Gods wegen. Aan de ene kant is het waar dat God tot zijn doel komt met deze wereld, ondanks onze tekortkomingen. Zijn raad wordt uitgevoerd (zie Ef1:12). Aan de andere kant is het ook waar dat God nu eenmaal, voor ons onbegrijpelijk, ervoor heeft gekozen mensen te gebruiken om zijn doel met deze aarde te volbrengen. Zijn raad wordt uitgevoerd langs de obstakels die wij hebben opgeworpen. Dit betekent ook dat God Zijn wegen verandert door de obstakels te omzeilen. Voor beide kanten zijn gedeeltes uit de Bijbel te vinden. Het komt in de Bijbel voor dat God te 'verbidden' (o.a. Gn25:21 en op nog zeven andere plaatsen in het OT) is. Het komt ook voor dat God, ondanks gebeden, zijn eigen plan trekt (2Sm12:16v.). Hier stuiten we op een ondoordringbaar geheim: God is boven onze verwachtingen en ideeën verheven; Hij handelt soeverein. Toch mogen wij onze verlangens en wensen bekend maken bij Hem (Fl4:6). Daarbij wil ik nogmaals herhalen dat ik geloof dat wij mensen, uit onszelf, *geen enkel geloof bezitten*¹²⁹. Het is een 'gave' en een 'vrucht' van de Geest. Als wij bidden 'in zijn naam', of 'naar Zijn wil' dan houdt dat in dat wij bidden, omdat de Geest in ons dit bidt. Hij schenkt het geloof in ons binnenste. Dan zal zo'n gebed *altijd* worden verhoord, net zoals Jezus dat belooft in Jh14:13,14 en 15:7. Dit maakt een mens niet passief, maar juist actief in het zoeken naar de wil van God. Om goed te begrijpen wat ik bedoel, daarover nu nog wat meer.

14.2. Het leven als christen is een geheimenis

In mijn beleving is het volgende een cruciaal onderdeel in het begrijpen van Gods wegen met ons, zonder dat ik hiermee het einde van alle tegenspraak wil suggereren. Er is een groot gebied in ons geloofsleven waar we het niet weten en waar we gelovig moeten toegeven dat de dingen ons boven de pet gaan. Gelukkig maar, zo is God GOD! Hoewel er dus vele geheimen blijven bestaan waar we hier op aarde nooit inzicht in zullen krijgen, zijn er wel een paar geheimen die ons gelukkig zijn geopenbaard. Paulus kreeg een aantal bijzondere openbaringen over 'geheimenissen' die ik in het kader van dit boek toch zeker wil noemen. Deze geheimenissen hebben mij enorm geholpen in mijn visie op het christenleven. Ik ben erg dankbaar voor de mensen die mij deze dingen zo goed hebben onderwezen. Het is van een fundamenteel belang om te zien welke unieke bediening Paulus had op dit gebied. De prediking van Paulus bevatte aan de ene kant elementen die ook al bekend waren in het Oude Testament:

Als een getuige, die hulp van God heeft ontvangen tot op deze dag, sta ik dus hier voor klein en groot, zonder iets anders te zeggen dan wat de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zou, namelijk, dat de Christus zou lijden, en dat Hij als eerste uit de opstanding der doden het licht zou aankondigen en aan het volk en aan de heidenen. Hd26:22-23.

Maar in Rm16:25,26 zegt Paulus:

Hem nu, die bij machte is u te versterken – naar mijn evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring van het geheimenis, eeuwenlang verzwegen, maar thans geopenbaard en door profetische schriften volgens bevel van de eeuwige God tot bewerking van gehoorzaamheid des geloofs bekendgemaakt onder alle volken ...

¹²⁹ Ik spreek over het geloof in Hem als een zich aan Hem toevertrouwen, niet over 'weten' zoals de boze geesten dat ook kennelijk doen, zie Jk2:19.

Er is dus ook een element geopenbaard wat in het OT nog *niet* bekend was. Hij beschrijft in het derde hoofdstuk van de brief aan de Efeziërs hoe hij hiertoe is geroepen. Het komt er eigenlijk op neer dat Paulus¹³⁰ de volken de *volheid* van het evangelie verkondigde: niet alleen dat Jezus voor mijn zonden is gestorven, niet alleen dat Hij nu verheerlijkt is aan Gods rechterhand, niet alleen dat Hij straks terugkomt (de prediking van de twaalf apostelen), maar ook dat wij door zijn kruis, opstanding en hemelvaart *nu* al behoren tot een totaal nieuw bestel, niet meer van deze aarde, maar burgers van een rijk in de hemel. Dáár is ons leven. Zoals Paulus Jezus zag in zijn verheerlijkte positie, verenigt met zijn lichaam op aarde ('Waarom vervolg je Mij?'), zo verkondigde hij de hemelse positie in Christus voor een ieder die gelooft. Deze positie is niet alleen weggelegd voor de Jood, maar ook voor de heiden die gelooft. Er is in Christus geen onderscheid meer. Dat was Paulus' boodschap.

...en heeft ons mede opgewekt en ons mede een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus, Ef2:6

Hun einde is het verderf, hun God is de buik, hun eer stellen zij in hun schande, zij zijn aardsgezind. Want wij zijn burgers van een rijk in de hemelen, waaruit wij ook de Here Jezus Christus als verlosser verwachten, die ons vernederd lichaam veranderen zal, zodat het aan zijn verheerlijkt lichaam gelijkvormig wordt, naar de kracht, waarmede Hij ook alle dingen Zich kan onderwerpen. Fp3:19-21

Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven en uw leven is verborgen met Christus in God. Ko3:1-3

Dit betekent dat de oude mens en diens motieven en levensbeginselen niet meer van belang zijn! Zijn leven is nu niet meer het aardse leven met al de belangen die daar bij komen kijken, maar het hemelse leven, met de belangen van God/Christus. De gelovige is dood, gestorven met Christus en toch leeft Hij, dat is, Christus leeft in hem!

Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, (dat is), niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij. En voor zover ik nu (nog) in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij heeft overgegeven. Gl2:20

Door deze waarheid goed te begrijpen komt er een helder licht op de bedoeling van God met ons leven. Het is van het grootste belang dit 'geheimenis' te kennen. Wij zijn gestorven. Wij 'bestaan' niet meer en nu leven wij, als nieuwe mensen in wie Christus woont, alleen door het geloof. Dat Christus in ons gestalte krijgt (zie Gl4:19) is het grootste doel¹³¹.

14.3. Het kennen van het geheim

Dit geheimenis van het gestorven en opgestaan zijn met Christus, moet ons worden geopenbaard door de Geest van God. Paulus was de uitgekozen apostel om dit te verkondigen. Zodra we dit geheimenis gaan begrijpen, zal het ons leven enorm gaan veranderen. Wij zijn niet meer burgers van een aards koninkrijk maar van een rijk in de

¹³⁰ Volgens Ef3:5 is dit ook aan de apostelen en profeten geopenbaard zodat wij bewaard blijven voor de extreme visie dat het alleen Paulus was aan wie de geheimenissen waren geopenbaard.

¹³¹ Dit wel gezien in de gemeente als collectief: Christus wordt gekend in en door zijn gemeente.

hemelen (zie bijv. Fp3:20 en 2Tm4:18). Dit betekent dat al onze rechten en plichten in Christus zijn vervuld. *Alles* wat ons hier beneden overkomt en bezighoudt, moet in het perspectief worden bekeken van onze nieuwe positie. Vandaar dat Paulus ook schrijft aan de Galaten:

Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Christus Jezus. Gl3:28

We zijn nu een totaal nieuwe mens geworden in Christus. Hier geldt niet meer het aardse onderscheid.

...en u met de nieuwe mens bekleed hebt, die vernieuwd wordt tot kennis, overeenkomstig het beeld van Hem Die hem geschapen heeft. Daarbij is niet Griek en Jood van belang, besnedene en onbesnedene, barbaar en Scyth, slaaf en vrije, maar Christus is alles en in allen. Ko3:11 Herziene Statenvertaling

Alles wat ons overkomt, werkt mee ten goede. Dat is wat het beeld van Christus in ons zichtbaar doet worden (Rm8:28,29) en dat we straks zullen zijn wie Hij is (1Jh3:1-3). We hebben een hemelse identiteit (Ko3:3), een hemels burgerschap (Fp3:20), een hemels huis (Jh14:2), we ontvangen een hemels lichaam (2Ko5:1,2), een hemelse stad (Hb13:14), een hemels erfdeel (Ko1:12), een hemelse familie (Mk10:30), een hemels koninkrijk (2Tm4:18), en we zijn verbonden met een hemelse mens (Ko3:1-3), wiens hemelse heerlijkheid wij zullen krijgen (1Ko15:49; 2Ts2:16). *Alles* is veranderd nu we hemelse mensen zijn geworden. Omdat Jezus ons leven is geworden, zijn wij niet meer van deze wereld. Joni Eareckson-Tada zegt:

Alleen christenen kunnen het lijden met dankzegging omarmen, wetende dat ze iets uit de hand van God ontvangen dat niet alleen tot zijn eer is, maar ook voor hun eigen bestwil.

En ook:

Ik ben van plan te luisteren naar het Woord van God wanneer het mij opdraagt beproevingen te verwelkomen als vrienden en te danken in alles. Ik denk dat het een systematische benadering van zijn Woord is dat het verschil maakt.¹³²

In haar recente boek 'Een plaats van genezing' schrijft ze:

Ik wil me altijd, onder alle omstandigheden, onderwerpen aan de Vader en gehoorzaam zijn aan het Woord van Jezus – omdat ik ten volle beseft dat niets waardevoller is dan dat. Als ik alles zou hebben wat er maar in het leven te krijgen is, maar het mij daaraan ontbrak, zou ik in feite niets hebben.¹³³

En dat van een vrouw die het merendeel van haar leven verlamd is geweest! Ze weet, ondanks haar lijden, van de hemelse dingen en dat is haar kracht! 'Hemelse' betekent: Daar

¹³² Richard Mayhue: De Belofte van Genezing (1999) p236, 239

¹³³ Joni Eareckson Tada: Een plaats van genezing (2011) p19

waar Gods wil ten uitvoer wordt gebracht, waar Zijn prioriteiten gelden. Het betekent ook: een leven dat heeft geleerd het verkeerde in de dood te brengen. Het hele onderwijs van Paulus is erop gericht dat dit hemelse leven hier op aarde zichtbaar wordt door gehoorzaamheid aan Christus zodat de zondige dingen van het aardse leven afsterven. De aardse omstandigheden helpen ons bij dit proces. We worden dan gebracht tot aan het hart van God. Onze instelling zal veranderen. Dit gebeurt door te geloven wat Gods Woord ons zegt over onze werkelijke identiteit en toekomst. Ons innerlijk is dan sterker dan de uiterlijke omstandigheden, omdat het gefundeerd is op Gods Woord. We leven dit aardse leven in dat geweldige perspectief, door *geloof* en niet door het zien met onze natuurlijke ogen.

Nu vind ik dat vooral binnen CG vaak juist dit aardse leven zo in het middelpunt komt te staan. In Fp3:19 spreekt Paulus over 'aardsgezinde' christenen en in 2Ko5:12 heeft hij het over christelijke predikers die roemen in uiterlijke dingen. We moeten daarentegen, volgens Ko3:1-3 de dingen zoeken die 'boven' zijn. Paulus schrijft dat hij zich niet richt op de zichtbare dingen, want die zijn maar tijdelijk (2Ko4:18). Genezing van het lichaam, hoe mooi en waardevol ook, is toch maar tijdelijk. Het lichaam wordt ouder, vervalst en sterft uiteindelijk als Jezus niet voor die tijd terugkomt. Paulus zegt dat hij zich richt op de onzichtbare dingen, want die zijn eeuwig. Zo kan hij schrijven dat hij ernaar verlangt met Christus te zijn, want dat is verreweg het beste (Fp1:23). Dat is wat anders dan verlangen naar het verlengen van het aardse leven¹³⁴. Nee, Paulus leefde door het geloof op de onzichtbare dingen. Hij riep op tot blijdschap 'in de Heer'. En dat terwijl hij in de gevangenis de dood in de ogen keek! Zijn boodschap was dat, omdat ons leven boven is, in Christus, ALLE aardse omstandigheden niet meer zo van belang zijn (zie ook Fp4:11¹³⁵). Het kennen van Hem die alle macht heeft in de hemel en op aarde draagt een mens boven zijn omstandigheden uit! En daar ligt nu net het probleem bij veel elementen uit CG. Zij vervangen dit prachtige feit door uiterlijke zaken. Zo zegt Andrew Wommack in zijn nieuwsbrief:

*Elke zegen die je ooit nodig zult hebben of zult verlangen van de Heer is niet iets om naar te streven, maar het is iets wat je al hebt. God bracht voorziening tot stand voordat jij de nood had. Het is alleen maar eenvoudig een kwestie van ontvangen wat Hij al heeft gedaan.*¹³⁶

Hij baseert zich op Ef1:3 waar we lezen dat we zijn gezegend met alle *geestelijke* zegeningen in Christus. Hij concludeert hieruit dat kennelijk ook aardse zegeningen als genezingen en materiële middelen in dit vers worden bedoeld, terwijl er toch heel duidelijk staat dat we zijn gezegend met alle *geestelijke* zegeningen! Dus niet 'elke zegen die je ooit zult verlangen van de Heer', maar elke *geestelijke* zegen. Dat is wat wij nodig hebben. Niet de 'dingen' van beneden, maar de 'dingen' van boven. Deze dingen zijn allemaal samengevat in de Persoon van Christus, vandaar ook het vele gebruik van de uitdrukking 'in Christus' in Ef1. De dingen van beneden zijn alleen aantrekkelijk voor hen die niet weten wat het is om Christus te kennen. Het behoort tot gezonde Bijbeluitleg om vervolgens te leren welke 'dingen' hiermee verband houden. Deze zijn helder en duidelijk te vinden in de brief aan de Efeziërs (zie Ef1:3-14) en daar is m.i. geen extra openbaring voor nodig in de zin van, buiten de Bijbel om.

¹³⁴ Paulus wilde omwille van de verkondiging van het evangelie nog wel langer leven trouwens. Fp1:22,24

¹³⁵ *Niet dat ik dit zeg, als zou ik gebrek lijden; want ik heb geleerd met de omstandigheden, waarin ik verkeer, genoeg te nemen.*

¹³⁶ Nieuwsbrief Andrew Wommack augustus 2011

Paulus schrijft wel in Ef1:15v. dat we een Geest van wijsheid en openbaring nodig hebben die God ons graag wil geven. God heeft ons *alles* geopenbaard wat we nodig hebben om in dit leven te weten waar het op aankomt als kinderen van Hem. Dat is niet elke zegen die wij ooit zullen verlangen, maar dat wat Gods verlangen is: alles te bezien in het perspectief van een Heer in de hemel. Hij heeft ons ook de kracht gegeven, de Heilige Geest in ons, om een hemels leven te leven. Paulus bidt dat God de gelovigen door die Geest met kracht sterkt in hun binnenste (Ef3:16). Dan zal Christus gaan wonen in hun hart (vs17). De dingen van boven zijn samengevat in Christus. Hem kennen is genoeg. Dat gaat alle aardse zegeningen ver te boven. Sterker nog, daar had Paulus de vreselijkste folteringen en ontberingen voor over. Hij kon zeggen: *Ik vermag alle dingen in Hem die mij kracht geeft* (Fp4:13). Als Paulus het hier heeft over dingen als een gevangenisleven met uitzicht op terechtstelling, wie zijn wij dan dat wij aardse voorspoed najagen? Oh, wat is er veel misleiding op dit gebied.

14.4 Waar het op aankomt

Al het voorgaande zou ik kunnen samenvatten onder de volgende vraag: *Wat hebben wij nodig om het einde te kunnen halen?* Ik ben er ten diepste van overtuigd dat het antwoord moet zijn: het kennen van Jezus Christus op een persoonlijke, intieme, inwendige manier, in het hart. Alle andere zaken die hiervoor zijn beschreven zoals lichamelijke genezingen, wonderen, tekenen, voorspoed, profetieën, en alles wat men nog meer zou kunnen opnoemen, zijn niet veel vergeleken met het innerlijke kennen van de Here Jezus. Ze dragen hoogstens bij aan dit kennen, maar kunnen dit nooit vervangen. Het is Gods doel dat wij tot dat punt komen dat wij zeggen: 'Het leven is zwaar en moeilijk, maar ik heb Christus leren kennen en dat draagt mij ver boven alles uit'.

De meeste christenen zeggen dat zij Christus kennen, maar de vraag is of dit ook werkelijk van heerlijkheid tot heerlijkheid gebeurt, steeds dieper en steeds reëler. Het blijft toch vaak bij een belijdenis. Als dit zo is, vlucht men in andere zaken, die het geloofsleven op de been moeten houden. Maar God wil dit niet. God wil, nogmaals, dit ene heerlijke doel in uw leven bereiken, dat u Jezus Christus gaat kennen! Dat moet de kracht zijn die ons motiveert, aanspoort, stuurt, inspireert. De Bijbel leert ons dat dit de energie was die de apostelen dreef. De duivel wil niet dat Jezus zo wordt verheerlijkt en nagejaagd en heeft dolik¹³⁷ tussen de tarwe gezaaid (zie Mt13:25). Het is de andere geest, die ontzettende veel lijkt op deze Geest van God, die Jezus openbaart aan iemands hart, door het geloof, via het geschreven Woord van God. Uiteindelijk zal het blijken dat deze andere geest niet de kracht geeft om vol te houden. Een mens moet leren dat Christus in hem zichtbaar moet worden (zie Gl1:15). Dat is waar het allemaal om draait. Dat is de inzet van de strijd. Dat is waarom ik dit boek heb geschreven, om mensen aan te sporen niets anders na te jagen dan het kennen van de Here Jezus Christus.

Paulus' doel was om iedere gelovige in Christus volmaakt te maken (Ko1:28). Hiervoor wees hij de mensen terecht en leerde hij hen. De duivel gebruikt andere leringen om ons van dat doel af te brengen: de volle kennis van de Zoon van God (Ef4:13). Het maakt hem niet uit waar we dan als gemeente mee bezig zijn, al is het de Heilige Geest, zolang we maar niet bezig zijn met Christus van de Schriften en de gehoorzaamheid aan Hem. Paulus vat dit samen in Ef4:20-24:

¹³⁷ Dolik ('dolle tarwe') is een onkruid dat in zaad en eindproduct van de ware tarwe verschilt, maar tijdens het opgroeien nauwelijks van echte tarwe te onderscheiden is.

Maar gij geheel anders: gij hebt Christus leren kennen. Gij toch hebt van Hem gehoord en zijt in Hem onderwezen, gelijk dit de waarheid is in Jezus, dat gij, wat uw vroegere wandel betreft, de oude mens aflegt, die ten verderve gaat, naar zijn misleidende begeerten, dat gij verjongd wordt door de geest van uw denken, en de nieuwe mens aandoet, die naar (de wil van) God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid.

Hij leerde de mensen Christus (er staat letterlijk: 'Zo hebt u Christus niet geleerd') en hoe men in Hem zijn oude mens kon afleggen en de nieuwe kon aandoen. Dat is de kern van de Bijbelse boodschap van het evangelie: worden als Hem. Afleggen van zonden, aandoen van Jezus Zelf.¹³⁸ Zo onderwees Paulus de gemeenten over Christus. Hij bracht hen een levende Persoon. Hem kennen is tegelijk gehoorzaamheid aan Hem! Paulus beschrijft dit over zijn eigen leven zo mooi in Fp3 waar hij in vers 12 zegt 'gegrepen te zijn door Christus'. Iedere gemeente die niet Christus continu verkondigt, niet de mensen Christus continu onderwijst, is ten prooi gevallen aan de misleidingen van de duivel. Mensen zullen vol zijn van vele dingen, maar niet van Christus.

¹³⁸ Zie bijv. Gl3:27: *Want gij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn, hebt u met Christus bekleed.*

Hoofdstuk 15: Waar gaat het nu echt om?

15.1. Het verlangen van God

We zijn aangekomen bij het laatste hoofdstuk. Ik heb geprobeerd zo behoedzaam en voorzichtig mogelijk te spreken over de verschillen tussen het denken van CG en van BG. Bij beide heb ik kanttekeningen gezet, maar ook de positieve elementen willen benadrukken. In dit laatste hoofdstuk wil ik als het ware nog even stilstaan, want ik heb het gevoel dat ik nog niet helemaal klaar ben. Het gaat namelijk over veel belangrijker zaken. Als we over de Heilige Geest hebben nagedacht is het risico groot dat het in ons verstand wel op orde is gebracht, maar dat ons hart nog onveranderd is gebleven. U bent het misschien met de inhoud van dit boek eens, of misschien niet. Het is best belangrijk hoe we de Bijbel uitleggen. Maar of u de juiste visie heeft is vaak een zaak van het hoofd. God wil ons hart. Helemaal. Hij wil dat we vol raken van zijn Geest en dus van Hemzelf. Nog preciezer gezegd: van Christus zodat Hij het hart in bezit neemt. Of we daarbij nu de 'juiste' theologische visie hebben, is daaraan ondergeschikt. Alleen het kennen van Christus draagt ons door moeilijke omstandigheden heen. Aan verstandelijke inzichten en kennis hebben wij op zulke momenten niets. Gods verlangen is enorm. Hij wil u en mij totaal veranderen tot mensen die vol zijn van de Geest, vol zijn van Christus en dus vol zijn van waarheid, gerechtigheid, zuiverheid, vrede, liefde, geduld. God wil mooie mensen. Hij wil in u de hemel en op aarde, Christus in u. Toen ik dat voor het eerst besepte was ik al jaren christen. Ik wist best veel dacht ik, maar de vraag of ik een mens was zoals God dat had bedoeld naar anderen toe, kwam niet of nauwelijks in me op. Ik wist dat het God om Christus gaat, maar de enorme reikwijdte daarvan, was me, ondanks mijn theologische basis, vreemd. Ik wist dat ik moest worden als Jezus, maar op de één of andere manier kwam dit niet verder dan mijn verstand. Ik miste de kracht van de Heilige Geest in mijn binnenste (Ef3:14v.). Deze kracht zou, volgens dit gedeelte, mijn¹³⁹ hart vol maken van Christus. Voor velen is dit helaas niet de realiteit van hun hart.

15.2. Het gaat om Christus en om niets anders

Het gaat God vandaag de dag inderdaad om Christus. Het ging God altijd al om Christus en het zal Hem altijd om Christus blijven gaan. Het gaat niet om de Heilige Geest, het gaat om Christus. De Heilige Geest is de meest reële goddelijke Persoon op aarde die ons in verbinding brengt met de meest reële goddelijke Persoon in de hemel: Christus Jezus. Alles wat de Geest doet in ons midden, is wat Christus doet in ons midden en tot Zijn eer. Als ik spreek, moeten het zijn uitspraken zijn (zie 1Pt4:10). Als ik dien, dan dien ik door de kracht van Christus. Het lichaam is er slechts doordat er een Hoofd is (1Ko12). Er moet hierover visie zijn in de gemeenten. Deze visie moet door de leiders worden opgesteld en gecommuniceerd. De juiste visie is wat ik las in een boekje van de grote leraar T. Austin Sparks:

Sommigen van ons weten, en daarom spreken we hierover, dat als mensen werkelijk gegrepen zijn door de visie van de troon, van de majesteit van de Here Jezus en van de autoriteit van Christus, er een wonderbare doelbewustheid komt, een heerlijke motivatie en een heerlijke eenheid. Ze zijn één volk. De troon heeft dit gedaan. Zij hebben iets van die troon begrepen. En zodra iets anders de plaats van de Heer inneemt – wat het ook is – dan

¹³⁹ Paulus doelt daar eigenlijk op het tot volheid komen van de gemeente in Efeze.

*begint alles uiteen te vallen. Vroeg of laat begint de desintegratie, de verwarring; men verliest de moed, het doel en de motivatie. Innerlijk werkelijk de Here Jezus zien, die de plaats van autoriteit en heerschappij en majesteit inneemt, is het antwoord op iedere nood van ons, persoonlijk en gezamenlijk.*¹⁴⁰

Deze laatste zin vat goed samen wat ik in dit boek wil zeggen:

Innerlijk werkelijk de Here Jezus zien, die de plaats van autoriteit en heerschappij en majesteit inneemt, is het antwoord op iedere nood van ons, persoonlijk en gezamenlijk.

Dit is de Bijbelse, nuchtere, geestelijke visie die helder moet zijn. De gemeente van God is geen democratie. Een gemeente moet worden geleid door oudsten. Zij bewaken deze visie. Als een gemeente groeit, is dat omdat ze meer op Christus gaat lijken, meer op Hem vertrouwt en meer van Hem gaat zien. Ons geloof is afkomstig van Christus, de verschillende bedieningen zijn 'van de Heer (1Ko12:5)' en onze hoop is Christus Zelf (1Tm1:1). Nergens in de hele Bijbel worden wij opgeroepen om ons te richten op de Heilige Geest of op zijn werken. De Heilige Geest werkt in en onder ons, zodat wij Jezus gaan zien. We worden opgeroepen om Jezus te volgen, de Heer te dienen, ons te houden aan het Hoofd en uit te zien naar Hem. Zoals Paulus het kernachtig uitdrukt in Ko2:6 en 7:

Nu gij Christus Jezus, de Here, aanvaard hebt, wandelt in Hem, geworteld en dan opgebouwd wordend in Hem, bevestigd wordend in het geloof, zoals u geleerd is, overvloeiende in dankzegging.

Hij is de 'boom van het leven (Op2:7)' waarvan we mogen eten. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Iedere uiting van de Geest die ons brengt bij deze boom van het leven is uit God en nuttig. Iedere uiting van een geest die ons richt op onszelf of op andere 'bomen' (zoals die van de kennis van goed en kwaad) is niet uit God. Als de Geest werkt, worden mensen enthousiast (= 'vol van God') over Jezus. Hij is de Christus van de Schriften, niet een eigen bedachte Jezus, niet die 'andere Jezus' van 2Ko11:4. Daar waar kerken en gemeenten zich bezig houden met het verkondigen van- en het dienen van de Jezus van de Bijbel, daar is de Geest uit God aan het werk! Daar worden mensen zoals God ze bedoeld heeft. Daar ligt de nadruk op heiliging, gehoorzaamheid, bekering, vrucht dragen etc.

Een conclusie die ik in ieder geval heb kunnen trekken is dat God op vele manieren aan het werk is in Nederland. Jezus wordt door velen echt gediend en velen doen dat op hun eigen, unieke manier. Daarbij zijn en blijven wij mensen van onze tijd. Doordat onze samenleving gericht is op de ontwikkeling van het individu en het streven naar persoonlijk geluk, lezen we de Bijbel ook door deze bril. De boodschap van kracht, genezing en persoonlijke ervaring van God sluit daar goed bij aan. De vraag of we de Jezus van de Bijbel ontmoeten in dergelijke prediking (zie 2Ko11:1-4) heb ik hopelijk beantwoord.

15.3 Is voor God iets te wonderlijk?

Mijn zoektocht heeft nog een paar belangrijke ontdekkingen opgeleverd. Een tekst die steeds weer terugkwam tijdens het laatste deel van mijn onderzoek was:

¹⁴⁰ De Koning zien (1960) p.31

Want de lichte last der verdrukking van een ogenblik bewerkt voor ons een alles verre te boven gaand eeuwig gewicht van heerlijkheid, daar wij niet zien op het zichtbare, maar op het onzichtbare; want het zichtbare is tijdelijk, maar het onzichtbare is eeuwig. 2Ko4:17-18

Een gelovige is iemand die gelooft. Hij 'ziet' door dat geloof iets wat anderen niet zien. Anderen zien alleen het zichtbare, dit leven, dit lichaam, deze wereld etc. Al deze zichtbare dingen zijn tijdelijk. Het houdt allemaal een keer op. Een gelovige ziet de eeuwige dingen ondanks het lijden. Deze dingen blijven voor altijd. Dat de gelovige deze eeuwige dingen kan zien, is genade van God. De Geest van inzicht geeft de gelovige dit zicht. Dit betekent dat de gelovige is gericht op de onzichtbare dingen, want die zijn eeuwig. Ze zijn hem geopenbaard via de Bijbel, het Woord van God. God is gericht op de onzichtbare dingen, niet op de zichtbare. Deze dingen zijn de dingen van Jezus, die aan de rechterhand van God is. Hij heeft alles in zijn hand en laat niets toe in ons leven buiten Zijn wil om. Alles wat God toestaat in de zichtbare wereld is omdat er in de onzichtbare wereld iets wordt gebouwd. De tijdelijke dingen leidt God zo, dat de eeuwige dingen volmaakt zullen zijn. Voor God is in de zichtbare wereld daarom niets te wonderlijk. Hij heeft alle omstandigheden in zijn hand. De gelovige kan zich daarom rustig aan Hem overgeven, wat er ook met hem gebeurt in de zichtbare wereld. Hij weet namelijk, dat er eeuwige dingen komen waar deze tijdelijke dingen aan 'meewerken.' Dat is geloof.

Zodra de gelovige, vanuit zijn eigen verlangens, de tijdelijke, zichtbare omstandigheden wil beïnvloeden, leeft hij niet meer naar de wil van God. Zijn geloof zou de kracht, de energie van zijn leven moeten zijn, omdat hij ziet op de eeuwige dingen, door geloof in Gods Woord en zo de omstandigheden weet te verdragen¹⁴¹. God gebruikt de gelovige, om eeuwige dingen te bewerken door hem door Zijn Geest te leiden in omstandigheden die vaak niet prettig zijn. Paulus leed veel door zijn werk, maar zag op de eeuwige dingen. Hij bekommerde zich niet om de zichtbare dingen. *'Ik vermag alle dingen in Hem, die mij kracht geeft (Fp4:13)'*, zegt hij. Hij wist dat kennelijk alleen op die manier Christus kon worden grootgemaakt in zijn leven (Fp1:20). Zelfs in zijn dood wenste hij dat Christus zou worden grootgemaakt! Dat is een houding waar ik naar streef. Dat is wat ik graag zou willen 'bereiken' in mijn leven, om alles wat er gebeurt voor mijn fysieke ogen, te kunnen interpreteren met mijn geestelijke ogen. Als ik zo leef, dan is er rust, vrede en kracht. Dat is de kracht waar de Bijbel over spreekt.

Ik vind wat Andrew Murray (1828-1917), de Zuid-Afrikaanse prediker, meer dan honderd jaar geleden schreef, dan ook indrukwekkend:

*Voor de christen is het een van de gezegendste lessen van zijn leven, wanneer hij terecht inziet, dat al wat hem overkomt, onder de toelating van God ligt en dat daarom de moeilijkheid waarin hij komt, voor hem Gods wil is.*¹⁴²

¹⁴¹ Natuurlijk mag men bidden als het niet goed gaat (zie Jk5:13). Ik bedoel hier de vleselijke, eigen verlangens.

¹⁴² Andrew Murray: Niet Mijn Wil (1896)

Dit zal sommigen als doffe berusting in de oren klinken, maar voor mij is dit werkelijk geestelijke volwassenheid. Dit omdat moeilijkheden nodig zijn om te komen tot het punt dat het kennen van Christus, het alles te boven gaat.

15.4. Een zoektocht of een gevecht?

Wat voor mij een zoektocht is geweest, is voor vele zieken en lijdenden een dagelijks gevecht. Wat hebben zij aan iemand die hen komt vertellen wat de 'goede uitleg' rondom ziekengenezing is? Zit men op zo'n discussie te wachten? Absoluut niet. En daar is waar het schaamrood me naar de kaken stijgt. Dan worden al de beschouwingen over theologische denksystemen ineens zo vreselijk onbelangrijk. Voor mij is de uitkomst van alles wat ik heb onderzocht (nog) niet van existentieel belang, voor vele zieken wel. Niet in de zin van de juiste *antwoorden*, maar in de zin van de juiste *houding*. Wat heeft het uiteindelijk voor zin om te weten welke theologisch denksysteem iemand aanhangt als we zien dat wij allemaal dezelfde worstelingen in het leven met God hebben? Om het met een variatie op Prediker, hoofdstuk 1 eens te zeggen:

Ijdelheid der ijdelheden, zegt de Prediker, ijdelheid der ijdelheden! Alles is ijdelheid! Welk voordeel heeft de theoloog van al zijn zwoegen, waarmee hij zich aftobt onder de zon? De ene visie gaat en de andere visie komt, maar de aarde blijft altoos staan. (...) Wat gezegd is dat zal er zijn, en wat geschreven is, dat zal geschreven worden; er is niets nieuws onder de zon.

Ik bedoel dit niet als dooddoener, maar als relativering. Bijbelse balans is van wezenlijk belang! Maar CG of BG, we willen dezelfde God dienen. Ik hoop mijn bijdrage te hebben geleverd in het onderzoeken van de Schrift. Tegelijk zie ik in het aangezicht van het concrete lijden van mensen, hoe onbelangrijk het soms ook kan zijn om met antwoorden te komen. Men verlangt naar empathie, niet naar theologie.

15.5. De zoektocht ten einde?

Ik ben aan het einde gekomen van dit boek. Er is geconstateerd dat er binnen CG veel mis is. Er belanden mensen in grote pastorale nood door verkeerde verwachtingen, er is sprake van manipulatie, machtsmisbruik en eenzijdig en verkeerd gebruik van Bijbelteksten. Er is sprake van een invasie van een 'andere geest' zodra men de gelovigen afleidt van de 'reinheid' jegens de Heer Jezus. Dat het deel krijgen aan Gods heiligheid (zie Hb12:10) niet zonder lijden en moeiten gaat, wil er gewoonweg niet in bij velen. Men komt daarom met een evangelie van succes, voorspoed en genezing. Ik ben erg kritisch op de leer binnen CG, maar BG komt er ook niet zonder kleerscheuren vanaf. Er heerst vaak verstarring, angst en men zit vast aan tradities. Men belijdt dat de Geest aanwezig is, maar er is weinig beleving en vreugde te ontdekken. Beide groepen heb ik gepoogd een spiegel voor te houden. Daarbij haak ik aan bij CG in hun oprechte streven naar meer kracht in onze levens van de Heilige Geest. Wat heb je aan Bijbelkennis zonder de kracht van de Geest, of anders gezegd, de liefde (zie 1Ko13:2)? Welk nut heeft het om het juiste standpunt in te nemen als we niet met ons hele wezen onder het beslag van de Heilige Geest komen? Dit leidt dan wel altijd tot een focus op Christus en niet op uiterlijke zaken.

Ik haak aan bij BG als het gaat om gezonde, Bijbelse toetsing van dat wat er zich allemaal afspeelt binnen kerken en gemeenten. Niet alles van wat men geestelijk noemt is dat ook zoals ik hopelijk heb aangetoond.

Er zijn daarbij nog vele vragen waar ik geen antwoord op heb. Het is nog steeds moeilijk menselijke emoties te onderscheiden van wat de Geest doet. Ik weet niet waarom de meest vreselijke dingen christenen overkomen. Of hoe ik bepaalde passages moet lezen in de Bijbel. Ik weet vaak niet wat God aan het doen is. Ik begrijp Hem niet. Ik kan naar antwoorden zoeken, dat blijf ik ook doen en toch weet ik dat ik er nooit helemaal uit kom. Een soms frustrerende conclusie voor een Bijbelleraar, maar vroeg of laat een onvermijdelijke voor een trouwe leerling van Jezus.

In de laatste fase van mijn werk aan dit manuscript kreeg ik een heel oud boek in handen. Het is 'Op de Bres' van Norman Grubb waarin hij het leven beschrijft van Rees Howells (1879-1950). Deze man is op een machtige manier door God gebruikt als voorbidder. Eén gedeelte sprong er voor mij uit. Het is het gedeelte waar Howells vertelt over de Heilige Geest. Ik wil het gebruiken om dit boek mee af te sluiten. Tegenover goed, degelijk en betrouwbaar Bijbelonderzoek is er nog de kant van het mysterie. Na mijn zoektocht naar antwoorden brachten deze woorden van Howells mij het sluitstuk van dit boek:

Niemand heeft het monopolie van de Heilige Geest. Hij is God, en wat ook onze ervaring van Hem mag zijn, Hij is veel groter dan wij allen van Hem kunnen weten. Wat wij ook kennen van Zijn gaven, Zijn openbaringen, Zijn zalving, Hij is groter dan deze alle.¹⁴³

¹⁴³ Norman Grubb: Op de Bres (1960) p281